

RŪDOLFS ŠTEINERS

GARĪGĀS HIERARHIJAS UN TO ATSPOGULOJUMS FIZISKAJĀ PASAULĒ

Zodiaks, planētas, kosmos

Desmit lekcijas, nolasītas Diseldorfā
no 1909. gada 12. līdz 18. aprīlim
un divas atbildes uz jautājumiem
1909. gada 21. un 22. aprīlī

https://anthrowiki.at/GA_110

1991

RUDOLF STEINER VERLAG
DORNACH / SCHWEIZ

Pēc lektora necaurskatītiem pierakstiem
Izdevusi Rūdolfa Šteinera-mantojuma pārvalde
Izdevumu nodrošināja Hella Wiesberger
līdzdarbojoties Dr. G. A. Baiaster

Bibliographie Nr. 110

Zeichen und Schrift des Einbandes von Assja Turgenieff.
Zeichnungen im Text aufgrund der 1. Auflage von 1910 ausgeführt von
Assja Turgenieff, für den VI. Vortrag der 7. Auflage von Leonore Uhlig.
Alle Rechte bei der Rudolf Steiner-Nachlaßverwaltung, Dornach/Schweiz

© 1981 by Rudolf Steiner-Nachlaß Verwaltung, Dornach/Schweiz

Printed in Germany by Konkordia Druck, Bühl

ISBN 3-7274-1100-7

RŪDOLFA ŠTEINERA KOPOTIE RAKSTI

LEKCIJAS

LEKCIJAS ANTROPOZOFISKĀS BIERĪBAS BIEDRIEM

Par Rūdolfa Šteinera lekciju publikācijām

Antropozofiski orientētās garzinātnes pamatu veido Rūdolfa Šteinera (1861-1925) sarakstītie un publicētie darbi. Vienlaikus viņš no 1900. līdz 1924. gadam nolasīja daudzas lekcijas un kursus, gan publiskus, gan Teozofiskās, vēlāk Antropozofiskās biedrības biedriem. Viņš pats sākotnēji gribēja, ka viņa brīvi noturētās lekcijas netiktu fiksētas rakstiski, jo tās bija paredzētas kā «mutiski, nevis drukāšanai paredzēti ziņojumi». Bet, kad arvien vairāk tika sagatavoti un izplatīti nepilnīgi un kļūdaini klausītāju pieraksti, viņš jutās spiests noregulēt pierakstīšanu. Šo uzdevumu viņš uzticēja Marijai Šteinerei-fon Sīvers. Viņa bija atbildīga par stenogrāfistu iecelšanu, stenogrammu pārvaldību un publicēšanai nepieciešamo tekstu pārskatīšanu. Tā kā Rūdolfs Šteiners laika trūkuma dēļ tikai ļoti nedaudzos gadījumos pats varēja koriģēt pierakstus, tad attiecībā pret visām lekciju publikācijām ir jātiek ievērotai viņa atrunai: «Vienkārši ir jātiek pieņemtam, ka manis nepārlasītajos pierakstos ir iespējamās kļūdainas vietas.»

Attiecības starp lekcijām biedriem, kuru pieraksti iesākumā bija pieejami tikai kā internas manuskriptu izdrukas, un publiskajiem rakstiem Rūdolfs Šteiners pats komentē savā autobiogrāfijā «Manas dzīves gaita» (35. nodaļā). Attiecīgais teksts ir iekļauts šī sējuma beigās. Tur pateiktais tieši tāpat attiecas arī uz atsevišķu nozaru kursiem, kuri bija vērsti ierobežotam, garzinātnes pamatus pārzinošu dalībnieku lokam.

Pēc Marijas Šteineres nāves (1867-1948) atbilstoši viņas atstātajām vadlīnijām tika uzsākta Rūdolfa Šteinera kopoto rakstu izdošana. Šis sējums ir daļa no šī pilnā izdevuma. Ja nepieciešams, papildu informāciju par teksta avotiem var atrast piezīmju sākumā.

[Hierarchien – AnthroWiki](#)

SATURS

PIRMĀ LEKCIJA, Diseldorfa, 1909. gada 12. aprīlis, pēcpusdiena.....8

Senā gudrība un cilvēka mīkla. Dzīvīgās gudrības svētie noslēpumi. Jauns impulss caur Kristus parādīšanos. Evaņģēliju pasludināšana. Rietumu dažādo slepeno skolu brālības kā jaunāko mistēriju sargātājas, kurās Austrumu gudrība ir saglabāta pilnībā, apgaismota Kristus-veikuma gaismā. Seno zināšanu centru gudrie un pakāpeniska garīgo un materiālo strāvojumu nošķiršanās. *Dionīsija Areopagīta* mācība par hierarhijām un debesu ķermeņiem. Antropozofijas uzdevums ir atkal atjaunot saikni starp fiziskumu un garu, Zemi un hierarhijām.

OTRĀ LEKCIJA, 1909. gada 12. aprīlis, vakarā.....15

Svēto *Rishis* mācības skaidrotas, izmantojot piemēru no *Bhagavad Gitas*. Četri elementi. Garīgie pētījumi par uguni kā vārtiem, caur kuriem mēs iekļūstam no ārpusē iekšienē, dvēseliskajā. Dūmi un gaisma. Garīgo būtņu ieburšanās sabiezējošajā duļķainībā. Elementāro būtņu izcelsme; to darbs un pakāpeniska atbrīvošanās, pateicoties cilvēka garīgošanai. Cilvēkam ir garīgi jāattīstās no dūmiem par uguni. Seno upurēšanas paražu dziļā nozīme. Dienas un nakts, augoša un dīlstoša Mēness, Saules gaitas elementārās būtnes.

TREŠĀ LEKCIJA, 1909. gada 13. aprīlis, priekšpusdienā.....23

Zemes reinkarnācija jaunos planetāros stāvokļos. Zemes uzdevums ir īstenot cilvēka tapšanu kā Es-būtnei. Dievišķo būtņu pakāpju secība. Saturna ceļš no iekšēji dvēseliskā siltuma līdz ārēji uztveramam siltumam; tā uguns ieelpošana un izelpošana. Izelpotā siltuma elementa daļas objektifikācija ar Personības Gariem. Tie sasniedz savu Es, atstājot aiz sevis savu atspulgu. Planētas izšķīdināšana caur Troņu Valstību. Planētu nakts, planētu rīts. Saules stāvoklis. Ercenģeļu tapšana par cilvēkiem uz senās Saules dvēseles ķermenī no gaismas, ārējā ķermenī no gaisa. Visas apkārtējās vides ugunīgās miglas ieelpošana un izelpošana ar ercenģeļu palīdzību rada gaismu un dūmus – Saules nakti un Saules dienu – visa Saules ķermeņa elpošanas procesu.

CETURTĀ LEKCIJA, 1909. gada 13. aprīlis, vakarā.....30

Ar *Personības* garu iztēles spēku uz senā Saturna *Troņu* ugunīgajā substancē bija izveidotas lēcveidīgas siltuma lodes, formas, kas līdz nākamajai esamībai ir noburtas. Uz senās Saules *ercenģeļi* spēja pasaules telpai dot gaismu: līdz ar to no Saules miglas izveidojās dūmi. *Varu*, *Spēku* un *Kundzību* līdzdarbība formas, kustības un dzīvības regulēšanā. *Ercenģeļiem* tiecoties kosmiskajā telpā, viņiem pretī no četrām pusēm no garīgās telpas nāk un, paplašinot viņu eksistenci gaismā, tos uzņem – *Ķerubi*. Caur to atspoguļotajiem tēliem no dūmiem veidojas dzīvnieku valsts pirmie iedīgļi, tāpat kā uz senā Saturna no *Troņu* upurētās siltuma substances bija izveidojušies cilvēka ķermeņa pirmie aizsākumi. Par miglu sabiezējošajā siltuma vielā dzīvnieki sākotnēji ir Saules attēli Zodiakā, ko sauc par *Ķerubu* riņķa deju, kas nāk no četriem kosmiskās telpas virzieniem, katrs ar diviem pavadošiem veidojumiem.

PIEKTĀ LEKCIJA, 1909. gada 14. aprīlis, vakarā.....37

Mūsu Saules sistēmas evolūcija līdz Vulkānam, kas sasniedz briedumu izšķīšanas upurim jaunu pasaulu radīšanai. Kad Saule atkalapvienojas ar planētām, ko tā ir radījusi, tā pati kļūst par riņķa deju, tādu būtņu kā Serafu, Ķerubu un Troņu riņķa deju, kuri jau ir pabeiguši savu Saules sistēmas evolūciju un var radīt no sevis jaunu sistēmu. Tikai aiz Serafiem mēs redzam augstāko Trīsvienīgo Dievišķību, kas, tā teikt, izstrādā katras jaunās pasaules sistēmas plānus. Serafi

saņem augstākās idejas no Trīsvienības, Ķerubi tās izstrādā gudrībā, un Troņi nodrošina savu ugunīgo vielu to realizācijai. No apkārtnes un iekšienes darbojas augstākās inteliģences garīgās spēka būtne, sakārtojot visu, kas notiek Saturna iekšienē (kas ir Troņu robeža), pārstrādājot to, saglabājot un ievēdot Saules stāvokli (Kundzību robeža: Jupiters), kas jau atdala smalkāko un blīvāko sevī. Kundzību, Spēku un Varu loks: otrā hierarhija. Tālākā saraušanās un sablīvēšanās. Mūsu planētu sistēmas trešais stāvoklis rodas Spēku (*Dynamis*) ietekmē, kas saspiež senās Saules masu, kas tagad ir sabiezējusi līdz šķidram stāvoklim, līdz Mēness stāvoklim (līdz mūsdienu Marsa robežai); tad debess ķermenis sašķeļas. Šo vecā Mēness atdalīšanu ar attīstītāko un normālāko vai atpalikušo Spēku palīdzību ezotērikā sauc par «cīņu debesīs».

SESTĀ LEKCIJA, 1909. gada 15. aprīlis, vakarā.....44

Trešās hierarhijas ietekmes sfēra: eņģeļi pieskata cilvēci, saglabājot tās atmiņu no vienas inkarnācijas uz nākamo, kamēr tā pati to nespēj; erceņģeļi ievieš harmonisku kārtību indivīdu un plašāku cilvēku kopību dzīvē; Arhaji regulē visas cilvēces šīs zemes lietas uz Zemes. – Tie gari, kas nodrošina cilvēces vadīšanu no viena planetārā stāvokļa uz citu, ir Varas, otrās hierarhijas gari. – Ietekmes sfēru telpiskais raksturojums mūsu Saules sistēmā. *Ptolemaja* un *Kopernika* pasaules sistēmas. Pakāpeniska Saules virzība uz priekšu. *Zaratustras* sistēma ar Dvīņiem kā pavasara Zodiaka zvaigznāju. Hierarhiju ietekmes sfēru planētu robežzīmju shematisks zīmējums. Perspektīvas izmaiņas dažādu konstelāciju dēļ. – Varu ietekmes sfēra sniedzas tālāk par atsevišķām planētām līdz pat Saulei, jo tās vada cilvēces misiju no vienas planētas uz otru. Mēness ir eņģeļu telpiskā robežzīme. Merkurs erceņģeļiem, Venēra Sākumiem, Arhajiem. Cilvēci vadošo būtņu telpiskā ietekme, kuras agrīnajos laikos arī iemiesojās cilvēku ķermeņos kā cilvēces skolotāji: Venēras un Merkura dēli (*Bodisatvas* un *Dhyani-Budas*).

SEPTĪTĀ LEKCIJA, 1909. gada 16. aprīlis, vakarā.....54

Septiņus cilvēka principus nevar shematiski attiecināt uz eņģelisku būtni. Eņģeļa Es nedarbojas ierobežota fiziskā ķermeņa ietvaros; viņa fiziskā būtne ir garīgo principu atspulgs, kas izkļiedžas ūdenī, gaisā un ugunī. Ercēņģeļa gadījumā arī astrālais ķermenis nav sasaistīts ar ēterisko ķermeni; tīri augstākais, garīgais tikai atspoguļojas zemāk vējā un ugunī. *Sākumu* fizisko ķermeni var uztvert tikai kā atspulgu ugunī; viss pārējais pastāv augšā garīgajā pasaulē. Būtnes, kas dzīvo Saulē, kā savus zemākos orgānus veido kā Venēras garus uguns liesmās un kā Merkura garus vēja brāzmās. Pieņemot cilvēka formu, viņi kļūst par cilvēces vadītājiem lemuriskajā laikmetā un skolotājiem atlantiskajā laikmetā, darbojoties kā priesteri atlantiešu orākulu vietās, kur šādu vadītāju neizšķīstošie ēteriskie ķermeņi tiek saglabāti arī vēlāk. – *Manu* un septiņi *Riši*. Dažas šādi inspirētas personības iesniedzas līdz pat pēcatlantiskajam laikmetam. Atkarībā no inspirācijas ko viņi saņemusi no Personības gara, no erceņģeļa vai no eņģeļa, viņus sauc par *Dhyani-Budu*, *Bodisatvu* vai *Budu*. Šī dvēseliskuma piešķiršana ne vienmēr sniedzas līdz fiziskajam ķermenim, bet dažreiz tikai līdz ēteriskā ķermeņa apdvēseliskošanai. Kādu personību var caurdvēseliskot un apdvēseliskot visdažādākās augstāko hierarhiju individualitātes.

ASTOTĀ LEKCIJA, 1909. gada 17. aprīlis, vakarā.....61

Senais Saturns kā debess ķermeņa izcelšanās piemērs. Būtņu sadarbība no ārpuses un iekšpusēs, dvēseliskā un neitrālā siltuma mijiedarbība. Sākotnējie iedīgļi vēlākajiem cilvēka fiziskā ķermeņa orgāniem (sirds – no Lauvas reģiona utt.). Uz senās Saules Kundzības pievieno ēterisko ķermeni, tagad darbojoties arī no apkārtējās telpas. Ēteriskā miesiskuma cauraustā

siltuma substance tagad kļūst par iekšēji dzīvu būtni. Šī dzīvība, tāpat kā Saturna agrākais kustīgums, noteiktā brīdī tiek apturēta (Ērglis un Skorpions). Uz Marsa sfēras, kas atdzesēta līdz ūdeņainībai, cilvēkam tiek pievienots astrālais ķermenis – pirmā apziņa. (Kustības apstāšanās Ūdensvīra zīmē.) Zeme un Es ierosināšana. (Apstāšanās un apgriešanās Vērsī.)

DEVĪTĀ LEKCIJA, 1909. gada 18. aprīlis, priekšpusdienā.....69

Planētu kustības-impulsi un rotācija pa Zodiaka zīmēm; pakāpeniska cilvēka ķermeņa daļu aizmetņu veidošanās. Patiesais kosmiskais cilvēks. Pasaules ķermeņu karma, ko uzņemas to vadoņi. «Es» darbs ar ķermeņiem un to pārveidošanu. Radošās darbības iemirdzēšanās; attīstība no radījuma uz radītāju.

DESMITĀ LEKCIJA, 1909. gada 18. aprīlis, vakarā.....76

Individualitātes evolūcija. Zemes matērijas liktenis: tā saraujas centra virzienā, un tur pazūd. Tas, kas pazūd centrā, atkal parādās perifērijā, ar pārveidotu rezultātu tam, ko tajā ir iespiedušas būtnes. Kristāliskās debesis. Urāns un Neptūns. Dievišķās Trīsvienības valstība. Dievu apcere un sekošana tiem. Konflikts debesīs. Šķēršļu dievi. Caur viņu iezagšanos cilvēka astrālajā ķermenī rodas ļaunuma iespējamība. Mihaela cīņa ar pūķi. Vērša uzvarētāja simbols. «Es» brīvība kā Kristus nāves sekas. Cilvēka Es pašam ir brīvi jāizlemj pieņemt Kristu un tādējādi atpestīt Luciferu. Attīstīt brīvības un mīlestības garu ir desmitās hierarhijas mērķis. Tā ir cilvēces jēga, kas pamatota no kosmosa jēgas.

ATBILDES UZ JAUTĀJUMIEM, 1909. gada 21. aprīlis, vakarā85

Telpa, Trīsvienības radīta. Laika izcelsme. Arimāniskie gari. Elohimī ir Exusiai, viņu vadonis ir Kristus. Asuras. Aizsardzība no melnās maģijas ietekmes caur saprātu. Bišu, skudru un koraļļu grupu dvēseles. Grieķu un ģermāņu dievi ir eņģeļi Atlantīdā. Dzīvnieku grupu dvēseļu liktenis uz Jupitera. Pirmsdzemdību audzināšana. Asinsradniecība un karma. Ciešanas ir nepieciešamas zināšanām.

ATBILDES UZ JAUTĀJUMIEM, 1909. gada 22. aprīlis, priekšpusdienā89

No Ījaba grāmatas. Okultā skaņas teorija. Atlantieši spēja tehniski izmantot sēklas spēku. Okultā numeroloģija. Marsa kanāli.

NORĀDES

Šim izdevumam

Norādes tekstam

Vārdu reģistrs

Teksta korektūras

Rūdolfš Šteiners par lekciju pierakstiem

PIRMĀ LEKCIJA

Diseldorfa, 1909. gada 12. aprīlis, pēcpusdiena

Senā gudrība un cilvēka mīkla. Dzīvīgās gudrības svētie noslēpumi. Jauns impulss caur Kristus parādīšanos. Evaņģēliju pasludināšana. Rietumu dažādo slepeno skolu brālības kā jaunāko mistēriju sargātājas, kurās Austrumu gudrība ir saglabāta pilnībā, apgaismota Kristus-veikuma gaismā. Seno zināšanu centru gudrie un pakāpeniska garīgo un materiālo strāvojumu nošķiršanās. *Dionīsijs Areopagīta* mācība par hierarhijām un debesu ķermeņiem. Antropozofijas uzdevums ir atkal atjaunot saikni starp fiziskumu un garu, Zemi un hierarhijām.

Šis lekciju cikls mūs ievedīs augstās garīgās dzīves sfērās, tas ne tikai izvedīs mūs, tā sacīt, no mūsu mājvietas Zemes ārā fiziskās telpas plašumos, bet arī uzvedīs augšup garīgajās pasaulēs, no kurām taču ir cēlusies šī fiziskā kosmosa pasaule. Tieši šāds lekciju cikls jums parādīs, ka visas zināšanas un visa gudrība pamatā mērķē uz to, lai mums atrisinātu lielo, lielāko mīklu – cilvēka mīklu. Jo, lai padarītu izprotamu cilvēku, ir jāapskata tālas, tālas lietas. Tādēļ tomēr ir nepieciešams, lai tas, kurš grib sekot šim kursam, jau būtu apbruņots ar dažiem garazinātniskajiem pamatjēdzieniem, bet tādi jau pamatā ir visi klātesošie godājamie klausītāji. Un tāpēc šajā ciklā mēs, iespējams, drīkstam garīgo lidojumu veidot īpaši augstu, pat ja vienmēr būs jāpieliek pūles, lai lietas, kurām jābūt tik tālejošām, padarītu tik saprotamas, cik iespējams.

Kad mums ir jārunā par to, ko sauc par garīgajām hierarhijām, tad tas nozīmē, ka mūsu dvēseles acīm ir jāpaceļas uz tām būtībām, kuru esamība šeit uz mūsu Zemes ir augstāka pāri cilvēkam. Ar, tā sacīt, redzamajām acīm mēs varam pacelties tikai caur būtībām, kuras pārstāv vienas hierarhijas četras pakāpes: minerālā pasaule, augu pasaule, dzīvnieku pasaule, cilvēku pasaule. Un pāri cilvēkam sākas neredzamu būtību pasaule, un cilvēkam ir dots, izzinot pārjuteklisko, ciktāl tas viņam ir iespējams, pacelties kādu posmu augšup līdz tām varām un būtībām, kuru uz Zemes esošās četrdaļīgās pakāpju secības turpinājums ir pārjutekliskajā, neredzamajā pasaulē. Tās zināšanas un pētījumi, kas mūs ieved šajās jomās, kā jūs visi zināt, nav kaut kas tāds, kas būtu tikai mūsdienās ienācis cilvēku evolūcijā; bet pastāv tāda, mēs varam to tā saukt – pirmatnējā pasaules gudrība. Jo tas, ko cilvēks var izdibināt, ko cilvēks var zināt un izzināt, ko viņš sasniedz kā jēdzienus un idejas, ko viņš izcīna kā imaginācijas un inspirācijas, un gaišredzīgas intuīcijas, to visu cilvēks, tā sacīt, tikai pēcpārdzīvo, to jau iepriekš ir piedzīvojušas un zinājušas tieši šīs pāri cilvēkam stāvošās būtības. Ja drīkst izmantot vienu triviālu salīdzinājumu, tad mēs varētu sacīt: vispirms pulksteņmeistaram ir ideja, doma par pulksteni, pēc tam viņš pēc tās izgatavo pulksteni. Pulkstenis ir veidots pēc pulksteņmeistara domas, kas ir bijusi pirms tam, un pēc tam kāds var pulksteni izjaukt, analizēt un izstudēt, no kādām pulksteņmeistara domām šis pulkstenis ir izcēlies. Tad tāds cilvēks atkārtoti pārdomā pulksteņmeistara domas. Tikai tā, pamatā ņemot, cilvēks savā tagadējā attīstības stadijā var attiekties pret pirmatnējo pasaules gudrību – pret viņam pāri stāvošajām garīgajām būtībām. Tām tas bija vispirms: imaginācijas, inspirācijas, intuīcijas, idejas un domas, pēc kurām ir veidota mūsu pasaule, kas ir mums visapkārt. Un cilvēks šajā pasaulē atkal atklāj šīs domas, idejas; ja viņš tās paaugstina līdz gaišredzīgam skatījumam, tad atklāj arī imaginācijas, inspirācijas, intuīcijas, caur kurām viņš atkal iekļūst garīgo būtību pasaulē. Tādēļ mēs varam teikt: pirms vēl bija mūsu pasaule, bija tās būtības, par kurām mēs īstenībā te runāsim. Tās ir pasaules plāns.

Tātad, cik tālu pagātnē, ja gribam palikt realitātē, mums ir jāatgriežas, ja vēlamies sastapt šo pirmatnējo pasaules gudrību? Vai mums jāatgriežas līdz kādam vēsturiskam laika periodam, kad ir mācījis viens vai otrs lielais skolotājs? Protams, ka mēs varam daudz iemācīties, ja mēs te vai tur atgriežamies kādā vēsturiskā laika periodā un kļūstam par lielo skolotāju mācekļiem. Bet, lai sastaptu pirmatnējo pasaules gudrību tās patiesajā, augstākajā veidolā, mums ir jāatgriežas līdz tam laikam, kad vēl nebija nekādas ārēji redzamas Zemes, kad mums apkārt vēl nebija nekāda maņām eksistējoša

pasaule; jo pasaule ir izcēlusies no pašas gudrības. Bet šī gudrība, pēc kuras dievišķi-garīgās būtnes ir izveidojušas mūsu pasauli, vēlāk tika dota arī cilvēkam. Cilvēks pēc tam savā domāšanā varēja skatīt tās domas, uztvert tās domas, pēc kurām dievi bija veidojuši pasauli. Un pēc tam, kad šī pirmatnējā pasaules gudrība, šī pasaules radītāju gudrība, bija izgājusi cauri dažādiem veidoliem, tad tā veidā, kā daudziem no jums tas ir zināms, pēc lielā atlantiskā laikmeta nonāca pie mūsu pirmās pēcatlantiskās kultūras senajiem svētajiem *Rishis*, pie lielajiem Indijas skolotājiem.

Šī pirmatnējā pasaules gudrība tolaik bija pie lielajiem, cildenajiem *Rishis* tādā veidolā, kādu mūsdienu cilvēce var tikai ļoti, ļoti maz iztēloties. Jo cilvēciskās domāšanas spējas, cilvēciskās sajūtu spējas ir ļoti pārmainījušās, kopš laika, kad Indijas lielie skolotāji vispirms mācīja pēcatlantisko cilvēci; un ja bez kādiem paskaidrojumiem mūsdienās tiktu izrunāts daudz no tā, kas skanēja no svēto *Rishis* mutes, vairums no mūsdienu dvēselēm uz visas mūsu Zemes nedzirdētu neko citu kā vārdus un vienīgi vārdus. Tam pieder vēl citas sajūtu uztveres spējas nekā tās, kādas cilvēcei ir tagad, lai patiesām saprastu to, kas kā gudrība nonāca vispirms pie pēcatlantiskās cilvēces. Jo viss, kas ir ticis pierakstīts par šo gudrību, viss, kas ir ticis pierakstīts no šīs pirmatnējās pasaules gudrības skaistākajās un labākajās grāmatās, ir tikai vāja atbalss no pašas pirmatnējās pasaules gudrības. Tā daudzējādā ziņā ir aizmiglota, aptumšota gudrība. Un, lai cik skaistas, lai cik cēlas būtu *Vēdas*, lai cik skaisti skanētu Zaratustras dziesmas, lai cik brīnišķīgi mūs uzrunātu Ēģiptes mūžsenā gudrība – to visu mēs, protams, nevaram vien pietiekami apbrīnot, bet viss, kas ir pierakstīts, sniedz tikai blāvu gaismību no lielās Hermesa gudrības, lielās Zaratustra gudrības vai no cildenajām atziņām, kuras pasludināja senais *Rishis*. Taču šī cildenā gudrība ir palikusi saglabāta cilvēcei, tā vienmēr ir pastāvējusi noteiktā, kaut arī šaurā cilvēku lokā, kuri sargāja svētos noslēpumus, kā sauc šīs atziņas. Indijas, Persijas, Ēģiptes, Kaldejas mistērijās, kristīgajās mistērijās un tā tālāk līdz pat mūsu laikam ir saglabāties viss, kas ir cilvēku pirmatnējā pasaules gudrība. Vēl pirms ļoti neilga laika īstenībā tikai šajos šaurajos cilvēku lokos bija iespējams uztvert ne jau grāmatu gudrību, bet dzīvo gudrību. Tādu iemeslu dēļ, kuri varētu kļūt skaidri tieši šajā lekciju ciklā, mūsu laikā ir dots laikmets, kad tam, kas dzīvā veidā ir ticis saglabāts nelielā cilvēku lokā, ir lielākā apmērā jāizlaužas plašās cilvēces masās. Jo izsīkusi tā nav nekad, šī svētā *Rishis* pirmatnējā pasaules gudrība, piemēram. Tā ir izgājusi kā caur jaunības avotu tajā laikā, kuru mēs atzīstam par mūsu laika sākumu. Šī mūžsenā svētā gudrība, kas tolaik ir ieplūdusi cilvēcē, tā tika turpināta ar Zaratustru un viņa mācekļiem, to turpināja kaldejieši, ēģiptieši skolotāji, tā ieplūda arī Mozus pasludinātajā, un tā, tā sacīt, izlauzās no jauna tieši kā no jaunības avota ar pilnīgi jaunu impulsu līdz ar Kristus parādīšanos uz Zemes. Bet līdz ar to tā iesākumā kļuva tik dziļa, tik iekšēja, ka savukārt tikai pakāpeniski var ieplūst cilvēcē. Un tā mēs tad redzam, kā kopš kristīgās pasludināšanas laika pirmatnējā pasaules gudrība ārēji pasaulē ieplūst cilvēcē lēnām un pakāpeniski, tās elementārākajā iesākumā.

Vēstījumi ir bijuši te, tie ir ietverti evaņģēlijos, citos kristīgajos rakstos, kuros atjaunotā veidolā ietverta svētā *Rishis* gudrība, ietverta kā jaunpiedzimusi no jaunības avota. Bet kā šie paša sākuma vēstījumi varēja tikt saprasti tieši laikmetā, kura pestīšanai bija radīta kristietība? No pasludinātā evaņģēlijos tika saprasts tikai ļoti, ļoti maz, un tikai pakāpeniski šie evaņģēliji strādā tālākai to izpratnei – daudzējādā ziņā tālākai aptumšošanai. Un mūsu dienās tieši evaņģēliji, pamatā ņemot, ir tās grāmatas, kuras, tā sacīt, ir visai zīmīgākās cilvēcei visplašākajos apmēros; tās atkal tiks saprastas tikai nākotnē, ja tā varēs atsvaidzināties ar pirmatnējo pasaules gudrību. Bet visi šie dārgumi tika saglabāti kristīgo atklāsmju dziļumos – un tie nav citi dārgumi kā Austrumu gudrības dārgumi, kas gan ir kā no jauna piedzimuši ar jauniem spēkiem – tie tika saglabāti šaurā cilvēku lokā, tajos šaurajos lokos, kuru turpinājums tad ir atrodams dažādajās mistēriju biedrībās, piemēram, Svētā Grāla brālībā, galu galā Rožkrustiešu brālībā. Šie patiesības dārgumi tika saglabāti, bet darīti pieejami tikai tiem, kuri bija sagatavoti dzīvajai gudrībai smagos pārbaudījumos. Un tā šie Austrumu un Rietumu gudrības dārgumi cauri simtiem un simtiem attīstības gadu no mūsu laika skaitīšanas sākuma bija

diezgan nepieejami plašām cilvēku masām ārējā pasaulē. Tikai dažas lietas te un tur noplūda lielajā pasaulē; lielākā daļa no tā palika jaunāko mistēriju noslēpums.

Tad pienāca laiks, kad par pirmatnējās pasaules gudrības saturu, tā sacīt, drīkstēja sākt runāt lielākam daudzumam cilvēku saprotamā valodā. Tā ir apmēram 19. gadsimta pēdējā trešdaļa, kad par pirmatnējo pasaules gudrību drīkstēja tikt sākts runāt vairāk vai mazāk neapslēptā veidā. Tikai tādēļ, ka bija notikušas noteiktas lietas garīgajā pasaulē, mistēriju glabātājiem, tā sacīt, tika dota iespēja ļaut izkļūt pasaulē kaut kam no pirmatnējās pasaules gudrības. Jūs visi zināt teozofiskās attīstības gaitu: jūs zināt, ka teozofiskās attīstības ledus vispirms tika salauzts ar tām gudrībām, kuras tika atklātas veidā, kas man šodien nav jāapraksta, tā saucamajās Dzjana-strofās (*Dzyan-Strophen*). Šīs Dzjana «Slepenmācības» strofas patiešām satur visdziļāko, visnozīmīgāko gudrību, satur daudz no tā, kas, nākot no svētā *Rishis* mācības, ir atplūdis caur Orianta gudrību. Tās satur arī daudz no tā, kas tur ir ieplūdis pēc kristīgās atjaunošanās eiropiskajos Rietumos. Jo Dzjana-panti satur ne tikai tādu gudrību, kas būtu palikusi saglabāta tikai Austrumos, bet arī daudz no tā, kas spožā gaismā izstaro cauri mūsu laika skaitīšanas gadsimtiem, cauri viduslaikiem, Rietumu slepenskolās. Un arī daudz kas no tā, kas rakstīts Dzjana-pantos, tikai pakāpeniski tiks izprasts visā tā dziļumā. Jo te reiz drīkst tikt pateikts: Dzjana-panti satur tādu gudrību, kura visplašākajās teozofiskajās aprindās vēl vispār nevar tikt saprasta, tādu gudrību, ka mūsu dienās pat ar eksoteriskām spējām nav dota iespēja izsmelt tās dziļumus; visām eksoteriskajām spējām ir bezcerīgi mēģināt atklāt šīs nozīmīgās pasaules pamatus.

Pēc tam, kad šādā veidā, tā sacīt, bija salauzts pirmais ledus, pienāca arī laiks, kad drīkstēja tikt runāts no Rietumu okultisma avotiem, kas tomēr neatšķiras no Austrumu, kā tas nepārtraukti ir turpinājies, ievērojot visas garīgās un fiziskās dzīves norises, kad var tikt runāts arī no dzīvā okultisma avotiem, kas ir uzticīgi ticis nosargāts rožkrustiešu mistērijās. Nav nevienas Austrumu gudrības, kas nebūtu ieplūdusi Rietumu okultismā, un rožkrustiešu mācībā, un pētījumos jūs atradīsiet visu bez atlikuma, ko jebkad ir saglabājuši lielie Austrumu gudrie. Nekas no tā, ko var zināt no Austrumu gudrības, netrūkst Rietumu gudrībā. Atšķirība, ja grib runāt par šādu atšķirību, ir tikai tāda, ka Rietumu gudrībai ir jāapkopo visa Austrumu mācība, visa Austrumu gudrība, visi Austrumu pētījumi un, neļaujot nekam no tā pazust, jāapgaismo tā ar gaismu, kas ir iedegta cilvēcē ar Kristus-impulsu. Lai neviens nesaka, kad tiek runāts par Rietumu okultismu, par to, kas zināmā nozīmē ceļas no slēptā Rietumu *Rishis*, ko acis noteikti neredz, lai neviens nesaka, ka pietrūktu kaut vai kāds nieks, kāds ķeksītis no Austrumu okultisma. Nekā, absolūti nekā netrūkst. Tam ir tikai visas lietas jāpiedzemdē no jauna no Kristus-impulsa jaunības avota. Visām tām lielajām gudrībām, kas iesākumā izskanēja cilvēcei no *Rishis* mutes par pārcilvēciskajām pasaulēm, par pārvērtējo esamību, ir savukārt atkal jāieskan tajā, kas ir pasakāms par garīgajām hierarhijām un to ēnām fiziskajā pasaulē. Tieši tikpat maz, kā senā *Eiklīda* ģeometrija būtu kļuvusi par kaut ko citu, nekā tā bija, kaut arī to mūsdienās māca un mācās ar jaunām cilvēciskām spējām, tikpat maz svētā *Rishis* gudrība būtu kļuvusi par kaut ko citu tādēļ, ka mēs to mācām un mācāmies ar Kristus-impulsa iekvēlinātām spējām. Tātad lielu daļu no tā, kas mums ir sakāms par garīgajām pasaulēm, mēs varētu vienkārši saukt par Austrumu gudrību. Jo šajos jautājumos neko nedrīkst pārprast, un pārpratumi te rodas ļoti viegli.

Tie, kuri īpaši nevēlas no pārpratumiem pacelties līdz izpratnei, var, piemēram, kaut ko, kas tika pateikts vakar Lieldienu lekcijā, ļoti viegli pārprast. Tur varēja – mums tas ir jāpiemin pilnīgi izpratnei – ierasties arī tādi cilvēki, kuri nevēlas aizvirzīties līdz pilnai izpratnei, un viņi varētu sacīt: Tu vakar runāji par lielajām, tā sauktajām, svētajām Budas patiesībām. Tu teici, ka Buda ir mācījis un atklājis svētās patiesības par ciešanām dzīvē: piedzimšana ir ciešanas, slimības ir ciešanas, vecums ir ciešanas, nāve ir ciešanas, tikt šķirtam no tā, kuru mīli, ir ciešanas, tikt sasaistītam ar to, kuru nemīli, ir ciešanas, nesāņemt to, pēc kā alksti, ir ciešanas. Un tu mums vakar, tā dažs labs varētu teikt, stāstīji: paskatīsimies laikā pēc Kristus dzimšanas uz tiem, kuri patiešām ir sapratuši Kristus-impulsu – tad mums ir jāapzinās, ka, izprotot un iedziļinoties šajā Kristus-impulsā, Budas senās svētās patiesības

par ciešanām dzīvē zaudē savu pilno derīgumu, ka līdz ar Kristus-impulsu ir radīts kaut kas līdzīgs dziedinošam līdzeklim pret ciešanām dzīvē. Tu teici, tā kāds varētu runāt, ka Buda māca: piedzimšana ir ciešanas; bet Kristus-sapratēji atbild: līdz ar piedzimšanu mēs ienākam dzīvē, ko mēs dalām ar Kristu, un līdz ar Kristus dalību ciešanas dzīvē tiek izdzēstas; tāpat ar Kristus-impulsa dziedinošo spēku tiek izdzēstas slimības, un slimības vairs nenožīmē ciešanas Kristus-izpratējiem, un nāve vairs nav ciešanas Kristus izpratējiem un tā tālāk. Bet tad kāds varētu iebilst: jā, bet es tev varu evaņģēlijā parādīt, ka evaņģēlijā ir tie paši teikumi kā svētajos Budas rakstos; arī evaņģēlijos mēs varam uzrādīt, ka tur stāv rakstīts: dzīve esot ciešanas, slimības esot ciešanas un tā tālāk. Un tā ārēji varētu pateikt: tagad mums ir šie modernie reliģiskie avoti, taču to pašu saturu mēs atrodam jau budismā, tāvad nav nekāda progresā reliģijās, tur nav nekādas attīstības, visas reliģijas satur vienu un to pašu. Bet tu runāji par progresu, tu attēloji, kā budisma senās svētās patiesības, tā sacīt, kristietības dēļ vairs nav patiesas. – Kurš tā runātu, tas paustu tikai visbriesmīgākos pārpratumus. Jo tas netika teikts; tika pateikts viss, viss, tikai ne pēdējais teikums. Un ir svarīgi tieši šajā tik jūtīgajā jomā saprast ļoti precīzi. Fanātiķis nekad nevar saprast precīzi, precīzi var saprast tikai objektīvs cilvēks.

Nekad no kāda, kurš runā no rožkrustiešu-gudrības un pētījumu avotiem, netiks teikts, ka būtu jāapkaro kaut jel kas no lielā Budas rakstu satura, ka kaut kas nebūtu patiesi lielā Budas rakstos. Katrs, kurš runā no rožkrustiešu avota, piekrīt Budas pārlicēbai un visai Austrumu gudrībai, neko nenoliedzot. Viņš saka: tas, ko tu, lielais Buda, caur savu iekšējo apgaismību esi skatījis no lielajām patiesībām par ciešanām dzīvē, ir bez iebildumiem patiesi; tas ir patiesi līdz vismazākajai rakstu zīmītei, raksta galiņam (*no Mateja evaņģēlija 5:18 – tulk.*). – Nekas, pilnīgi nekas no tā netiks atņemts. Viss paliek savā vietā. Un tieši tā iemesla dēļ, ka viss paliek savā vietā, jo ir patiesi, ko ir teicis Buda, ka piedzimšana ir ciešanas, slimība ir ciešanas, vecums ir ciešanas, nāve ir ciešanas un tā tālāk, tādēļ Kristus-impulss mums ir tas varenais un svarīgais dziedinošais līdzeklis – jo tas ir tas, kas atceļ šīs ciešanas, jo tieši tas ir patiesi, ka ciešanas pastāv, ja kāds liels impulss nepaceļ pasauli tām pāri. Kādēļ Kristus ir darbojies? Jo Buda ir runājis patiesību. Cilvēcei bija jātiek no garīgiem augstumiem novestai lejā, kur pirmatnējā pasaules gudrība ir darbojusies tīrā veidolā; cilvēcei bija jātiek novestai līdz patstāvībai, lejā fiziskajā esamībā, un līdz ar to dzīve kļuva par ciešanām un slimība par ciešanām; bet tieši tāpat tālākajā attīstībā bija jānāk lielajam dziedinošajam līdzeklim pret šiem neapgāžamajiem faktiem. Vai tad kāds noliedz jebkādu realitāti, sakot: jā, tas, kas tiek teikts par šo realitāti, ir patiesība, bet vienlaikus mums tiek dots līdzeklis, lai ar šīm patiesībām izteiktos faktus novestu līdz veselīgai attīstībai. – O, esamības augstumos, kur mums tās jāmeklē, garīgo hierarhiju sfērās, nesaka: budisms pret kristietību, kristietība pret budismu, tur Buda sniedz roku Kristum un Kristus sniedz roku Budam. Bet katrs pārpratoms cilvēka attīstībā, katrs pārpratoms augšupejā vienlaikus ir pārpratoms par garīgo veikumu, kas ir noticis mūsu Zemes attīstībā, par Kristus-veikumu. Un tā nebūs nekā, kas kaut kad tiktu noliegts no Austrumu gudrības, kas cauri tik ilgiem laika posmiem ir atnesusi svētā *Rishis* gudrību un līdz ar to pirmatnējo pasaules gudrību, bet šajos ilgajos, ilgajos laika posmos, kad gudrība vienmēr ir ieplūdusi cilvēcē, izpratne par šīm gudrībām, tā sacīt, plašās cilvēku masās, kuri nebija spējīgi izlauzties līdz svēto mistēriju avotiem, ir kļuvusi smaga. Tieši saprašanās ir kļuvusi grūta.

O, pirmsatlantiskajos laikos, laikos pirms lielās katastrofas, kad lielās cilvēku masas vēl gaišredzīgi, kaut arī ar seno, blāvo gaišredzību, skatījās debesu telpā, uzlūkoja garīgās hierarhijas, tolaik viņi redzēja citādāk, nekā vēlāk pēcatlantiskajos laikos, kad senā gaišredzība lielām cilvēku masām bija zudusi un vairs tikai fiziskās acis varēja skatīties fiziskajos debesu plašumos! Tādēļ arī nebūtu nekādas jēgas laikā pirms atlantiskās katastrofas kaut ko runāt par tiem debesu ķermeņiem, kas mūsu dienās ir sadalīti telpā. Gaišredzīgās cilvēku acis lūkojās ārā debesu plašumos, un tās bija garīgas pasaules. Būtu bijis bezjēdzīgi tajos laikos runāt kaut ko par Merkuru vai Neptūnu, vai Saturnu un tā tālāk tā, kā runā mūsu astronomija; jo tā, kā mūsu astronomija runā par pasaules telpu un tās saturu,

tā atstāsta tikai to, ko redz jutekliski-fiziskās acis, kad tās palūkojas debesu plašumos. Senajai gaišredzīgajai cilvēcei atlantiskajos laikos tas tā nemaz nebija; tad vispār neredzēja, ja palūkojās uz augšu, fiziski ierobežotas spožas zvaigznes. Tas, ko mūsdienās redz fiziskās acis, ir, tā sacīt, tikai ārēja izpausme tam garīgajam, ko redzēja tolaik. Kad mūsdienās fiziskās acis palūkojas augšup, manis dēļ, kaut teleskopā, uz to vietu, kur atrodas Jupiters, tās redz, tā sacīt, fizisku lodi, kuru ieskauj tā pavadoņi. Tā tas ir mūsdienu fiziskajām acīm. Kas tas bija vēl senā atlantiskā laika cilvēkam, ja viņš savas tolaik vēl gaišredzīgās acis pavērsa uz to pašu punktu, uz kuru paskatās mūsdienu cilvēka fiziskās acis? Ko redz fiziskās acis, to tolaik senās atlantiskās acis vispār būtu redzējušas tikpat maz, kā mūsdienās jūsu fiziskās acis redz atsevišķas gaismīgas skatoties biezā rudens miglā. Tās redz kaut ko līdzīgu miglainai aurai ap gaismu, un gaisma pazūd krāsainajos gredzenos ap gaismu. Tāpat atlantieša acis neredzētu fizisko Jupiteru kā zvaigzni, bet būtu redzējušas to, kas arī mūsu dienās ir saistīts ar Jupiteru, bet ko tagad cilvēki tikai vairs nevar ieraudzīt: Jupitera auru, garīgu būtņu pulku, kurām Jupiters ir tikai to izpausme. Un tā cilvēku garīgās acis pirms atlantiskās katastrofas slīdēja apkārt pa pasaules telpu, visur redzot garīgo. Varēja runāt tikai par šo garīgo, jo būtu bijis bezjēdzīgi tolaik, kad fiziskās acis vēl nebija atvērušās tā, kā mūsdienās, runāt par fiziskām zvaigznēm. Kad skatījās ārā kosmosā, tad redzēja garīgās būtības, garīgās hierarhijas. Redzēja būtnes.

Un tālākajā attīstībā bija tā, ka mēs to atkal varam salīdzināt ar sekojošo: iedomājamies, ka mēs izejam ārā biezā miglā. Mēs neredzam atsevišķas gaismīgas. Viss ir aizplīvurots ar šo miglas auru. Tad migla izkļūst, kļūst fiziski redzamas atsevišķas zvaigznes. Bet auras ir neredzamas. – Tā ir tikai fiziska norise, tikai salīdzinājums. Bet ar Jupiteru bija tā, ka senās acis redzēja auru. Tās aurā saskatīja garīgās būtnes, kuras noteiktā attīstības pakāpē piederējās Jupiteram. Tad cilvēce attīstījās fiziskam skatījumam. Aura palika. Cilvēki to vairs nevarēja saredzēt, bet fiziskais centrālais ķermenis kļuva saskatāms arvien skaidrāk un skaidrāk; skatam izzuda tas, kas tam piederēja garīgi, un kļuva redzams tas, kas tajā bija ķermenisks. Un zināšanas par šo garīgo ap zvaigznēm, zināšanas par tām būtnēm, kas atver zvaigznes, tika saglabātas senajās mistērijās. Par šīm zināšanām runāja visi svētie *Rishis*. Laikos, kad cilvēki jau redzēja vairs tikai fiziski, svētie *Rishis* runāja par garīgajām atmosfērām, par šo sfēru garīgajiem iemītniekiem, kuri tur bija izvietoti telpā.

Un tagad ņemiet situāciju, kāda iestājās. Zināšanu vietās runāja par garīgajām būtībām ap pasaules lodēm. Ārpus tām, kur arvien asākas un asākas kļuva jutekliskās acis, ārpusē arvien vairāk un vairāk runāja tikai par blīvo fizisko matēriju. Ja senie svētie *Rishis* būtu izrunājuši Merkura vārdu – viņi to neizrunāja, bet ņemsim šo vārdu, lai mēs varētu saprasties – vai tad viņi būtu domājuši šo fizisko debesu ķermeni? Nē, pat senie grieķi, kad viņi runāja par Merkuru, nedomāja šo fizisko ķermeni, bet gan šī ķermeņa garīgo būtību kopumu. Tās bija garīgās pasaules, garīgās būtnes, par kurām runāja, kad zināšanu centros izrunāja, teiksim, Merkura vārdu. Tie, kas bija zināšanu centru skolotāju mācekļi, izrunāja vārdus: Mēness, Merkurs, Venēra, Saule, Marss, Jupiters, Saturns, un, izrunājot šos vārdus dažādās valodās, viņi apzīmēja garīgo būtņu gradāciju. Kurš izrunā kādu no šiem vārdiem mūsdienu veidā un ar to apzīmē kādu fizisku ķermeni, tas apzīmē tikai visrupjāko no tā, kas sākotnēji tika saprasts ar Mēnesi, Merkuru, Venēru un tā tālāk. Tieši galvenais tā netiek apzīmēts. Tā senais gudrības skolotājs sacīja «Mēness» un saistīja ar šo vārdu priekšstatu par lielu garīgu pasauli. Un, kad viņš izrunāja vārdu «Mēness» un norādīja uz vietu debesīs, kur ir Mēness, un viņa apziņā bija: tā ir garīgo hierarhiu zemākā pakāpe, – tad tas, kurš, pateicoties cilvēces nepārtraukti arvien vairāk pieaugošajai sensualizācijai, bija tālu distancējies no šī garīgā skatījuma, pacēla acis, bet ieraudzīja fizisko Mēnesi un nosauca to par «Mēnesi». Viens vārds divām lietām, kuras gan saderēja kopā, bet cilvēkā izsauca pilnīgi atšķirīgus priekšstatus. Un tieši tāpat bija, kad izziņas centru gudrie lūkojās augšup uz Merkuru, Sauli, Marsu un tā tālāk. Spirituālais strāvojums ar saviem vārdiem apzīmēja kaut ko pilnīgi citu nekā tie otri, materiālais strāvojums.

Tā mēs redzam, ka abi šie strāvojumi cilvēcē arvien vairāk un vairāk nošķīrās. Mistērijās ar šiem vārdiem, kuri tad bija kļuvuši par mūsu ārējo debesu ķermeņu apzīmējumiem, vienmēr domāja garīgās pasaules, garīgo pasaulu hierarhijas. Ārējā pasaule ar to vienmēr ir domājusi materiālo, līdz pat mūsdienu mitoloģijai, – es apzināti to nosaucu šajā vārdā – kuru sauc par moderno astronomiju; un, tā kā garazinātne ir atzinusi šīs citas mitoloģijas to pilnā vērtībā, tad jūs sapratīsiet, ka garazinātne ciena arī moderno mitoloģiju – līdz pat mitoloģijai, kuru sauc par moderno astronomiju, kura redz vairāk tikai telpu un tajā fiziskas debesu lodes. Bet šī modernā mitoloģija tiem, kuri izzina, nav nekas cits, kā īpaša visu mitoloģiju fāze. Kā taisnā līnijā nāk no tā, ko senie Eiropas iedzīvotāji stāstīja viņu dievu un zvaigžņu, un debesu teiksmās, ko sniedza grieķi, romieši savā mitoloģijā, ko ir atstājuši viduslaiki savā vairāk vai mazāk aizmiglotajās mitoloģijās, līdz pat tai mitoloģijai, kuru pilnīgi piemēroti un pilnībā apbrīnas cienīgu nodibināja Koperniks, Keplers un Galileo. Pienāks laiks, kad par šo moderno mitoloģiju runās apmēram tā: reiz dzīvoja cilvēki, kuri atzina par pareizu nolikt materiālu Sauli elipses fokusā, ļaut tai apkārt pa elipsēm riņķot planētām, ļaut tām rotēt dažādos veidos; viņi pielāgoja sev pasaules sistēmu tāpat kā agrākos laikos. Mūsdienās, tā dabiski runās nākotnē, tas viss ir vairāk tikai teiksmas un pasakas. – Jā, šis laiks arī pienāks, lai cik ļoti modernie nievātu senās mitoloģijas un zvērtu pie savējām un lai cik neiespējami viņiem šķistu runāt par kādu kopernistisku mitoloģiju. Bet tieši tas mums padarīs saprotamu, kā, tā sacīt, ar tiem pašiem vārdiem vienmēr iztēlojas, stādās priekšā kaut ko citu.

Tomēr tas, kas ir senā pasaules pirmgudrība vienmēr un vienmēr tika izplatīta, turpināta. Tikai šī pirmatnējā pasaules gudrība tieši eksotēriski tika arvien mazāk un mazāk izprasta, jo tā tika interpretēta, skaidrota materiālistiski, arvien mazāk tika saskatīts spirituālais tajā. Un tā nonāca līdz tam, lai, tā sacīt, neļautu cilvēcei vispār zaudēt saistību ar sākotnējo, spirituālo gudrību, pirmatnējās pasaules gudrības atjaunošanai mūsu laika skaitīšanas sākumā ar asiem vārdiem bija atkal jānorāda uz to, ka tur, kur pavēršas cilvēka acis un kā fiziskas acis redz tikai fizisko, ka tur telpu garīgi piepilda garīgais. Un tā ar visasākajiem vārdiem *apustuļa Pāvila* tuvākais māceklis, *Dionīsijs Areopagīts* Atēnās, norādīja: ārā telpā pastāv ne tikai materiālais, kad cilvēka dvēsele intuitīvi paceļas pasaules esamības telpās, tur ārā pasaulē ir garīgais, kas stāv pāri cilvēkam esamības attīstībā. – Un viņš tad lietoja vārdus, kam bija jāskan citādi, jo, ja viņš būtu lietojis senos vārdus, neviens nebūtu tajos saskatījis neko citu, kā tikai materiālo. *Rishis* runāja par garīgajām hierarhijām, tā ar saviem vārdiem izsakot to, ko arī grieķu un romiešu gudrība bija vēl izteikusi, kad runāja par savā priekšā atklājošos Mēness, Merkura, Marsa, Venēras, Jupitera, Saturna pasaulēm. *Dionīsijs*, apustuļa *Pāvila* māceklis domāja tieši tās pašas pasaules kā *Rishis*; tikai viņš asi uzsvēra, ka darīšana ir ar garīgo, un viņš izvēlējās vārdus, par kuriem bija drošs, ka tie tiks uztverti garīgi: viņš runāja par Eņģeļiem, Erceņģeļiem, Sākumiem, Varām, Spēkiem, Kundzībām, Troņiem, Ķerubiem un Serafiem. Un tagad cilvēki atkal ir aizmirsuši, patiesi aizmirsuši to, ko reiz cilvēce ir zinājusi. Ja varētu saprast šo kopsakarību, ko redzēja *Dionīsijs Areopagīts* un ko bija redzējuši senie svētie *Rishis*, tad būtu, tā sakot, sadzirdēts, ka no vienas puses tiek nosaukts Mēness, no otras puses mistērijās dzirdētu minētu eņģeļu pasauli, un zinātu: tas ir tas pats. Dzirdētu minam Merkura vārdu no vienas puses un no otras puses erceņģeļu vārdu, un zinātu: tas ir tas pats. Dzirdētu vārdu Arhaji (Sākumi) no vienas puses un vārdu Venēra no otras, un zinātu; Tas ir tas pats. Cilvēki dzirdētu vārdu Saule no vienas puses un Varas no otras, un zinātu: ar šiem vārdiem ir apzīmētas tās pašas pasaules. Ja dzirdētu vārdu Marss no vienas puses, tad sajustu: te paceļas pie Spēkiem. Ja dzirdētu vārdu Jupitera no vienas puses, tad tas būtu tas pats, kas ieskanējās *Dionīsija* skolā, kad runa bija par Kundzībām. Vārdam Saturns atbilst Troņi.

Bet plašās aprindās cilvēki to vairs nezināja un vairs nevarēja zināt. Tādējādi no vienas puses bija materiālistiska zinātne, kas kļuva arvien materiālistiskāka un materiālistiskāka un kas paturēja materiālistiskajam senos vārdus, kas reiz bija nozīmējuši garīgo. Un no otras puses bija spirituālā dzīve, kas runāja par garīgo, par erceņģeļiem, eņģeļiem un tā tālāk, un kas bija zaudējusi kopsakarību

ar šo garīgo būtību fiziskajiem apzīmējumiem. Un tā mēs redzam, kā pirmatnējā pasaules gudrība ielaužas skolā, kuru *Pāvils* nodibināja caur *Dionīsiju*, un kā runa ir tikai par to, lai jaundibinātais cauraustos ar seno spirituālo garu. Bet tas ir modernās garazinātnes jeb antropozofijas uzdevums, atkal atjaunot saikni, kam jāstiepjas starp fizisko un garīgo, starp šīs zemes pasauli un garīgajām hierarhijām. Tādēļ tas ir nesaprotami tiem, kuri nezina, no kurienes īstenībā nāk priekšstatī par ārējo juteklisko pasauli, viņiem ir nesaprotami atzīt šo otru pusi, zināšanu spirituālo pusi.

Un tas kļūst īpaši uzkrītoši, ja mēs ieskatāmies tajos rakstos, kas ir cēlušies no pirmatnējās pasaules gudrības un kuri, kaut arī tie satur tikai vājas tās atskaņas, tomēr var tikt patiešām saprasti tikai no šīs pirmatnējās pasaules gudrības. Ļaujiet jums tieši attiecībā uz šīm grūtībām izprast tos rakstus, kas ir cēlušies no pirmatnējās gudrības, minēt kā piemēru vienu vietu, citātu no dievišķās dziesmas, *Bhagavad Gītas*, vietu, kas īpaši dziļi nozīmīgi izgaismo cilvēka dzīvi tās saistībā ar hierarhijām. Šis fragments no *Bhagavad Gītas*, ir no 8. nodaļas, sākas ar 23. pantu un skan: «Es gribu tev izskaidrot, ak patiesību meklējošais cilvēk,» – tā tas parasti tiek tulkots – «kādos apstākļos Dievu paaugstinātie, kad viņi atstāj Zemi caur nāves vārtiem, lai atdzimtu vai nē, aiziet. Es tev teikšu: redzi uguni, redzi dienu, redzi augošā Mēness laiku, redzi gada pusi, kad Saule ir augstu. Tie, kas mirst laikā, kad viņi mirst ugunī, dienā, augošā Mēness laikā, augstu stāvošas Saules laikā, tie caur nāves vārtiem ieiet Brahmā; bet tie, kas mirst dūmu zīmē, naktī, dilstošā Mēness laikā, pusgadā, kad Saule ir zemu debesīs, viņi aiziet, kad šķiras no pasaules, caur nāves vārtiem tikai Mēness gaismā un atkal atgriežas šajā pasaulē.»

Mani mīlie draugi, te jums ir fragments no *Bhagavad Gītas*, kurā jums tiek pateikts: cilvēka tālākās attīstības veids, viņa atdzimšana, ir atkarīga no tā, vai viņš mirst gaismas zīmē, dienā, kad Mēness ir augošs, pusgadā, kad saule ir augstu, vai dūmu zīmē, naktī, kad Mēness ir dilstošs, vai kad saule ir zemu. Tas tiek pateikts, tā ir materiālā nozīme. Un par tiem, kas ieiet caur nāves vārtiem uguns zīmē, dienā, kad Mēness ir augošs, kad Saule ir augstu pie debesīm, par viņiem tiek pateikts, ka viņiem vairs nav jāatgriežas. Par tiem citiem, kas mirst dūmu zīmē, naktī, dilstošā Mēness laikā vai pusgadā, kad Saule ir zemu pie debesīm, tiek teikts, ka viņi nevar pacelties Brahmas augstumos, bet tikai Mēness augstumos un viņiem atkal ir jāatgriežas. Tas ir fragments no dievišķās Austrumu dziesmas, kas visiem, gandrīz visiem, kuri grib to izskaidrot eksoteriskās dzīves nozīmē, sagādā vislielākās grūtības. Tas ir izskaidrojams tikai tad, ja tiek apgaismots ar spirituālās izziņas gaismu, ar to gaismu, kurā, pamatā ņemot, tas ir ticis rakstīts, ar gaismu, kas izstaro slepenskolās, kas turpinās, kas ir piedzīvojis savu atjaunošanos caur kristietību, ja tas tiek apgaismots ar gaismu, kas ļauj jums atrast saiti ar vārdiem: Mēness – eņģelis, Merkurs – erceņģelis, Venēra – Arhajs un tā tālāk. Un mēs atradīsim atslēgu šādām vietām, šis fragments ir izvēlēts tikai kā piemērs, ja iecelsim to senajā spirituālajā gaismā. Ar šīs dievišķās dziesmas vietas izskaidrojumu, ar šo *Bhagavad Gītas* fragmenta skaidrojumu, kas eksoteriskajā dzīvē ir neiespējams, turpināsim mūsu apskatus šovakar un tad, kad būsime atraduši šo atslēgu, pacelsimies garīgajās hierarhijās.

OTRĀ LEKCIJA

1909. gada 12. aprīlis, vakarā

Svēto *Rishis* mācības skaidrotas, izmantojot piemēru no *Bhagavad Gītas*. Četri elementi. Garīgie pētījumi par uguni kā vārtiem, caur kuriem mēs iekļūstam no ārpusē iekšienē, dvēseliskajā. Dūmi un gaisma. Garīgo būtņu ieburšanās sabiezējošajā duļķainībā. Elementāro būtņu izcelsme; to darbs un pakāpeniska atbrīvošanās, pateicoties cilvēka garīgošanai. Cilvēkam ir garīgi jāattīstās no dūmiem par uguni. Seno upurēšanas paražu dziļā nozīme. Dienas un nakts, augoša un dilstoša Mēness, Saules gaitas elementārās būtnes.

Tā bija atziņa, kas pilnībā ir nākusi no esamības garīgajiem avotiem, mācība, kuru pasludināja svētie *Rishis* pēcatlantiskā laika pirmajā kultūras periodā. Un tas ir nozīmīgais tieši šajā mācībā, šajos mūsu pēcatlantiskā laika sākuma pētījumos, ka tie ielauzās tik dziļi visos dabas procesos, ka spēja šajos dabas procesos saskatīt garīgi-darbīgo. Pamatā ņemot mūs vienmēr apņem garīgi notikumi un garīgas būtības. Viss, kas notiek materiāli, ir tikai garīgo faktu izpausme, un visas lietas, ar kurām saskaramies materiāli, ir tikai garīgo būtību ārējais apvalks. Kad minētajā mūžsenajā svētajā mācībā tika runāts par mūs aptverošajām parādībām, kuras mēs uztveram savā apkārtņē, tad tur vienmēr īpaši tika norādīts uz kādu parādību, uz svarīgāko, uz nozīmīgāko dabas parādību, kas aptver cilvēkus uz Zemes. Un par šo nozīmīgāko dabas parādību tā garazinātne uzskatīja uguns faktu. Visos skaidrojumos par to, kas norisinās uz Zemes, centrā tika likti garīgie pētījumi par uguni. Bet, ja mēs gribam saprast šo, varam teikt, Austrumu mācību par uguni, kas bija tik tālejoši svarīga senajos laikos jebkurai izziņai un visai dzīvei, ja mēs gribam saprast šo mācību par uguni, tad mums ir nedaudz jāpalūkojas apkārt uz citām dabas parādībām un dabas priekšmetiem, kā tos uztvēra tā mūžsenā, bet mūsdienās garazinātnei vēl pilnīgi spēkā esošā mācība.

Tad viss, kas iesākumā aptver cilvēku fiziskajā pasaulē, tika skaidrots ar tā saucamajiem četriem elementiem. Mūsu modernā materiālistiskā zinātne mūsdienās šos četrus elementus gan vairs nerespektē. Jūs visi taču zināt, ka šie četri elementi ir: zeme, ūdens, gaiss un uguns. Bet ar zemi tur, kur plauka garazinātne, nedomāja to, kas mūsu dienās tiek apzīmēts ar vārdu «zeme». Ar «zemi» tika apzīmēts materiālās esamības stāvoklis, cietas vielas stāvoklis. Viss, ko mēs mūsdienās saucam par cietu, garazinātne tika saukts par zemjainu. Tātad, vai mums ir cieta aramzeme vai kalnu kristāls, gabals svina vai zelta, viss, kas ir ciets, tika apzīmēts kā zeme. Viss, kas ir šķidrums, ne tikai mūsdienu ūdens, tika apzīmēts kā ūdeņains vai ūdens. Ja jums, manis dēļ, ir dzelzs, un jūs to karsējat, līdz tā karstumā pamazām izkūst un aizplūst, tad tas, kas tur plūst kā dzelzs, garazinātnei ir ūdens. Visi metāli, kad tie ir šķidri, tika apzīmēti kā ūdens. Viss, ko mēs mūsu dienās saucam par gaisveidīgu, šis stāvoklis, ko mēs tagad apzīmējam arī par gāzveidīgu, tas tika, vienalga par kādu vielu bija runa – vai skābekļa gāze, vai ūdeņraža gāze vai kāda cita gāze, tas viss tika apzīmēts kā gaiss.

Par ceturto elementu tika uzskatīta uguns. Mūsdienu zinātne, kā zina tie, kuri atceras fizikālos pamatjēdzienus, nesaskata ugunī nekādu tādu lietu, ko varētu salīdzināt ar zemi vai gaisu, vai ūdeni, mūsdienu fizika tajā saskata tikai kustības stāvokli. Garazinātne neredz siltumā jeb ugunī neko citu, kā kaut ko, kam piemīt vēl smalkāks vieliskums nekā gaisam. Tieši tāpat kā cietais pārveidojas šķidrajā, tā gaisveidīgais garazinātnei pakāpeniski pāriet uguns stāvoklī, un uguns ir tik smalks elements, ka caurauž visus pārējos elementus. Uguns caurauž gaisu un padara to siltu, tāpat arī ūdeni, tāpat arī zemi. Kamēr, tā sacīt, pārējie trīs elementi ir sadalīti, tikmēr uguns elementu mēs redzam cauraužam visu, visu.

Bet senā un līdz ar to arī jaunā garazinātne saka: pastāv vēl viena cita ievērojama atšķirība starp to, ko mēs saucam par zemi, ūdeni, gaisu, un to, ko mēs saucam par uguni, jeb siltumu. – Kā var tikt uztverta zeme jeb cietais? Nu, mēs sakām, pieskaroties. Mēs uzveram cietu vielu, tai pieskaroties un sajūtot tās radīto pretestību. Tāpat tas vēl ir ar šķidrumiem. Tie gan padodas vieglāk, pretestība nav tik liela, bet tomēr mēs to uztveram kā kaut ko ārēju sev, kā pretestību. Un tāpat tas ir arī ar gaisu

elementu. To mēs arī uztveram tikai ārēji. Citādi ir ar siltumu. Te ir jātiek izceltam kaut kam, ko mūsdienu pasaules uzskats neuzskata par kaut ko nozīmīgu, bet kam ir jātiek uzskatītam par kaut ko nozīmīgu, ja grib ieskatīties reālajos esamības noslēpumos. Proti, siltumu mēs uztveram arī tad, ja ārēji tam nepieskaramies. Tas ir tas būtiskais: mēs varam uztvert siltumu, pieskaroties kādam ķermenim, kuram ir zināma siltuma pakāpe; mēs varam ārēji uztvert siltumu tāpat kā trīs pārējos elementus, bet mēs jūtam siltumu arī mūsu pašu iekšējos stāvokļos. Tādēļ senā zinātne, jau indiešiem, izcēla: zemi, ūdeni, gaisu tu uztver tikai ārpusaulē, siltums ir pirmais elements, kas var tikt uztverts arī iekšēji. Siltumam jeb ugunij tāpat, tā sacīt, ir divas puses: viena ir ārējā puse, kas mums parādās, kad mēs to uztveram ārēji, un otra ir iekšējā puse, kad mēs jūtam paši sevi noteiktā siltuma stāvoklī. Vai nav tiesa, cilvēks jūt savu iekšējo siltuma stāvokli, viņam ir karsti, viņam salst; turpretī viņš daudz apzināti neraizējas par to, kādas viņā ir gaisveidīgas, šķidras, cietas substances, tāpat par gaisu, ūdeni, zemi, kas ir viņā. Viņš, tā sacīt, sāk sevi sajūst tikai siltuma elementā. Siltuma elementam ir iekšējā un ārējā puse. Tādēļ senā garazinātne un kopā ar to arī jaunā garazinātne saka: siltums jeb uguns ir tas, kur materiālais sāk kļūt dvēselisks. Tādēļ mēs vārda patiesā nozīmē varam runāt par ārēju uguni, ko mēs uztveram līdzīgi kā pārējos elementus, un par iekšēju, dvēselisku uguni mūsos.

Tādējādi garazinātnei uguns vienmēr ir veidojusi tiltu starp ārējo materiālo un dvēselisko, ko cilvēks uztver tikai iekšēji. Uguni jeb siltumu lika visu dabas apskatu centrā, jo uguns, tā sacīt, ir vārti, caur kuriem mēs no ārējā ielaužamies iekšējā. Šī uguns patiešām ir kā durvis, kuru priekšā var stāvēt; tās redz no ārpuses, atver un var apskatīt no iekšpuses. Tāda ir uguns starp pārējām dabas parādībām. Cilvēks aptausta kādu ārēju priekšmetu un iepazīst uguni, kas pieplūst no ārpuses kā pārējie trīs elementi; cilvēks uztver iekšējo siltumu un sajūt to kā kaut ko, kas pieder pie viņa paša: cilvēks stāv vārtu iekšpusē, ieiet dvēseliskajā. Tā tika izrunāta zinātne par uguni. Un tādēļ uguni arī saskatīja kaut ko tādu, kur saspēlējas dvēseliskais un materiālais.

Tā patiešām ir pirmās cilvēciskās gudrības elementāra lekcija, ko mēs tagad noliekam dvēseles priekšā. Reiz skolotāji ir teikuši apmēram šādi: palūkojies uz kādu degošu priekšmetu, kuru aprij uguns! Divējādas lietas tu redzi šajā degošajā priekšmetā. Vienu šajos senajos laikos sauca, un var tā saukt vēl arī šodien, par dūmiem, un otru sauca par gaismu. Jo abas šīs dabas parādības parādās mūsu priekšā, kad uguns aprij kādu priekšmetu: gaisma no vienas puses, dūmi no otras. Tā tāpat garazinātnieks redzēja esam uguni gaismā un dūmos. Skolotājs teica: it kā no liesmas piedzimtu no vienas puses gaisma, no otras dūmi.

Bet tagad mums attiecībā uz gaismu, kas ir piedzimusi no uguns, ir skaidri jāapzinās kāds augstākā mērā vienkāršs, bet tālejošs fakts. Ir augstākā mērā iespējams, ka ļoti daudzi cilvēki, ja viņiem pajautātu: vai tu redzi gaismu? – atbildētu: nu protams, ka es redzu gaismu! – Bet tomēr šī atbilde ir tik aplama, cik vien vispār iespējams, jo patiesībā neviena fiziska acs neredz gaismu. Tas ir absolūti nepareizi, ja saka, ka redz gaismu. Caur gaismu redz priekšmetus, kuri ir cieti, šķidri, gāzveida, bet gaismu pašu neredz. Iedomājieties visu kosmosu gaismas izgaismotu, un gaismas avots būtu kaut kur, kur jūs to nevarētu redzēt, aiz jums, un jūs skatītos tikai pasaules telpā, kas ir gaismas izgaismota – vai jūs redzētu gaismu? Jūs tad neredzētu vispār itin neko. Jūs kaut ko ieraudzītu tikai tad, ja izgaismotajā telpā tiktu ielikts kāds priekšmets. Redz nevis gaismu, bet gan redz cieta, šķidro, gāzveida caur gaismu. Tāpat patiesībā fiziskā gaisma ar fiziskajām acīm vispār nav redzama. Tas nu ir kas tāds, kas ar īpašu skaidrību nostājas garīgo acu priekšā. Tādēļ garazinātne saka: gaisma gan padara visu redzamu, bet gaisma pati ir neredzama. Un tā ir svarīga tēze: gaisma ir neuztverama. To nevar uztvert ar ārējām maņām. Var uztvert cieta, šķidro, gāzveida, tieši kā pēdējo elementu vēl ārēji var uztvert siltumu jeb uguni; bet to jau var sākt uztvert arī iekšēji. Bet gaismu pašu ārēji vairs nevar uztvert. Ja jūs iedomājaties, ka, redzot sauli, redz gaismu, tad tas ir nepareizi: redz liesmojošu ķermeni, degošu substanci, no kuras izplūst gaisma. Ja jūs to pārbaudītu, tad redzētu, ka tur ir tikai gāzveida, šķidrā, zemīgā. Gaismu jūs neredzat, bet tikai to, kas deg.

Tātad mēs, kad paceļamies – tā saka garazinātne – no zemes caur ūdeni, caur gaisu līdz ugunij un tad līdz gaismai, tad mēs no ārēji uztveramā, redzamā ieejam neredzamajā, ēteriski-garīgajā. Vai, kā arī mēdz teikt: uguns stāv uz robežas starp ārēji uztveramo, materiālo un to, kas ir ēteriski-garīgs, kas vairs nav ārēji uztverams. Ko tātad dara liesmu, tas ir, uguns aprīts ķermenis? Kas notiek, kad tas deg? Kad kaut kas deg, mēs no vienas puses redzam rodamies gaismu. Pirmo ārēji neuztveramo, to, kas darbojas garīgajā pasaulē, kas, tā sacīt, vairs nav tikai ārēji materiāla, dod siltums, kad tas ir tik spēcīgs, ka kļūst par gaismas avotu. Tas kaut ko atdod neredzamajam, tam, kas ārēji vairs nevar tikt uztverts, bet par to ir jāmaksā ar dūmiem. No tā, kas iepriekš bija caurspīdīgi caurmirdzēts, ir jāļauj izveidoties necaurspīdīgajam, dūmainajam. Un tā mēs redzam, kā patiešām siltums jeb uguns diferencējas, sadalās. Tas sadalās no vienas puses gaismā, un līdz ar to atver ceļu pārvērtībai pasaulē. Lai kaut ko nosūtītu kā gaismu augšup pārvērtītajā pasaulē, par to tam ir kaut kas jānosūta lejup materiālajā pasaulē, necaurspīdīgā, bet redzamā pasaulē. Pasaulē nekas nerodas vienpusīgi. Visam, kas rodas, ir divas puses: ja caur siltumu rodas gaisma, tad no otras puses rodas spožuma zaudēšana, tumša matērija. Tā ir mūžsena garazinātniska mācība.

Bet šī norise, kā mēs to tagad esam aprakstījuši, ir tikai ārējā puse, tikai fiziski-materiālā norise. Šai fiziski-materiālajai norisei pamatā it vēl kaut kas būtiski cits. Kad jūsu priekšā ir vienkārši siltums, tātad kaut kas, kas vēl nemirdz, tad tajā savā ziņā ir pats siltums, kuru jūs uztverat, ārēji fiziskais, bet tajā ir arī garīgais. Kad šis siltums kļūst tik spēcīgs, ka sākas spīdēšana un veidojas dūmi, tad kaut kam no tā garīgā, kas bija šajā siltumā, ir jāpāriet dūmos. Un šis garīgais, kas bija siltumā, tas pāriet dūmos, gaisveidīgajā, tātad uz kaut ko, kas ir zem siltuma, tagad tas ir kā ieburts dūmos, tajā, kas parādās kā spožuma zaudēšana. Garīgajām būtībām, kuras ir ar siltumu, tagad, tā sacīt, ir jāļaujas ieburties iekšā blīvākajā, dūmveidīgajā. Un tā ar visu, kas, tā sacīt, izkrīt no siltuma kā saduļķošanās, kā materializēšanās, ir saistīta garīgo būtņu pārvērtība. Mēs varam to nostādīt vēl krasāk. Iedomāsimies, ka mēs novedam gaisu, kas mūsdienās jau ir iespējams, līdz sašķidrināšanai. Gaiss pats nav nekas cits kā sablīvēts siltums, tas ir radies no siltuma, veidojoties dūmiem. Dūmos ir ieburts iekšā no garīgā tas, kas īstenībā gribētu būt ugunī. Visā gaisā ir ieburtas garīgas būtības, kuras sauc arī par elementārajām būtnēm, un nu tās tiek noburtas vēl vairāk, tā sacīt, izraidītas vēl zemākai eksistencei, kad gaiss tiek novests šķidrā stāvoklī. Tādēļ garazinātne vispār tajā, kas ir ārēji uztverams, redz kaut ko, kas ir radies no pirmatnējā uguns jeb siltuma stāvokļa tādā veidā, ka sākumā tas kļuva par gaisu vai dūmiem, vai gāzi, siltumam sabiezējot līdz gāzei, gāze kļuva par šķidrumu, šķidrums kļuva par cietu vielu. Atskatieties atpakaļ, saka garazinātnieks, kad redzat kaut ko cietu: reiz tas bija šķidrums un tikai attīstības gaitā ir kļuvis par cietu vielu; un šķidrums reiz bija gāzveidīgs, un gāzveidīgais izveidojās kā dūmi no uguns. Bet ar šo sablīvēšanos, ar šo kļūšanu gāzveidīgam un cietam vienmēr ir saistīta garīgo būtību pārvērtība.

Ja mēs tagad tā paskatāmies apkārt apkārtējā pasaulē, mēs redzam cietos akmeņus, ūdens straumes, kas aizplūst, redzam to, kas iztvaiko no ūdens, paceļas kā migla, redzam gaisu, redzam visu cieto šķidro, gaisveidīgo un uguni: tad pamatā mums tur nav nekā cita, kā tikai uguns. Viss ir uguns, bet tikai sablīvēta uguns. Zelts, sudrabs, varš ir sablīvēta uguns. Viss reiz bija uguns, viss ir piedzimis no uguns – bet visā šajā sablīvētajā visur ir garīgais, kas tur noburts dus!

Tātad kādā veidā tās garīgi-dievišķās būtības, kas ir mums visapkārt, sasniedz to, kā tas ir uz mūsu planētas, ka rodas cietais, rodas šķidrums, rodas gaisveidīgais? Tās savus elementāros garus, kuri dzīvo ugunī, sūta lejā, iesloga tos gaisā, ūdenī un zemē. Tie ir sūtņi, elementārie garīgi radoši veidojošie būtnes. Iesākumā šie elementārie gari ir ugunī. Ugunī, ja runājam tēlaini, tie vēl jūtas labi, un nu tie, tā sacīt, tiek nolādēti dzīvei noburtā stāvoklī. Mēs paskatāmies apkārt un sakām sev: tām būtnēm, kurām mēs pateicamies par visu, kas ir mums apkārt, bija jānolaižas lejā no uguns elementa, tās ir noburtas lietās.

Vai mēs kā cilvēki varam kaut ko darīt šo elementāro garu labā? Tas ir tas lielais jautājums, ko uzdeva svētie *Rišis*. Vai mēs varam kaut ko darīt, lai atbrīvotu to, kas tur ir noburts? Jā, mēs varam kaut ko darīt! Jo tas, ko mēs kā cilvēki darām šeit fiziskajā pasaulē, arī nav nekas cits, kā garīgu procesu ārēja izpausme. Visam, ko mēs darām, vienlaikus ir sava nozīme garīgajā pasaulē. Pieņemsim sekojošo: kādam cilvēka priekšā stāv, teiksim, kāds kalnu kristāls vai zelta gabals, vai kas tamlīdzīgs. Viņš to apskata. Kas notiek, ja kāds cilvēks vienkārši blenž, ar savām jutekliskajām acīm skatās uz kādu ārēju priekšmetu, kas tad notiek? Notiek nepārtraukta saspēle starp noburto elementāro garu un cilvēku. Tam, kas ir apburts matērijā, un cilvēkam, ir kaut kāds sakars vienam ar otru. Pieņemsim tagad, ka cilvēks tikai skatās uz priekšmetu, tā ka viņam krīt acīs tikai tas, kas nonāk acīs; tad kaut kas no šīm elementārajām būtnēm ieiet cilvēkā. Nemitīgi kaut kas no apburtajām elementārajām būtnēm iet iekšā cilvēkā, no agra rīta līdz vakaram. Jums uztverot, no jūsu apkārtnes nepārtraukti elementāro būtnu pulks, kuras bija noburtas un nemitīgi tiek noburtas pasaules sablīvēšanās procesā, šāds būtnu pulks nepārtraukti iet iekšā jūsos. Pieņemsim tagad, ka cilvēkam, kurš tā noskatās uz priekšmetiem, nebūtu nekādas noslieces kaut ko pārdomāt par šiem priekšmetiem, ļaut kaut kam dzīvot savā dvēselē no šo lietu gara. Viņš grib justies ērti, vienkārši iet cauri pasaulei, neko garīgi nepārstrādā, ne ar idejām, ne ar sajūtām, vispār neko, paliek, tā sacīt, tikai vērotājs attiecībā uz to, kas viņam parādās materiālajā pasaulē. Tad šie elementārie gari ieiet viņā un tagad sēž viņā, ir viņā un pasaules procesā nav ieguvuši neko citu kā vien to, ka ir pacēlušies no ārpasaules cilvēkā. Bet pieņemsim, ka šis cilvēks ir tāds, kurš garīgi pārstrādā ārpasaules iespaidus, kurš attīsta savas idejas, jēdzienus, veido priekšstatus par pasaules garīgajiem pamatiem, kurš tāpat nevis vienkārši pablenž uz kādu metāla gabalu, bet padomā par tā būtību, izjūt lietas skaistumu, gūst garīgu iespaidu; ko tāds cilvēks dara? Viņš ar savu garīgo procesu atpestī elementāro būtni, kas no ārpasaules ir ieplūdusi viņā; viņš paceļ to augšup uz to, kas tā bija, atbrīvo elementāro būtni no burvestības. Tādējādi, caur savu garīgumu, mēs varam sevī tās būtnes, kas ir apburtas gaisā, ūdenī un zemē, vai nu ieslodzīt sevī, tās nomainot, vai arī mēs varam tās atbrīvot un atpestīt, arvien vairāk garīgojot sevi, atgriezt tās viņu elementā. Visas savas dzīves laikā uz Zemes cilvēks ļauj sevī no ārpasaules ieplūst elementārajiem gariem. Tādā mērā, kādā viņš vienkārši tikai skatās uz lietām, tādā mērā viņš vienkārši ļauj šiem gariem ieceļot sevī un tos nemaina; bet tādā pašā mērā, kādā viņš mēģina ārpasaules lietas pārstrādāt savā garā caur idejām, jēdzieniem, skaistuma sajūtām un tā tālāk, tajā pašā mērā viņš atpestī un atbrīvo šīs garīgās elementārās būtnes.

Un kas tāpat tagad notiek ar tām elementārajām būtnēm, kuras, tā teikt, no lietām ir ienākušas cilvēkā, kas ar tām notiek? Vispirms tās ir cilvēkā. Arī atpestītajām iesākumā ir jāpaliek cilvēkā, bet tikai līdz cilvēka fiziskajai nāvei. Kad cilvēks iziet caur nāves vārtiem, tad iestājas atšķirība starp tām elementārbūtnēm, kuras ir tikai ieceļojušas cilvēkā un kuras cilvēks nav aizvadījis atkal līdz augstākam elementam, un starp tām, kuras cilvēks ar savu paša garīgo darbību ir aizvedis atpakaļ līdz to agrākajam elementam. Elementārbūtnes, kuras cilvēks nav izmainījis, tās iesākumā neko nav ieguvušas no tā, ka ir pārceļojušas no lietām uz cilvēku; bet otras ir ieguvušas to, ka tās līdz ar cilvēka nāvi var atkal atgriezties savā sākotnējā pasaulē. Cilvēks savā dzīvē ir tranzīta punkts šīm elementārbūtnēm. Un, kad nu cilvēks ir izgājis cauri garīgajai pasaulei un atdzimst savā nākamajā iemiesojumā, tad cilvēka atkaliemiesošānās laikā, cilvēkam ejot cauri piedzimšanas vārtiem, visas tās elementārbūtnes, kuras cilvēks iepriekš nebija atbrīvojis, atkal atgriežas fiziskajā pasaulē; bet tās, kuras viņš bija atbrīvojis, tās viņš vairs nenes līdzi, kad nolaižas lejā, tās ir atgriezušās savā sākotnējā elementā.

Tā mēs redzam, ka tas ir cilvēka rokās, savā attīstībā ar to veidu, kā viņš attiecas pret ārējo dabu, vai nu atbrīvot mūsu šīs zemes esamības radīšanai nepieciešami noburtās elementārbūtnes, vai arī piesaistīt tās Zemei vēl ciešāk, nekā tās bija piesaistītas jau iepriekš. Ko dara cilvēks, kurš tāpat uzlūko kādu ārēju priekšmetu un, to izskaidrojot, atpestī no tā elementārbūtnes? Garīgi viņš dara pretējo tam, kas ir noticis agrāk. Kamēr agrāk, tā sacīt, no uguns ir tikuši izveidoti dūmi, tagad cilvēks savukārt

no dūmiem garīgi veido uguni; tikai viņš atbrīvo šo uguni tik pēc savas nāves. Tagad tikai iedomājieties, cik bezgala dziļas un bezgala garīgas ir senās upurēšanas paražas, ja tās aplūko senās, svētās garazinātnes gaismā: iedomājieties priesteri pie upurēšanas altāra tajos laikos, kad reliģija tika balstīta uz patiesām zināšanām par garīgajiem likumiem, iedomājieties, ka priesteris iedodz liesmu un paceļas dūmi, un ka pacēlušies dūmi tad patiesi tiek pārvērsti par upuri, tas ir, tiem sekojot ar lūgšanām, kas tur notiek? Kas vispār notiek ar šādu upuri? Priesteris stāv pie altāra, kur tiek radīti dūmi. Kur no siltuma izceļas cietais, tur tiek noburts kāds gars, bet vienlaikus ar to, ka cilvēks visai šai norisei seko ar lūgšanām, šis gars kā tāds tiek uzņemts cilvēkā, lai viņš pēc nāves atkal paceltos augstākajā pasaulē. Ko tādēļ sacīja senās gudrības piederīgais tiem, kuriem to vajadzēja saprast? Viņš teica: ja tu skaties uz ārpusauli tā, ka tavš garīgais process neuzkaras pie dūmiem, bet gan ir garīgā pacelšana līdz uguns elementam, tad tu pēc nāves atbrīvo dūmos ieburto garu. – Un tagad cilvēks, kurš saprata šo par garu, kas bija pārgājis cilvēkā, noburts dūmos, teica: ja tu esi atstājis garu tādu, kāds tas bija dūmos, tad tam ir jāatdzimst no jauna kopā ar tevi, tad tas pēc tavas nāves nevar atgriezties garīgajā pasaulē; bet, ja tu to esi atbrīvojis, ja tu to esi atvedis atpakaļ pie uguns, tad tas pēc tavas nāves pacelsies garīgajā pasaulē un tam nebūs jāatgriežas uz Zemes līdz ar tavu dzimšanu.

Un tad jums ir daļa no šīm dziļajām domām no *Bhagavad Gītas*, kas tika citēti iepriekšējā lekcijā. Tur vispār nav runa par cilvēka Es, runa ir par tām dabas būtnēm, par tām elementārbūtnēm, kuras no ārpusaules ieiet cilvēkā, un tiek pateiktas: Redzi uguni, redzi dūmus! Tie, ko cilvēks ar saviem garīgajiem procesiem padara par uguni, tie ir gari, kurus viņš atbrīvo ar savu nāvi. Ko viņš atstāj, kā tie ir dūmos, tiem līdz ar viņa nāvi ir jāpaliek savienotiem ar viņu un ir atkal jāatdzimst, kad viņš piedzims. Ar to mums vispirms iezīmēts elementārgaru liktenis: ar gudrību, ko cilvēks attīsta sevī, cilvēks nemitīgi līdz ar savu nāvi atbrīvo elementārgarus; ar nezināšanu, ar tikai materiālu apstāšanos pie maņu šķietamības viņš pieslēdz elementārgarus pie sevis un piespiež tos atkal nākt līdzī pasaulē, vienmēr atkal piedzimstot kopā ar viņu.

Bet šādi elementārgari ir saistīti ne tikai ar uguni un ar to, kas ar ir saistīts ar uguni. Šādas elementārās būtnes ir augstāko garīgi-dievišķo būtnu vēstneši visā, kas notiek ārēji jutekliski. Piemēram, nekad pasaulē nebūtu varējusi notikt to spēku mijiedarbība, kas radīja dienu un nakti, ja šādas elementārās būtnes nebūtu lielā skaitā strādājušas, lai pasaulē atbilstoši rotētu planētas, tieši tāpēc, lai šī dienas un nakts maiņa notiktu. Visu, kas notiek, izraisa garīgo hierarhiju garīgo zemāko un augstāko būtnu pulki. Mēs esam pie viszemāk sakārtotajām būtnēm, pie vēstnešiem. Kad no nakts rodas diena un pēc dienas nāk nakts, tad tajā arī dzīvo elementārbūtnes. Un tā tas ir, ka cilvēks nu atkal ir cieši saistīts ar elementāro valstību būtnēm, kurām ir jāstrādā līdzī dienai un naktij. Ja cilvēks ir kūtrs, ir slinks, palaižas, tad viņš uz šīm elementārajām būtnēm, kam ir darīšana ar dienu un nakti, iedarbojas citādi nekā tad, ja ir radošs, strādīgs, čakls, produktīvs. Proti, ja cilvēks ir kūtrs, viņš savukārt sasaistās ar pilnīgi noteiktām elementārbūtnēm, tāpat kā, kad ir čakls, bet ļoti savdabīgā veidā. Tagad pieminētās otrās klases elementārās būtnes, kuras attīsta savu dzīvi dienas laikā, tā teikt, apviļā dienu, tās savukārt ir savā augstākajā elementā. Bet, kā pirmās klases elementārbūtnes ir saistītas ar uguni gaisā, ūdenī un zemē, tā noteiktas elementārbūtnes ir saistītas caur tumsu, un diena nevarētu nošķirties no nakts, ja šīs elementārās būtnes nebūtu, tā sacīt, ieslodzītas naktī. Ka cilvēks var baudīt dienu, par to viņš pateicas apstāklim, ka dievišķi-garīgās būtnes ir izdzinušas ārā šīs elementārās būtnes un piesaistījušas tās nakts laikam. Ja nu cilvēks ir kūtrs, tad viņā nemitīgi plūst iekšā šīs elementārbūtnes, bet viņš tās atstāj tādas, kādas tās ir. Elementārbūtnes, kuras naktī ir pieķēdētas tumsai, tās cilvēks ar savu slinkumu atstāj tādas, kādas tās ir; tās elementārbūtnes, kuras ievācas viņā, ja viņš ir čakls, strādīgs, kaut ko darot, tās viņš savukārt garīgi aizvada atpakaļ pie dienas. Tā nu viņš nepārtraukti atbrīvo šīs otrās klases elementārās būtnes. Visu dzīvi mēs nesam sevī visas tās elementārbūtnes, kuras ir mūsos ievākušās mūsu kūtruma stāvokļa laikā un kuras ir ievākušās mūsu čakluma stāvokļa laikā. Mums izejot caur nāves vārtiem, būtnes, kuras mēs esam atnesuši atpakaļ dienā, var doties

garīgajā pasaulē; būtnes, kuras mēs esam pametuši naktī sava kūtruma dēļ, paliek saistītas ar mums, un mēs tās aiznesam atpakaļ nākamās atkaliemiesošānās reizē. Tās, kurām mēs ļaujam ieplūst sevī vienkārša maņu apmāna ceļā, tām nakts būtnēm, kam mēs ļaujam ieplūst sevī slinkuma un kūtruma dēļ, tām būs atkal jāatdzimst līdz ar mūsu reinkarnāciju. Un tagad jums ir otrais punkts *Bhagavad Gītā*. Tas atkal nav cilvēka Es, bet gan šī elementārbūtņu šķirne, uz kuru tiek norādīts ar vārdiem: Skaties uz dienu un nakti; ko tu pats atpestī ar to, ka ar savu čaklumu nakts būtni padari par dienas būtni: tas, kas iziet no dienas, kad tu mirsti, tas ieiet augstākajā pasaulē; ko tu kā nakts būtnes paņem līdzī, tās tu nolādi tam, ka tām atkal jāatdzimst.

Un tagad jūs jau nojautīsiet, kā šī lieta turpinās. Tāpat kā parādībām, kas tikko tika pārrunātas, tāpat ir arī ar visaptverošākām dabas parādībām, piemēram, ar tām, kas nosaka mūsu 28 mēneša dienas, augoša un dilstoša Mēness maiņu. Tur bija jādarbojas kopā lielam pulkam elementārbūtņu, lai liktu Mēnesim kustēties tā, ka varētu rasties šis mūsu Mēness laiks, lai viss, kas ir saistīts ar Mēness augšanu un dilšanu, patiešām varētu attīstīties uz mūsu redzamās Zemes. Un tā dēļ atkal augstākajām būtnēm bija jāapbur, jānolād, jāsavāžo noteiktas būtnes. Gaišredzīgam skatam vienmēr parādās, ka, kad ir augošs Mēness, garīgas būtnes vienmēr no zemākas valstības nonāk augstākā valstībā. Bet, lai būtu kārtība, citām elementārbūtnēm ir jātiek noburtām lejā zemākajā valstībā. Arī šīs trešās valstības elementārbūtnes mijiedarbojas ar cilvēku. Kad cilvēks ir priecīgs, kad viņš ir apmierināts ar pasauli, kad viņš uztver pasauli tā, ka aptver visas lietas ar priecīgu prātu, tad viņš nemītīgi atbrīvo tās būtnes, kuras tiek savāzotas līdz ar dilstošo Mēnesi. Būtnes ienāk viņā un no viņa dvēseles miera, no viņa iekšējās apmierinātības, no harmoniskās pasaules sajūtas un pasaules uzskata tiek nemītīgi atbrīvotas. Tās būtnes, kuras ievācas cilvēkā, kad viņš ir neapmierināts, kad viņš ir saīdzis, kad viņš ne ar ko nav apmierināts, kad viss viņam bojā omu, tās paliek noburtā stāvoklī, kādā tās bija dilstošā Mēness dēļ. O, ir daudz cilvēku, kuri ar to, ka ir nonākuši pie harmoniskas pasaules uztveres, ir možā noskaņojumā, bezgalīgi atbrīvojoši iedarbojas uz ļoti lielu daudzumu elementārbūtņu, kuras ir radušās tāpat, kā tika attēlots. Cilvēks ar to, ka viņam ir harmoniska pasaules izjūta, iekšēja apmierinātība ar pasauli, ir garīgo elementārbūtņu atbrīvotājs. Cilvēks ar savu nīgrumu, slikto garastāvokli, neapmierinātību ir elementārbūtņu sagūstītājs, bet kuras varētu tikt atbrīvotas, ja viņš būtu līkms. Tā jūs redzat, kā cilvēka noskaņojumam ir nozīme ne tikai cilvēkam pašam, kā cilvēka dzīvesprieks vai nīgrums ir kaut kas, kas liek izplūst no viņa būtības kā atbrīvošanai vai sasaistīšanai. Tas aiziet visos vēja virzienos garīgajā pasaulē, ko cilvēks dara tikai ar saviem noskaņojumiem. Te mums ir trešais punkts *Bhagavad Gītā*s svarīgajā mācībā: Paskaties, kad cilvēks ar savu noskaņojumu darbojas tā, ka atbrīvo garus, kā gari tiek atbrīvoti augoša Mēness laikā, tad šie atbrīvotie gari, kad cilvēks iziet caur nāves vārtiem, var atgriezties augstākajā pasaulē. Kad cilvēks ar savu neapmierinātību, savu hipohondriju garus, kas ir ap viņu, iesauc sevī un atstāj tos tādus, kādi tie ir, kādiem tiem ir jābūt, lai tiktu noturēta Mēness kārtība, tad šie gari paliek piesaistīti pie viņa un tiem ir atkal jāatdzimst, kad viņš ienāk jaunā esamībā. Tā nu jums ir trešā elementārgaru pakāpe, kuri līdz ar cilvēka nāvi tiek atbrīvoti, atgriežas savā dzimtenē, vai arī tiem ir jāatdzimst šajā pasaulē kopā ar cilvēku.

Un visbeidzot mums vēl ir ceturtais elementārgaru veids. Tie ir tie, kuriem jādarbojas līdzī Saules gada gaitā, lai vasaras Saule varētu apspīdēt Zemi modinoši un apaugļojoši, lai tas, kas plaukst no pavasara līdz rudenim, tieši arī varētu plaukt. Tā dēļ noteiktiem gariem ziemā ir jātiek sasaistīti, jātiek noburti ziemas Saules laikā. Un cilvēks iedarbojas tādā pašā veidā, kā tas tika attēlots iepriekš, arī uz šo elementārvalstības garīgo būtņu citām pakāpēm. Ļemiet kādu cilvēku, kurš, sākoties ziemas laikam, saka: nakts paliek garākas, dienas paliek īsākas, mēs nonākam tajā Saules gada gaitas daļā, kur, tā sacīt, Saule atrauj Zemei tās apaugļojošos spēkus. Ārējā Zeme atmirst, bet ar šo atmirstošo Zemi es jūtu sevī vēl lielāku pienākumu būt garīgi atdzīvinošam. Man tagad, tā sacīt, arvien vairāk un vairāk ir jāuzņem gars sevī. – Ļemsim cilvēku, kurš, tuvojoties Ziemassvētku

laikam, uzņem sevī arvien dievbijīgāku svētku noskaņojumu, kurš mācās saprast Ziemassvētkus pēc to nozīmes, ka tad ārējā jutekliskā pasaule ir visvairāk atmirusi, toties garam tad ir jādzīvo visvairāk; pieņemsim, ka šis cilvēks izdzīvo ziemas laiku līdz Lieldienām, atceras, ka ar ārējā atdzīvošanos ir saistīta garīgā nāve, viņš ar izpratni izdzīvo Lieldienu svētkus. Šādam cilvēkam ir ne tikai ārējā reliģija, bet arī reliģiska izpratne par dabas procesiem, par garu, kurš valda dabā, un viņš ar šo savas dievbijības veidu, savu garīgumu atbrīvo to elementārbūtņu ceturto klasi, kuras vienmēr izplūst no cilvēka un ieplūst cilvēkā, kuras ir saistītas ar Saules gaitu. Un cilvēks, kurš šajā ziņā ir bezdievīgs, kurš noliedz garu vai nesajūt to, kurš ir iestrēdzis materiālistiskajā haosā, kurā ieplūst šīs ceturtais pakāpes elementārbūtnes un paliek tādas, kādas tās ir. Un līdz ar nāvi atkal iestājas tas pats, ka šīs ceturtais pakāpes elementārbūtnes vai nu tiek atbrīvotas savā elementā, vai arī paliek piesaistītas cilvēkam un tām ir atkal jāparādās, kad cilvēks dodas uz jaunu iemiesošanos. Un tā cilvēks, kad viņš sasaistās ar ziemas gariem, nepārvēršot tos par vasaras gariem, neatpestījot tos ar savu garīgumu, tā viņš šos garus notiesā atkal atdzimšanai, kamēr citādi tiem nemaz nebūtu atkal jāatdzimst, nebūtu jāatgriežas kopā ar viņu.

Redzi uguni un dūmus! Ja tu sasaisties ar ārējo pasauli tā, ka tavs garīgi-dvēseliskais process ir līdzīgs, kā kad rodas uguns un dūmi, ka tu pats garīgo lietas savā izziņas un sajūtu procesā, tad tu noteiktām elementārbūtnēm palīdzi pacelties. Ja tu sasaisties ar dūmiem, tad tu notiesā tās uz atkal atdzimšanu. Ja tu savienojies ar dienu, tad tu savukārt atbrīvo atbilstošos dienas garus. Skaties uz gaismu, skaties un dienu, skaties uz augošo Mēnesi, uz gada saulaino pusi: ja tu darbojies tā, ka ved elementārbūtnes atpakaļ uz gaismu, uz dienu, uz augošo Mēnesi, un gada vasaras pusi, tad līdz ar savu nāvi tu atbrīvo šīs elementārās būtnes, kuras te ir tik nepieciešamas, tās paceļas atpakaļ garīgajā pasaulē. Ja tu sasaisties ar dūmiem, tikai blenz uz uguni, ja tu sasaisties ar nakti dēļ sava inertuma, ja tu sasaisties ar dilstošā Mēness gariem savas neapmierinātības dēļ, ja tu sasaisties ar gariem, kuri ir piesaistīti ziemas saules laikam tavas bezdievības vai negarīguma dēļ, tad tu notiesā šīs elementārbūtnes tam, ka tām ir atkal jāatdzimst kopā ar tevi.

Tikai tagad mēs zinām, par ko īstenībā ir runa šajā *Bhagavad Gītas* fragmentā. Tas, kurš iedomājās, ka tur būtu runa par cilvēku, tas nesaprot *Bhagavad Gītu*; bet tas, kurš zina, ka visa cilvēka dzīve ir nemītīga mijiedarbība starp viņu un gariem, kuri noburti dzīvo viņam apkārt un kuriem ir jātiek atburtiem, tas skatās uz pacelšanos vai tikšanu atkal iemiesotām četrām elementārbūtņu grupām. Šīs zemākā veida hierarhijas noslēpums mums ir palicis saglabāts šajā *Bhagavad Gītas* fragmentā. Jā, kad ir jāizceļ no pirmatnējās pasaules gudrības tas, kas mums ir nodots mantojumā lielajos reliģiskajos rakstu avotos, tad pamana, kādas lielas lietas ir ietvertas šajos reliģiskajos rakstu avotos un kā nav taisnība tiem, kuri tos uztver virspusēji vai negrib tos izprast visos to dziļumos. Pret tiem pareizi attiecas tikai tad, ja sev saka: neviena gudrība nav pietiekami augsta, lai atklātu, kas tajos ir apslēpts. Tikai tad šie raksti caurstrāvojas ar patiesi dievbijīgu jūtu maģisko elpu, un tikai tad tie vārda patiesajā nozīmē kļūs par to, kam tiem jābūt: cildeniem un attīrošiem cilvēka attīstības līdzekļiem. Tie bieži mums norāda uz vēl neizmērojamiem cilvēka būtības bezdibeņiem. Un tas, ka no šī brīža no šiem slepenskolu avotiem un mistērijām var ieplūst cilvēcē kopumā, tas ļaus šīm pirmatnējās pasaules gudrības atspulgam – jo tāds tas ir – parādīties visā tā diženumā un gaismā.

Mums bija ar salīdzinoši grūtu piemēru jāparāda, kā pirmatnējā pasaules gudrībā bija zināma visu to garu, kuri ir ar ap mums, kopdarbība, kuri ir visur, kuri izplūst no cilvēka un ieplūst cilvēkā, un kā arī bija zināms, ka cilvēka darbi ataino mijiedarbību starp garīgo pasauli un viņa paša iekšējo pasauli. Tikai tad mums cilvēka mīkla kļūs tiešām svarīga, kad mēs aptversim, ka ar visu, ko mēs darām, pat ar to, kāds ir mūsu noskaņojums, iedarbojamies uz visu kosmosu, ka šai mazajai mūsu pasaulei ir bezgalīgi tālejoša nozīme visai tapšanai makrokosmosā. Tieši atbildības sajūtas paaugstināšana ir skaistākais un nozīmīgākais, ko mēs varam iemantot no garazinātnes. Tā māca mums apjēgt dzīvi tās

patiesā nozīmē un uztvert to tik svarīgi, lai šī dzīve, kura mums ir jāiemet dzīvības lielajā attīstības straumē, tur tiktu iemesta kā kaut kas ļoti nozīmīgs.

TREŠĀ LEKCIJA

1909. gada 13. aprīlis, priekšpusdienā

Zemes reinkarnācija jaunos planetāros stāvokļos. Zemes uzdevums ir īstenot cilvēka tapšanu kā Es-būtnei. Dievišķo būtņu pakāpju secība. Saturna ceļš no iekšēji dvēseliskā siltuma līdz ārēji uztveramam siltumam; tā uguns ieelpošana un izelpošana. Izelpotā siltuma elementa daļas objektifikācija ar Personības Gariem. Tie sasniedz savu Es, atstājot aiz sevis savu atspulgu. Planētas izšķīdināšana caur Troņu Valstību. Planētu nakts, planētu rīts. Saules stāvoklis. Erceņģeļu tapšana par cilvēkiem uz senās Saules dvēseles ķermenī no gaismas, ārējā ķermenī no gaisa. Visas apkārtējās vides ugunīgās miglas ieelpošana un izelpošana ar erceņģeļu palīdzību rada gaismu un dūmus – Saules nakti un Saules dienu – visa Saules ķermeņa elpošanas procesu.

Pēc vakardienas lekcijas par garīgo hierarhiju, tā sakot, zemāko valstību daudzās dvēselēs būs pacēlušās domas, radušies daudzi jautājumi. Un tas ir tikai dabiski, jo attiecībā pret domāšanu un priekšstatīšanos, kādas tās cilvēkam var būt mūsu dienās, ļoti daudz no tā, kas tika pateikts, iesākumā var šķist apšaubāmi un neizskaidrojami. Daudzas lietas izgaismos lekciju gaita pati par sevi. Bet vienam ir jātiek pateiktam jau šodien, lai jums, tā teikt, būtu direktīva par kopējo noskaņojumu, kādam vajadzētu būt attiecībā pret visu šo lietu. Šodien cilvēks var uzdot, piemēram, acīmredzamu jautājumu: Jā, ja nu tu tiešām izcel kādu apburto būtni no akmens, kad tu par šo akmeni pārdomā un apceri un pēc tam šo apburto būtni, tā sacīt, atbrīvo, tad kas tajā akmenī vēl paliek iekšā? Vai tad šī būtne vēl ir iekšā akmenī, vai kas tad vispār akmenī ir noticis? Un kā tad ir ar nākamo cilvēku, kurš atnāk pēc tam un izpilda to pašu procesu, kā ir ar viņu? – Šis jautājums tāpat varētu rasties ļoti daudziem. Kā teikts, uz daudziem šādiem jautājumiem atbildes nāks lekciju gaitā, bet ir jāpasaka, ka ar to, ko Zeme dod cilvēkam domāšanai, šīs lietas vispār vēl nevar tikt aptvertas. Jo uz Zemes viss ir apslēpts, viss ir ietērpts *Majā*, un lietas domāšanai izskatās pavisam citādāk, nekā tās īstenībā ir. Tā nav fakts, ka jautājumi paliek neatbildēti. Jautājumi tiek nepareizi uzdoti, bet ar laiku mēs vēl iegūsim mērauklu pareizai jautājumu uzstādīšanai. Lietas atklājas būtiski citādākas, kad mēs saņemam ieskatu stāvokļos, kuros visa šī lieta vēl nav pilnībā ilūziju aizsegta. Uz Zemes viss ir savstarpēji saistīts un sajaukts kopā; tādēļ cilvēku domāšana tiek pastāvīgi maldināta. Mēs iegūstam skaidrākus priekšstatus par lietām, ja atgriežamies senākos laikos.

Tieši tāpat kā cilvēks piedzīvo iemiesošanos pēc iemiesošanās, metamorfozi pēc metamorfozes, tā visas būtnes pasaulē piedzīvo iemiesošanos un atkaliemiesošanos, no vismazākās līdz vislielākajai, un arī tāda būtne, kāda ir mūsu Zeme pati, tāpat planetāra būtne, piedzīvo atkaliemiesošanos. Mūsu Zeme neradās jau uzreiz kā Zeme, pirms tam tai bija cits stāvoklis. Par to tieši mūsu lokā vienmēr ir ticis īpaši daudz runāts, ka, tāpat kā cilvēks šajā esamībā ir kādas iepriekšējās dzīves atkaliemiesojums, arī Zeme ir kādas senākas planētas, kas ir bijusi pirms tās, atkaliemiesojums. Mēs šo iepriekšējo planētu saucam par Mēnesi un ar to domājam nevis tagadējo Mēnesi, kas ir tikai gabaliņš, paliekas no senā Mēness, bet gan iepriekšējo mūsu Zemes stāvokli, kas reiz pastāvēja un tad ir izgājis cauri garīgas dzīves posmam, kuru parasti sauc par *pralaja*, tāpat, kā cilvēks pēc nāves iziet cauri garīgam stāvoklim. Šī Mēness planēta ir atdzimusi, tāpat kā atdzimst cilvēks. Bet tas, ko mēs tā apzīmējam kā Mēness planetāro stāvokli, tas savukārt ir tikai iemiesojums kādam vēl iepriekšējam planetāram stāvoklim, kuru mēs saucam par Sauli. Šī Saule, tāpat ne jau tagadējā Saule, bet gan pavisam cita būtne, ir atkaliemiesojums pēdējai planētai, uz kuru mums ir vispirms jāatskatās, kad mēs runājam par mūsu Zemes iemiesojumiem, tas ir mūžsenais Saturns. Tā nu mums tāpat ir četri viens otram sekojoši iemiesojumi: Saturns, Saule, Mēness, Zeme.

Mēs arī bieži esam minējuši, ka katram planetārajam stāvoklim ir noteikts uzdevums. Kāds uzdevums ir mūsu Zemei? Mūsu Zemes uzdevums ir cilvēkam, ko mēs mūsu dienās saucam par cilvēku, padarīt iespējamu viņa eksistenci kā cilvēkam. Visas Zemes iedarbības ir tādas, ka caur tām cilvēks kļūst par Es-būtni. Agrākajos stāvokļos, kurus cilvēks ir piedzīvojis, tas tā nebija. Cilvēks, tā teikt, ir kļuvis

par cilvēku tagadējā nozīmē tikai uz Zemes. Līdzīgs uzdevums bija arī agrākajiem planetārajiem stāvokļiem, kurus Zeme ir piedzīvojusi. Uz šīm citām planētām par cilvēkiem ir kļuvušas citas būtnes, būtnes, kuras tagad jau stāv augstāk nekā cilvēks. Jūs, iespējams, atceraties no manas grāmatas «Kristietība kā mistisks fakts», kā kāds ēģiptiešu gudrais grieķim *Solonam* reiz ir devis kādu īpatnēju mājienu par kādu mistēriju patiesību; viņš ir pateici, ka tā esot svarīga patiesība, ka dievi reiz ir bijuši cilvēki. Tā pieder tieši vienai no tām patiesībām, kuras mistēriju mācekļiem senatnē bija jāapgūst, ka dievi, kuri tagad stāv augšā garīgajos augstumos, ne vienmēr ir bijuši dievi, bet gan ir pacēlušies augšup un, ka arī viņi reiz ir bijuši cilvēki, kādreiz arī ir izdzīvojuši cilvēka pakāpi. Dabiski, ka no tā tiešā veidā seko bīstama patiesība, ko bija kā konsekvenci jāizsecina arī mistēriju mācekļiem: proti, ka cilvēki reiz kļūs par dieviem. Un tieši šī secinājuma dēļ šo patiesību uzskatīja par kaut ko bīstamu; jo ir nepieciešams vienlaikus pateikt: cilvēks var kļūt par dievu tikai tad, kad ir tam nobriedis; un ja kāds kaut uz acumirkli iedomājas atrast sevī dievu pirms ir tam nobriedis, tad kļūst nevis par dievu, bet gan par nelgu. – Un tādēļ cilvēka priekšā ir atvērti divi ceļi: pacietīgi dzīvot pretī savai, kā to sauc *Dionīsijs*, deifikācijai (*kļūšanai par dievu*), vai jau pirms tam iedomāties sevī esam dievu. Viens ceļš tiešām ved uz kļūšanu par dievu, otrs uz mulķību, ģeķību.

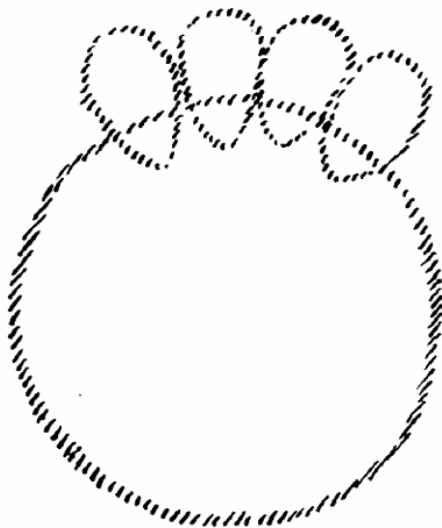
Tādēļ senatnes izteikumos ļoti bieži tiek saskatīts kaut kas pārprasts, jo mūsu tagadnē vairs netiek atšķirtas dažādu pakāpju dievišķi-garīgās būtnes. Ēģiptiešu gudrais, kad runāja par dieviem, ar to domāja ne jau vienu dievu vai dieva pakāpi, bet gan veselu dievišķi-garīgo būtņu gradāciju. *Dionīsijs Areopagīts* un arī Austrumu gudrie vienmēr atšķīra šīs dievišķi-garīgo būtņu pakāpes. Vai mēs runājam par eņģeļiem vai par *Dhyan Chohan*, tas ir tas pats, jo tie, kuri patiešām atzīst pasaules gudrības vienotību, zina, ka tie ir tikai dažādi nosaukumi vienam un tam pašam. Bet arī šajā valstībā savukārt it jānošķir. Tās būtnes, kuras sākumā ir neredzamas un kuras stāv tieši pāri cilvēkam, tas ir, atrodas vienu pakāpi augstāk nekā cilvēks, tās kristīgajā ezotērikā sauc par eņģeļiem, sūtņiem, vēstnešiem, tas ir, par dievišķi-garīgās pasaules vēstnešiem. Tās būtnes, kuras stāv vēl vienu pakāpi augstāk, tātad divas pakāpes pāri cilvēkam, sauc par erceņģeļiem, Archangeloi, arī par Uguns gariem. Tās būtnes, kuras savukārt, kad ir izgājušas savu normālo attīstību, ir pakāpi augstākas nekā erceņģeļi, tās ir būtnes, kuras sauc par Personības gariem jeb pirmsākumiem, pirmspēkiem, arhajiem. Tātad tā mums sākumā ir trīs pāri cilvēkam stāvošu būtņu pakāpes. Šo trīs veidu būtnes visas ir piedzīvojušas cilvēcisko pakāpi, reiz tās ir bijušas cilvēki. Būtnēm, kuras tagad ir eņģeļi, skatoties pasaules laika mērogā, viņu cilvēciskā pakāpe nav nemaz tik sena, tās bija cilvēki uz Mēness; un tāpat kā jūs Zemes apstākļos varat staigāt pa Zemi kā cilvēki, tā eņģeļi savā cilvēku pakāpē varēja apdzīvot Mēnesi. Erceņģeļi piedzīvoja savu cilvēciskuma pakāpi uz Saules, un Pirmsākumi, Personības gari uz senā Saturna. Tā šīs būtnes tātad ir pakāpeniski no cilvēka pakāpes kāpušas augšup un tagad ir augstākas būtnes augstākās hierarhijas pakāpēs nekā cilvēks, un mēs varam vienkārši teikt, ja tagad uzskaitām pasaules valstību pakāpju secību garīgā nozīmē: mums uz Zemes redzamas ir minerālu valstība, augu valsts, dzīvnieku valsts, cilvēku valstība, un tad augstāk tas aiziet neredzamajā – eņģeļu valstībā, Uguns garu jeb erceņģeļu valstībā, Pirmspēku jeb Personības garu, jeb arhaju valstībā. Kamēr šīs būtnes attiecībā uz savu iekšējo tapšanu un būtību attīstījās uz priekšu, tā sacīt, no cilvēka kļuva par dieviem jeb dieva vēstnešiem – kas pat ir pareizais apzīmējums šīm būtnēm – kamēr šīs būtnes kāpa augšup to garīgajā esamībā, mainījās arī to planētu stāvokļi, uz kurām un kuru dēļ tās dzīvoja. Ja mēs atskatāmies uz seno Saturnu, uz kura Arhaji bija cilvēki, tad ieraugām to izskatāmies pavisam citādāk nekā mūsu Zeme.

Mēs vakar runājām par to, ka mēs uz mūsu Zemes nošķiram četrus elementus: zemi, ūdeni, gaisu, uguni jeb siltumu. Neviens no pirmajiem trim nosauktajiem elementiem uz senā Saturna vispār nepastāvēja. No šiem četriem elementiem uz Saturna bija tikai uguns jeb siltums. Mūsdienu materiālistiskais filozofs teiks: bet siltums taču mums var parādīties tikai ārējos priekšmetos, var būt silti cietie ķermeņi, var būt silts ūdens, bet nevar pastāvēt siltums pats par sevi. Tam tic

materiālistiskais filozofs; bet tā nav taisnība. Ja jūs ar tagadējām maņām spētu novērot jau Saturnu, kāds tas attēlotos? Pieņemiet – izteiksim to kā hipotēzi – ka jūs senā Saturna laikā būtu lidojuši cauri pasaules telpai. Ieraudzīt jūs neieraudzītu neko tur, kur bija senais Saturns; bet vienu gan jūs uztvertu: tur ir silti! Jums šķistu, it kā jūs lidotu cauri krāsns sasildītai telpai, kad jūs lidotu cauri Saturnam. Jūs nesajustu nekādu gaisa plūsmu, nevarētu tajā peldēt, jo ne gaisa, ne ūdens vēl nebija; uz kaut kā nostāties jūs arī nevarētu, jo zemes vēl nebija. Jūsu rokas nevarētu nekam pieskarties; jo visa šī lode bija tikai siltums. Tātad senais Saturns iesākumā sastāvēja vienīgi no siltuma jeb uguns elementa. Mūsu Zemes esamība savā pirmajā metamorfozē iesākās kā siltuma planēta, un no tā jūs varat secināt, cik pareizi tas ir, kad, piemēram, senais *Heraklīts* saka: viss ir izcēlies no uguns. – Jā, protams! Tā kā Zeme ir tikai pārveidots senais Saturns, tad arī viss uz Zemes ir izcēlies no šīs uguns. Tā bija patiesība, ko *Heraklīts* bija guvis no senajām mistērijām. Uz to arī tiek norādīts, sakot, ka grāmatu, kurā viņš bija pierakstījis šo patiesību, veltot dievītei Efesā, tur ir nolīcis uz altāra. Tas nozīmē, ka viņš apzinājās, ka viņam par šo mistēriju gudrību ir jāpateicas Efesas mistērijām, kur vēl vienmēr visā savā tīrībā tika sludināta šī mācība par Saturna pirmuguni. No tā jūs varat secināt, ka tās būtnes, kuras mēs saucam par Pirmsākumiem, Arhajiem, Personības gariem, savu cilvēciskuma posmu izdzīvoja pilnīgi citādākos apstākļos nekā mūsdienu cilvēks. Mūsu dienās cilvēkam ir iespēja uzņemt savā ķermeniskumā, savās kaulu un asinsrites sistēmās cietās vielas, šķidrumus, gāzveidīgo. Saturna cilvēkam, Personības garam viss savs ķermenis bija jāveido no siltuma, no uguns. Un to viņš arī darīja: viņam, Personības garam uz senā Saturna, bija tikai ugunsķermenis. Viņa ķermenis sastāvēja tikai no siltuma.

Es jums vakar teicu, ka siltumam, tā sacīt, ir divas puses. Viena puse ir tā, ka tas faktiski tiek uztverts iekšēji kā iekšējs siltums, mēs jūtamies silti vai auksti, neko neaptaustot apkārtņē kā ar cietām vielām; Bet mēs varam sajust siltumu arī ārēji, kad aizskaram kādu siltu ķermeni. Tas ir tas raksturīgais Saturna attīstībā, ka siltums, tā teikt, pamazām un pakāpeniski no Saturna sākuma, kad tas bija tikai iekšējs, beigās pāriet par ārēju siltumu, kļūst uztverams. Ja jūs tātad būtu devušies ceļojumā cauri pasaulei Saturna sākuma stāvoklī, tad, ieejot telpā, kur bija Saturns, nesajustu uz savas ādas nekādu siltuma kustību, bet iekšēji jūs teiktu: ir tik omulīgi silti. Kaut kas, ko jūs mūsdienās pazīstat vēl tikai kā dvēselisku siltumu, tas jūs pārņemtu, ja jūs būtu devušies ceļojumā pašās pirmajās Saturna stadijās. Jūs varat izveidot sev kaut kādu priekšstatu par tiem pārdzīvojumiem, kādi jums būtu radušies, ja apskatāt sekojošo. Jūs zināt, ka ir atšķirība, ja jūs apskatāt sarkanu vai zilu virsmu. Kad jūs stāvat pretī sarkanai krāsai, tad sakāt sev: tas dod siltu sajūtu; ja jūs nostājaties pretī zilās krāsas virsmai, tad jums ir aukstuma sajūta. Iedomājieties šīs sajūtas, kādas cilvēka dvēselē izraisa sarkanās krāsas iespaids, kāds tas tolaik, protams, jums nebūtu, bet jūs būtu sajutuši kaut ko tik patīkami siltu, kā mūsdienās redzot sarkanu virsmu. Saturna laika beigās jūs būtu sajutuši ne tikai šo iekšēji patīkamo stāvokli, bet arī kaut ko, it kā jūs sajustu siltumu no ārpusēs. Iekšējais siltums būtu pakāpeniski pārveidojies ārējā siltuma uztverē. Tas ir ceļš, kuru izgāja Saturns: no iekšēji dvēseliska siltuma līdz ārēji uztveramam siltumam, līdz tam, ko mēs saucam par ārēju siltumu jeb uguni. Un gribētos teikt: tieši tāpat kā bērns izaug par lielu cilvēku un piedzīvo dažādas lietas, tā uz senā Saturna auga arī Personības gari. Vispirms viņi jutās kā iekšēji silti, tā teikt, iekšēji patīkami silti, un pakāpeniski un pamazām viņi sajuta šo siltumu kļūstam arī ārējāku, īstenotu, varētu pat teikt, iemiesotu. Un kas no tā radās? Ja jūs gribat izsaukt dvēseles priekšā to, kas tur radās, tad jums ir jāiztēlojas: vispirms mums ir Saturna lodes iekšēja sasilšana; tur Personības gari atrada iespēju iesākumā iemiesoties. Kamēr viņi iemiesojas, veidojas tas, ko sauc par ārējo siltumu. Un, ja jūs varētu doties ceļojumā arī uz kādu vēlāku Saturna stāvokli, tad jūs varētu atšķirt ārēji siltas un aukstas vietas Saturnā. Un, ja jūs tad būtu uzzīmējuši, ko esat atraduši kā tajā ieslēgtus siltuma ķermeņus, tad būtu radies sekojošs zīmējums: visu Saturna virsmu visapkārt it kā ir izveidojušas vienas vienīgas šādas siltuma-olas. No ārpusēs, ja būtu bijis saskatāms, tas būtu izskatījies tā, kā tāda kazene vai avenes. Kas bija šīs olas? Tās bija Personības garu ķermeņi, un šie Personības gari tieši ar savu iekšējo siltumu veidoja šo Saturna-olu

ārējo siltumu. Par šo stāvokli var pamatoti teikt: un šie gari perēja siltumu, un viņi patiešām izperēja pirmos ugunsķermeņus. Pirmie ugunsķermeņi kļuva lietojami izperēti iekšā no pasaules telpas, ārējās siltuma-olas no iekšējā koagulēja siltuma telpā. Tātad uz senā Saturna Personības gari, Arhaji, viņus sauc arī par Azūrām, bija iemiesoti šajos ugunsķermeņos. Saturns sastāvēja tikai no uguns elementa.

Un šī senā Satura attīstībā Personības gariem bija iespēja ārējo siltumu savukārt pārveidot iekšējā siltumā. Gaita tātad nebija stīva un nemainīga, bet gan iekšēji rosīga. Šie Personības gari patiešām nemitīgi radīja šīs siltuma-olas un ļāva tām atkal izzust. Un tagad jūs varat šo norisi iztēloties vēl precīzāk. Iedomājieties, ka jūs varētu tur ceļot prom un atkal kādu ilgāku laiku, tad jūs būtu pamanījuši, ka uz Saturna tagad ir tādi laiki, kad ārēji vispār nav uzverams nekāds siltums, kad tur ir tikai šī patīkamā iekšējā uguns; tad atkal nāk laiki, kad parādās šīs siltuma-olas. Jūs uztvertu kaut ko līdzīgu visa senā Saturna elpošanai, bet uguns elpošanai. Jūs būtu teikuši sev: dažreiz es esmu iekšā šajā senajā Saturnā tā, it kā viss ārējais siltums būtu kļuvis iekšējs, būtu atņemts, it kā viss būtu kļuvis par tikai iekšēju omulību, un jūs teiktu sev: tagad Saturns ir ieelpojis siltumu. – Un tad jūs nāktu tur cauri citu reizi un atrastu tur daudzas šīs siltuma-olas, un jūs būtu teikuši: tagad Saturns ir izelpojis savu iekšējo siltumu, tā tagad ir ārēja uguns.

Redzat, šo priekšstatu senie svētie *Rishis* izsauca savos mācekļos. Viņi tos, tā teikt, garā pārcēla atpakaļ senā Saturna laikā un ļāva viņiem sajust, kā vesela planēta izpilda kaut ko, kas ir līdzīgi mūsu šodienas izelpošanai un ieelpošanai. Viņi izsauca mācekļos priekšstatu: uguns plūst uz āru un kļūst par neskaitāmiem siltuma ķermeņiem, uguns tiek uzsūkta un kļūst par Personības garu iekšēju Esību. Tādēļ viņi šo planētas dzīvi salīdzināja ar izelpošanu un ieelpošanu, bet iesākumā uz senā Saturna ir tikai uguns-elpošana. Gaiss vēl nepastāv. Pieņemsim, ka būtu noticis sekojošais: visi šie Personības gari uz Saturna būtu, tā teikt, vienmēr ieelpojuši un izelpojuši visu siltumu. Tie būtu izgājuši cauri savai regulārajai Saturna attīstībai, un tam sekas būtu bijušas tādas, ka pēc atbilstošā laika viss atkal būtu ticis uzņemts iekšējā siltumā, un Saturns, kā ārēja uguns planēta būtu izzudis, būtu atkal ticis uzņemts garīgās pasaules valstībās. Tā būtu varējis notikt. Tad mums nekad nebūtu bijis ne Saules, ne Mēness, ne Zemes stāvoklis, jo viss, kas varēja tikt izelpots, atkal būtu ticis uzņemts iekšējā siltumā, būtu atgriezies garīgajā pasaulē. Bet tagad izmantosim vienu triviālu izteikumu, kas mums būs saprotamāks: zināmiem Personības gariem, tā teikt, patikās labāk atkal uzņemt atpakaļ tikai daļu no izelpotā siltuma un vienmēr kaut ko atstāt aiz sevis, tā ka ieelpošanas laikā visas šīs Saturna olas tur ārā neizzuda, bet gan palika. Un tā uz Saturna pakāpeniski sāka veidoties dualitāte: iekšējais siltums un tam līdzās ārējais siltums, iemiesots Saturna-olās. Ne jau viss tika atkal uzņemts atpakaļ. Personības gari, tā teikt, atstāja daļu no izelpotā siltuma paši sev, viņi atstāja to tur ārā. Kādēļ viņi

īstenībā tā darīja? Viņiem bija tā jādara; ja tie nebūtu tā darījuši, tad viņi uz Saturna vispār nebūtu kļuvuši par cilvēkiem.

Jo, ko nozīmē kļūt par cilvēku? Tas nozīmē: nonākt līdz Es-apziņai. To nevar sasniegt, ja jūs kā Es nevarat sevi nošķirt no ārējā. Tikai ar to jūs esat «Es». Te ir ziedu pušķis, te esmu es, es kā Es nodalu sevi no objekta. Personības gari būtu tikai mūžīgi izstarojuši savu ES, ja nebūtu kaut ko atstājuši ārpusē, kas viņiem varēja izrādīt pretestību: tas cits ir ārā, es nošķiru sevi no objektīvi izveidotā siltuma-elementa. Tādējādi Personības gari nonāca līdz savam Es, pie pašapziņas, ka daļu no Saturna būtņēm nospieda līdz tikai ārējai siltuma esamībai. Viņi teica sev: man ir kaut kam no sevis jāļauj izplūst un jāatstāj to ārpusē, lai es varētu no tā nošķirt sevi, lai pret šo ārējo iedegtos mana Es-apziņa. Tā viņi tāpat radīja valstību līdzās sev, viņi radīja it kā savas iekšējās būtības spoguļattēlu ārpusē. Tādēļ arī notika tā, kad Saturna dzīve bija, tā sacīt, aizritējusi, Personības gari nemaz nebija spējīgi ļaut Saturnam izzust. Tas būtu izzudis, ja viņi būtu ieelpojuši visu uguni; bet tā viņi nebija spējīgi to, ko bija izlikuši ārā paši no sevis, ieelpot atpakaļ. Viņiem bija tas lauks, kas viņiem bija devis iespēju nonākt līdz pašapziņai, jāatstāj paša ziņā.

Saturnam nevarētu iestāties nekāds *pralajja* stāvoklis tikai no Personības gariem. Tur bija jāiesaistās augstākiem gariem, kuriem tas bija, tā teikt, jāizraisa, lai iestātos *pralajja*, starpstāvoklis, pazušanas stāvoklis, miegs. Bija jāiesaistās augstākiem gariem, kuriem mēs tagad minam tikai vārdu, *Troņiem*, un tiem tas viss bija atkal jāizšķīdina. Tā, kad Saturna dzīve gāja uz beigām, izspēlējās sekojošs process: Personības gari bija sasnieguši pašapziņu, bija daļu no siltuma atkal uzsūkuši sevī, bija savā centrā uzņēmuši pašapziņu, un tādēļ bija atstājuši aiz sevis zemāku valstību. Tad nāca *Troņu* valstība, un viņi izšķīdināja to, ko bija atstājuši Personības gari, un Saturns iegāja sava veida planetārā naktī. Tad pienāca planetārais rīts. Tam visam pēc likumiem, kurus mēs vēl iepazīsim, bija, tā teikt, atkal jāpamostas. Ja senais Saturns būtu izzudis dēļ visa esošā siltuma ieelpošanas, tad visa Saturna esamība būtu tikusi uzņemta atpakaļ garīgajā pasaulē. Nekāda pamošanās vispār nebūtu notikusi. Tagad *Troņi* gan varēja uz kādu laiku izšķīdināt to, ko Personības gari bija izlikuši kā olas, bet varēja to tikai uz kādu laiku. Tam zināmā mērā tālākai attīstībai savukārt bija jātiek nodotam zemākai esamībai. Tādēļ pienāca planetārais rīts; iestājās Saturna otrais pārveidošanās stāvoklis, Saules stāvoklis. Kas tur īstenībā tagad piedzima šajā Saules stāvoklī? Tur pēc planētas miega stāvokļa no senā Saturna pārcēlās Personības gari, kuriem tagad bija viņu pašapziņa, kuri vairs nebija atkarīgi no tā, ka būtu jādzīvo kaut kas līdzīgs tam, kam viņi jau bija izgājuši cauri. Bet viņi izelpoja noteiktas siltuma-olas, tās atkal pakāpeniski nāca ārā, izdalījās no kopējās masas. Un sekas tam bija, ka tagad šie Personības gari, tā teikt, bija piesaistīti tam, ko bija no sevis atstājuši aiz sevis. Ja viņi būtu visu uzņēmuši garīgajā pasaulē, tad nebūtu bijuši saistīti ar Sauli, tiem nebūtu bijis jālaižas lejā; bet tā viņiem bija tas jādara, jo viņi daļu no savas agrākās pašu būtības bija atstājuši aiz sevis. Par to viņiem bija jārūpējas, tas viņus vilka lejā uz jaunu planetāro esamību.

Tā bija Saturna karma, tā bija pasaules karma, kosmiskā karma. Tādēļ, ka Personības gari uz senā Saturna nebija visu uzņēmuši sevī, viņi bija sagatavojuši karmu, kas lika viņiem atgriezties: viņi lejā atrada to, ko bija sagatavojuši kā senā Saturna mantojumu. Un kas tagad notika, Personības gariem noņemoties, nodarbojoties ar pašu radīto karmu? Tādēļ notika tas, ko es vakar kopumā jau raksturoju: siltums sašķēlās no vienas puses gaismā, no otras puses dūmos. Un tā no augšāmcelušās Saturna no šīm siltuma-olām no vienas puses radās planēta kā gāze, kā gaiss vai kā dūmi, kā to sauca, un no otras puses radās gaisma, siltumam, tā sacīt, atkal atgriežoties augstākos stāvokļos. Iekšēji transformētajā Saturnā dūmi, gāze, gaiss, no otras puses – gaisma! Un, ja jūs tagad būtu devušies ceļojumā cauri pasaulei un nonāktu tajā vietā, kur bija šī senā Saule, tad jūs jau no liela attāluma sajustu to, kas bija izveidojies kā gaisma, jo aiz tās bija dūmi. Jūs uztvertu ja arī ne gaismu, bet mirdzošu lodi, kā ar Saturnu bija siltuma lode. Tā būtu bijusi gaismas sfēra, kurai jūs būtu pietuvojušies, un, ja jūs būtu sasnieguši virsmu, iekļuvuši šajā sfērā, jūs būtu jutuši ne tikai siltumu, bet arī vēju, gaisu, gāzi, kas

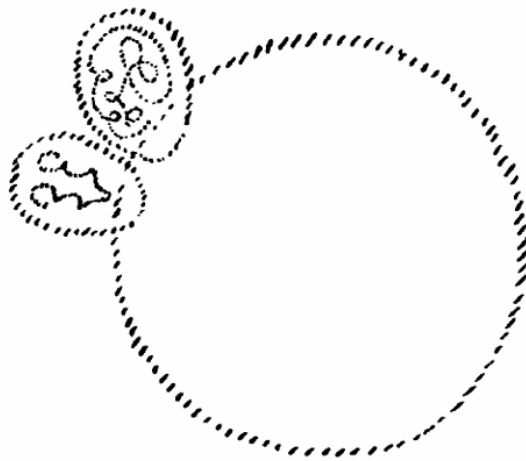
plūst visos virzienos. Tā siltuma lode pārveidojās gaismas lodē: ir radusies Saule. To ar pilnām tiesībām sauc par Sauli. Un tās, kas ir šodienas saules, joprojām piedzīvo šo procesu: šodien tās ir iekšēji plūstoša gāze, un no otras puses tās izraisa to, ka šī gāze kļūst par gaismu; tās izplata gaismu pasaules telpā. Tātad tagad faktiski šajā Zemes pārveidošanās stāvoklī bija izveidota tikai gaisma, tikai tagad bija radusies gaisma. Siltumā, senā Saturna siltumā, tur vispirms Personības gari varēja kļūt par cilvēku; gaismā, kas tagad izstaroja no Saules, tur par cilvēku varēja kļūt tās garīgo hierarhiju būtnes, kuras mēs saucam par Ercenģeļiem jeb Archangeloi. Un jūs patiešām, ja vien jūs netuvotos Saulei kā mūsdienu cilvēks, bet gan gaišredzīgi, jūs uztvertu ne tikai mirdzēšanu, kas nāk no Saules, ne tikai gaismu, bet gan jums pretī gaismā plūstu Ercenģeļu darbi.

Bet šiem ercenģeļiem bija jāpieņem vēl kaut kas. Senie Personības gari vēl uz Saturna atrada tikai tīru uguni. Ercenģeļi, kuri tikai uz Saules varēja kļūt par cilvēku, tagad uz Saules, kura tiem bija jāapdzīvo, atrada dūmus, gāzi. Ko viņiem nu bija jādara, lai paliktu ciešā saiknē ar Sauli, lai tur iekārtotos uz dzīvi? Viņi izveidoja savu dvēseli, savu iekšējo būtību no gaismas, viņi noauda savu dvēseles ķermeni no gaismas, bet šajā dvēseles ķermenī iekļāva kā ārēju ķermeni to, kas tur bija kā gāze. Kā jums šodien tātad ir ķermenis un dvēsele, tā šiem ercenģeļiem kā cilvēkiem uz Saules bija iekšējā daļa, kas spēja izstarot gaismu, un ārējā daļa, fizisks ķermenis, kas sastāvēja no gāzes, no gaisa. Kā mūsdienās cilvēks savā ķermenī sastāv no zemes, ūdens, gaisa un uguns, tā šie ercenģeļi sastāvēja no gaisa, un viņu iekšienē bija gaisma. Bet dabiski, ka līdzī bija paņemts arī uguns elements, jo tieši tas bija tas, kas attīstījās par dūmiem un gaismu. Tādēļ šajos ercenģeļos bija arī uguns. Visa viņu būtība tātad sastāvēja no gaismas, dūmiem un uguns. Jūs sastaptu šos ercenģeļus ķermeņos, kas noauti no gāzes, uguns un gaismas. Caur gaismu viņi dzīvoja dzīvi uz āru, izstaroja mirdzošo spēku pasaules telpā. Caur uguni viņi dzīvoja savu dzīvi iekšā sevī, siltuma mājīgumā. Caur dzīvošanu gāzes-ķermenī viņi dzīvoja dzīvi pašā Saules planētā. Viņi tagad varēja, tā teikt, Saules planētā nošķirt paši savu gāzes-ķermeni no vispārējās Saules substances. Viņi sadūrās ar citiem: līdz ar to viņos iedegās sava veida pašapziņa. Bet šī pašapziņa varēja veidoties arvien augstāka un augstāka tikai tā, ka arī šiem ercenģeļiem, ja drīkst tā teikt, labāk patika uzkavēties šajā gāzes ķermenī, dūmu-ķermenī vai vismaz atstāt to Saules substancē. Jo šie ercenģeļi uz senās Saules mainīgā stāvoklī atkal būtu varējuši uzņemt sevī visus dūmus, visu gāzi, kas, tā teikt, bija tiem apkārt. Tagad tiem bija īsts elpošanas process! Jūs uz senās Saules būtu uztvēruši šos strāvojumus gāzē kā elpošanas procesu. Jūs konstatētu noteiktus absolūta bezvēja stāvokļus un teiktu: tagad ercenģeļi ir ieelpojuši visu plūstošo gāzi. – Bet tad atkal ercenģeļi sāktu izelpot: tas sāk plūst iekšēji un līdz ar to vienlaikus attīstīt gaismu. Tas bija Saules mainīgais stāvoklis: ercenģeļi ieelpo visu gāzi – iestājas bezvējš, tādēļ arī tumsa, Saules nakts. Viņi izelpo – Saule piepildās ar plūstošiem dūmiem, un arī uzmirdz uz āru, top Saules diena. Un tāds bija visa Saules ķermeņa īsts elpošanas process: izelpa – Saules diena, apkārtējā apgaismošana; ieelpa – Saules nakts, iestājas tumsa visā apkārtnē.

Te jums ir attēlota senā Saule vienlaikus tās atšķirībā no mūsu tagadējās Saules. Mūsu tagadējā Saule mirdz vienmēr, un tumsa iestājas tikai tad, ja kaut kas tiek nolikts tās gaismas priekšā. Tā tas nebija ar seno Sauli. Tai pašai sevī bija spēks mainīgos stāvokļos kļūt gaisai un tumšai, uzmirdzēt un satumst, jo tā bija viņas izelpošana un ieelpošana. Tagad iztēlosimies ļoti dzīvīgi, kas tur īstenībā, teiksim, ārēji redzami bija noticis.

Ņemsim šo izelpas stāvokli: gaisma izplatās, bet līdz ar to Saule arī piepildās ar dūmiem. Šie dūmu tēli, dūmu strāvojumi ir regulāri veidojumi. Tātad Saules substancē pie katras izelpas, tā teikt, ir ieslēgta regulāru veidojumu summa. Tas, kam agrāk bija tikai olas forma, kas bija siltuma-ola, tagad ir pārveidojies par visāda veida regulāriem veidojumiem. Bija parādījušies ļoti neparasti dūmu veidojumi ar iekšēju dzīvību un iekšēju regularitāti. Ja drīkstu izmantot šādu izteicienu: olas ir tikušas izperētas. Tas patiešām bija kas tāds, ko var salīdzināt ar šo nocietinošo procesu. Tāpat kā no vistas olas iznāk cālītis, siltuma olas pāršķēlās uz pusēm un ārā iznāca regulāri dūmu veidojumi, un šie

regulārie dūmu veidojumi bija visblīvākie ķermeņi, kādi erceņģeļiem bija. Dūmu, gāzes, gaisa ķermeņos viņi atdzīvināja Sauli; tā viņi kā cilvēki, tā teikt, staigāja apkārt pa Sauli. Tagad ar to mums tātad ir garīgais jēdziens stāzvaižnei, garīgais jēdziens pasaules saulei, kura, tā teikt, pati caur savu varu ir saule, kura liek mainīties dienai un naktij pati ar savu varu. Kā izelpā un ieelpā tā liek mainīties gaišumam un tumsai, jo tolaik Saule bija sava veida stāzvaižzne. Viss, kas pats no sevis ir mirdzošs mūsu pasaules telpā, tas līdz ar gaismu ārā pasaules telpā sūta garīgu vēstnešu dzīvību: erceņģeļus.

Ko tātad paši savā attīstībā bija radījuši sākotnējie Arhaji, Pirmsākumi, Personības gari, ko viņi bija sataisījuši? Ka vispār varēja izcelties Saule. Kamēr citādi evolūcijā būtu pieteikusies tikai Saturna esamība, kamēr citādi būtu bijuši tikai Saturnu ar siltumu piepildošie Arhaji, tad ar to, ka Arhaji bija atstājuši Saturnam ārējās siltuma-olas, Saturns kļuva par Sauli. Un uz Saules iespēju izdzīvot cilvēka pakāpi rada erceņģeļi. Viņi kļuva par pasludinātājiem pasaulei, kuri varēja pateikt: pirms mums bija Pirmsākumi, Personības gari. Mēs kā Universa vēstneši starojošā gaismā pasludinām siltā, iekšēji sasildītā Saturna kādreizējo esamību. Mēs esam vēstneši, Arhaju pasludinātāji. – Vēstnešus sauc par Angelos, Arhajos sauc par Sākumiem; tātad šie erceņģeļi nebija nekas cits kā vēstneši par Pirmsākumu jeb Arhaju darbiem agrākajos laikos. Un tādēļ tos sauc par Sākuma eņģeļiem, Archai-Angeloi, kas vācu valodā ir kļuvis par vārdu «erceņģelis» (*Erzengel* – vāc.). Tā šie ercvēstneši tur dzīvoja kā Saules cilvēki.

CETURTĀ LEKCIJA

1909. gada 13. aprīlis, vakarā

Ar *Personības garu* iztēles spēku uz senā Saturna *Troņu* ugunīgajā substancē bija izveidotas lēcveidīgas siltuma lodes, formas, kas līdz nākamajai esamībai ir noburtas. Uz senās Saules *ercenģeļi* spēja pasaules telpai dot gaismu: līdz ar to no Saules miglas izveidojās dūmi. *Varu, Spēku* un *Kundzību* līdzdarbība formas, kustības un dzīvības regulēšanā. *Ercenģeļiem* tiecoties kosmiskajā telpā, viņiem pretī no četrām pusēm no garīgās telpas nāk un, paplašinot viņu eksistenci gaismā, tos uzņem – *Ķerubi*. Caur viņu atspoguļotajiem tēliem no dūmiem veidojas dzīvnieku valsts pirmie iedīgļi, tāpat kā uz senā Saturna no *Troņu* upurētās siltuma substances bija izveidojušies cilvēka ķermeņa pirmie aizsākumi. Par miglu sabiezējošajā siltuma vielā dzīvnieki sākotnēji ir Saules attēli Zodiakā, ko sauc par *Ķerubu* riņķa deju, kas nāk no četriem kosmiskās telpas virzieniem, katrs ar diviem pavadošiem veidojumiem.

Ja mēs tagad nedaudz atskatāmies uz šodien priekšpusdienā pateikto, tad mums no vēl caurredzamajiem un mazāk *majā* jeb ilūzijās iegremdētajiem Saturna apstākļiem varētu kļūt skaidrāks, kā notiek noteiktu būtņu atpestīšana vai tālāka verdzība, ko mēs vakar atpazinām saistībā ar dziļo, nozīmīgo *Dievišķās Gītas* fragmentu. Atcerieties, ka tika pateikts: ja *Personības gari* uz senā Saturna katru reizi uzsūktu šos olveidīgos siltuma ķermeņus un neko neatstātu aiz sevis, ja nekas nepaliktu pāri, tad viss Saturns, kad tas pabeigtu savu attīstību, faktiski tiktu uzsūkts atpakaļ garīgajā pasaulē. Bet tā tas tomēr nenotiek, kā tika izskaidrots, jo *Personības gari* uz senā Saturna, tā teikt, uzspieda savu zīmogu visam Saturnam nedaudz stiprāk nekā vajadzētu tādā veidā, ka kaut ko atstāja aiz sevis, ka neuzņēma atkal pilnīgi visu sevī; ka tie tāpat atstāja aiz sevis ārēji uztveramu siltuma ķermeni.

Kas tas īstenībā ir par spēku, kas tur valda *Personības garos* uz senā Saturna? Tas nav neviens cits spēks, kā tas, ko mēs mūsdienās pazīstam kā domāšanas spēku cilvēkos. Jo, pamatā ņemot, *Personības gari* uz senā Saturna nedara neko citu, kā tikai izmanto savu domu spēku. Ka veidojas šīs siltuma-olas, to viņi izraisa tā, ka izsauc sevī šo siltuma-olu priekšstatu. Tātad tā ir iztēles spēja priekšstatīšanās spēks *Personības garos*, kam tikai piemīt daudz spēcīgāka vara nekā tas ir mūsdienu cilvēkiem. Kāda vara ir mūsdienu cilvēka iztēles, priekšstatīšanās spēkam? Kad jūs mūsdienās kaut ko iztēlojaties, izveidojiet kādu priekšstatu, mani mīļie draugi, tad kaut kāda forma izveidojas tikai astrālajā, priekšstats turpinās tālāk tikai astrālajā sfērā. Tādēļ arī ārēji-fiziski nevar tikt konstatēta šīs formas saglabāšanās. Uz senā Saturna *Personības gari* bija varenī magi, burvji. Viņi formēja šīs Saturna-siltuma olas ar savu domu spēku un ar savu domu spēku arī lika tām palikt. Tā tas, pamatā ņemot, bija pašu *Personības garu* spēks, kas atstāja senā Saturna atlikumus, un šie atlikumi tad parādās vienmēr atkal un atkal un beidzot pat Saules attīstības laikā.

Te mums tāpat ir ļoti uztverami, ka kāda būtne, kas faktiski ir cilvēks, ņem formas no apkārtējās vides – jo tas, kas tiek formēts kā olas, ir veidots no Saturna vides – un nobur šīs olas, sasaista līdz nākamajai esamībai.

Tātad te mums tādēļ, ka šie apstākļi vēl nav tik samudžināti, aptverošā mērā acu priekšā parādās tas, kas tika pateikts vakar. Te mēs varam teikt: paskaties uz Saturna uguni, paskaties uz to, kas vienmēr atkal tiek garīgots no senā Saturna uguns, kas vienmēr atkal tiek uzņemts atpakaļ kā iekšēja uguns, kā dvēseles uguns, kā siltuma mājīgums, tas paceļas augšā augstākajās pasaulēs. Un, ja būtu tikai tas, tad Saturns pazustu augstākajās pasaulēs. Tam, kas ir ārēji uztveramais siltums, kas sablīvējas līdz ārējam siltumam, ir jāatdzimst, jāparādās atkal un vispirms tas parādās, kā tas tika aprakstīts, uz Saules.

Tagad atskatīsimies uz pārējo, ko šodien esam aprakstījuši. Mēs noskaidrojām, ka uz šīs senās Saules savu cilvēka pakāpi piedzīvo tās garīgo hierarhiju būtnes, kuras mēs saucam par ercenģeļiem,

Archangeloi, jeb Uguns gariem, ka siltuma-elements jau no vienas puses sabiezē par dūmiem, gāzi, tā ka Saule jau ir gāzu lode, un ka no otras puses šī gāze sadeg tā, ka izstaro pasaules telpā gaismu. Un tie ir tieši erceņģeļi jeb Uguns gari, kuri dzīvo šajā gaismas izstarošanā, kuri iesūc gaismu un izstaro to un tajā tad ir viņu dzīve. Es jums jau teicu, ka, ja jūs tolaik būtu varējuši doties ceļojumā cauri pasaules telpai, tad jau no liela attāluma redzētu seno Sauli mirdzam jums pretī. Senās Saules iekšienē jūs uztvertu dažādas gāzes plūsmas kā visa Saules ķermeņa elpošanas procesu.

Tagad paturēsim vēlreiz dvēseles priekšā šo seno Saturnu, seno Sauli. Mēs redzējām, ka abos šajos planetārajos ķermeņos valda dzīvība un rosība, ka tur kaut kas notiek. Mēs šo seno Saturnu varētu aprakstīt tā, ka uz tā formējas jauni šie olveidīgie veidojumi, tad tie atkal izšķīst, izņemot atlikumus, kas saglabājas. Tādēļ kāds, kurš novērotu šo senā Saturna iekšējo rosību, teiktu: īstenībā viss šis Saturns ir dzīva būtne. Tas patiešām tā ir, it kā tas pilnībā viss būtu dzīva būtne. Tas dzīvo, tas dzīvo pats sevi, tas pats no savas dzīves nemitīgi veido formas un tā tālāk. Un vēl augstākā mērā tas tā ir ar seno Sauli. Tā attēlojas kā vienots kopums mainīgos stāvokļos starp Saules dienu un Saules nakti, gaismas ieelpošanā un izelpošanā. Tas viss radītu, ja vien varētu tikt novērots, iespaidu nevis par nedzīvu, bet gan par dzīvības pilnu pasaules ķermeni.

Bet viss, kas dzīvo, kas vispār ir darbībā, ir iekšēji dzīvīgs un kustīgs tādēļ, ka šīs kustības virza un vada garīgas būtnes. Mēs gan teicām, ka Personības gari veido šīs olu formas ar savu domu spēku. Jā, bet vispirms, tas taču jums būs apjēdzams, vispirms ir jābūt kaut kam, no kā var tikt ņemta viela šīm olām. Šo vielu Personības gari, Pirmsākumi jeb Arhaji nevar radīt. Tas ir pirmais, ko mums ir jāpatur dvēseles priekšā, ka ir jābūt kaut kam, kas rada šo vielu, tātad nediferencēto siltumu, pašu uguni. Personības gari tikai ir tie, kuri formē, bet siltums tiem vispirms ir jāsaņem no kaut kā cita. No kurienes tad visa Saturna pasaule, it īpaši Personības gari, saņem šo siltuma vielu, siltuma jeb uguns elementu? Tas nāk no būtiski augstākiem gariem, no garīgajām būtnēm, kuras savu cilvēka pakāpi ir izdzīvojušas tik sen, ka uz senā Saturna jau sen bija pacēlušās pāri šai cilvēka pakāpei. Lai izveidotu kādu priekšstatu par tik cildenām būtnēm, kādas bija nepieciešamas, lai radītu senā Saturna siltuma-uguni, mums ir salīdzinājumam nedaudz jāpaceļ dvēseles priekšā cilvēka paša attīstība, jo arī cilvēks taču reiz kļuvis par dievišķu būtni.

Mēs zinām, ka cilvēks, kāds viņš šodien stāv mūsu priekšā, sastāv no četrām cilvēka dabas daļām, kuras jau bieži esam minējuši, bet kuras ir atslēgas visai garazinātnei: ka cilvēks sastāv no fiziskā ķermeņa, ēterķermeņa, astrālā ķermeņa un Es. Tālāk mēs zinām, kā cilvēks attīstītās tālāk; ka Es izstrādā no iekšienes, ka vispirms pārveidojas astrālais ķermenis, lai to pilnībā pakļautu Es pārvaldībai. Kad astrālais ķermenis ir tiktāl pārveidots, ka ir pilnībā Es varā, tad mēs sakām: šis astrālais ķermenis ir kļuvis tāds, ka satur sevi pašgaru jeb *Manas*. Tātad astrālais ķermenis, kuru pārvalda Es, ir pašgars jeb *Manas*. Tāpat ir ar ēterķermeni. Ja Es darbojas vēl nozīmīgāk, tad pārvar arī ēterķermeņa pretestības spēkus, un tad pārveidotais ēterķermenis ir dzīvības gars jeb *Budhi*. Un beidzot, kad Es kļūst kungs arī pār fizisko ķermeni, kad tas pārvar visspēcīgākos fiziskā ķermeņa pretestības spēkus, tad cilvēkā ir vēl arī garacilvēks jeb *Atma*. Tā ka tad mums ir septiņdaļīgs cilvēks, kurš ir pārveidojis savu fizisko ķermeni par *Atma* jeb garacilvēku. No ārpuses tāds fiziskais ķermenis izskatās kā fizisks ķermenis, bet iekšēji to pilnībā pārvalda un caurkvēlo Es; tad fiziskais ķermenis vienlaikus ir fizisks ķermenis un *Atma*. Ēterķermenis vienlaikus ir ēterķermenis un dzīvības gars jeb *Budhi*, un astrālais ķermenis vienlaikus ir astrālais ķermenis un pašgars jeb *Manas*, un Es tad ir kļuvis par valdnieku tajos visos. Tā cilvēks virzās uz augstākām savas attīstības pakāpēm, tā viņš pārveido pats sevi, tā viņš darbojas pretī savai dievišķošanai, deifikācijai (dievišķošanai), kā saka *Dionīsijs Areopagīts*, apustuļa Pāvila draugs un mācekļis. Bet ar to attīstība vēl nav noslēgta. Kad cilvēks ir attīstījies tik tālu, ka ir pilnībā pārvarējis sevi, ka ir pilnībā pakļāvis savu fizisko ķermeni savai kontrolei, tad viņam priekšā ir vēl augstākas attīstības pakāpes. Tas turpinās vienmēr augstāk un augstāk, tur mēs ieskatāmies garīgos augstumos uz pārcilvēciskām būtnēm, un šīs būtnes kļūst arvien

spēcīgākas, arvien varenākas un varenākas. Un uz ko tas īstenībā balstās, ka šīs būtnes kļūst arvien spēcīgākas? Tas pastāv tajā, ka iesākumā tās, tā teikt, ir trūcīgas un tām ir kaut kas vajadzīgs; ka tām ir kaut kas jāpieprasa no pasaules un ka vēlāk tās attīstās līdz tam, lai varētu kaut dot. Tajā pamatā ņemot balstās gars attīstības jēga, ka virzās no ņemšanas uz došanu. Jums jau ir analogs šeit cilvēka attīstībā starp piedzimšanu un nāvi: bērns ir bezpalīdzīgs, viņam ir jāņem palīdzība no tiem, kas ir viņam apkārt. Tad viņš arvien vairāk un vairāk izaug ārā no savas nevarības un beigās pats kļūst par palīgu sev apkārtējiem. Tā tas ir arī ar lielo cilvēces attīstību Universā.

Cilvēks uz senā Saturna pastāvēja kā pirmais fiziskais cilvēka iedīgļis. Tad viņam vēl bija, tā teikt, jāļauj sev dot pirmo iedīgli cilvēciskumam. Un tā viņam klājās arī Saules un Mēness laikā. Uz Zemes viņš dabūja savu «Es», un tagad viņš pakāpeniski gatavojas ļaut savam Es darboties astrālķermenī, ēterķermenī un fiziskajā ķermenī. Caur to viņš pakāpeniski kļūs par būtni, kura kosmiski var dot. Viņa būtība pakāpeniski ieaug kosmiskajā, universālajā došanā, no ņemšanas došanā. Kā piemērs jums ir arī tās būtnes, par kurām mēs šodien runājam, erceņģeļi jeb *Archangeloi*. Viņi uz Saules zināmā mērā jau bija attīstījušies līdz tam, ka varēja pasaules telpai dot gaismu. Tātad attīstība virzās no ņemšanas uz došanu. Bet attiecībā uz došanu šī lieta iet ļoti tālu. Ja kādas būtnes, pieņemsim, var dot tikai savas domas, idejas, tad tas vēl, pamatā ņemot, nav daudz dots, jo kurš dod domas – lai cik daudz domu, ideju viņš nebūtu devis, un tad aizgājis prom, tad viss paliek tāpat kā agrāk. Tāds, tā teikt, nav devis nekā redzama, neko substanciālu augstākā nozīmē. Bet tad pienāk laiks, kad šīs būtnes var dot ne tikai domas vai ko tamlīdzīgu, bet gan var dot daudz vairāk, kad tās, piemēram, var dot to, kas tieši bija nepieciešams Personības gariem uz senā Saturna: vielu siltuma-ugunij.

Kas tad tur bija uz tik augstas attīstības pakāpes, ka varēja ļaut no sava ķermeņa izplūst šai senā Saturna siltuma uguns-vielai? Tās bija tās būtnes, kuras mēs saucam par *Troņiem*.

Tā mēs tātad redzam, ka senais Saturns veidojas tā, ka no Universa apkārtēja loka vienā punktā savelkas kopā Troņi un, man gribētos teikt, lielā mērogā dara to, ko zemākā sfērā dara zīdītāriņš, kad pats no sava ķermeņa izauž zīda pavedienu. Troņi izauž siltuma vielu, upurējas uz senā Saturna altāra. Mēs Personības garu dzīvi uz senā Saturna uzlūkojam tā, ka šie Personības gari jeb Arhaji, pamatā ņemot, tikai dod šim siltumam personību, Es-apziņu. Siltuma uguns substance saplūst kopā no Visuma, no kosmosa, tā izplūst no augstām, cildenām garīgajām būtnēm, no Troņiem. Mēs tātad tagad jau, tā teikt, zinām, no kā sastāv šīs olas, kas tur bija uz senā Saturna. Tās ir austas no sevi upurējošo Troņu ķermeņiem.

Bet ar to vēl nepietiktu, ar to Saturns vēl joprojām neiegūtu to iekšējo dzīvīgumu un rosīgumu, ja tur sadarbotos tikai Personības gari un Troņi. Personības gariem piemīt spēks formēt siltuma vielu, bet viņi to nespēj vieni paši. Lai rastos viss iekšējais darbīgums, senā Saturna iekšējais dzīvīgums, seno Saturnu ir jāapdzīvo vēl citām garīgām būtnēm, kuras ir zemākas nekā Troņi, bet augstākas nekā Personības gari jeb Arhaji. To uzdevums ir palīdzēt Personības gariem. Arī par šo palīdzību mēs varam izveidot aptuvenu priekšstatu, ja padomājam par to, kā pāri mums ir vispirms eņģeļi jeb *Angeloī*, erceņģeļi jeb *Archangeloi* un Pirmsākumi jeb Personības gari, Arhaji. Šīs būtnes ir piederīgas hierarhijai, kas pirmām kārtām stāv pāri mums. Troņi nav vistuvākie pāri Personības gariem. Starp Personības gariem un Troņiem ir starppakāpes, un tās ir būtnes, kuras mēs saucam par *Varām* jeb *Exusiai* pēc *Dionīsija Areopagīta*. Tātad *Varas* (*Gewalten* – vāc.) ir vārds, kuru mēs drīkstam lietot vācu valodā. Varas ir par vienu pakāpi augstākas nekā Personības gari. Tās tolaik attiecās pret šiem Personības gariem, kā pret mums tagad attiecas eņģeļi. Savukārt vēl pakāpi augstāk nekā *Varas*, ir tās būtnes, kuras mēs saucam par *Spēkiem*, *Dynamis*. Tās uz senā Saturna attiecās pret Personības gariem tā, kā mūsdienās pret mums attiecas erceņģeļi. Un pakāpi augstāk nekā *Spēki*, ir tās būtnes, kuras mēs saucam par *Kundzībām*, *Kyriotetes*. Tās uz senā Saturna attiecās pret Personības gariem tā, kā pār mums valda Pirmspēki, *Sākumi* jeb Personības gari. Tikai tad nāk Troņi.

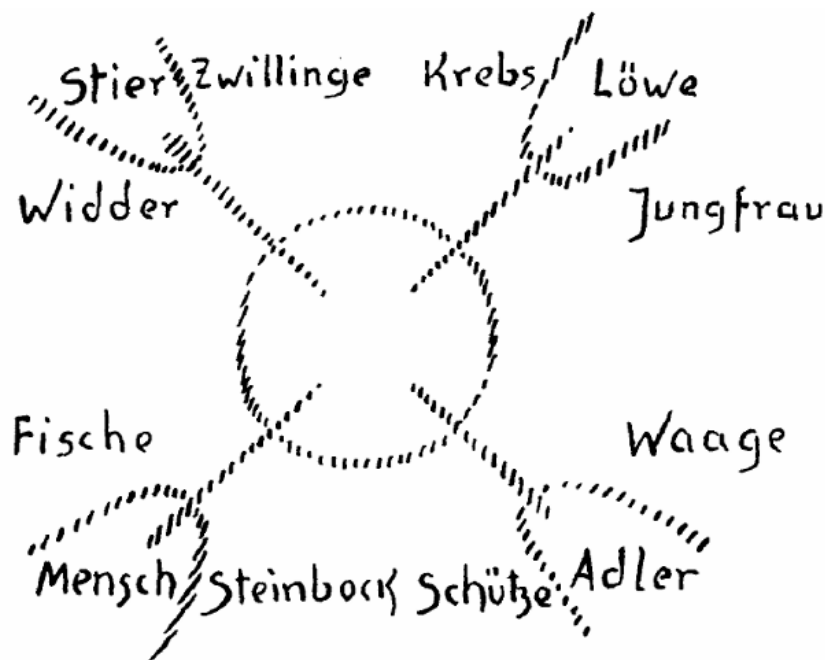
Tā mums uz senā Saturna ir tāda būtņu secība: Personības gari, kuri ierosina un īsteno Es-apziņu. Mums ir Troņi, četras pakāpes augstāk nekā Personības gari, kuri izdod uguns vielu. Un starp tiem, lai visa dzīve uz Saturna būtu noregulēta un varētu tikt virzīta, mums stāv no apakšas uz augšu Varas, Spēki un Kundzības – *Exusiai*, *Dynamis* un *Kyriotetes*. Tie, ja drīkst tā teikt, ir senā Saturna iedzīvotāji.

Tad, kā tika attēlots šodien priekšpusdienā, senajam Saturnam turpinot attīstīties līdz Saulei, šīs būtnes, kuras tika uzskaitītas, attīstās vienu pakāpi augstāk, un cilvēces pakāpē nonāk erceņģeļi. Ārēji, mēs varētu teikt – fiziski, siltums sablīvējas līdz gāzei. Saule ir gāzveida ķermenis. Un kamēr senais Saturns bija tumšs siltuma ķermenis, Saule jau sāk mirdzēt uz āru, bet tā nomaina, tā teikt, Saules dienas un Saules nakts. Un ievērot to, ka nomainās Saules dienas un Saules nakts, ir īpaši svarīgi. Jo uz šīs senās Saules valda milzīga atšķirība starp dzīvi Saules dienās un Saules naktīs. Ja neiestātos nekas cits, kā tikai tas, ko es emu aprakstījis iepriekšējā lekcijā un tagad, tad erceņģeļi, kas ir cilvēki uz senās Saules, ar gaismas stariem Saules dienās aiztrauktos Visumā, izplatītos Visumā, un Saules naktī tiem atkal būtu jāatgriežas uz Saules. Pastāvētu tikai gaismas un līdz ar to arī gaismā mītošo un esošo būtņu izelpa un ieelpa. Bet tā tas nav. Un es gribētu atkal vienkāršā veidā, gribētos teikt, gandrīz triviāli raksturot šo erceņģeļu jeb *Archangeloi* būtību. Viņiem, tā teikt, pārāk labi patīk aiztraukties Visumā; viņiem daudz labāk patīk aiztraukšanās un ieplūšana Universa garā, nekā atkal savilkšanās kopā. Tā viņiem ir kā ierobežojoša esamība, zemāka esamība. Dzīve gaismas ēterā viņiem tāpat patīk labāk. Šo dzīvi gaismas ēterā viņi nekad nevarētu paplašināt pāri noteiktai robežai, ja viņiem tajā kaut kas nenāktu palīgā. Ja šīm būtnēm uz senās Saules būtu jāpaļaujas tikai pašām uz sevi, tām būtu pilnīgi neiespējami darīt kaut ko citu, kā tikai, teiksim, braši atgriezties uz Saules, kad iestājas Saules nakts. Tomēr tā viņi nedarīja, bet gan, tā teikt, arvien vairāk un vairāk paildzināja savas uzkavēšanās laiku ārā pasaulē, arvien ilgāk un ilgāk uzkavējās garīgajā pasaulē. Kas nāca viņiem palīgā?

Ja mēs iztēlojamies, ka šis aplis ir senās Saules bumba, tad no šīs senās saules lodes uz visām pusēm ārā pasaules telpā tiecas erceņģeļi, erceņģeļu būtība garīgi izplešas Universā. Palīgā erceņģeļiem izplatīties nāca apstākļi, ka pretī no Universa tiem nāca citas būtnes. Līdzīgi kā agrāk uz senā Saturna no Universa ieplūda Troņu uguns elements, tā tagad erceņģeļiem, kas traucās ārā, nāca pretī citas būtnes, būtnes, kuras ir vēl augstākas par Troņiem; un tās palīdzēja palikt ārā garīgajā pasaulē ilgāk, nekā citādi erceņģeļi to spētu.

Šīs būtnes, kuras ir nākušas pretī erceņģeļiem no garīgās telpas un kuras uzņēma erceņģeļus, mēs saucam par Ķerubiem, *Cherubim*. Tas ir īpaši cildenu garīgo būtņu veids, jo tām ir vara, tā teikt, ar atplestām rokām uzņemt erceņģeļu būtnes. Kad šīs erceņģeļu būtnes izplatās uz āru, tad no Visuma tām pretī nāk Ķerubi. Tātad mums visapkārt senajai Saules lodei ir tuvojošies Ķerubi. Ja drīkstu izmantot tādu salīdzinājumu, kā mūsu Zemi aptver atmosfēra, tā seno Sauli par labu erceņģeļiem aptvēra Ķerubu valstība. Tātad erceņģeļi, kad izgāja ārā pasaules telpā, tur ieraudzīja savus lielos palīgus.

Ja mēs iztēlojamies, ka šis aplis ir senās Saules bumba, tad no šīs senās saules lodes uz visām pusēm ārā pasaules telpā tiecas erceņģeļi, erceņģeļu būtība garīgi izplešas Universā. Palīgā erceņģeļiem izplatīties nāca apstākļi, ka pretī no Universa tiem nāca citas būtnes. Līdzīgi kā agrāk uz senā Saturna no Universa ieplūda Troņu uguns elements, tā tagad erceņģeļiem, kas traucās ārā, nāca pretī citas būtnes, būtnes, kuras ir vēl augstākas par Troņiem; un tās palīdzēja palikt ārā garīgajā pasaulē ilgāk, nekā citādi erceņģeļi to spētu.

Auns Vērsis Dvīņi Vēzis Lauva Jaunava Svāri Skorpions (Ērglis) Strēlnieks Mežāzis Ūdensvīrs Zivis

Šīs būtnes, kuras ir nākušas pretī erceņģeļiem no garīgās telpas un kuras uzņēma erceņģeļus, mēs saucam par Ķerubiem, *Cherubim*. Tas ir īpaši cildenu garīgo būtņu veids, jo tām ir vara, tā teikt, ar atplestām rokām uzņemt erceņģeļu būtnes. Kad šīs erceņģeļu būtnes izplatās uz āru, tad no Visuma tām pretī nāk Ķerubi. Tātad mums visapkārt senajai Saules lodei ir tuvojošies Ķerubi. Ja drīkstu izmantot tādu salīdzinājumu, līdzīgi kā mūsu Zemi aptver atmosfēra, tā seno Sauli par labu erceņģeļiem aptvēra Ķerubu valstība. Tātad erceņģeļi, kad izgāja ārā pasaules telpā, tur ieraudzīja savus lielos palīgus.

Un kā šie lielie palīgi viņiem tuvojās, kādi viņi izskatījās? To dabiski var konstatēt tikai Akaša-hronikā lasoša gaišredzīgā apziņa. Šie lielie universālie palīgi parādījās pilnīgi noteiktos ēteriskos veidos. Un mūsu priekšteči, kuriem viņu tradīciju dēļ vēl bija apziņa par šo nozīmīgo faktu, attēloja Ķerubus kā raksturīgi spārnotus dzīvniekus ar dažādi veidotām galvām: kā spārnotu lauvu, spārnotu ērgli, spārnotu vērsi, spārnotu cilvēku. Jo patiešām: Ķerubi iesākumā tuvojās no četrām pusēm. Un tie tuvojās tādos veidos, ka tos vēlāk patiešām varēja attēlot tā, kā tie mums ir kļuvuši pazīstami kā Ķerubu veidoli. Un tādēļ pēcatlantiskā laika pirmo iesvētīto skolas apzīmēja šos no četrām pusēm senajai Saulei tuvojošos Ķerubus ar vārdiem, kas tad kļuva par vārdiem: vērsis, lauva, ērglis, cilvēks.

Par to mēs vēl dzirdēsim šo to sīkāk; šodien vēlamies tikai tuvāk aplūkot šos četrus Ķerubu veidus, kas tur nāca pretī erceņģeļiem. Tas tātad bija skats uz seno Sauli, ka, kad faktiski Sauli apdzīvojošie cilvēki, proti, erceņģeļi devās ārā pasaules telpā, ka viņiem no četrām pusēm pretī nāca Ķerubi, četrus veidus Ķerubi. Līdz ar to erceņģeļu būtnēm bija iespējams garīgajā valstībā, kas aptvēra seno Sauli, uzkavēties ilgāk nekā tas citādi būtu bijis iespējams. Jo šo Ķerubu ietekme uz senajiem erceņģeļiem bija augstākajā mērā atdzīvinoša, garīgā nozīmē atdzīvinoša. Bet, tā kā šie Ķerubi nonāca Saules tuvumā, viņu iedarbībai, šo Ķerubu iedarbībai bija jāizpaužas vēl arī citā veidā. Vai nav tiesa, ka kaut kas, kas kaut kur atrodas, ne vienmēr izpaužas tikai vienā ziņā. Teiksim, ja vienā istabā būtu divi cilvēki; viens grib, lai istaba būtu stipri piekurināta, bet otram, kurš to negrib, arī jāatrodas tur iekšā: arī otram paliek silti. Tā bija arī ar šiem no kosmosa iestarojošajiem Ķerubiem. Uz tām būtnēm uz senās Saules, kuras, tā teikt, bija pacēlušās līdz gaismas-elementam, kuras prata dzīvot gaismas elementā, uz tām viņi iedarbojās attēlotajā veidā. Bet uz šo gaismas elementu taču varēja iedarboties tikai Saules dienas laikā, kamēr gaisma plūda ārā kosmosā. Bet bija arī Saules nakts, kad gaisma neizstaroja ārā, bet Ķerubi tomēr bija pie debesīm. Šajā laikā, kad Saules planēta satumsa, tātad bija

tikai siltums-gāze, nekas nemirdzēja; tad siltums-gāze strāvoja tikai Saules lodes iekšienē. Bet visapkārt bija Ķerubi un sūtīja lejup savu iedarbību: tagad tie iedarbojās tumšajā gāzē. Kad Ķerubi tātad nevarēja iedarboties uz erceņģeļiem normālā veidā, tad viņi iedarbojās iekšā tumšajos Saules dūmos, uz tumšo gāzi. Tātad, ja uz senā Saturna tika veiktas iedarbības uz siltumu, tad tagad no kosmosa tika veiktas iedarbības uz sablīvēto siltumu, uz senās Saules gāzi. Šīs iedarbības bija atbildīgas par to, ka uz senās Saules no Saules miglas izveidojās pirmais aizmetnis tam, ko mēs tagad saucam par dzīvnieku valstību. Kā uz senā Saturna ir izcēlies pirmais aizmetnis cilvēku valstībai fiziskajā cilvēka ķermenī, tā uz Saules no dūmiem, no gāzes tiek izveidots pirmais aizmetnis dzīvnieku valstībai. No siltuma uz senā Saturna izveidojās pirmais cilvēka ķermeņa iedīgļis; uz senās Saules no Ķerubu veidoliem, kas atspoguļojās Saules gāzē, veidojās pirmie gāzveidīgi kustīgie fiziskie dzīvnieku ķermeņu iedīgļi.

Tādējādi tas, kas izplešas visapkārt Saulei kā Ķerubu veidoli, ir augstāku būtņu kopums, kas no vienas puses, tā teikt, sagaida erceņģeļus ar atplestām rokām, un no otras puses Saules naktīs no Saules gāzes izbur dzīvnieku valsts pirmos fiziskos aizsākumus. No šīs Saules miglas izaug dzīvnieku valsts tās pirmajos fiziskajos aizmetņos. Tādēļ tie mūsu priekšteči, kuri no mistērijām vēl zināja par šīm dziļi nozīmīgajām garīgās kosmoloģijas lietām, viņi šīs būtnes, kuras no dažādām pasaules telpas pusēm iedarbojās uz seno Sauli, sauca par «dzīvnieku apli» (*vāciski – Tierkreis*). Tā ir sākotnējā Zodiaka¹ nozīme. Uz senā Saturna vispirms tika predisponēta cilvēce, Troņiem izlejot, upurējot vielu, kas tagad mums ir fiziskajos ķermeņos. Uz Saules tiek izveidots pirmais iedīgļis dzīvnieku valstij, no par gāzi sablīvējušās siltuma vielas dēļ Ķerubu tēliem, kas tajā atspoguļojās, tiek uzburtas pirmās dzīvnieku formas. Un tā dzīvnieki iesākumā kļūst par Zodiaka loka atspulgiem uz Saules. Tā ir reāla iekšēja saistība starp Zodiaka loku un uz Saules topošajiem dzīvniekiem. Mūsdienu dzīvnieki ir karikatūriski pēcteči tiem dzīvniekiem, kuri radās uz Saules. Patiesi, ne jau velti šīm lietām deva tādas nosaukumus. Nekad nedrīkst noticēt tam, ka tajos senajos laikos nosaukumi tika izdomāti patvaļīgā veidā. Mūsdienās, kad tiek atklāta kāda jauna zvaigzne planetoīdu virknē, ko tad dara atbilstošais astronoms, kuram ir laimējies saskatīt šo zvaigzni? Viņš uzšķir enciklopēdiju un sameklē kādu vārdu no grieķu mitoloģijas, kas vēl ir brīvs, un piešķir to šai zvaigznei. Tā tajos laikos, kad cilvēki meklēja lietu izpausmi to nosaukumos, laikos, kad mistērijas vēl bija varenas, tā nosaukumi nekad netika piešķirti; nosaukumos, kas tolaik tika doti, jūs vienmēr varat atrast atbilstošās lietas dziļo nozīmi.

Mūsu dzīvnieku formas, kaut arī mūsdienās ir sagrozītas līdz karikatūrām, ir nonestas lejā no Visuma apkārtnes, no Zodiaka veidola, kāds tas tolaik pastāvēja. Jūs arī varat pamanīt, ka te iesākumā ir uzrakstītas tikai četras Zodiaka zīmes. Šīs ir tikai galvenās Ķerubu izpausmes, jo būtībā katrai šādai Ķerubu figūrai ir sava veida pēcnācējs vai pavadonis pa kreisi un pa labi. Ja jūs iztēlojaties katru ko četriem Ķerubu tēliem apgādātu ar diviem pavadoņiem, tad jums ir tie divpadsmit Spēki un Varas apkārt Saulei, kuri kā zināms mājiens pastāvēja arī jau pie senā Saturna. Mums ir divpadsmit tādas Varas, kuras pieder Ķerubu valstībai un kuras izpildīja savu uzdevumu, savu misiju Visumā tādā veidā, kā tas tagad tika pateikts.

Vēl jūs varētu jautāt, bet kā tad tas saistās ar parastajiem Zodiaka zīmju nosaukumiem? Par to mēs vēl pārrunāsim dažus vārdus nākamajās dienās. Jo šo nosaukumu secībā šīs tas ir mainījies. Parasti sāk skaitīt ar Aunu, Vērsi, Dvīņiem, Vēzi, Lauvu, tad nāk Jaunava, Svāri. Ērglim vēlāku pārmaiņu dēļ bija jāsamierinās ar Skorpiona nosaukumu – pilnīgi noteiktu iemeslu dēļ. Un tad divi pavadoņi Strēlnieks, Mežāzis. Cilvēku noteiktu iemeslu dēļ, ar kuriem mēs arī vēl iepazīsimies, sauc par Ūdens cilvēku vai Ūdensvīru. Un tad Zivis. – Tātad jūs redzat, tā teikt, patieso veidolu, no kura Zodiaks ir radies, vēl tikai spīdam cauri Vērsī, Lauvā un vēl nedaudz cilvēkā, kuru parastajā eksoteriskajā

¹ Zodiaks – burtiskā tulkojumā “zvēru aplis” – josla, kurā ietvertas 12 Zodiaka zīmes – Auns, Vērsis, Dvīņi, Vēzis, Lauva, Jaunava, Svāri, Skorpions, Strēlnieks, Mežāzis, Ūdensvīrs, Zivis; (grieķu: ζωδιακός (*κύκλος*), *zōidiakōs* (*kýklos*) – 'zvēriņu (rats)').

apzīmējumā sauc par Ūdens cilvēku vai Ūdensvīru. Kāpēc Zodiaks ir piedzīvojis šo transformāciju, tiks apspriests turpmākajās dienās.

Tā jūs tātad redzat, ka augstas garīgās būtnes, augstas hierarhijas, iesākumā Troņi paši no savas substances izdalīja uguns matēriju un senā Saturna. Un jūs redzat, kā vēl augstāki gari, kurus mēs saucam par Ķerubiem, varēja uzņemt sevī to, kas savā ziņā izceļas kā gaisma no šīs uguns matērijas un var apskaidrot šīs gaismas esamību, var to paaugstināt. Bet katru reizi, kad Visumā iestājas kāda paaugstināšana, ir jāiestājas, lai radītu atbilstošu izlīdzinājumu, arī pazemināšanai. Lai dienas laikā erceņģeliem rastos izdevība izplest savu garīgo esamību, Ķerubiem ir jāturpina iedarboties arī naktī, liekot par miglu, dūmiem, gāzi sabiezējušajā siltuma vielā rasties zemāk par cilvēci stāvošajām dzīvnieciskajām būtnēm, dzīvnieku formām.

Līdz ar to mēs pirmatnējās pasaules gudrības nozīmē esam ieguvuši pirmo priekšstatu par noteiktu Visuma garīgo būtņu mijiedarbību ar mūsu pašu debess ķermeni un vienlaikus esam redzējuši, kā tas, ar ko mēs ārēji fiziski saskaramies, vienmēr ir saistāms ar garīgām būtnēm. To, ko mēs mūsdienās tik materiāli saucam par Zodiaku, var izsekot līdz Ķerubu lokam, kas no apkārtējā Visuma iedarbojās uz seno Sauli, kas savu spēku izstaroja šajā Visumā kā gaismas spēku.

Ar to mēs esam guvuši atziņu par vienu svarīgu jēdzienu – Zodiaka jēdzienu, un rīt mēs turpināsim šo apskatu; mēs pakāpeniski varēsim pacelties pie citiem debess ķermeņu jēdzieniem un arvien vairāk izgaismot to saikni ar garīgajām hierarhijām.

PIEKTĀ LEKCIJA

1909. gada 14. aprīlis, vakarā

Mūsu Saules sistēmas evolūcija līdz Vulkānam, kas sasniedz briedumu izšķīšanas upurim jaunu pasaulu radīšanai. Kad Saule atkalapvienojas ar planētām, ko tā ir radījusi, tā pati kļūst par riņķa deju, tādu būtņu kā Serafu, Ķerubu un Troņu riņķa deju, kuri jau ir pabeiguši savu Saules sistēmas evolūciju un var radīt no sevis jaunu sistēmu. Tikai aiz Serafiem mēs redzam augstāko Trīsvienīgo Dievišķību, kas, tā teikt, izstrādā katras jaunās pasaules sistēmas plānus. Serafi saņem augstākās idejas no Trīsvienības, Ķerubi tās izstrādā gudrībā, un Troņi nodrošina savu ugunīgo vielu to realizācijai. No apkārtnes un iekšienes darbojas augstākās inteligences garīgās spēka būtnes, sakārtojot visu, kas notiek Saturna iekšienē (kas ir Troņu robeža), pārstrādājot to, saglabājot un ievedot Saules stāvoklī (Kundzību robeža: Jupiters), kas jau atdala smalkāko un blīvāko sevī. Kundzību, Spēku un Varu loks: otrā hierarhija. Tālākā saraušanās un sablīvēšanās. Mūsu planētu sistēmas trešais stāvoklis rodas Spēku (*Dynamis*) ietekmē, kas saspiež senās Saules masu, kas tagad ir sabiezējusi līdz šķidram stāvoklim, līdz Mēness stāvoklim (līdz mūsdienu Marsa robežai); tad debess ķermenis sašķeļas. Šo vecā Mēness atdalīšanu ar attīstītāko un normālāko vai atpalikušo Spēku palīdzību ezotērikā sauc par «ciņu debesīs».

Mēs augstāko garīgo būtņu darbošanos mūsu kosmosā esam izcēlušī dvēseles priekšā ar diviem piemēriem, viens piemērs ir senais Saturns un otrs ir Saule, kas ir radusies no senā Saturna kā tā atkaliemiesojums. Tagad būs nepieciešams, lai mēs šodien vispirms iedziļinātos pašā garīgajā valstībā, kurā ir šīs augstākās garīgās būtnes, un uzmanīgi apskatītu to darbošanās veidu vēl no citas puses. Lekciju pirmās puses gaitā nāksies pateikt daudzas lietas, ko liela daļa no jums, mani mīlie draugi, te vai citur būs jau dzirdējuši. Bet, neskatoties uz to, ka te atkal ir daudz klausītāju, kuri no tā, kas ir priekšnosacījums, dažādas lietas vēl nav dzirdējuši, tad tomēr ir arī nepieciešams tieši tādēļ, ka šajā lekciju ciklā mums ir jāpaceļas augstos garīgās dzīves reģionos, atkal ir jāpiemin lietas, kuras tomēr ir šāds priekšnosacījums.

No līdz šim pateiktā jūs būsi sapratuši, ka pasaules sistēmā, kas ir savas attīstības procesā, visdažādākajos veidos ir aktīvas garīgās būtnes. Kas īstenībā būtībā ir šis senais Saturns? Izveidosim sevreiz par to precīzu priekšstatu. Dabiski, ka senajam Saturnam iesākumā nav nekāda sakara ar tagadējo Saturnu. Jūs drīzāk varat iztēloties, ka senajā Saturnā iedīglī jau bija viss, kas mūsdienās pieder visai mūsu Saules sistēmai: mūsu Saule, mūsu Mēness, mūsu Merkurs, mūsu Venēra, mūsu Marss, mūsu Jupiters, visi šie debesu ķermeņi jau bija ietverti senajā Saturnā un ir no tā izveidojušies. Tātad, ja jūs iztēlojaties debesu ķermeni, kam mūsdienu Saule būtu tā centrs un tas plestos tik tālu, ka ietvertu sevī ar mūsdienu Saturnu, tikai tad jums būtu pareizs priekšstats par seno Saturnu, kas pēc lieluma pārsniegtu visu mūsdienu Saules sistēmu. Tātad no šī senā Saturna, tā teikt, ir izcēlusies visa mūsu Saules sistēma. To pat varētu salīdzināt, kaut arī ne pilnībā, tomēr tuvināti ar visu Kanta-Laplasa pirmatnējo pasaules miglāju, no kura pēc daudzu moderno cilvēku uzskata esot izveidojusies mūsu Saules sistēma. Taču šis salīdzinājums pilnībā nesaskan, jo vairums iedomājas kā mūsu Saules sistēmas sākumpunktu sava veida gāzi, kamēr mēs redzējām, ka tas nebija gāzes, bet gan siltuma ķermenis. Milzīgs siltuma ķermenis, tas ir senais Saturns.

Un tad mēs vakar teicām: tur, kur senais Saturns jau bija pārveidojies vēlākajā Saulē, no apkārtējā, no Universa uz to iedarbojas Ķerubi. Tad jums ir jāiztēlojas, ka šie Ķerubi, kuri tur darbojās apkārt Saulei, pastāvēja arī jau apkārt senajam Saturnam. Tikai tad, tā teikt, tie vēl nebija aicināti uzsākt savu darbošanos; tie nebija, ja drīkst tā sacīt, vēl nonākuši līdz tam, lai darītu kaut ko cildenu, bet tie jau bija ap seno Saturnu. Un ap seno Saturnu jau bija vēl arī citas būtnes, vēl klasi cildenākas nekā Ķerubi: tie bija *Serafi*. Un no tā paša reģiona nāca arī Troņi. Tikai Troņu, kuri ir vienu pakāpi zemāki nekā Ķerubi, substance, tā teikt, plūst lejā un izveido Saturna siltuma substanci, kā jau esam to izklāstījuši. Tā mēs tātad varam iztēloties šo Saturnu kā milzīgu siltuma lodi, kuru kā riņķa dejā aptver

ārkārtīgi cildenas dabas garīgas būtnes. Kristīgās ezotērikas nozīmē tās sauc par Troņiem, Ķerubiem, Serafiem. Tās ir dhajāniskās būtnes Austrumu mācībā.

Tagad pajautāsim sev: no kurienes nāk šis cildeno būtnu pulks? Pasaulē viss, Universā viss ir attīstījies. Un, ja mēs gribam sev izveidot kaut kādu priekšstatu par to, no kurienes nāk šie Ķerubi, Serafi un Troņi, būtu labi vispirms pievērsties mūsu pašu Saules sistēmai un pajautāt sev, kas ar mūsu Saules sistēmu reiz notiks nākotnē? Tādēļ īsi iezīmēsim mūsu Saules sistēmas tālāko attīstību. Mēs zinām, kā tā ir sākusies no senā Saturna, tad šis senais Saturns ir pārveidojies par seno Sauli, tā pārveidojās par seno Mēnesi. Tajā laikā, kad senā Saule kļuva par seno Mēnesi, iestājas kāda īpaša attīstība. Šis senais Mēness pirmo reizi iznāk ārā no Saules, un mums pirmo reizi ir senais Mēness kā pasaules ķermenis, kas ir ārpus Saules. Ar to Saule var attīstīties augstāk, ka izdalījusi no sevis ārā rupjāko daļu. Tad visa šī sistēma attīstās par mūsu šodienas Zemes sistēmu. Mūsu Zeme rodas tādējādi, ka atkal ārpus visa pārējā Mēness un Zeme kā rupjākās substances un rupjāko būtnu nesēji izdalās ārā no Saules. Bet attīstība turpinās. Būtnes, kurām tagad ir nodalīti jādzīvo uz Zemes, kuras, tā teikt, ir izmestas ārā no Saules, šīs būtnes nošķirtībā no Saules attīstās arvien augstāk un augstāk. Tām ir jāpiedzīvo vēl viens stāvoklis, Jupitera stāvoklis. Bet līdz ar to tās pakāpeniski nobriest tam, lai atkal apvienotos ar Sauli. Un, kad būs pienācis Venēras attīstības stāvoklis, tad visas tās būtnes, kuras tagad vilņo un dzīvo uz mūsu Zemes, tā teikt, atkal tiks uzņemtas Saulē, un Saule pati būs sasniegusi augstāku savas attīstības pakāpi tieši ar to, kā tā visas savas būtnes, ko bija no sevis izdalījusi ārā, atkal būs atguvusi atpakaļ. Un tad pienāk Vulkāna attīstība, mūsu sistēmas attīstības augstākā pakāpe. Jo tās ir septiņas mūsu sistēmas attīstības pakāpes: Saturns, Saule, Mēness, Zeme, Jupitera, Venēra un Vulkāns. Vulkāna attīstībā visas būtnes, kuras, tā teikt, ir izcēlušās no mazumiņa Saturna esamībā, tiks garīgotas augstākajā nozīmē, tās visas kopā kļūs ne tikai par Sauli, bet kļūs par Pār-sauli. Vulkāns ir vairāk nekā Saule un ar to būs sasniedzis briedumu upurim, briedumu tam, lai izšķīstu.

Tā ir attīstības nākamā pakāpe, ka šāda sistēma, kurā no viena izejas punkta rodas Saule, šī Saule iesākumā, tā teikt, ir vāja un tai ir jāizmet ārā no sevis savas planētas, lai pati varētu turpināt attīstīties. Tad tā kļūst stipra, atkal uzņem sevī savas planētas, kļūst par Vulkānu. Un tad tas viss izšķīst, un Vulkāna lode pēc tam kļūst par tukšu lodi, tā kļūst par kaut ko līdzīgu tam, kāds ir šis Troņu, Ķerubu un Serafu loks, riņķa dejas. Tātad Saule izšķīdīs, upurēsies ārā Universā, izstaros savu būtību. Un līdz ar to tā pati kļūs par tādu būtnu loku, kādi ir Serafi, Ķerubi un Troņi, kas tad dodas pretī jaunai radīšanai Visumā.

Kādēļ Troņi no savas substances spēj atdot to, kas ir vajadzīgs Saturnam? Jo Troņi tam ir sagatavojušies kādā agrākā sistēmā cauri tādiem septiņiem stāvokļiem, kādus tagad piedzīvo mūsu Saules sistēma. Pirms rodas Troņu, Ķerubu, Serafu sistēma, ir jābūt bijušai Saules sistēmai; tas nozīmē, kad kāda Saule ir attīstījusies tiktāl, ka atkal ir apvienojusies ar savām planētām, tad tā kļūst par tādu loku, tad tā pati kļūst par Zodiaku. Tas, ko mēs esam iepazinuši Zodiakā, šīs cildenās būtnes, ir atlikums, ko mēs esam mantojuši no kādas senākas Saules sistēmas. Kas agrāk ir attīstījies kā kāda Saules sistēma, tagad tas var iedarboties lejup no pasaules telpas un var no sevis dzemdēt un radīt jaunu Saules sistēmu. Tādēļ šīs būtnes – Serafi, Ķerubi, Troņi, mums iesākumā ir augstākā hierarhija no dievišķajām būtnēm, jo tās jau ir piedzīvojušas savu Saules sistēmas attīstību un ir pacēlušās līdz kalpošanai lielajam kosmiskajam upurim.

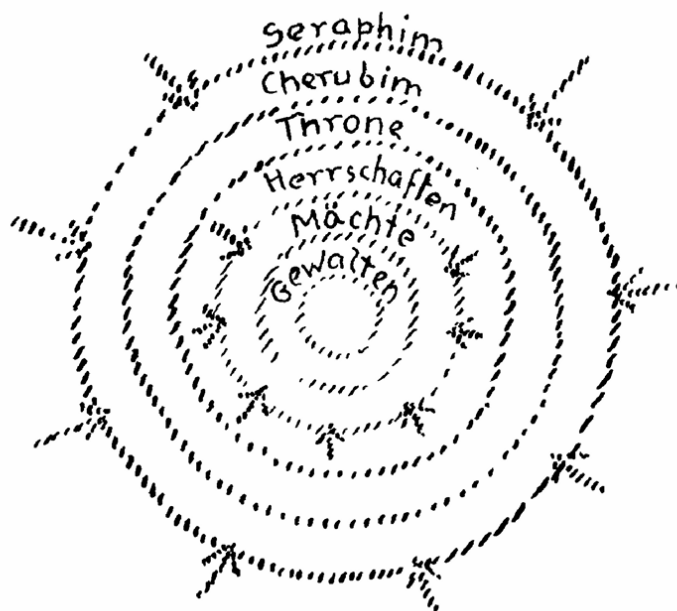
Šīs būtnes līdz ar to tikai tad ir nonākušas tiešā tuvumā augstākajam dievišķumam, par kuru mēs vispār vispirms varam runāt, Trīsvienībai, trīskāršajai dievišķībai. Tātad aiz Serafiem mums ir jāredz augstākā dievišķība, kuru jūs atrodat gandrīz pie visām tautām kā trīskāršo dievišķību, izteiktu kā *Brahma*, *Šiva*, *Višnu*, kā Tēvs, Vārds un Svētais Gars. No šīs augstākās dievišķības, augstākās Trīsvienības izceļas it kā plāni katrai jaunai pasaules sistēmai. Ja mēs atskatāmies uz seno Saturnu,

tad sakām sev: pirms vispār sākās kaut kas no šīs senā Saturna eksistences, dievišķajā Trīsvienībā tam ir izcēlies plāns. Bet šai Trīsvienībai ir vajadzīgas būtnes šī plāna īstenošanai. Šīm būtnēm vispirms ir tam jānobriest. Pirmās būtnes, kuras, tā teikt, pašas ir tiešā Dievības tuvumā, kā tas ir skaisti izteikts kristīgajā rietumnieku ezotērikā, kuras var baudīt «tieši skatīt Dievu sejā», tie ir Serafi, Ķerubi, Troņi. Tās tad uzņemas piepildīt jaunas pasaules sistēmas plānus no dievišķās Trīsvienības, no kuras šie plāni ir izcēlušies. Protams, jūs saprotat, mani mīļie draugi, ka tas ir teikts vairāk tēlaini, nekā reāli, jo mums nākas izteikt ar cilvēciskiem vārdiem tik diženas darbības, kurām cilvēciskie vārdi patiešām nav radīti. Nav tādu cilvēcisku vārdu, lai izteiktu tik augstas darbības, ar kurām, piemēram, mūsu Saules sistēmas iesākumā Serafi uzņēma dievišķās Trīsvienības augstākos plānus, kuri saturēja, kā caur Saturnu, Sauli, Mēnesi, Zemi, Jupiteru, Venēru un Vulkānu bija jāattīstās mūsu Saules sistēmai. Serafi ir vārds, kuru visi, kuri to paši ir pareizi sapratuši vecās ebreju ezotērikas nozīmē, vienmēr ir skaidrojuši tā, ka Serafu uzdevums ir pieņemt augstākās idejas, pasaules sistēmas mērķus no Trīsvienības. Ķerubiem, nākamajai zemākajai hierarhijas pakāpei, ir uzdevums kopš tā brīža gudrībā attīstīt un izveidot mērķus, idejas, kas tiek saņemti no augstākajiem Dieviem. Tātad Ķerubi ir augstākās gudrības gari, kuri prot pārveidot izpildāmos plānos to, kas viņiem tiek nodots no Serafiem. Un savukārt Troņiem, trešajai hierarhijas pakāpei no augšas, tad ir uzdevums, protams, atkal runājot ļoti tēlaini, pielikt savas rokas, lai tas, kas ir gudrībā izdomāts, lai šīs cēlās pasaules idejas, kuras Serafi ir saņēmuši no Dieviem, kuras Ķerubi ir pārdomājuši, tagad tiktu īstenotas realitātē.

Mēs skaidri redzam, ja vien gribam redzēt ar dvēseli, kā līdz ar uguns substances izplūšanu no Troņiem notiek dievišķo plānu pirmās pakāpes īstenošana. Troņi mums pārstāv tās būtnes, kurām ir spēks pārvērst Ķerubu sākotnēji iecerēto pirmajā realitātē. Tas notiek, Troņiem ļaujot ieplūst telpā, kura, tā teikt, ir ieplānota jaunajai pasaules sistēmai, pašiem savai substancei, pirmatnējās pasaules uguns substancei. Ja gribam to iztēloties tiešām tēlaini, tad varam sacīt: kāda sena Saules sistēma ir izzudusi un izskanējusi; šajā senajā Saules sistēmā augstāko briedumu ir sasniedzis Serafu, Ķerubu un Troņu loks. Tie pēc augstākās Trīsvienības uzdotā izmeklē Visumā lodveida telpu un saka sev – te mēs gribam sākt. Un tad Serafi uztver jaunās pasaules sistēmas mērķus, Ķerubi šos mērķus izstrādā, un tad Troņi paši no savas būtības šajā lodveida telpā ļauj ieplūst pirmatnējai ugunij. Tā mēs esam aptvēruši mūsu pasaules sistēmas sākumu.

Bet ir vēl arī citas būtnes, kuras zināmā veidā jau ir bijušas klāt agrākajā Saules sistēmā, kuras pēctecis ir mūsējā. Šīs būtnes tikai nav pacēlušās tik augstu kā Serafi, Ķerubi, Troņi; tās ir palikušas uz zemākas pakāpes, ir atnākušas pāri tā, ka tām pašām vēl ir jāiziet noteikts attīstības ceļš, pirms tās var kļūt radoši darbīgas, pirms tās var nest upuri. Šīs būtnes ir otrās trīsdalīgās hierarhijas būtnes. Pirmo trīsdalīgo hierarhiju mēs esam tikko apskatījuši. Otrās trīs ir tās, kuru vārdus mēs arī jau esam minējuši: *Kyriotetes* jeb Kundzības (*Herrschaften* – vāc.), jeb *Dominationes*, jeb arī Gudrības gari; tad tā saucamie Spēki (*Mächte* – vāc.) jeb *Dynamis*, kā tos sauc *Dionīsijs Areopagīts*, un pēc viņa tad Rietumu skolotāji par *Virtutes* (*latīņu val.*), Tikumi. Tā ir otrās hierarhijas otrā pakāpe. Un trešā pakāpe ir tā saucamās Varas (*Gewalten* – vāc.). Tās ir Formas gari, kurus Rietumu skolotāji sauc arī par *Potestates* (*latīņu*), tās ir Varas.

Tagad pajautāsim sev: ja mēs atskatāmies uz seno Saturnu, kur tad ir šīs otrās hierarhijas būtnes, pēc tam, kad esam redzējuši, ka pirmā hierarhija ir apkārt Saturnam? Kur mums jāmeklē Kundzības, Spēki, Varas? Tās mums ir jāmeklē iekšā senajā Saturnā. Ja Troņi aizsniedzas, tā teikt, tieši līdz robežai, tad iekšpusē senajam Saturnam mums ir Kundzības, Spēki un Varas. Tātad šie trīs loki no Varām, Spēkiem un Kundzībām savukārt darbojas iekšā senajā Saturnā, tā masā. Tās ir Saturna substancē darbojošās garīgās būtnes.

Tagad mēģināsim reiz nedaudz izprast ārkārtīgi fantastisko mūsdienu pasaules izcelšanās teoriju, atceroties to, ko tā ir pasniegusi kā Kanta-Laplasa teoriju. Kā sākuma punktu mūsu Saules sistēmai tā ir nolikusi miglainu gāzes masu, un tad šī Kanta-Laplasa teorija iztēlojas, ka visa šī milzīgā gāzes masa sāk griezties, virpuļot. Kā zināms, tai šķiet ārkārtīgi ticami, ka, ja tā rotē, tad pakāpeniski atšķēlas ārējās planētas. Vispirms izveidojas gredzeni, tad tie savelkas kopā; vidū paliek Saule un pārējais rotē tai apkārt. Šī teorija to visu iztēlojas pilnīgi mehāniski. Lai ilustrētu šo domu, tiek veikts ļoti jauks skolas eksperiments. Tajā parāda, kā nelielā mērogā tiek izveidota šāda Saules sistēma. Ņem trauku ar ūdeni, ņem lielu eļļas pilieni, tad izgriež kartona apli ekvatora lielumā, tajā no augšas iedur adatu. Tad iegriež šo eļļas pilieni. No tā atšķēlas mazi pilieniņi un griežas tur apkārt, un tad tas, kurš demonstrē to skolēniem, dažreiz jau tiešām pieaugušiem skolēniem, saka: nu, skatieties, te jums ir pasaules sistēmas rašanās miniatūrā! – Un tas uzreiz šķiet saprotami. Jo kas gan varētu būt saprotamāk, ja pats ar savām acīm redz, kā rodas šāda saules sistēma? Kādēļ gan lai nešķistu apjēdzami, ka tur ārā kādreiz bija tāds milzīgs gāzes mākonis, kurš iegriezās un tad atdalījās planētas līdzīgi kā eļļas pilieniņi, miniatūrs Merkurs un miniatūrs Saturns no lielā eļļas piliena? Tikai nedaudz jābrīnās par naivumu, ar kādu tas tiek darīts. Jo attiecīgie ļaudis, kuri tālād mēģina padarīt Kanta-Laplasa sistēmu labi apjēdzamu, aizmirst tikai vienu, ko parasti ir diezgan labi aizmirst, bet ne šajā gadījumā – proti, viņi aizmirst paši sevi, ka viņi tur stāv, un ir tie, kuri to visu ir iegriezuši. Tas dabiski ir neticams naivums, bet modernās materiālistiskās mitoloģijas naivums tieši ir ļoti liels, lielāks nekā tāds ir piemēris jebkurai citai mitoloģijai. To atklās tikai nākotne. Tātad, tur ir kāds, kurš to visu sarīko, kurš to visu griež. Tātad, ja vispār spēj domāt, ja cilvēku nav pametuši visi labie loģikas gari, ir nepieciešams pieņemt, ka tur ārā pie pasaules ķermeņu rotēšanas piedalās garīgās varas. Pat ja ignorē kļūdu, ka pirmuguns vietā tiek likta pirmgāze, tad tomēr nedrīkst pieņemt, ka šī gāzes masa sāk virpuļot apkārt pati no sevis. Ir jājautā: kas ir tie garīgie spēki un varas, kas liek šai masai, mums tālād pirmatnējās uguns masai, sākt kustēties tā, ka tur iekšā sāk kaut kas notikt? Mēs to tagad esam uzskaitījuši: no apkārtējā iekšienē strādā garīgie spēki. Tās ir tur visapkārt, būtnes, kuras savas spējas ir iemantojušas agrākās sistēmās, kuras strādā no ārienes; tur iekšā ir būtnes ar mazāku briedumu, kuras tur iekšā diferencē visu to masu, kuras izveido visu to, kas bija mums prātā, kad teicām, ka tur iekšā rodas siltuma veidojumi un tā tālāk. Tās ir visaugstākās inteliģences būtnes, kas izkārtu visu, kas tur notiek.

Kāds tad vispirms ir uzdevums šīs otrās hierarhijas pirmajām būtnēm? Kundzības jeb *Dominaciones* vispirms uzņem to, ko Troņi, tā teikt, nones lejā no Universa un sakārto to tā, lai var izveidoties saskaņa starp šo atsevišķo pasaules ķermeni, kas tur veidojas, starp Saturnu un visu Universu. Saturna iekšienē visam ir jābūt izkārtotam tā, lai iekšā viss atbilstu tam, kas ir ārpusē. Tātad tam, ko Serafi, Ķerubi un Troņi nones lejā uz Saturnu no Dieva rokas, ir jātiek sakārtotam tā, lai šīs pavēles būtu izpildītas un šie impulsi arī tiktu īstenoti. Tātad Kundzības jeb *Kyriotetes* uztver no Saturna perimetra to, kas nāk lejup ar augstāko hierarhiju starpniecību, lai to pārveidotu tā, ka tas iederas Saturnā.

Tas, ko uzņem Kundzības, tiek Spēku, *Dynamis* pārstrādāts citā veidā. Proti, tas notiek tā, ka, kad Kundzības iekšā Saturnā it kā dod augstākos rīkojumus, tad Spēki no tā brīža pārņem šo rīkojumu tālāko izpildi. Turpretī Varas rūpējas par to – mēs par to vēl runāsim precīzāk, tagad tikai raksturosim šo lietu kopumā – lai tas, kas tātad ir uzcelts pēc Universa nodoma, pastāvētu tik ilgi, cik nepieciešams, lai tas atkal uzreiz neietu bojā. Varas ir saglabātāji. Tā mums Saturnā Kundzības ir izrīkotāji, Spēki ir tie, kuri šos rīkojumus iesākumā izpilda, un Varas ir saglabātāji, uzturētāji tam, ko Spēki tātad ir uzcēlušī.

Pagaidām šodien vēl nepievērsīsimies tam, kā darbojas nākamā hierarhija, par kuru mēs arī jau esam runājuši: Personības gari, Uguns gari un eņģeļi. Tā vietā, balstoties uz jauniegūtajām atziņām, vēlreiz aplūkosim pāreju no senā Saturna uz seno Sauli. Būtiskākās norises es jums vakar jau aprakstīju. Tas, kas notiek, kad senais Saturns kļūst par Sauli, ir, ka pirmuguns tad pāriet gāzveida jeb gaisveidīgā stāvoklī, tā ka senā Saule nu sastāv no tā, ko sauc par no pirmatnējās uguns palikušo atlikumu. Tagad šī pirmatnējā uguns ir iemaisīta un sajaukta kopā ar to, kas ir sablīvējies par gāzi jeb dūmiem. Tātad tur pastāv divas substances: pirmuguns un daļa no pirmuguns, kas ir sablīvējusies, sabiezējusi par gāzi jeb dūmiem, jeb gaisu – sauciet to, kā gribat. Tas būtiskajā attiecas uz seno Sauli. Jūs redzēsiet, ka tas ir kļuvis citādāk ar mūsu Sauli; tā līdz mūsdienām cauri starpstāvokļiem ir attīstījusies par kaut ko citu, kaut gan ir cilvēki, kuri apgalvo, ka mūsu Saule iekšpusē arī esot tikai sava veida gāze.

Bet, ja jūs vispār kaut nedaudz iedziļināties dažādajās teorijās, pie kurām nonāk mūsu materiālistiskā dabaszinātne, ja darīsiet to domājoši, pieredzēsiet patiesus brīnumus. Tā ir kāda populāra grāmatiņa, kas sava lētuma dēļ tiek daudz pirkta, kurā tiek apgalvots par mūsdienu Sauli, ka tai vidū nevar būt nekas ciets, bet tikai gāze. Tikai šī gāze esot – tam faktiski nevajag ticēt, bet tā ir rakstīts šajā populārajā grāmatiņā – tik bieza kā medus vai darva. Nu, tiem, kas uzlido līdz uzskatam, ka gāze zem spiediena izskatās kā medus vai darva, es labprāt piešķiru privilēģiju dzīvot tādā leiputrijā, kur viņi pārvietojas gaisā, kas ir tik biezs kā medus, un es noteikti nevēlētu, lai viņiem būtu jāpārvietojas gaisā, kas ir tik biezs kā darva. Šādas materiālistiskās teorijas kropļības pastāv.

Bet mēs nerunājam par mūsu šodienas Sauli, bet gan par to seno Sauli, kura patiešām sastāv no pirmatnējās uguns un no tā, ko sauc par ugunīgo miglu jeb ugunīgo gaisu. Šo apzīmējumu jūs varat atrast «Faustā», jo Gēte to ļoti labi zināja, un arī teozofiskajā literatūrā jūs bieži sastapsiet izplatītu uguns miglas apzīmējumu. Tātad mums ir jāiedomājas šo seno Sauli sastāvošu no abu šo substancu maisījuma. Bet tas nerodas pats no sevis. Pasaules ķermeni sablīvējas ne jau paši no sevis; šo sabiezēšanu ir jāizraisa garīgām būtnēm. Kuras tad ir tās garīgās būtnes, kuras izraisa substances sablīvēšanos pārejā no senā Saturna uz seno Sauli? Tās ir būtnes, kuras mēs nosaucām par Kundzībām. Šīs Kundzības ir tās, kuras tagad vairāk iespiežas no ārpusē un sākotnēji milzīgo Saturna masu saspiež kopā tā, ka tā kļūst mazāka. Un Kundzības ir spiedušas tik ilgi, kamēr šī senā Saule bija ieguvusi tādu lodveida izmēru, kuras masa, ja jūs iedomājieties Sauli centrā, sniegtos līdz Jupiteram. Tātad Saturns bija tik liels kā pasaules lode, kam liekot centrā sauli, milzu lode sniegtos līdz mūsdienu Saturnam, tik liels, kā visa mūsu Saules sistēma līdz Saturnam. Saule, par kuru mēs tagad runājam, bija pasaules sfēra, kas pletās izmērā kā līdz mūsdienu Jupiteram. Tā bija robežzīme

senās Saules izmēram plašumā. Tas vispār ir pareizi – iztēloties tagadējās planētas kā seno pasaules ķermeņu izmēru robežzīmes.

Jūs redzat, mēs pakāpeniski tuvojamies planētu izcelšanās teorijai, izvedot to no hierarhiju darbības. Un tagad turpināsim. Tagad mēs jau zinām, ka nākamais stāvoklis atkal ir sablīvēšanās stāvoklis. Trešais mūsu pasaules sistēmas stāvoklis ir senais Mēness. Tie, kuri ir nodarbojušies ar ziņojumiem no Akaša-hronikas, zina, ka senais Mēness ir radies tā, ka Saules substance turpināja sabiezēt līdz šķidram stāvoklim. Mēnesim vēl nav cietas virsmas, bet tajā ir uguns, gaiss un ūdens. Tas ir iekļāvis sevī ūdens elementu. Gāze jeb gaiss ir sablīvējies līdz šķidram elementam. Kurš to izraisīja? To izraisīja šīs garīgo būtnu hierarhijas otrā grupa, kuru mēs saucam par Spēkiem, *Virtutes*. Tā šo *Virtutes* darbības rezultātā notika, ka senās Saules masa tika saspiesta līdz mūsdienu Marsa robežai. Marss savukārt ir robežakmens senā Mēness lielumam. Ja jūs iztēlojaties sfēru, vidū saule, kas plešas tik tālu, kādā attālumā mūsdienās riņķo Marss, tad jums ir senais Mēness tā izmēros.

Tagad mēs esam nonākuši līdz punktam, kad ir jāatceras, ka, kad no Saturna un Saules radās senais Mēness, notika kaut kas pilnīgi jauns. Tagad tika izmesta ārā daļa no blīvās substances, un radās divi ķermeņi. Viens ķermenis paņēma smalkākās substances un būtnes un kļuva par smalkāku Sauli, toties otrs ķermenis kļuva par jo blīvāku Mēnesi. Tātad šis trešais mūsu planētu sistēmas stāvoklis attīstās tā, ka tikai kādu laika posmu ir vienota planēta; bet tad tā izmet no sevis ārā citu planētu, kas tad atrodas līdzās. Tātad iesākumā Mēness, kamēr ir vienots ķermenis, sniedzas līdz Marsam. Bet tad Saule savelkas kopā un tai apkārt riņķo ķermenis, proti, apmēram tādā attālumā, kādā riņķo mūsdienu Marss, tas ir, apmēram sākotnējā vienotā ķermeņa perifērijā.

Kas vispār izraisīja šo atšķelšanos? Kā dēļ viens pasaules ķermenis sadalījās divos? Tas ir noticis laikā, kad vadīja Spēki, *Dynamis*. Tiem, kuri ir sekojuši man dažādos jautājumos šajā jomā, nav nezināms, ka visā Visumā notiek kaut kas līdzīgs kā parastajā cilvēka dzīvē. Kur būtnes attīstās, tur vienmēr ir tādas, kuras progresē, un citas, kuras atpaliek. Kā dažam tēvam nākas nožēlot, ka dēls paliek ģimnāzijā uz otru gadu, kamēr citi strauji virzās uz priekšu. Tātad mums ir darīšana ar dažādiem attīstības tempiem. Tā tas ir arī visā kosmosā. Un it īpaši noteiktu iemeslu dēļ, kurus mēs vēl iepazīsim, tagad, kad pie savas misijas, savas funkcijas izpildes ir ķērušies Spēki, iestājas kaut kas, ko visā ezotērikā, visās mistērijās sauc par «cīņu debesīs». Un šī mācība par cīņu debesīs veido būtisku, integrējošu daļu visās mistērijās; tā satur pirmatnējo noslēpumu par ļaunuma izcelšanos. Proti, *Virtutes*, Spēki noteiktā Mēness attīstības laika momentā bija sasnieguši ļoti dažādas brieduma pakāpes. Vieni ilgojās pēc tā, kā garīgi pacelties pēc iespējas augstāk, citi savukārt bija atpalikuši vai vismaz normālā veidā virzījušies uz priekšu savā attīstībā. Tātad bija Spēki, kuri savus biedrus uz senā Mēness bija tālu apsteiguši. Sekas tam bija tādas, ka nodalījās divas Spēku jeb *Virtutes* klases. Attīstītākie izvilka Saules ķermeni, un atpalikušie izveidoja ap to riņķojošo Mēnesi. Tādējādi mēs iesākumā esam ieskicējuši cīņu debesīs, senā Mēness atdalīšanos, lai sekundārā planēta, senais Mēness, nonāktu atpalikušo *Virtutes* pakļautībā, bet senā Saule – attīstītāko *Virtutes* pakļautībā.

Kaut kas no šīs cīņas debesīs ieskanas *Dievišķās Gitas* pirmajos teikumos, kas simboliski sākuma cīņā daļēji atspoguļo šo vareno strīdu debesīs. Ak, tas bija varens kaujas lauks. Sākot ar laiku, kad bija darbojušās Kundzības jeb *Dominationes*, jeb *Kyriotetes* senās Saules radīšanai, līdz pat senā Mēness radīšanai, kad pie savas misijas bija ķērušies Spēki jeb *Dynamis*, tur bija varens kaujas lauks, milzīgs strīds debesīs. Kundzības samazināja visu mūsu Saules sistēmas masu līdz Jupitera robežakmenim; *Virtutes* jeb Spēki tad samazināja visu sistēmu līdz mūsdienu Marsa robežakmenim. Starp abiem šiem planetārajiem robežakmeņiem pie debesīm pa visu atrodas cīņas debesīs liels kaujas lauks. Paskaties uz šo kaujas lauku debesīs! Tikai 19. gadsimts, tā teikt, atkal atklāja postījumu, ko nodarīja šī cīņa debesīs. Starp Marsu un Jupiteru jūs redzat iespridzinātu mazu asteroīdu pulku. Tās ir drupas no kaujas lauka cīņai debesīs starp diviem kosmiskiem laika

momentiem, kad mūsu Saules sistēma tika savilkta kopā līdz Jupiteram un vēlāk līdz Marsam. Un, kad mūsu astronomi pavērs savus teleskopus uz debesīm un vēl vienmēr tur atklāj asteroīdus, tad tās ir drupas no tā lielā kaujas lauka cīņai starp vairāk progresējušajiem *Virtutes* un mazāk progresējušajiem *Virtutes*, kas arī izraisīja Mēness atdalīšanos no savas Saules.

Tā nu mēs redzam: ja apskatām dievišķi-garīgo būtņu darbus, tad ārējās lietas mums parādās kā izpausme, kā dievišķi-garīgo būtņu ārējā fizionomija.

SESTĀ LEKCIJA

1909. gada 15. aprīlis, vakarā

Trešās hierarhijas ietekmes sfēra: eņģeļi pieskata cilvēci, saglabājot tās atmiņu no vienas inkarnācijas uz nākamo, kamēr tā pati to nespēj; erceņģeļi ievieš harmonisku kārtību indivīdu un plašāku cilvēku kopību dzīvē; Arhaji regulē visas cilvēces šīs zemes lietas uz Zemes. – Tie gari, kas nodrošina cilvēces vadīšanu no viena planetārā stāvokļa uz citu, ir Varas, otrās hierarhijas gari. – Ietekmes sfēru telpiskais raksturojums mūsu Saules sistēmā. *Ptolemaja* un *Kopernika* pasaules sistēmas. Pakāpeniska Saules virzība uz priekšu. *Zaratustras* sistēma ar Dvīņiem kā pavasara Zodiaka zvaigznāju. Hierarhiu ietekmes sfēru planētu robežzīmju shematisks zīmējums. Perspektīvas izmaiņas dažādu konstelāciju dēļ. – Varu ietekmes sfēra sniedzas tālāk par atsevišķām planētām līdz pat Saulei, jo tās vada cilvēces misiju no vienas planētas uz otru. Mēness ir eņģeļu telpiskā robežzīme. Merkurs erceņģeļiem, Venēra Sākumiem jeb Arhajiem. Cilvēci vadošo būtņu telpiskā ietekme, kuras agrīnajos laikos arī iemiesojās cilvēku ķermeņos kā cilvēces skolotāji: Venēras un Merkura dēli (*Bodhisatva* un *Dhyani Budas*).

Tātad vakar mēs redzējām, kā no cilvēkam pāri stāvošo būtņu garīgās dzīves izceļas kosmosa fakti. Un it īpaši šādai parādībai, kā tā, ko varējām minēt vakar noslēgumā – cīņu debesīs, kas, tā teikt, kaujas laukā starp Jupiteru un Marsu ir atstājusi tik daudzus līķus, ka vēl mūsu dienās fiziskā zinātne atrod tos kā asteroīdus arvien lielākā un lielākā skaitā, tieši šādai parādībai mums ir jābūt īpaši nozīmīgai. Un mums pie tās vēl būs jāatgriežas; mēs redzēsīm, kā šī parādība debesīs arī atspoguļojas noteiktās norisēs Zemes attīstībā, un mēs tieši *Bhagavad Gītas* sākumā atradīsim šīs cīņas debesīs atspoguļojumu.

Bet šodien turpināsim mūsu apskatus tādā veidā, ka iesākamā vispirms ieskicēsim tās pārējās garīgo hierarhiu būtnes, uz kurām gan jau ir ticis norādīts, bet vakar mēs tās izlaidām. Tās ir būtnes, kuras īstenībā, ja ceļamies uz augšu, sākot no cilvēka, ir cilvēkam vistuvākās; kuras kristīgajā ezotērikā tiek sauktas par eņģeļiem, erceņģeļiem un Sākumiem jeb Pirmspēkiem, tātad *Angeloī*, *Archangeloi*, *Archai*. Ercēņģeļi atbilstoši antropozofiskajai literatūrai var tikt saukti arī par Uguns gariem, un Sākumus mēs varam saukt arī par Personības gariem.

Šīm būtnēm, kuras, tā teikt, stāv pa vidu starp cilvēku un tām garīgajām būtnēm, par kurām mēs vakar parādījām, kā tās iesniedzas līdz Jupiteram, Marsam un tā tālāk, dabiski ir arī tuvākas attiecības ar cilvēku uz pašas Zemes. Te mums vispirms ir *Angeloī* jeb eņģeļi. Viņi savu cilvēces pakāpi ir izgājuši senā Mēness attīstības laikā, tātad pamatā ņemot tikai mūsu tagadējās Zemes attīstības laikā ir tiktāl, cik tālu būs cilvēki savas Jupitera attīstības laikā. Viņi atrodas vienu pakāpi augstāk nekā cilvēki. Kas tad īstenībā ir šo garīgo būtņu uzdevums? Mēs varēsim aplūkot šo uzdevumu, kad sāksim apskatīt cilvēka attīstību uz Zemes.

Cilvēks attīstās no inkarnācijas uz inkarnāciju. Tādā veidā, kā tagad norisinās cilvēka attīstība, tā sniedzas pagātnē cauri atlantiskajam laikam, cauri lemuriskajam laikam un faktiski sākas senajā lemuriskajā laikā. Un šī attīstība caur inkarnācijām vēl arī saglabāsies ilgāku laiku, līdz pat Zemes attīstības beigām, kad iestāsies citas cilvēku attīstības formas. Jūs jau zināt, ka tas, ko mēs saucam par cilvēka patieso mūžīgo būtības kodolu, individualitāti, turpinās no inkarnācijas uz inkarnāciju. Bet jūs arī zināt, ka mūsdienās lielākajam vairumam cilvēku vēl nepastāv apziņa par dzīvi iepriekšējās inkarnācijās, ka mūsdienās cilvēki vēl neatceras to, kas ar viņiem ir noticis iepriekšējās inkarnācijās. Tikai tie, kuri līdz noteiktai pakāpei ir attīstījušies līdz gaišredzībai, atskatās uz savām iepriekšējām inkarnācijām.

Kāda kopsakarība pastāvētu starp tāda cilvēka inkarnācijām uz Zemes, kurš vēl neatceras savas agrākās inkarnācijas, ja nebūtu noteiktas būtnes, kuras, tā sacīt, saslēdz kopā atsevišķās inkarnācijas, kuras uzmana tālāko attīstību no vienas inkarnācijas uz nākamo? Mums ir jāpieņem, ka katram cilvēkam ir tāda būtne, kura ar to, ka ir pakāpi augstāka nekā cilvēks, pārvada viņa individualitāti no

vienas inkarnācijas uz nākamo. Tikai ievērojiet, ka tās nav tās būtnes, kuras regulē karmu un pie kuru apskata mēs vēl atgriezīsimies; tās vienkārši ir modras būtnes, kuras, tā teikt, uzglabā atmiņas no vienas inkarnācijas uz nākamo, kamēr cilvēks pats to vēl nespēj. Un šīs būtnes ir tieši *Angeloī* jeb eņģeļi. Tā ka mēs varam sacīt: katrs cilvēks katrā inkarnācijā ir personība, bet par katru cilvēku ir nomodā būtne, kurai piemīt apziņa, kas turpinās no inkarnācijas uz inkarnāciju. Tas arī ir tas, kas padara iespējamu, ka zināmu zemākas pakāpes iesvētīšanu sasniedzis cilvēks, kaut arī pats vēl neko nezina par savām iepriekšējām iemiesošanās reizēm, tomēr saņem iespēju pajautāt to savam eņģelim. Tas ir pilnīgi iespējams noteiktām zemākām iesvētības pakāpēm. Tā ka mēs tātad drīkstam teikt: būtnēm, kuras kā *Angeloī* stāv vienu pakāpi augstāk nekā cilvēks, ir jāstāv sardzē par visiem tiem cilvēciskajiem pavedieniem, kurus atsevišķa individualitāte novērpj no viena iemiesojuma uz nākamo iemiesojumu.

Tagad pacelsimies augstāk pie nākamās būtnu grupas, pie erceņģeļiem, *Archangeloi*, pie Uguns gariem, kā mēs tās arī saucam. Šīs būtnes nodarbojas nevis ar atsevišķiem cilvēkiem, ar atsevišķiem indivīdiem, bet tām jau ir aptverošāks uzdevums: tās ievieš harmonisku kārtību atsevišķa cilvēka dzīvē un lielāku cilvēces kopību, piemēram, veselu tautu, rasu un tā tālāk dzīvē. Erceņģeļiem mūsu Zemes attīstības ietvaros ir uzdevums, tā teikt, atsevišķa cilvēka dvēseli sasaistīt, saskaņot ar to, ko mēs saucam par tautas dvēseli, par rases dvēseli. Jo tiem, kuri ielaužas spirituālajās zināšanās, tautu dvēseles, rasu dvēseles ir kaut kas pilnīgi cits nekā mūsdienu zinātnes vai mūsdienu izglītības abstraktoņiem vispār. Kādā teritorijā, manis dēļ, Vācijā vai Francijā, vai Itālijā dzīvo tik un tik daudz cilvēku, un tā kā jutekliskās acis redz tikai tik un tik daudz cilvēku kā ārējus tēlus, tad šādi abstraktoņi to, ko sauc par tautas garu vai tautas dvēseli, var iztēloties tikai kā abstraktu tautas jēdzienu. Patiesām reāls viņiem ir tikai atsevišķais cilvēks, bet ne tautas dvēsele, ne tautas gars. Tiem, kuri ieskatās garīgās dzīves patiesajās norisēs, viņiem tas, ko mēs saucam par tautas dvēseli vai tautas garu, ir realitāte. Tautas dvēselē dzīvo un aužas tas, ko mēs saucam par Uguns garu jeb erceņģeli. Tas tātad regulē, tā teikt, atsevišķa cilvēka attiecības ar visu savas tautas vai savas rases kopību.

Un tad mēs paceļamies augšup līdz būtnēm, kuras mēs apzīmējam kā Personības garus, kā Pirmsākumus, Pirmspēkus, *Archai*. Tās ir vēl augstākas būtnes, tām ir vēl augstāks uzdevums saistībā ar cilvēci. Tās pamatā ņemot regulē visa cilvēku dzimuma šīs zemes apstākļus uz Zemes, un tās dzīvo tā, ka laika viļņos no laikmeta uz laikmetu noteiktā laikā pārmainās, tā teikt, pieņem citu garīgo ķermeni. Jūs atkal zināt kaut ko, kas mūsdienu izglītības abstraktoņiem faktiski ir tikai plīks jēdziens, bet kas tiem, kuri ieskatās garīgajā realitātē, arī ir realitāte: to varētu nosaukt, izmantojot diezgan neglītu mūsu laika izteicienu, par Laika garu. Jums ir darīšana ar to, kas ir kāda cilvēces laikmeta jēga un misija. Padomājiet par to, ka mēs varam attēlot jēgu un misiju, piemēram, pirmajiem gadu tūkstošiem tieši pēc atlantiskās katastrofas. Šie Laika gari aptver kaut ko, kas pārsniedz atsevišķu tautu vai atsevišķu rasi. Laikmeta gars nav ierobežots ar vienu vai otru tautu, tas pārsniedz tautu robežas. Tas, ko īstenībā sauc par Laika garu, Laikmeta garu, ir *Archai*, Sākuma jeb Personības gara garīgais ķermenis. Piemēram, pateicoties šiem Personības gariem noteiktos laikmetos uz mūsu zemeslodes parādās pilnīgi noteiktas cilvēku personības. Jūs taču saprotat, ka šīs zemes uzdevumi ir jāatrisina šīs zemes personībām. Pilnīgi noteiktā laikmetā bija jāparādās vienai vai otrai laikmetu veidojošai personībai. Tad gan iestātos dīvains sajukums visā Zemes attīstībā, ja tas viss būtu pamests gadījuma varā, ja vienā laikmetā parādītos reizē Lutērs un, manis dēļ, Kārlis Lielais. Tam visam ir jātiek domātam tikai kopā ar visu cilvēces attīstību uz visas Zemes; pareizajai dvēselei ir jāparādās noteiktā laikmetā atbilstoši visas Zemes attīstības kontekstam. To regulē Personības gari, to regulē Arhaji jeb Sākumi.

Un tad, ja paceļamies virs Sākumiem, tad nonākam pie tām būtnēm, kuru apskatam vakar vēl tieši pieskāramies, pie tā saucamajām Varām, *Exusiai*, kuras mēs saucam arī par Formas gariem. Tad gan mēs nonākam pie uzdevumiem, kuri jau pārsniedz Zemi. Mēs cilvēces attīstībā izšķiram Saturna

attīstību, Saules attīstību, Mēness, Zemes, Jupitera, Venēras un Vulkāna attīstību. Visu, kas notiek uz pašas Zemes, kā mēs tagad redzējām, regulē eņģeļi atsevišķiem cilvēkiem, erceņģeļi nodrošina atsevišķa cilvēka piederību lielākām cilvēku kopībām; par visas cilvēces attīstību, sākot no lemūriskā laika, kad cilvēks atkal tiek tik ļoti garīgots, ka gandrīz vairs nepieder Zemei, visu regulē Personības gari. Bet ir jātiek noregulētam vēl arī kaut kam citam: cilvēci ir jāvada no viena planetārā stāvokļa uz nākamo. Ir jābūt arī tādām garīgām būtnēm, kuras visas Zemes attīstības laikā rūpējas par to, lai tad, kad Zemes evolūcija būs pabeigta, cilvēce pareizā veidā izietu cauri *pralajja* stāvoklim un atrastu ceļu uz nākamo mērķi, uz Jupitera mērķi. Tās ir Varas jeb Formas gari. Vakar mēs raksturojām to uzdevumu no augšas uz apakšu, tagad mēs to raksturojam no apakšas uz augšu. Tie gari, kuri rūpējas par to, lai, tā teikt, visa cilvēce kā tāda tiktu aizvadīta no viena planetārā stāvokļa uz nākamo, ir Varas, *Exusiai* jeb Formas gari.

Tagad mums vajadzētu izveidot zināmu ieskatu par šo būtnu pozīciju pasaulē. Garazinātnē, kurai mūsdienās ir jāturpinās kā antropozofijai, tāpat, pamatā ņemot, mistēriju gudrībā, par šīm dažādajām garīgo hierarhiju būtnēm tiek runāts tādā pašā veidā, kā tas tagad ir noticis jūsu priekšā. Mēs vakar redzējām, ka mūsdienu Saturns ir zīme, līdz kurai ir iedarbojušies Troņi, ka Jupitera iezīmē robežu, līdz kurai iedarbojās Kundzības, un Marss ir robežzīme, līdz kurai ir iedarbojušies Spēki jeb *Dynamis*, jeb *Virtutes*.

Tagad mēs arī atbilstoši raksturosim, kā mūsdienās minēto būtnu, tā teikt, ietekmes sfēras ir telpiski sadalītas mūsu Saules sistēmā. Tad ir jāpieskaras kādai lietai, kas varbūt pat jūsu vidū, kas esat jau zināmā veidā sagatavoti, tomēr izsauks nelielu atsvešinātu izbrīnu, bet kas tomēr pilnībā saskan ar patiesību. Redziet, mūsdienu skolā cilvēkiem tiek atgādināts, ka sirmā senatnē, līdz pat Kopernikam, pastāvēja pasaules uzskats par mūsu Saules sistēmu, kas pazīstams kā Ptolemaja sistēma. Tolaik ticēja, ka mūsu pasaules sistēmas centrā stāvēt Zeme, un, kā tas izskatās vienkārši jutekliski ar acīm, planētas kustas apkārt Zemei. Kopš Kopernika beidzot esot zināms, tā saka, tas, ko senāk cilvēki nav zinājuši, ka tieši Saule stāvēt centrā un planētas apļos, respektīvi, pa elipsēm kustoties apkārt Saulei. Skaisti! Bet tas, kas cilvēkiem šādā mūsu Saules sistēmas aprakstā būtu pirmām kārtām jāpadara ļoti skaidri saprotams, ja to pasniedz patiesi un godīgi mūsdienu izpratnē, ir pavisam vēl kas cits. Būtu jāpasaka: līdz Kopernikam cilvēki zināja tikai noteiktas kustību formas pie debesīm un pēc tām aprēķināja, kāda varētu būt mūsu Saules sistēma; tas, ko izdarīja Koperniks, nebija tā, ka viņš it kā būtu paņēmis krēslu un apsēdies kaut kur pasaules telpā, un tad paskatījies, ka Saule atrodas kāda riņķa vai elipses centrā un tai apkārt kustas planētas, bet gan viņš izveidoja aprēķinu, un šis aprēķins vienkāršāk nekā agrākie aprēķini izskaidroja to, kas bija redzams. Kopernika pasaules sistēma nav nekas cits kā domu rezultāts.

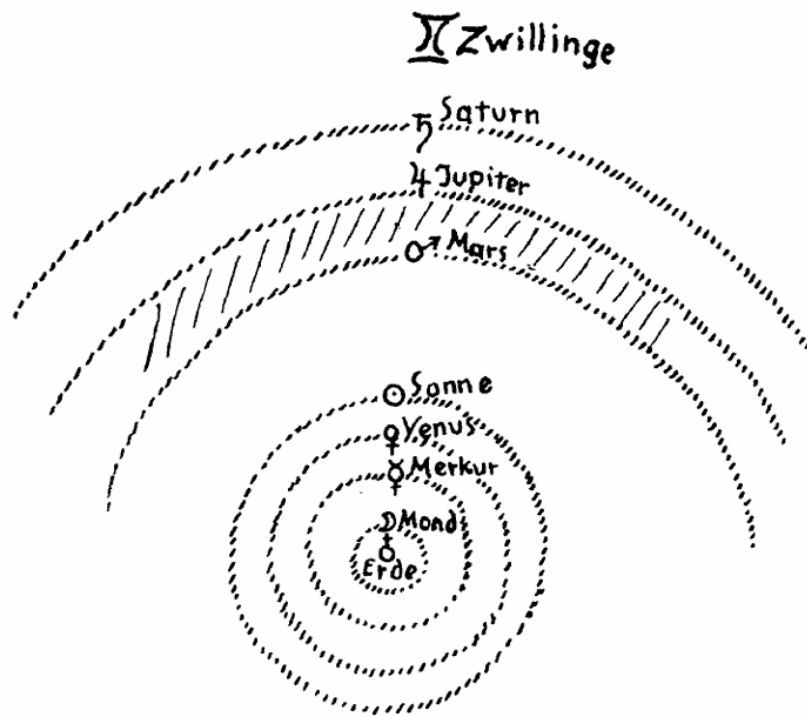
Uz brīdi ignorēsim to, ko bija pieņēmis Ptolemajs. Veiksim aprēķinus tā, ka Saule ir centrā, tad aprēķināsim, kur jāatrodas atsevišķajām planētām, un tad meklēsim, vai tas saskan ar pieredzi. Protams, tīri fiziskiem novērojumiem tas iesākumā saskan ar pieredzi. Protams, tajā tad tiek balstītas dažādas pasaules sistēmas, piemēram, Kanta-Laplasa sistēma. Bet tad, turpinoties atklājumiem, viss sāka sarežģīties, turklāt tādā veidā, kas vairs nebija zinātniski pilnīgi godīgs, jo vēlāk tīri jutekliskai novērošanai pievienojās vēl divas planētas – mēs tām vēl neesam pieskārušies, bet vēlāk parādīsim, ko tās nozīmē mūsu Saules sistēmai: Urāns un Neptūns. Tomēr, aprakstot šo pasaules sistēmu, cilvēku uzmanība savukārt būtu jāpievērš tam, ka īstenībā šie abi, Urāns un Neptūns, pārvelk treknu svītru pār šādiem aprēķiniem.

Ja jau tā vēlas pieņemt Kanta-Laplasa pasaules sistēmu, tad Urānam un Neptūnam ar to pavadoņiem būtu jākustas tā, kā, piemēram, kustas citi pavadoņi ap citām planētām. Bet tie tā nedara, mums pat starp šīm ārējām vēlāk atklātajām planētām ir viena, kura uzvedas pavisam īpatnēji. Proti, kāds, ja Kanta-Laplasa pasaules sistēma ir pareiza, pēc tam kad visas planētas bija atdalījušās, tai ir pagriezies

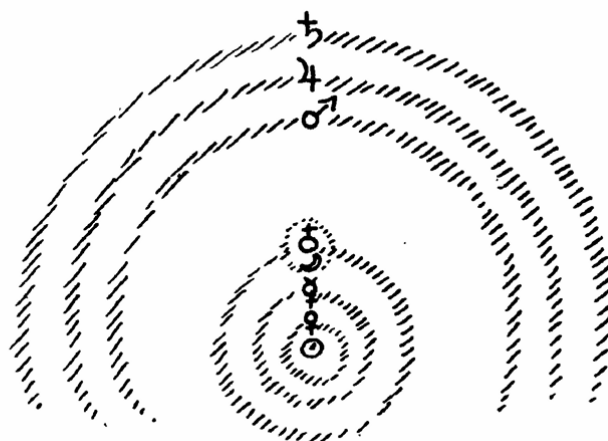
rotācijas asi tā, ka tā ir pagriežta par deviņdesmit grādiem, jo tā riņķo citādāk nekā pārējās planētas. Tās divas ievērojami atšķiras pārējām mūsu Saules sistēmas planētām. Mēs vēlāk redzēsim, kā ar tām ir; tagad uzmanība ir pievēršama tikai tam, ka saistībā ar Kopernika sistēmu ir darīšana tikai ar aprēķinu, ar kaut ko, kas tika uzstādīts hipotētiski kā priekšnosacījums laikā, kad notika pilnīga atkāpšanās no garīgo kopsakarību izziņas, no tā novērojumiem, kas ir garīgi pamatā ārējām norisēm. Taču senā Ptolemaja sistēma tieši nav tikai fiziska sistēma, tā ir sistēma, kas aizsākās vēl garīgo novērojumu laikā, kad vēl zināja, ka planētas ir zīmes noteiktu augstāko būtņu ietekmes sfērām. Un, ja vēlas raksturot šīs ietekmes sfēras atbilstošā veidā, visa mūsu planētu-Saules-sistēmas sistēma ir jāzīmē citādi. Es jums uzzīmēšu šo planētu sistēmu tā, kā tā izskaidrota Zaratustras mistērijās. Mēs tikpat labi varētu ņemt palīgā arī citas mistērijas, taču mēs vēlamies izcelt tieši šo sistēmu mūsu Saules sistēmas un tās planētu raksturošanai saistībā ar garīgajām būtnēm, kuras darbojas šajā sistēmā.

Zaratustras sistēmā bija iekļauts kaut kas tāds, kas atšķiras no tā, kas ir mūsu debesu novērojumos; jūs zināt, ka var novērot noteiktu – sauciet to par šķietamu, vai kā citādi – noteiktu Saules gaitu cauri Zodiakam ilgu gadu garumā. Parasti tiek teikts, un tas ir pareizi, ka apmēram kopš 8. gadsimta pirms mūsu ēras Saule pavasarī uzlec pavasara punktā Zodiaka² Auna zīmē; bet katru gadu Saule pavirzās kādu gabaliņu tālāk, tādēļ ilgā, ilgā laika posmā ir izgājusi cauri visam Auna zvaigznājam ar savu uzlēkšanas punktu. Pirms 800. gada pirms mūsu ēras Saule uzlēca nevis Aunā, bet gan Vērša zvaigznājā, un tāpat 2200 gadus tā lēca Vērša zvaigznājā, tāpat ar savu pavasara punktu izceļoja cauri visam Vērša zvaigznājam. Vēl pirms tam pavasara punkts bija Dvīņu zvaigznājā. Dvīņi bija pavasara Zodiaka zvaigznājs laikā, kas tāpat bija pirms 800 plus apmēram 2200 gadiem pirms mūsu ēras. Ja mēs tāpat atgriežamies 4. un 5. gadsimtā pirms Kristus dzimšanas, tad pavasara punkts ir pārcelts Zodiaka Dvīņu zvaigznājā. Bet tas bija laiks, kad bija uzplaukušas Zaratustras mistērijas. Tās plauka sirmā senatnē un, kad runāja par debesu parādībām, tad visu rēķināja attiecībā pret Dvīņu zvaigznāju. Tāpat, ja mēs zīmētu Zodiaku, kā mēs to vakar jau raksturojām, tad mums šeit augšā būtu jāzīmē Dvīņu zvaigznājs. Tad tieši pieslēdzoties Zodiakam būtu jāzīmē tas, kas norobežo Troņu ietekmes sfēru, kam robežzīme tāpat ir Saturns. Tad mēs nonākam pie to garīgo būtņu, kā mēs jau teicām, tieksmes sfēras norobežošanas, kuras mēs saucam par Kundzībām jeb Gudrības gariem; to ārējās robežas zīme ir Jupiters. Tad nonākam pie Spēku, sauktu arī par Kustības gariem ietekmes sfēras robežas: tā ir ietekmes sfēra, kuru norobežo Marss. Mēs redzējām, ka tur pa vidu iekrīt kaujas lauks, ko ir atstājusi cīņa debesīs. Bet tagad mums, ja gribam pareizi nodalīt ietekmes sfēras, iz jāzīmē tas, kam robežzīme ir Saule. Tāpat, tāpat kā mēs uzzīmējām Marsu kā robežu, līdz kurai sniedzas Spēku ietekmes sfēra, tāpat mums ir jāzīmē pašu Sauli kā zīmi, kas apzīmē robežu, līdz kurai sniedzas Varas jeb Formas gari. Un kopš šī brīža mēs nonākam pie robežas, kuru mēs apzīmējam ar Venēras zīmi. Līdz Venērai sniedzas Personības garu jeb Arhaju ietekmes sfēra. Tad mēs nonākam pie ietekmes sfēras, kuru mēs iezīmējam ar Merkura zīmi. Tāpat līdz šējienei, līdz Venērai sniedzas Personības garu ietekme; līdz šējienei, līdz Merkura sniedzas to būtņu ietekme, kuras mēs saucam par erceņģeļiem jeb Uguns gariem. Un tagad mēs jau nonākam ļoti tuvu Zemei. Tagad mēs varam iezīmēt to ietekmes sfēru, kuras zīme ir Mēness, un tad nonākam līdz tam, lai šeit iezīmētu Zemi.

² Šeit un turpmāk ir domāti attēli, nevis simboli parastajā nozīmē.

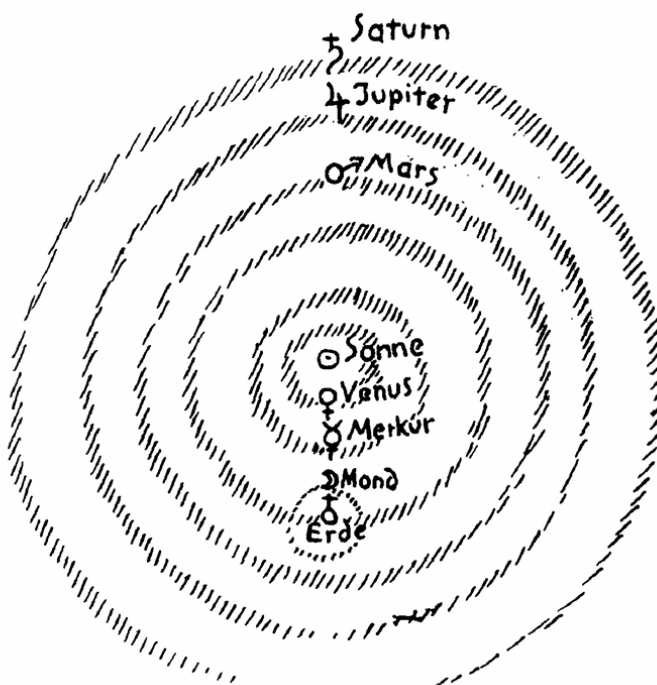

Tātad jums ir jāiedomājas Zeme kā sākuma punkts, ap Zemi iztēlojieties ietekmes sfēru, kas sniedzas līdz Mēnesim; tad nāk ietekmes sfēra, kas sniedzas līdz Merkuram, tad ietekmes sfēra līdz Venērai, tad nākamā līdz Saulei. Tagad jūs būsiat pārsteigti par atsevišķo planētu secību, kādu es te esmu sniedzis. Ja te ir Zeme un te ir Saule, tad jūs iedomātos, ka te man būtu jāzīmē Merkurs Saules tuvumā un te Venēra. Bet tas nav pareizi, jo abas planētas vēlākajā astronomijā ir tikušas samainītas vietām attiecībā uz to nosaukumiem. Ko mūsdienās sauc par Merkuru, tas visās senajās mācībās tiek saukts par Venēru, un, ko mūsdienās sauc par Venēru, tas visās senajās mācībās saucas par Merkuru. Tātad ņemiet vērā: senos rakstus un senās mācības nesaprot, ja to, kas tur ir teikts par Venēru vai Merkuru, attiecina uz to, kas ar šiem vārdiem tiek apzīmēts mūsu dienās. Kas tur tiek teikts par Venēru, tam ir jātiek attiecinātam uz tagadējo Merkuru, un kas tiek teikts par Merkuru – uz Venēru, jo abi šie apzīmējumi vēlāk tika savstarpēji samainīti. Reiz, kad pasaules sistēma tika apgriezta kājām gaisā, kad Zemei tika atņemta tās centrālā pozīcija, mainījās ne tikai perspektīva, bet arī Merkurs un Venera tika apgriezti otrādi attiecībā pret saviem vecajiem nosaukumiem.

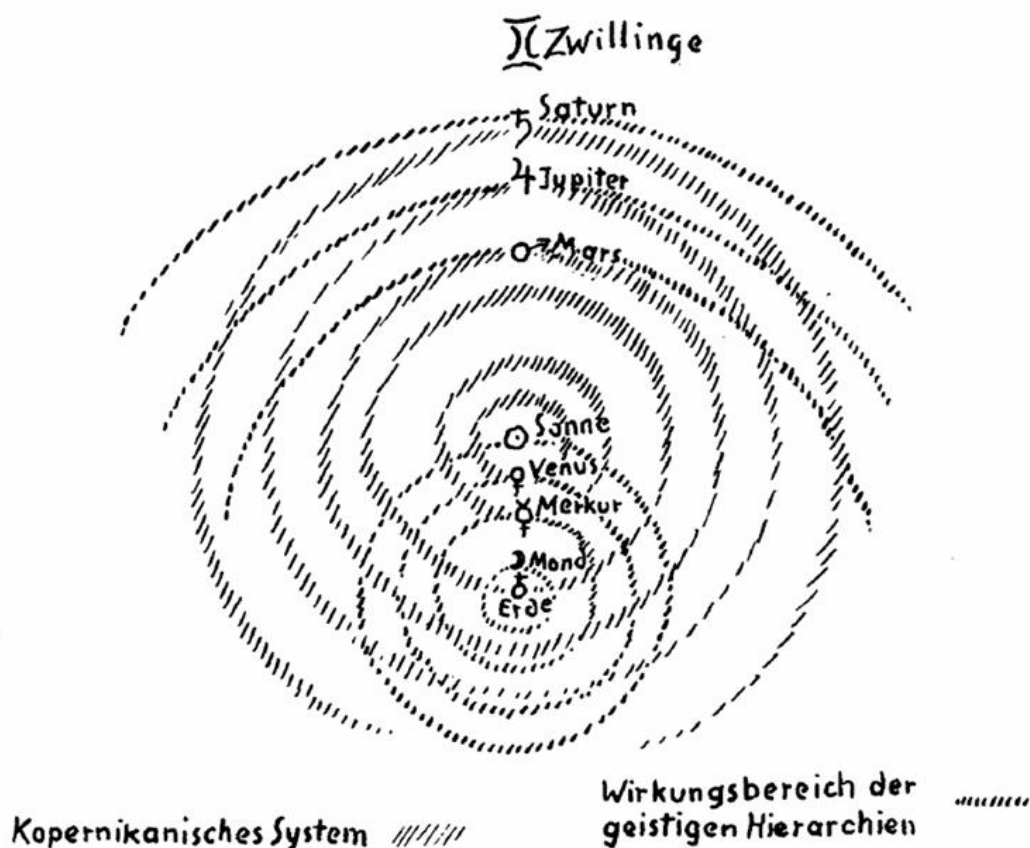
Tagad jūs varēsiet ļoti viegli to, kas te ir uzzīmēts, saskaņot ar fizisko pasaules sistēmu. Jums tikai ir jādomā: te ir Saule ☉, ap Sauli riņķo Venēra ♀, tālāk apkārt Saulei riņķo Merkurs ☿, tad Zeme ♂

ar Mēnesi ☾; apkārt riņķo Marss ☿, Jupiters ♃, tad Saturns ♄. Fiziskās kustības jums ir jāiedomājas tā, ka katra planēta kustas apkārt Saulei. Bet jūs varat iedomāties tādu pozīciju, ka Zeme, tā teikt, stāv šeit, un pārējās planētas ir pagriezušās tā, ka tās savā ceļā atrodas aiz Saules. Tātad, ja es to uzzīmēju, tad tas būtu tā: mēs uzzīmējam mūsu parasto fizisko sistēmu. Vienā fokusā zīmējam Sauli, tad ļaujam apkārt Saulei riņķot Venērai, Merkūram, Zemei ar tās Mēnesi: tā ir Zeme, Merkurs, Venēra pēc senajiem apzīmējumiem, nākamais, kas seko, ir Marss, nākamais pēc asteroīdu joslas ir Jupiters, un tad nāk Saturns.

Jūs tagad iztēlojieties šādi: ka, kamēr Zeme ir tur lejā, tad nāk Merkurs un Venēra, tad tur augšā ir Marss, tad Jupiters un tā tālāk. Tagad te jums ir Saule, mūsdienu Merkurs, mūsdienu Venēra šeit. Vai nav tiesa, tā kā planētas ieņem visus iespējamus stāvokļus attiecībā viena pret otru, tad kādreiz tās taču var nostāties arī šādi (skat. zīmējumu). Tas būs ticami. Šeit ir attēlota pašreizējā fiziskā sistēma; tikai ir izvēlēts laika punkts, kurā, kad Zeme, Merkurs un Venēra atrodas vienā Saules pusē, pārējās planētas Marss, Jupiters un Saturns atrodas otrā pusē. Tas ir šeit uzzīmēts, nekas cits. Šeit ir Zeme, Merkurs, Venēra, bet otrā Saules pusē ir Marss, Jupiters un Saturns. Tātad runa ir tikai par perspektīvas maiņu. Šāda sistēma ir pilnībā iedomājama, ja tikai ir iestājusies šāda konstelācija. Tāda tā patiešām bija laikā, kad virs Saturna atradās Dvīņi. Tad varēja gaišredzīgi īpaši labi novērot garīgo hierarhiju ietekmes attiecības. Tad kļuva skaidrs, ka apkārt Zemei līdz Mēnesim ir eņģeļu sfēra. Patiešām, ja pamatā neliek fizisko sistēmu, bet gan šo īpatnējo konstelāciju, tad apkārt Zemei ir eņģeļu loks līdz Mēnesim, tad tālāk līdz Merkūram stiepjas erceņģeļu loks, tad līdz Venērai Personības garu loks, līdz Saulei vispirms Varu jeb *Exusiai*, jeb Formas garu loks; tad nāk, kā es to raksturoju vakar, *Virtutes* jeb Spēki, tad Kundzību loks un tad Troņu (skat. nākamo zīmējumu).

Tātad, kad runā par Kopernika un Ptolemaja pasaules sistēmām, tad runa ir par to, lai būtu skaidrs, ka Ptolemaja sistēmā ir saglabāties kaut kas no valdošo garu konstelācijas, un tajā Zeme ir jāuzskata par perspektīvas sākumpunktu.

Pienāks laiks nākotnē, kad Ptolemaja pasaules sistēma atkal būs pareiza, jo cilvēki atkal zinās par garīgo pasauli. Cerams, tad cilvēki būs mazāk fanātiski nekā mūsu tagadne. Mūsu tagadne saka: ļaudis pirms Kopernika visi runāja aplamības, viņiem visiem bija primitīva pasaules sistēma. Kopš Kopernika mēs beidzot zinām pareizo, un viss pārējais ir nepareizi, un līdz bezgalībai, kaut arī paietu miljoniem gadu, dabiski, ka vienmēr tiks mācīta Kopernika sistēma, jo tā ir pareizā. – Apmēram tā domā un runā tagadnes cilvēki. Gandrīz nekad nav bijuši tik mānīcīgi ļaudis, kādi ir tagadējie astronomijas teorētiķi, un gandrīz nekad nav pastāvējis lielāks fanātisms, kāds tagad valda tieši šajā jomā. Nākamās paaudzes, cerams, būs tolerantākas un sacīs: kopš 15., 16. gadsimta cilvēki pazaudēja apziņu par to, ka pastāv garīgā pasaule un ka garīgajā pasaulē paveras citas perspektīvas, ka debesu ķermeņi ir jāsakārto citādāk, nekā tos novēro tikai fiziski. Pirms tam tas pastāvēja, pēc tam pienāca laiks, kad cilvēki debesu ķermeņu izkārtojumu apskatīja tikai fiziski. Lieliski, tā arī var, teiks nākotnes cilvēki, sākot no 16. gadsimta, tas bija pilnīgi pareizi. Cilvēkiem kādu laiku bija jāatsakās no visa, kas ir garīgajā pasaulē, bet tad viņi atkal apdomāja, šie cilvēki, par to, ka ir tāda garīgā pasaule, tad viņi atkal atgriezās pie sākotnējās spirituālās perspektīvas. – Nākotnes cilvēki, cerams, apjēgs, ka kādreiz bija iespējama arī astronomiskā mitoloģija, ne tikai cita veida mitoloģijas, un neatskatīsies uz mūsu laiku tik nievājoši, kā tagadnes cilvēki ar savu mānīcību atskatās uz saviem priekštečiem.

Mēs tāpat redzam, ka Kopernika pasaules sistēma vienkārši ir citādāka tādēļ, ka izmanto tikai fiziskos vērojumus. Pirms tam Ptolemaja sistēmā kā atlikumi vēl bija saglabājušies garīgie vērojumi. Bet, tikai ņemot vērā šo citu pasaules sistēmu, var vispār sākt iztēloties garīgo būtnu darbību un ietekmi mūsu Saules-planētu-sistēmā. Te mēs stingri pieturamies pie garīgajiem apstākļiem, sakot: līdz pat Mēnesim valda eņģeļi, līdz Merkūram erceņģeļi, līdz pat Venērai Personības gari, līdz Saulei Varas, līdz Marsam Spēki. Tad tālāk nāk būtnes, kuras mēs saucam par Kundzībām, un te beidzot nāk Troņi. Mums tāpat fiziskajā sistēmā ir tikai jāievelk citas līnijas, tad mēs ar šīm līnijām esam norobežējuši hierarhiju ietekmes sfēras. Garīgajām iedarbībām mūsu sistēmas centrā stāv nevis Saule, bet gan

Zeme. Tādēļ visos laikos, kad būtiskāko nozīmi piešķīra garīgajai attīstībai, teica: protams, Saule manis dēļ ir dižciltīgs debesu ķermenis, uz tās ir attīstījušās būtnes, kuras ir augstākas par cilvēku; bet galvenais attīstībā tomēr ir cilvēks, kurš dzīvo uz Zemes. Un, ja arī Saule ir atdalījusies, tā to ir izdarījusi tikai tādēļ, lai pareizā veidā varētu turpināt attīstīties cilvēks. Ja Saule būtu palikusi vienota ar Zemi, tad cilvēks nekad nevarētu virzīties uz priekšu pareizajā tempā. Tas bija iespējams tikai tādēļ, ka Saule ar tām būtnēm, kuras panes pavisam citus apstākļus, aizgāja projām. Tā pameta Zemi pašu savā ziņā, lai cilvēks varētu uzņemt sev piemēroto attīstības tempu.

Kāda pasaules sistēma ir šāda vai tāda atkarībā no izvēlēta perspektīvas sākumpunkta. Ja mūsu pasaules sistēmā jautā, kur ir tās centrs attiecībā uz to, ko var redzēt tīri fiziskās maņas, tad Kopernika pasaules sistēma! Ja jautā par mūsu Saules sistēmas iekārtojumu, kas izriet no garīgo hierarhiju ietekmes sfērām, tad mums joprojām centrā ir jāliek Zeme, tad mēs iegūstam pavisam citas robežlīnijas, tad planētas ir kaut kas pavisam cits, proti, robežzīmes atsevišķu garīgo hierarhiju ietekmes sfērām.

Un tagad jūs varēsiet viegli to, kas tikko tika pateikts par atsevišķo ietekmes sfēru telpisko sadalījumu, sasaistīt ar to, kas nesen tika pateikts par atsevišķo būtnu uzdevumiem un misiju. Tās būtnes, kuras ir vistuvāk Zemei, kuras darbojas, tā teikt, tiešā Zemes tuvumā līdz Mēnesim, tās ir eņģeļi. No šīs sfēras tie vada katra atsevišķa indivīda dzīvi, kā tā pāriet no inkarnācijas uz inkarnāciju. Turpretī ir vajadzīgs kas vairāk, lai uz Zemes atbilstošā veidā sadalītu veselas tautas un piešķirtu tām to misijas. Ka tur ir jālīdzdarbojas visai pasaules telpai, to jums var parādīt vienkāršs apsvērums. Vai nav taisnība, ka tas ir atkarīgs ne tikai no šīs zemes, bet gan arī no kosmiskiem apstākļiem, kādas ir kādas tautas rakstura iezīmes. Padomājiet kaut vai par to, ka kāda rase, teiksim, ar atšķirīgām ādas un matu iezīmēm, iedarbojas citādāk nekā kāda cita rase – te līdzdarbojas kosmiski apstākļi, darbojas līdzī apstākļi, kuriem ir jātiek regulētiem lejup no debesu telpas. Tas notiek no ietekmes sfēras, kas sniedzas līdz pat Merkuram, līdz erceņģeļu ietekmes sfēras robežai. Un tad, lai visa cilvēce tajā, kā tā attīstās uz Zemes, tiktu virzīta un vadīta, tam ir jānotiek no vēl tālākas pasaules telpas, no sfēras, kas sniedzas līdz pat Venērai. Un, ja tagad ir jātiek virzītam un vadītam pašas Zemes uzdevumam, tad tam ir jānotiek no visas sistēmas centra.

Es jums jau teicu: mūsu cilvēce attīstās cauri Saturnam, Saulei, Mēnesim, Zemei, Jupiteram, Venērai un Vulkānam. Garīgās hierarhijas būtnes, kuras diriģē cilvēces misiju pārejā no vienas planētas uz nākamo, tās ir Varas, Formas gari. Tām ir jādarbojas izmeklētā vietā; tās arī ir tādas, ka to ietekmes sfēra sniedzas līdz pat Saulei. Saule jau bija kā īpašs ķermenis līdzās senajam Mēnesim, tagad tā atkal ir līdzās Zemei, tās būs līdzās vēl arī Jupiteram. Tās ietekmes sfēra pārsniedz atsevišķu planētu robežas. Tādēļ Saules esamībai ir jābūt saistītai ar tām garīgajām būtnēm, kuru ietekmes sfēra arī pārsniedz atsevišķo planētu robežas. Tātad tiktāl Saule, protams, ir teicams ķermenis, ka līdz tai sniedzas tā ietekmes sfēra, kas sniedzas pāri atsevišķajām planētām. Tā jūs redzat, ka faktiski mēs hierarhiju ārējo telpisko loku, ārējo dzīvesvietu atrodam ne tik daudz uz atsevišķām planētām, kā apļos, kurus kā zīmes norobežo planētas. Ja jūs domājat visu apkārtējo telpu no Zemes līdz Mēnesim, tad tā ir pildīta ar eņģeļu ietekmi, un apkārtējo telpu no Zemes līdz Merkuram, tad tā ir piepildīta ar erceņģeļu ietekmi, un tā tālāk.

Tātad mums ir darīšana ar telpiskām sfērām, un planētas ir zīmes, robežakmeņi šīm augstāko hierarhiju iedarbību telpām. Mēs tātad redzam, ka ir meklējama, tā sacīt, nepārtraukta pilnības līnija, kas virzās no cilvēka augšup. Cilvēks pats ir piesaistīts Zemei; to, kas kā mūžīgs pāriet no vienas inkarnācijas uz nākamo, virza būtnes, kuras ir saistītas ne tikai ar Zemi, bet aptver visu gaisa apvalku un visu, kas ir tam pāri līdz pat Mēnesim – un tālāk augšup.

Cilvēks uz mūsu Zemes attīstās kopš mūžseniem laikiem, un attiecībā uz cilvēku visā viņa attīstībā uz Zemes viņam klājas tieši tāpat, kā ir ar attiecībām starp mazu bērnu un pieaugušu cilvēku: pēdējais

māca mazo bērnu. Tās tas notiek arī attiecībā uz hierarhijām pasaules telpā. Cilvēks, kurš ir piesaistīts Zemei, var tikai pakāpeniski aizcīnīties līdz izpratnei, kāda viņam ir nepieciešama, līdz izveicībai, kāda viņam ir nepieciešama uz Zemes. Augstākajām būtnēm ir viņš jā māca. Kam ir jānotiek šim mērķim? Zemes esamības sākuma laikā no augstākajām sfērām ir jānolaižas lejā tādām būtnēm, kuras parasti īstenībā nav saistītas ar Zemi. Un tā patiešām notiek! Būtnēm, kurām citādi būtu jādzīvo tikai Zemei apkārtējā telpā, ir jānolaižas lejā, lai to, ko tās jau zina kā senāki, pilnīgāki hierarhiju locekļi, paziņotu cilvēkiem. Tām ir jāiemiešojas cilvēku ķermeņos – ne jau pašu attīstībai, jo tas tām nav nepieciešams – tieši tāpat kā pieaugušajam nav jā mācās ābece savai attīstībai, bet gan tādēļ, lai varētu mācīt bērnu. Tā mēs atskatāmies uz atlantiskajiem, lemuriskajiem laikiem, kad no Zemei apkārtējās telpas nolaidās lejup būtnes, kuras piederēja šai apkārtnē, kuras iemiesojās cilvēku ķermeņos un kļuva par cilvēku skolotājiem. Tās bija būtnes, kuras piederēja augstākajām hierarhijām, tām no Merkura un Venēras; Venēras un Merkura dēli nokāpa lejup un kļuva par jaunās cilvēces skolotājiem. Tā ka šajā jaunajā cilvēcē bija tādi cilvēki, kuri īstenībā bija *Maja* savās zemes gaitās. Bija tādi cilvēki. Teiksim, lai skaidrāk tos raksturotu: kāds normāli attīstīts lemuriskā laikmeta cilvēks sastapa šādu citādāku cilvēku. Ārēji tāds neizskatījās pārāk atšķirīgs no citiem, bet viņā it kā bija ienācis gars, kura ietekme sniedzās līdz Merkuram vai līdz Venērai. Tā tad šāda cilvēka ārējais izskats bija *Maja*, ilūzija. Viņš tikai izskatījās kā pārējie cilvēki, bet bija kaut kas pilnīgi cits: Merkura vai Venēras dēls. Šāda parādība bija pilnīgi novērojama cilvēces attīstības rītausmā. Šie Merkura vai Venēras dēli nokāpa lejup un staigāja starp cilvēkiem tā, ka viņiem arī iekšēji tagad piemita raksturs, kāds ir Merkura vai Venēras būtnēm. Mēs teicām, ka Venēras būtnes ir Personības gari. Šādas būtnes dzīvoja starp cilvēkiem uz Zemes, ārēji izskatoties pēc cieši norobežotām cilvēku personībām, bet ar savu vareno varu vadīja cilvēci. Tās bija lielās varas struktūras lemuriskajā laikā, kad Venēras dēli vadīja visu cilvēci. Merkura dēli vadīja cilvēces daļas; viņi bija tik vareni, kā tagad tie, kurus mēs saucam par tautu vai rasu gariem.

Maja un ilūzijas ir ne tikai vispārēji klātesošas pasaulē, bet arī attiecībā uz cilvēkiem. Cilvēks, kurš stāv mūsu priekšā, var izskatīties tā, ka viņa izskats ir patiesība, ka viņa āriene precīzi atbilst viņa dvēselei, vai arī viņš tomēr ir *Maja*: patiesībā viņam ir uzdevums, kas atbilst Merkura vai Venēras dēla uzdevumam. Tas ir domāts, kad tiek runāts par to, ka, pamatā ņemot, seno laiku vadošās individualitātes tā, kā staigāja par šo Zemi, ar viņu parastajiem vārdiem bija *Maja*, un to domāja H. P. Blavatska, kad pievērsa uzmanību tam, ka *Buddhas* īstenībā ir *Maja*. Jūs varat šo vārdu atrast paši «Slepenmācībā». Šīs lietas pilnībā ceļas no svēto mistēriju mācībām; tās tikai ir jāsaprot.

Tagad mums vispirms pienākas jautāt: kā tas tā notiek, ka šāds Venēras dēls nolaižas lejup? Kā tas notiek, ka *Bodisatva* var dzīvot uz Zemes? *Bodisatvas* būtība, Merkura un Venēras dēlu būtība veido svarīgu nodaļu mūsu Zemes attīstībā attiecībā uz viņu saistību ar pašu kosmosu. Tādēļ mums rīt ir jāapskata Merkura un Venēras dēlu, *Bodisatvu* jeb *Dhyani-Budas* būtība.

SEPTĪTĀ LEKCIJA

1909. gada 16. aprīlis, vakarā

Septiņus cilvēka principus nevar shematiski attiecināt uz eņģelisku būtni. Eņģeļa Es nedarbojas ierobežota fiziskā ķermeņa ietvaros; viņa fiziskā būtne ir garīgo principu atspulgs, kas izkļiedējas ūdenī, gaisā un ugunī.

Ercenģeļa gadījumā arī astrālais ķermenis nav sasaisīts ar ēterisko ķermeni; tīri augstākais, garīgais tikai atspoguļojas zemāk vājā un ugunī. *Sākumu* fizisko ķermeni var uztvert tikai kā atspulgu ugunī; viss pārējais pastāv augšā garīgajā pasaulē. Būtnes, kas dzīvo Saulē, kā savus zemākos orgānus veido kā Venēras garus uguns liesmās un kā Merkura garus vēja brāzmās. Pieņemot cilvēka formu, viņi kļūst par cilvēces vadītājiem lemuriskajā laikmetā un skolotājiem atlantiskajā laikmetā, darbojoties kā priesteri atlantiešu orākulu vietās, kur šādu vadītāju neizšķīstošie ēteriskie ķermeņi tiek saglabāti arī vēlāk. – *Manu* un septiņi *Rishis*. Dažas šādi inspirētas personības iesniedzas līdz pat pēcatlantiskajam laikmetam. Atkarībā no inspirācijas ko viņi saņēmuši no Personības gara, no ercenģeļa vai no eņģeļa, viņus sauc par *Dhyani-Budu*, *Bodisatvu* vai *Budu*. Šī dvēseliskuma piešķiršana ne vienmēr sniedzas līdz fiziskajam ķermenim, bet dažreiz tikai līdz ēteriskā ķermeņa apdvēseliskošanai. Kādu personību var caurdvēseliskot un apdvēseliskot visdažādākās augstāko hierarhiju individualitātes.

Es labprāt vēlētos sākt šodienas lekciju ar piezīmi, kas attiecas uz vakardienas lekcijas noslēgumu. Es pamanīju, ka daži no cienījamajiem klausītājiem piešķīra zināmu nozīmi faktam – un to noteikti var interpretēt kā domu –, ka manā uzskicētajā zīmējumā visas atsevišķās planētas bija izvietotas vienā līnijā ar Sauli, tādējādi attēlojot sava veida vispārēju konjunkciju. Tomēr es vēlos uzsvērt, ka tas pilnībā nav saistīts ar aplūkojamo tēmu. Tas mums būs nepieciešams vēlāk. Ir svarīgi, lai mēs neļautos nekādiem nepareiziem priekšstatiem.

Mēs vispirms Kopernika sistēmas nozīmē uzzīmējam Sauli; tad to, ko tagad sauc par Merkuru, bet ko ezotēriskajā sauc par Venēru; tad Venēru, respektīvi, Merkuru ezotēriskajā nozīmē. Tad Kopernika sistēmas nozīmē nāk Zeme ar savu Mēnesi, tad seko Marsa orbīta, tad Jupitera orbīta, beigās Saturna orbīta. Tā tāpat būtu Kopernika pasaules sistēma. Un tad es teicu, ka labprāt gribētu šo lietu darīt tā, kā tas tika mācīts Zaratustras-skolā. Jūs nedrīkstat iedomāties, ka *Zaratuštram* pašam tas vienmēr bija jānāca; tās ir elementāras patiesības, tās tika mācītas Zaratustras-skolās. [Zīmējums 50. lappusē]

Ja mēs tagad iedomājamies, ka te ir Dvīņu zvaigznājs, tad ņemam tos punktus, kuri vienkārši atrodas uz šīs līnijas II līdz Saulei. Vienkārši savienojiet – ir vienalga, vai šāda konjunkcija tajā brīdī pastāv vai nē – Sauli ar Dvīņu zvaigznāju. Lai kur atrastos Saturns, Jupiters, Marss, tas nav svarīgi, es to uzzīmēju šeit tikai tādēļ, lai iezīmētu orbītas. Tās pirmām kārtām ir tikai robežas atsevišķajām hierarhijām. Tikai mums, ja gribam uzzīmēt, piemēram, Saturna sfēru, kā viduspunktu ir jāiedomājas nevis Sauli, bet gan Zemi, un jāiedomājas sava veida aplis – tas patiešām ir aplis – tādā kā olas formā, tā, lai Zeme būtu centrs. Tāpat tas mums ir jādara ar pārējiem debesu ķermeņiem. Tāpat es jūs lūdzu neuzskatīt par galveno šajā zīmējumā to, kas ir tikai blakus lieta. Galvenais ir tajā, lai mēs aptvertu attiecīgo hierarhiju ietekmes sfērām atbilstošās figūras.

Šodien nodarbosimies pamatīgāk ar to augstāko hierarhiju locekļu daļu, kuras stāv tieši virs cilvēka., Lai to studētu, ir labi sākt no cilvēka. Jo tikai pilnībā izprotot to, ko esam vairākkārt teikuši par cilvēka dabu un viņa attīstību, mēs varam pacelties līdz augstāko hierarhiju locekļu būtībai.

Mēs zinām, ka cilvēks, kā viņš iesākumā parādījās uz Zemes un sāka uz Zemes attīstīties, būtiskajā sastāv no četrām daļām. Šīs četras daļas tāpat ir fiziskais ķermenis, ēterķermenis, astrālais ķermenis un Es. Uzzīmēsim šodien shematiski, tieši kā mums vajadzīgs, šīs četras cilvēka būtības daļas. Vispirms uzzīmējam cilvēka fizisko ķermeni kā apli, tāpat arī ēterķermeni, astrālo ķermeni un beidzot Es kā mazāku apli. Jūs jau zināt, kā norisinās cilvēka attīstība. Cilvēks savas Zemes attīstības gaitā sāk ar savu Es izstrādāt astrālo ķermeni. Un vispārēji mēs varam teikt: cik lielu daļu cilvēks ar savu Es ir pārstrādājis astrālajā ķermenī, tā ka šī pārstrādātā astrālķermeņa daļa nonāk Es pakļautībā, tiktāl

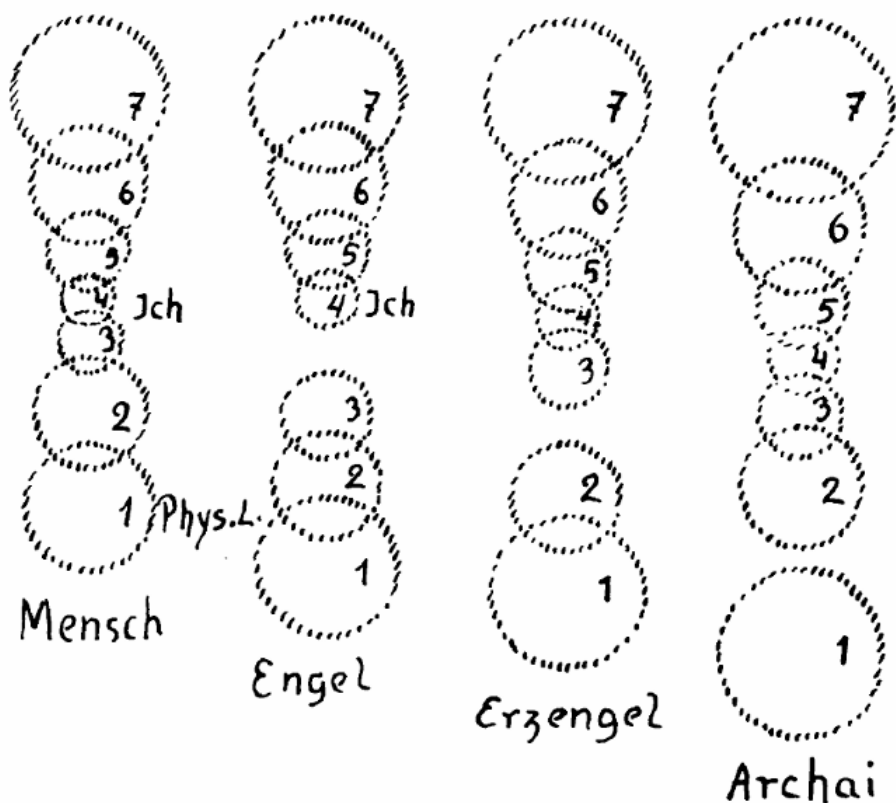
to sauc par *Manas* jeb pašgaru; tā ka īstenībā *Manas* jeb pašgars, kā tas jau bieži ir uzsvērts, nav jāuzskata par kaut ko no jauna uzradušos, bet gan vienkārši ir pārveidots produkts no cilvēka astrālķermeņa. Paturiet labi prātā, ka visas šīs lietas, ka te tagad tiek pateiktas, ir spēkā attiecībā uz cilvēku. Ir svarīgi, lai mēs nevispārinātu, bet gan būtu skaidrībā, ka dažādas būtnes pasaulē ir ļoti, ļoti atšķirīgas viena no otras.

Tagad kā piekto daļu pārveidoto astrālķermeni, tātad *Manas* kā atsevišķu apli – īstenībā tā būtu jāzīmē iekšā astrālķermenī. Tāpat mums šeit augstāk ir jāzīmē pārveidotais ēterķermenis, jo cik daudz no ēterķermeņa ir pārveidots, to mēs apzīmējam kā *Budhi* jeb dzīvības garu un, kad tas ir pilnībā pārveidots, tad tas arī pilnībā ir *Budhi*. Tāpat fiziskais ķermenis ir pārveidots par *Atma*, ja mēs apskatām cilvēku visā viņa pilnībā, kuru viņš var sasniegt attīstībā caur Jupiteru, Venēru un Vulkānu. Tātad, kad cilvēks būs sasniedzis savu augstāko pilnību Vulkāna stāvoklī, mēs viņu varam shematiski zīmēt sekojošā veidā: mums jāsaista, ka mums ir viņa *Atma*, *Budhi*, *Manas*, Es, astrālais ķermenis, ēterķermenis, fiziskais ķermenis. Un tad šajā shēmā mums kā raksturīgais būs jāuzskata tas, ka cilvēks ar saviem septiņiem principiem ir viens veselums, ka šie septiņi principi visi ir iekļauti viens otrā. Tas ir būtiskākais.

Jo ja mēs tagad pārejam pie daļām, no kādām sastāv nākamā hierarhija, eņģeļi, tad ar tiem tā nav. Mēs varam šādu shēmu pielietot cilvēkam, bet ne kādai eņģeļu būtnei. Tur mums ir jāsaista: šim eņģelim ir attīstīti: fiziskais ķermenis, 1, ēterķermenis, 2, un astrālķermenis, 3, tā ka tie noteiktā ziņā veido vienu veselumu. Bet Es, 4, mums ir jāzīmē atdalīti no tā, *Manas*, 5, *Budhi*, 6, un *Atma*, 7. Ja jūs gribat tikt skaidrībā par eņģeļa dabu, tad jums ir jāiedomājas, ka augstākās daļas, kādas viņam ir, un līdz kurām eņģelis var attīstīties – īstenībā pilnīgi izveidota daļa viņam ir tikai *Manas*, divas pārējās daļas viņš attīstīs tikai vēlāk – ka šīs augstākās daļas, tā teikt, garīgajā pasaulē lidinās pāri tam, kas no viņa pastāv fiziskajā. Ja tātad gribētu studēt eņģeļa dabu, tad būtu sev jāsaista: eņģelim uz Zemes nav šāda tieši ķermenī apkārt staigājoša Es kā cilvēkam. Viņš arī neattīsta savu *Manas* tagadējā savas attīstības stadijā uz Zemes. Tādēļ arī tas, kas no viņa ir uz Zemes, nemaz neizskatās tā, it kā viņš piederētu garīgajām būtnēm. Kad jūs sastopat kādu cilvēku un viņu uzlūkojat: viņam visi viņa principi ir viņā, tādēļ viss ir organiski iedalīts. Ja jūs gribētu uzmeklēt kādu eņģeli, tad jums būtu jāņem vērā, ka viņa fiziskā daļa šeit lejā ir tikai kā viņa garīgo principu, kuri ir saskatāmi arī tikai garīgajā, spoguļattēls. Tekošā un urdzošā ūdenī, miglā iztvaikojošā ūdenī, tālāk gaisa vējos un cauri gaisam šķīstošos zibeņos un tamlīdzīgi, tur jums būtu jāmeklē eņģeļu būtnu fiziskais ķermenis. Un pirmām kārtām cilvēkam grūtības sagādā tas, ka cilvēks iedomājas, ka ķermenim no visām pusēm ir jābūt noteikti norobežotam. Cilvēkam ir grūti sev pateikt: es redzu miglu, kas ceļas vai tieši krīt, es stāvu pie urdzoša avota, stāvu brāzmainā vējā, es redzu no mākoņiem izšaujamos zibeni, un zinu, ka tās ir eņģeļa atklāsmes; un aiz tā visam man ir jāparedz fiziskais ķermenis, kas nav tā norobežots kā cilvēkam, kas ir garīgs.

Cilvēkam visi savi principi ir jāattīsta noslēgti sevī; ar to ir saistīts tas, ka viņš nevar iztēloties, ka fiziskais ķermenis var būt izplūdis, izkļiedējies, ka tam nemaz nav jābūt īsti nodalītam. Jums ir jāspēj iedomāties, ka kopā var saderēt astoņdesmit eņģeļi, kuriem viņu fiziskā ķermeņa visblīvākā daļa ir vienā vienīgā kādas ūdens virsmas daļā. Eņģeļa fizisko ķermeni arī vispār nav nepieciešams uztvert tā, ka tam būtu jābūt norobežotam, tam var piederēt kāda daļiņa ūdens te, cita daļa kādā tālākā vietā. Īsi, mēs redzam, ka mums viss, kas mūs aptver kā ūdens, gaiss un Zemes uguns, ka mums tas ir jāiztēlojas kā nākamās pāri cilvēkam stāvošās hierarhijas ķermeni saturošs. Un ar gaišredzīgu skatu ir jāieskatās astrālajā pasaulē, lai saskatītu eņģeļa-Es un eņģeļa-*Manas* – tie lūkojas uz mums no augstākās pasaules. Un tā daļa Saules sistēmā, kura mums ir jāpēta, ja mēs meklējam eņģeļus, sniedzas līdz Mēness zīmei. Ar šiem eņģeļiem šī lieta vēl ir salīdzinoši vienkārša, jo te tā ir tāda, ka ja mums, piemēram, te lejā kāda eņģeļa fiziskais ķermenis ir kādā ūdens masā vai tamlīdzīgi, un mēs gaišredzīgi apskatām šo ūdens daļu vai kādu vēju, mēs tajā atrodam ēterķermeni un astrālo ķermeni.

Tādēļ šīs trīs lietas arī te ir raksturotas kopā. Dabiski, ka tas, kas aiztraucas vējā, kas aizplūst vai izklīst ūdenī, ir ne tikai materiālais atspoguļojums, kuru redz rupjais saprāts, bet visdaudzveidīgākajā veidā tieši ūdenī, gaisā un ugunī dzīvo arī eņģeļu, nākamās hierarhijas pāri cilvēkam, ēteriskā un astrālā daļa. Toties ja gribiet meklēt šo eņģeļu garīgi-dvēselisko būtību, tad jums tā ir jāmeklē astrālajā jomā, tad jums ir gaišredzīgi jāskatās tur.

Bet, ja mēs vēlamies tūlīt aplūkot nākamo pakāpi, erceņģeļus, tur lieta ir vēl citādāka. Erceņģeļiem vispār tas, ko mēs te uzzīmējam kā astrālo ķermeni, nemaz nav saistīts ar fizisko ķermeni un ēterķermeni; un tas, ko mēs varam meklēt kā viņu zemāko daļu, tas mums ir jāzīmē tā: fiziskais ķermenis, ēterķermenis, 1, 2, tie, tā teikt, ir atdalīti, un visi augstākie principi tagad ir tur augšā augstākajā pasaulē. Tā kā mums ir pilnīga aina par erceņģeļiem tikai tad, ja mēs meklējam divās vietās, ja sakām sev: tur nav kā cilvēkiem viss apvienots vienā vienīgā būtnē; tur savā ziņā augšā ir garīgais un lejā atspoguļojas garīgais. – To fiziskais ķermenis un ēterķermenis var apvienoties tikai, ja šis fiziskais ķermenis ir tikai gaisā un ugunī. Tātad erceņģeļi jūs nevarētu sajust attiecībā uz tā fizisko ķermeni, piemēram, kādā aizmutuļojošā ūdens masā, bet gan jūs varētu to uztvert tikai vējā un ugunī, un šim vējam, kas aiztraucas, un šai ugunij jums gaišredzīgi būtu jāmeklē garīgais pretmets garīgajā pasaulē. Tas nav saistīts ne ar viņa fizisko ķermeni, ne arī ar viņa ēterķermeni.

Un tad beidzot mēs nonākam pie tām būtnēm, kuras mēs apzīmējam kā *Archai*, Sākumus, Pirmspēkus, Personības garus. Tiem mēs te lejā varam vispār zīmēt tikai fizisko ķermeni, viss pārējais ir augšā garīgajā pasaulē. Šāds fiziskais ķermenis var dzīvot tikai ugunī. Tikai uguns liesmās jūs varat uztvert Pirmspēku fizisko ķermeni. Kad jūs redzat zibens uzliesmojuma ugunīgo šautru, varat katru reizi sev sacīt: tajā iekšā ir kaut kas no *Sākumu* ķermeņa, bet augšā garīgajā pasaulē, gaišredzīgi, es atradīšu tam garīgo prettēlu, kas šajā gadījumā ir atdalīts no viņa fiziskā ķermeņa. Tieši ar šiem Arhajiem, ar Sākumiem jeb Personības gariem gaišredzības spējas var šo lietu padarīt salīdzinoši vienkāršu. Iedomājieties, ka šie Personības gari ir tajā apgabalā, kas sniedzas līdz astronomiskajam Merkuram, tas ir, līdz Venērai mistēriju nozīmē. Pieņemsim, ka kāds ir ticis tiktāl, ka var novērot to, kas attīstās tur uz Merkura: tad viņš tur varētu uztvert šīs augsti attīstītās būtnes, šos Personības garus.

Ja viņš pavērs gaišredzīgu skatu uz Venēru, lai tur augšā novērotu Personības garu sanāksmi, un tad redz cauri mākoņiem izšaujamies zibeni, tad viņš redz šajā zibens šautrā atspoguļojamies Personības garus, jo tajā ir to fiziskais ķermenis.

Tad mēs nonākam augstāk pie tām augstākajām būtnēm, kuras sniedzas līdz Saules zīmei. Tās mūs šodien interesē mazāk, šīs Varas, *Exusiai*. Jāuzsver tikai tas, ka to izpildošie orgāni ir Venēras būtnes un Merkura būtnes – Venēras būtnes, kurām fiziskie ķermeņi ir ugunī, Merkura būtnes, kurām fiziskie ķermeņi ir ugunī un vējā. Pārtulkojiet to tā, ka sakiet: tās būtnes, kuras dzīvo Saulē, padara par saviem pakārtotajiem orgāniem Venēras garus uguns liesmās un Merkura garus vēja brāzmās. Dievs saka: «kas Savus eņģeļus dara par vējiem un Savus sulaiņus par uguns liesmām,» [Bībele, Ebrejiem 1:7]. Izlasiet to, šīs lietas reliģiskajos pirmavotos ir absolūti ņemtas no garīgajiem faktiem un atbilst gaišredzīgo spēju novērojumiem.

Tātad esam redzējuši, ka ar mūsu pašu esamību pirmām kārtām ir saistītas trīs pāri mums stāvošas hierarhijas. Cilvēks ir tā būtne, kas viņš ir, tāpēc, ka ir kaut ko dabūjis sev no cietā, no zemes. Tas padara viņu tik nošķirtu no visām pārējām būtnēm, tas padara viņu par kopsaderīgu, no atsevišķām daļām sastāvošu būtni. Vēl uz Mēness cilvēks arī bija tāda būtne kā pārējās, tad viņš piedzīvoja pārmaiņas, līdzīgi kā ūdens masas, kas nemitīgi veido mainīgu ķermeni. Tikai uz Zemes cilvēks ir, tā teikt, ticis noķerts savā ādā un tagad veido noslēgtu būtni, tā ka mēs varam sacīt: cilvēks sastāv no fiziskā ķermeņa, ēterķermeņa, astrālā ķermeņa un Es. Šī noslēgtība, pamatā ņemot, pastāv nemaz ne tik sen. Ja mēs atgriežamies senajā atlantiskajā laikā, tad atlantiskā laika pirmajā laikmetā sastopam cilvēku, kurš vēl pilnībā nejuta sevī Es, kurš zināmā mērā vēl tikai gaidīja to, lai pilnībā saņemtu Es. Un, ja mēs atgrieztos vēl tālāk Zemes attīstībā, tad mums būtu jāsaka: tas, kas mums te lejā uz Zemes ir no cilvēka, tas vēl sastāv tikai no fiziskā ķermeņa, ēterķermeņa un astrālā ķermeņa. Un atgriežoties lemuriskajā laikā, jūs lejā uz Zemes atrastu cilvēku, kuram savā veidā vairs nav fiziskā ķermeņa, ēterķermeņa un astrālā ķermeņa, kā tas lejā ir eņģeļiem. Līdz ar cilvēka Es-tapšanu no šī laika un cauri atlantiskajam laikam nāk apvienošanās. Tātad lemuriskajā laikā pa Zemi staigā cilvēki, kuriem ir tikai fiziskais ķermenis, ēterķermenis un astrālķermenis; bet tie nav cilvēki, kuri domātu mūsdienu nozīmē, kuri varētu cilvēciski attīstīties mūsdienu nozīmē.

Un tad uz mūsu Zemes notiek kaut kas augstākā mērā īpatnējs, ievērojams. Šie cilvēki, kuri tur staigā apkārt lemuriskajā laikā un kuriem ir tikai fiziskais ķermenis, ēterķermenis un astrālķermenis, nevar paši sev nekādi palīdzēt; viņi nevar atrast savu ceļu uz Zemes, nezina, ko viņiem uz Zemes būtu jādara. Tad pie šīm būtnēm no debesu sfēras nolaižas vispirms Venēras apdzīvotāji, kuri tādēļ, ka tiem, tā sacīt, ir zināmas attiecības ar fizisko ķermeni, tieši tādēļ spēj caurstarot un apdvēseļot Zemes iedzīvotāja fizisko ķermeni. Tā mums starp šiem lemuriskajiem cilvēkiem parādās atsevišķi, kuri visā šajā cilvēku masā staigā ļoti savdabīgā veidā, viņiem ir citādāks fiziskais ķermenis nekā pārējiem. Šādam īpaši apdāvinātam cilvēkam nebija parasts fiziskais ķermenis, bet gan tāds, kuru bija apdvēseļojis, caurdvēseļojis Venēras gars, Personības gars. Bet līdz ar to, ka šis senā lemuriskā laika cilvēks staigāja apkārt ar Venēras garu savā fiziskajā ķermenī, viņam bija milzīga ietekme uz visu savu apkārtni. Šādi lemurieši ārēji nemaz īpaši neatšķīrās no saviem laikabiedriem; bet tādēļ, ka viņu fiziskajā ķermenī bija pārstāvošs Personības gars, šie izredzētie indivīdi visaugstākajā vārda nozīmē iedarbojās suģestīvi uz savu apkārtni. Cieņa, godbijība, paklausība, kādu viņi baudīja – mūsdienās tam nekas nevar līdzināties. Visus pārceļojumus uz Zemes, kas tika pasākti, lai apdzīvotu dažādas Zemes teritorijas, vadīja šādas būtnes, kurās bija iemājojuši Personības gari. Tur nebija vajadzīga nekāda valoda, tādas tolaik nebija, nebija vajadzīgas arī nekādas zīmes, pietika ar šādas personības klātbūtni vien. Un ja šāda personība uzskatīja par nepieciešamu vadīt lielas cilvēku masas no vienas vietas uz citu, tad šis cilvēku masas sekoja, neko par to nedomājot. Tāda apdomāšanās tolaik vēl nepastāvēja, tā attīstījās tikai vēlāk.

Tā Personības gari kā Venēras gari nolaidās lejā senajā lemuriskajā laikā. Un tādēļ mēs varam sacīt, ka šie Venēras gari, kuri uz Zemes nesāja cilvēka izskatu, tādu, kāds šis cilvēka veidols tolaik varēja būt, visā pasaules kopsakarībā nozīmēja pavisam kaut ko citu. Ja ņem viņu kosmisko nozīmi, tad tā sniedzās augšup līdz Venērai, un viņu darbības kaut ko nozīmēja visā kosmiskās sistēmas kopsakarībā. Viņi varēja vadīt cilvēkus no vienas vietas uz citu, jo zināja to no kopsakarības, kuru var uztvert, ja zina Zemes kaimiņus, ne tikai Zemi.

Cilvēces attīstība turpinājās. Tad atklājās nepieciešamība attīstībā iejaukties arī erceņģeļiem, Merkura gariem; tagad tiem bija jāapdvēseļo un jāatdzīvina tas, kas bija tur lejā uz Zemes. Tas galvenokārt notika atlantiskajā laikā. Tad lejā laidās Merkura gari, erceņģeļi, *Archangeloi*. Viņi varēja apdvēseļot, apgarot attiecīgo cilvēku fizisko ķermeni un ēterķermeni. Tā atkal starp atlantiešiem parādījās cilvēki, kuri ārēji īpaši neatšķīrās no citiem, bet kuri savā fiziskajā ķermenī un ēterķermenī bija erceņģeļa apdvēseļoti. Un, ja jūs apdomāsi, ka vakar mēs teicām, ka erceņģeļu uzdevums bija dirigēt veselas tautas, tad sapratīsiet, ka tāds cilvēks, kurš sevī nesa erceņģeli, patiešām varēja veselai atlantiskās tautas ciltij bez grūtībām sniegt atbilstošus, no debesīm nolasītus likumus.

Tā senā lemūriskā laika lielie vadoņi, kur tas bija nepieciešams, varēja darboties daudz vispārīgāk, Venēras garu apdvēseļoti. Tie, kuriem atlantiskajā laikā bija jādirigē mazākas tautu masas, bija erceņģeļu apdvēseļoti. Tie, kurus sauc par atlantiskā laika priester-karaļiem, ir *Maja*; viņi nemaz nebija tādi, kādi izskatījās ārēji. Viņu fiziskajā ķermenī un ēterķermenī dzīvoja erceņģelis, kurš bija tas, kurš faktiski rīkojās. Un mēs varam atgriezties atlantiskajā laikā, mēs varam tur uzmeklēt slepenās šo cilvēces vadoņu mītnes. Viņi darbojas no slepenajām atlantiskajām mītnēm, kur viņi izpētīja Visuma noslēpumus. To, kas šajās senajās atlantiskajās slepenajās vietās tika izpētīts un pavēlēts, var aprakstīt ar vārdu «orākuls», kaut arī šis vārds ir izcēlies vēlākos laikos. Apzīmējums «orākula mītne» ir ļoti labi piemērots īstenajām šo atlantisko cilvēku, kuri nesa sevī erceņģeli, mācīšanas vietām un valdīšanas vietām. No turienes viņi darbojās kā lielie skolotāji tā, ka sāka pievienoties arī citi cilvēki un varēja kļūt par kalpotājiem un priesteriem atlantiešu orākulu mītnēs.

Ir svarīgi zināt, ka senajā Atlantīdā dzīvoja cilvēki, kuri īstenībā bija erceņģeļi, kuri savā fiziskajā un ēteriskajā ķermenī nēsāja iemiesojušos erceņģeli. Ja šādam cilvēkam tiktu pievērsts gaišredzīgs skats, tad tam patiešām tur pavērtos fizisks cilvēks, un aiz šī fiziskā cilvēka kā milzīgs veidols, izzūd uz augšu nenoteiktos reģionos, paceltos viņu inspirējošais erceņģelis. Šāda personība bija divkārša būtne, kurā aiz fiziskā cilvēka, kā no nenoteiktības izaugot, atrodas viņu inspirējošais erceņģelis. Kad šādi cilvēki nomira, tad viņu fiziskais ķermenis iznīka pēc Atlantīdas likumiem. Tas izšķīda, šis fiziskais ķermenis, kuru bija inspirējis erceņģelis, bet ēterķermenis gan neizšķīda. Pastāv tāda garīgā ekonomija, kas prasa izņēmumus attiecībā pret to, kam vispār ir jābūt garazinātniskai patiesībai. Mēs sakām, un vispār tas ir pilnīgi pareizi: kad kāds cilvēks nomirst, tad viņš noņem savu fizisko ķermeni, pēc kāda laika arī savu ēterķermeni un ēterķermenis izšķīst, izņemot ekstraktu. Bet tā tas ir tikai vispārējā gadījumā. Ir milzīga atšķirība starp tādu ēterķermeni, kāds bija šiem iesvētītajiem atlantiešu orākuliem, kas bija erceņģeļa caurausts, un parastu ēterķermeni. Tik vērtīgs ēterķermenis nepazūd, tas tiek saglabāts garīgajā pasaulē. Un iesākumā tas bija atlantisko orākulu augstākais vadonis, kurš rūpējās par septiņu lielo vadošo orākulu septiņu nozīmīgāko ēterķermeņu saglabāšanu. Tie sākotnēji tika ieausti tādēļ, ka šajos ēterķermeņos bija dzīvojuši erceņģeļi, kuri pēc cilvēka nāves, dabiski, atgriezās augstākajās pasaulēs. Kaut kas tāds tiek saglabāts, dabiski, ka ne jau kādās kastītēs, bet gan pēc garīgajiem likumiem.

Bet Saules orākula atlantiskais iesvētītais nav neviens cits, kā tas, kuru bieži sauc par *Manu*, kurš aizveda uz Āziju atlantisko iedzīvotāju atlikumu, lai dibinātu pēcatlantiskās kultūras. Viņš sapulcināja savu mazo pulciņu un aizveda viņus uz Āziju. Paaudžu paaudzēs viņš kultivēja cilvēkus, un, kad septiņi piemērotie bija izaudzināti, viņš viņu ēterķermeņos ieauda tos septiņus ēterķermeņus,

ko senajā Atlantīdā bija saglabājuši erceņģeļi. Tie septiņi, kurus lielais vadonis sūtīja lejā, lai dibinātu pirmo pēcatlantisko kultūru, indiešu kultūras septiņi svētie *Rishis*, viņi savos audos nesa ēterķermeņus no lielajiem atlantiskajiem vadoņiem, kuri savukārt bija mantojuši šos ēterķermeņus no pašiem erceņģeļiem. Tā kopā darbojās pagātne un tagadne, un nākotne. Šajos septiņos cilvēkos, kurus sauc par svētajiem *Rishis*, jūs atrastu vienkāršus cilvēkus, jo ar savu astrālķermeni un savu Es viņi nepacēlās ēterķermeņa augstajā līmenī. Ēterķermenī bija ieausts tas, ko viņi spēja īstenībā; tādēļ viņiem bija noteiktas stundas, kad viņu ēterķermenī darbojās inspirācija. Tad viņi teica lietas, kuras paši nespētu sasniegt, tad no viņu lūpām plūda tas, kas bija ticis inspirēts viņu ēterķermeņos. Tā viņi bija parasti cilvēki, kad bija atstāti paši savas spriestspējas ziņā; bet kad pienāca viņu inspirācijas stundas, kad darbojās ēterķermenis, tad viņi izrunāja mūsu Saules sistēmas, pasaules vispār lielos noslēpumus.

Pēcatlantiskajā laikā arī vēl nebija tik tālu, ka cilvēkiem, tā teikt, vairs nekas nebūtu vajadzīgs no augšas, ka viņiem vairs nebūtu nepieciešama vispār nekāda apdvēseļošana, arī tad tomēr notika sava veida apdvēseļošana no augšas. Mēs redzējam, kā šāda lemūrisko iedzīvotāju apdvēseļošana notika tādā veidā, ka viņu fizisko ķermeni apdvēseļoja (iedvesmoja) Personības gari; atlantiskajā laikā fizisko un ēterisko ķermeni apdvēseļoja erceņģeļi; un tagad lielie pēcatlantiskā laika cilvēces vadoņi vispirms tika apdvēseļoti tā, ka iekšā viņu fiziskajā ķermenī, ēterķermenī un astrālķermenī lejā nolaidās eņģeļi. Tātad lielajiem pirmā pēcatlantiskā laika vadoņiem bija ne tikai viņu cilvēciskais fiziskais ķermenis, ēterķermenis un astrālķermenis, bet tur iekšā bija arī eņģelis. Tādēļ šie lielie vadoņi spēja atskatīties uz savām agrākajām inkarnācijām. Parastais cilvēks to nespēj, jo vēl nav attīstījies līdz *Manas*; viņam vispirms pašam ir jāklūst par eņģeli. Šie vadoņi, dzimuši starp vienkāršajiem ļaudīm, nesa savā fiziskajā ķermenī, ēterķermenī un astrālķermenī eņģeli, kurš viņus apdvēseļoja, iedvesmoja, caurauda. Tātad tā atkal bija *Maja*, tās atkal bija būtnes, kas bija kaut kas cits, nekā izskatījās uz Zemes. Un sirmās senatnes lielie cilvēces vadoņi bija pilnīgi kaut kas cits, nekā tas šķita ārēji. Tās bija personības, kurās bija eņģelis, kurš viņiem iedvesa to, kas bija nepieciešams, lai viņi varētu būt cilvēku skolotāji un vadoņi. Lielie reliģiju dibinātāji un reliģiskie vadoņi bija šādi eņģeļu apsēsti cilvēki. No viņiem runāja eņģeļi.

Lietas pasaulē gribētos attēlot pilnīgā regularitātē, bet attīstības procesi vienmēr pārklājas viens otram. Ko mēs tā pilnīgā regularitātē te attēlojam, tas nebūt nenorisinās tādā pilnīgā regularitātē. Protams, galvenajās līnijā tā ir, ka tātad lemūriskajā laikā caur cilvēciskām būtnēm runāja Personības gari, atlantiskajā laikā erceņģeļi un pēcatlantiskajā laikā eņģeļi. Bet vēl arī pēcatlantiskajā laikā iesniedzās šādas būtnes, kuras līdz pat fiziskajam ķermenim bija Personības garu cauraustas, kuras faktiski, kaut arī dzīvoja pēcatlantiskajā laikā, bija tādā pašā stāvoklī, kādā reiz bija tās būtnes lemūriskajā laikā, caur kurām runāja Personības gari. Tātad pēcatlantiskajā laikā var būt cilvēki, kuriem ir visas raksturīgās kādas tautas iezīmes, bet kuras, jo cilvēcei bija vajadzīgi šādi lieli vadoņi, vēl nesa sevī kādu Personības garu, bija šāda gara ārēji iemiesojumi. Tad pēcatlantiskajā laikā ir arī cilvēki, kuri savukārt nes sevī erceņģeļi, Merkura garu, kurš iedvesmo, caurdvēseļo viņu fizisko ķermeni un burtiski viņu ēterķermeni. Un beidzot ir arī trešā veida cilvēki, kurus viņu fiziskajā ķermenī, ēterķermenī un astrālajā ķermenī caurdvēseļo, inspirē eņģelis, no kuriem tātad runā eņģelis.

Austrumu mācību nozīmē šādā personībām cilvēcē atkal tiek piešķirti īpaši vārdi. Tātad personību, kas ārēji ir pilnībā kā mūsu pēcatlantiskā laika cilvēks, bet īstenībā nes sevī Personības garu, kurš līdz pat viņa fiziskajam ķermenim ir Personības gara caurdvēseļots, austrumu mācībā sauc par *Dhyani-Buddha*. *Dhyani-Buddha* tātad ir vispārējs apzīmējums cilvēciskiem indivīdiem, kuri līdz pat viņu fiziskajam ķermenim ir kāda Personības gara apdvēseļoti. Tās personības, kuras ir apdvēseļotas līdz pat viņu ēterķermenim, kuras pēcatlantiskajā laikā nes sevī erceņģeļi, sauc *Bodhisattva*. Un tos, kuri nes sevī eņģeli, kuri tātad ir caurdvēseļoti viņu fiziskajā ķermenī, ēterķermenī un astrālajā ķermenī, sauc par cilvēciskiem *Buddha*. Tā kā mums ir trīs pakāpes: *Dhyani Buddhas*, *Bodhisattvas* un

cilvēciskie *Buddhas*. Tā ir patiesā Budas mācība, par Budas klasēm un kategorijām, kuras mums ir jāapskata saistībā ar visu to veidu, kā atklājas hierarhijas.

Tas ir tas brīnumainais, ar ko mēs sastopamies, kad atskatāmies uz agrākajiem, neattīstītajiem cilvēkiem, ka mēs šādu cilvēku starpā atrodam tādus, caur kuriem īstenībā uz planētas runā lielās hierarhijas no Kosmosa, un, tikai pamazām un pakāpeniski augstāko hierarhiju gari, kuri ir darbojušies jau pirms mūsu Zemes rašanās, atlaiž cilvēkus, kuri dzīvo tur lejā, planētas cilvēkus, tādā pakāpē, ciktāl tie kļūst nobrieduši. Te mēs ieskatāmies neizmērojamā gudrībā. Un tas ir ārkārtīgi svarīgi, ka mēs izprotam šo gudrību tieši tajā nozīmē, kādā tā tika mācīta senajos laikos, kad cilvēcei tika mācīta pirmatnējā pasaules gudrība.

Kad jūs tātd dzirdat kaut ko par Budām – un Austrumu mācībā tiek runāts ne tikai par vienu Budu, bet gan par daudziem, kuri, dabiski, ir dažādās pilnības pakāpēs – tad ņemiet vērā: tāds Buda staigā pa šo pasauli, bet aiz šī Budas, tā teikt, vēl nāca Bodhisatva un pat Dhyani-Buda. Bet tā lieta var būt arī tāda, ka, piemēram, Dhyani-Buddha un Bodhisatva nemaz nav nolaidušies līdz fiziskā ķermeņa caurdvēseļošanai, bet gan Bodhisatva ir nolaidies tikai līdz ēterķermeņa apdvēseļošanai, tā ka jūs varat iztēloties būtni, kura neiet tik tālu, lai caurdvēseļotu un inspirētu arī cilvēka fizisko ķermeni, bet paliek tikai pie ēterķermeņa. Bet tad var notikt tā, ka šāds Bodhisatva, kurš fiziski tātd nemaz nav redzams – jo ienākot tikai ēterķermenī, fiziski viņš paliek neredzams, un noteikti bija tādi Bodhisatvas, kuri fiziski nebija redzami – ka šāds Bodhisatva kā augstāka būtne var īpaši inspirēt cilvēcisko Budu. Tā ka tad mums ir cilvēcisks Buda, kuru jau inspirē eņģelis, bet kuru ēterķermenī vēl inspirē arī erceņģelis.

Tas ir būtiskais, ka mēs te ieskatāmies cilvēka būtības brīnišķīgajā komplicētībā. Un dažu labu individualitāti, uz kuru mēs atskatāmies senākajos laikos, mēs īstenībā saprotam tikai, ja uztveram viņu kā dažādu būtnu pulcēšanās vietu, kuras tikai izdzīvo un dod ziņu caur šo cilvēku. Jo dažos laikmetos patiešām nav pietiekami daudz lielu cilvēku, kuri varētu tikt garu, kuriem būtu jādarbojas, inspirēti. Tad dažreiz visdažādāko individualitāšu augstākajām hierarhijām ir jācaurdvēseļo un jāapdvēseļo viena vienīga personība. Un dažreiz, kad mūsu priekšā ir kāda personība, caur viņu runā ne tikai Merkura iemītnieki, bet gan Merkura, gan Venēras. Tie tātd, redzat, ir jēdzieni, kuri mūs ved pie cilvēka attīstības izpratnes, tā ka mēs varam atpazīt dažu labu personību tās patiesajā veidolā, kamēr sastopot viņus kā fiziskus cilvēkus, tā īstenībā ir tikai *Maja*.

Rīt tad sāksim ar to, lai apjēgtu atsevišķo fizisko planētu, kuras līdz šim mēs apskatījām tikai kā zīmes, izcelšanos un varētu tās uztvert kā mājvietu atbilstošajām būtnēm.

ASTOTĀ LEKCIJA

1909. gada 17. aprīlis, vakarā

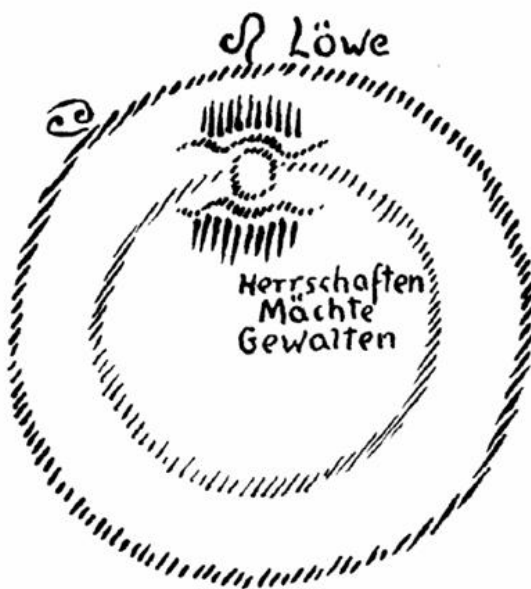
Senais Saturns kā debess ķermeņa izcelšanās piemērs. Būtņu sadarbība no ārpusē un iekšpusē, dvēseliskā un neitrālā siltuma mijiedarbība. Sākotnējie iedīgli vēlākajiem cilvēka fiziskā ķermeņa orgāniem (sirds – no Lauvas reģiona utt.). Uz senās Saules Kundzības pievieno ēterisko ķermeni, tagad darbojoties arī no apkārtējās telpas. Ēteriskā miesiskuma cauraustā siltuma substance tagad kļūst par iekšēji dzīvu būtni. Šī dzīvība, tāpat kā Saturna agrākais kustīgums, noteiktā brīdī tiek apturēta (Ērglis un Skorpions). Uz Marsa sfēras, kas atdzēsēta līdz udeņainībai, cilvēkam tiek pievienots astrālais ķermenis – pirmā apziņa. (Kustības apstāšanās Ūdensvīra zīmē.) Zeme un Es ierosināšana. (Apstāšanās un apgriešanās Vērsī.)

Šodien mēs savos augstāko būtņu un to attiecību ar mūsu pasaules un Saules sistēmu apskatos nonākam pie nodaļas, kas faktiski pieder tām nodaļām, kuras mūsdienu cilvēkam, kurš par pasauli un tās apstākļiem ir mācījies no parastās populārās zinātnes, ir jāšķīst visaizdomīgākajām, jo te nākas pieskarties lietām, par kurām modernais zinātnieks absolūti neko nevar iztēloties. Tas, dabiski, nekādi nebalstās savstarpīgumā, bet tas, kurš balstās okultismā, tas spēj pilnībā no sava skatpunkta pārskatīt modernās zinātnes faktus. Un jūs nekur neatradīsiet kaut kādu pretrunu starp to, kas ir ticis pateikts šajās lekcijās, un modernās zinātnes faktiem, tikai dabiski, ka harmonija dažreiz nav tik viegli saskatāma. Bet tie no jums, kuriem ir pacietība un kuri pakāpeniski visam izsekos, noteikti ieraudzīs, kā šīs atsevišķās lietas saslēdzas kopā vienā lielā veselumā.

Pie šīs izdevības varbūt drīkst arī tikt pateikts, ka šis tas no tā, par ko tiek runāts arī šeit šajās lekcijās, ir ticis no citas puses aplūkots, teiksim, Štutgartes vai Leipcigas lekciju ciklos, un, kurš šos ciklus ņem ārēji un salīdzina, tas varbūt var atrast dažas pretrunas vienā vai otrā izteikumā. Tas ir saistīts tikai un vienīgi ar to, ka mans uzdevums šajās lekcijās ir runāt nevis par spekulatīvām teorijām, bet gan par gaišredzīgas apziņas faktiem, un šie fakti tomēr izskatās citādāk, kad tos apskata no vienas puses un kad tos apskata no citas puses. Salīdzinājumam jums arī kāds koks, ko jūs gleznosiet no vienas puses, izskatīsies citādāk, ja jūs to gleznosiet no citas puses, un tas tomēr ir tas pats koks. Tā tas ir arī ar garīgo faktu attēlojumu, kad tie tiek apskatīti no dažādām pusēm. Bez šaubām, ja sāk ar pāris jēdzieniem un no tiem tiek konstruēta kāda sistēma, tad ir viegli jau no paša sākuma uzbūvēt abstraktu sistēmu; bet mēs strādājam no apakšas uz augšu un harmoniskā vienotība tad izrietēs kā kronis, vainagojums. It īpaši vienmēr atkal ir jāpiedomā ar katru izteikumu, ar kādu nozīmi un kādā virzienā tas tiek veikts. Kad, piemēram, tika pateikts, ka kādā populārā darbā ir atrodams, ka gaisam, gāzei uz Jupitera ir jābūt tik biežai kā darvai vai medum un ka no garazinātnes viedokļa tas savā ziņā ir grotesks priekšstats – un frāzei, kuru es izmantoju, bija jāparāda groteskais šajā lietā – tad no šodienas zinātnes viedokļa pārlicenoši var teikt: vai tad tu nezini, ka mūsdienu fizika var radīt gaisu tik blīvā stāvoklī, kādā ir medus vai darva? Protams, tas ir pašsaprotams zinātnes fakts, bet tas nav galvenais, jo apskati vispār nevirzās šajā virzienā. Tas, ko zinātne sauc par gaisu, protams var tikt tā sablīvēts; bet garazinātniskam apskatam tas vispār nav nekas cits, kā cits gadījums tam, ka ūdens var tikt padarīts tik ciets kā akmens, proti, par ledu. Protams, ka ledus ir ūdens, bet runa ir par to, vai lietas pēc to funkcijām apskata dzīvīgi vai mūsdienu zinātnes nedzīvajā nozīmē. Tas, ka ledus ir ūdens, ir pašsaprotami, bet ja kādam, kurš ir pieradis visu gadu savas dzirnavas darbināt ar ūdeni, ieteiktu dzirnavas darbināt tomēr ar ledu, ko tad viņš teiktu? Tātad galvenais nav abstraktais priekšstats, ka ledus ir ūdens, bet gan saprast Visumu tā darbībā. Tur ir jāvalda pavisam citiem skatpunktiem nekā abstraktās sarunās par tīri vieliskām metamorfozēm tiecībā uz blīvumu. Tikpat maz, kā ar ledu var darbināt dzirnavas, tikpat maz, dabiski, varētu ieelpot gaisu, kas ir tik blīvs kā medus vai darva. Un tas ir galvenais garazinātniskos apskatos. Jo mēs apskatām nevis pasaules lodes tādā veidā, kādā tās tiek apskatītas mūsu dienās – kā materiālas pikas ar noteiktu lielumu, kuras tur riņķo pasaules telpā un kurās modernā astronomiskā mitoloģija saskata tieši tikai materiālu lodi, bet

mēs apskatām to dzīvīgo dvēseliski-garīgo esamību, mēs apskatām tās ar citiem vārdiem to veselumā. Tā, šādā veselumā mums ir jāapskata tas, ko mēs garazinātniskā nozīmē saucam par atsevišķo pasaules ķermeņu izcelšanos.

Un tagad kā pirmo piemēru tam, kā izceļas kāds pasaules ķermenis, izvēlēsimies seno Saturnu, to seno Saturnu, par kuru mēs zinām, ka no tā ir sākusies mūsu evolūcija. Es jums jau teicu: šis senais Saturns iesākumā bija tik liels, kā, pamatā ņemot, visa mūsu mūsdienu Saules sistēma. Tātad tas, ko visaptverošākajā nozīmē sauc par seno Saturnu tā sākumstāvoklī, ir apmēram tik liels kā visa mūsu Saules sistēma. Tikai mums šis senais Saturns nebūtu jāiztēlojas kā tāda vienkārši materiāla lode. Mēs taču zinām, ka no tiem trīs materiālajiem stāvokļiem, kurus sauc par cietu, šķidru un gāzveida, tur vēl vispār nekā nav, bet tas sastāv tikai no siltuma jeb uguns. Un tagad iedomāsimies, ka šī mūžsenā siltuma lode būtu šis aplis. Vienlaikus atceraties, ka mēs teicām: tur, kur šī Saturna lode attīstījās tālāk par Saules lodi, tur Saules lodes apkārtnē skaidri parādās tās būtnes, kuras veido Zodiaku. – Bet es jau toreiz norādīju, ka šis Zodiaks, kaut arī vēl nepastāvēja, gribētos teikt, tik blīvi, tik kompakti kā Saules esamības laikā, ka tas tomēr jau ir arī apkārt senajam Saturnam. Tātad apkārt senajam Saturnam iedomājamies valdām Troņus, Ķerubus, Serafus, un iesākumā faktiski tie mums garīgā nozīmē ir Zodiaks. Šī līnija lai mums iesākumā garīgā nozīmē būtu Zodiaks. Jūs teiksiet: kā tad tas saskan ar pašreizējiem Zodiaka apzīmējumiem? – O, tas saskan pilnībā, kā mēs par to vēl pilnībā pārliecināsimies pēdējo lekciju gaitā. Tikai iesākumā jums tas ir jāiztēlojas šādi: iedomājieties, ka jūs varētu nostāties kādā noteiktā vietā uz šīs senā Saturna lodes. Ja jūs tad paceltu roku un rādītu ar pirkstu uz āru, tad virs šīs vietas būtu noteiktu Troņu, Ķerubu un Serafu reģions. Ja jūs tad pārvietotos gabalu tālāk un norādītu uz āru, tad tajā vietā būtu citi Troņi, Ķerubi un Serafi, uz kuriem jūs norādītu, jo šo trīs būtņu grupas veido kā riņķa deju visapkārt senajam Saturnam.

Un tagad iedomājaties, ka jūs gribētu, tā teikt, apzīmēt virzienu, kurā atrodas noteikti Troņi, Ķerubi, Serafi. Tie nebūt nav visi kā viens vienādi, tie nav kā divpadsmit pilnīgi vienādi zaldātiņi, bet gan ir būtiski atšķirīgi viens no otra; tie visi ir individualizēti, tā ka tiek norādīts uz dažādām būtnēm, ja rāda no dažādiem punktiem. Un, lai varētu norādīt, tā teikt, uz pareizajiem Troņiem, Ķerubiem, Serafiem, tos marķē ar noteiktu zvaigžņu konstelāciju. Tā tātad ir viena tāda zīme. Un tad saka: šajā virzienā ir tie Troņi, Ķerubi, Serafi, kurus sauc par Dvīņiem, citā virzienā tie, kurus sauc par Lauvu, un tā tālāk. Tātad tās ir kā zīmes, lai uzdotu šos virzienus, kuros atrodas atbilstošās būtnes. Tātad iesākumā raksturīgās zvaigžņu konstelācijas, zvaigznājus uztveram kā šādas zīmes, marķierus. Tās ir

arī vēl kas cits, bet vispirms ir jābūt skaidram, ka mums ir darīšana ar garīgām būtnēm, kad mēs runājam par Zodiaku.

Vispirms tie ir Troņi, kuri īsteno savu iedarbību uz šo ugunīgo veidojumu, kuru mēs saucam par seno Saturnu. Troņi savā attīstībā ir tikuši tik tāl, ka var ļaut izplūst paši savai substancei. Tie ļauj savai siltuma substancei, tā teikt, iepilēt šajā Saturna masā. Līdz ar to visapkārt izceļas, kā es jums jau teicu, šie veidojumi, kurus mēs nedaudz groteski apzīmējam kā «olas», nedaudz groteski, bet tiem patiešām bija tāda forma.

Tagad jūs varat jautāt: kā tur īsti ir ar to substanci? Vai jau iepriekš pastāvēja kāda siltuma substance? – Kas pastāvēja jau pirms tam, to jūs faktiski varētu apzīmēt tikai kā sava veida neitrālu pasaules uguni, kas būtībā bija vienota ar pasaules telpu, tā ka es tikpat labi varētu teikt: agrāk bija tikai telpa, kura tika it kā norobežota, un tagad tur virsmā tiek iepilināts tas, ko var saukt par senā Saturna siltuma substanci. Tajā acumirkļī, kad senajā Saturnā tiek iepilināta šī siltuma substance, tad no abām pusēm arī kļūst darbīgas būtnes, par kurām šeit ir runa. Jau bija teikts: te, Saturna telpas iekšpusē mēs atrodam Varas jeb Formas garus, Kustības garus jeb Spēkus un Kundzības jeb Gudrības garus. Tie darbojas iekšpusē. No ārpusē darbojas Ķerubi, Serafi, Troņi, un sekas tam ir tādas, ka notiek mijiedarbība starp būtnēm no ārpusē un būtnēm no iekšpusē.

Pirmajā lekcijā tika pateikts, ka var atšķirt iekšējo, dvēselisko uguni, ko jūt kā iekšēju siltuma komfortu, un ārēji uztveramo uguni. Starp tiem abiem pa vidu ir neitrālais siltums. Faktiski šāds neitrāls siltums ir iekšā šajās olu formās. Turpretī pāri tam mēs redzam plešamies dvēselisko siltumu kā iestarojošu no ārpusē, bet atturīgu. Ir tā, it kā no ārpusē iestartotu dvēseliskais siltums, bet atturētos no tā, kas tur ir iekšā kā neitrāla uguns; no iekšienes tiek atgrūsts faktiski uztveramais siltums. Tā ka jums īstenībā tā, kas iepriekš tika apzīmēta kā tāda siltuma-ola, ir ieslēgta starp diviem strāvojumiem, ir ārēji dvēselisks siltuma starojums un iekšējs siltuma starojums, kas būtu uztverams kādai ārējai maņai. Tātad tikai tas, kas ir iekšienē, ir fiziski uztverams siltums. Un tagad no šī ārējā un iekšējā siltuma mijiedarbības katra šāda Saturna-ola sāk reāli rotēt. Katra šāda Saturna-ola griežas

un nonāk Troņu, Serafu un Ķerubu ietekmē, kuri ir tur visapkārt. Un tagad notiek kaut kas ļoti neparasts. Iedomājieties, ka katra šāda ola savos klejojumos beidzot atkal nonāk tajā punktā, kur tā sākotnēji tika radīta – kā teikts, es tikai atstāstu garazinātnisku novērojumu faktus – kad tā tur nonāk, tad apstājas, tālāk tā vairs netiek, tā tiek apturēta. Katra šāda ola tiek radīta noteiktā punktā, tad kļūst pa apli un tiek apturēta, kad nonāk tajā vietā, kur tika radīta. Radīšana notiek tikai līdz noteiktam brīdim, tad tā beidzas, tad tādas siltuma-olas vairs netiek radītas. Kad visas šīs olas ir apstājušās vienā punktā, tad tās saplūst visas kopā, tās izveido, tā teikt, kad visas pārklājas, vienu vienīgu olu. Tātad tajā vietā, kur olas sākotnēji tika izveidotas, tās beidzot apstājas, tur tās paliek miera stāvoklī. Un,

protams, no brīža, kad jaunas vairs netiek veidotas, tās visas šeit saplūst kopā, un galu galā pārklāj viena otru. Tātad šeit apkārtņē rodas viena lode. Dabiski, ka šī lode izceļas tikai laika gaitā. Tā ir, tā teikt, visblīvākā uguns matērija, tā arī ir tas, ko tagad šaurākā nozīmē var saukt par Saturnu, jo tā stāv tajā vietā, kur stāv mūsdienu Saturns. Un, tā kā viss noteiktā veidā atkārtojas, tā arī mūsu Zemes izcelšanās laikā visa šī norise ir atkārtojusies. Arī mūsdienu Saturs ir izcēlies tā, ka patiešām ir ticis apstādināts vienā noteiktā vietā, ne gluži tajā vietā, kur tika apturēts senais Saturns, jo šīs lietas zināmu iemeslu dēļ nobīdās, bet mūsdienu Saturna izcelšanās process ir tāds pats. Tātad tā teikt no lielā, plašā sākotnējā Saturna pie hierarhijām piederošo pasaules spēku sadarbībā piedzimst maza Saturna lode.

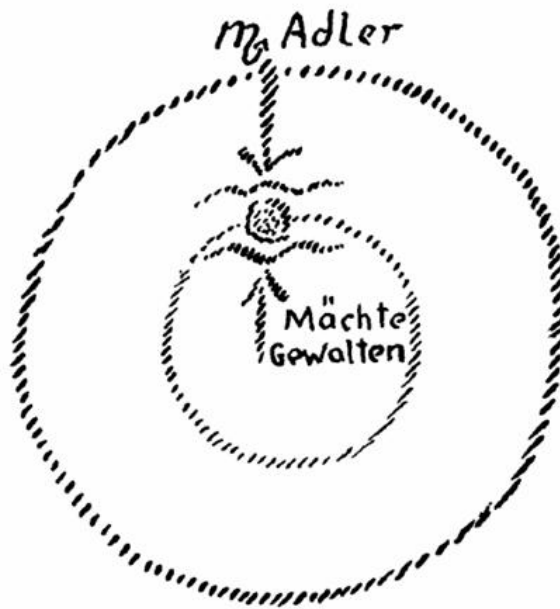
Tagad uzmanīgi aplūkosim punktu, kad beidzot visas šīs lodes pašā pirmajā Saturnā ir apstājušās. Par šo punktu pirmatnējās pasaules gudrības viedie teica sekojošo. Uz šī senā Saturna ir tikuši izveidoti pirmie cilvēka fiziskā ķermeņa iedīgļi, aizmetņi. Tie pašos pirmajos iedīgļos faktiski tiek formēti no siltuma, bet šajā siltuma ķermenī, tā sacīt, iedīgļi jau tiek iezīmēti visi vēlākie orgāni. Tajā punktā, kur pašā sākumā ierosinātā kustība atkal nomierinās, apstājas, ir radies aizmetnis arī tam orgānam cilvēka ķermenī, kurš tad vēlāk, kad aptur savu kustību, aptur arī visu fiziskā ķermeņa darbošanos – tā ir sirds. No pirmās ierosinātās kustības izceļas iedīgļis sirdij, bet tā izceļas tikai tādēļ savā pirmajā aizmetnī, ka kustība šajā punktā savukārt tiek apturēta. Līdz ar to sirds kļūst par to orgānu, caur kuru tiek apturētas visas fiziskā ķermeņa funkcijas, kad sirds pārstāj sisties.

Senajā valodā katrai cilvēka ķermeņa daļai tika piešķirts pilnīgi noteikts vārds. Sirdi apzīmēja kā lauvu ķermenī. Tā teica pirmatnējā pasaules gudrība: kurā virzienā ir jārāda Zodiakā, ja grib trāpīt reģionam, no kura tika ielikts pirmais aizmetnis cilvēka sirdij? Tad norādīja uz augšu un nosauca tos Troņus, Serafus, Ķerubus, kuri darbojās no turienes, par Lauvas reģionu. Cilvēks savu aizmetni projicēja ārā pasaules telpā un to sava ķermeņa reģionu, kuru ir ierasts iekšēji saukt par lauvu, viņš arī ārēji Zodiakā nosauca par Lauvas reģionu, Lauvas zvaigznāju. Tā šīs lietas ir saistītas.

Tā arī visi pārējie cilvēka iedīgļi ir tikuši izveidoti caur Zodiaku. Sirds ir tikusi izveidota caur Lauvas reģionu. Tas, kas atrodas sirds tuvumā, krūškurvja nosacījumi, tātad tas, kam tur ir jābūt sirds aizsardzībai, to cilvēka ķermenī sauca par krūšu bruņām. Dabiski, ka jau iepriekš, pirms sirds gatavības, iedīgļi bija jābūt izveidotam šādam reģionam. Un izveidojās cits nosaukums krūšu bruņām, šis nosaukums tika ņemts no dzīvnieka, kam jau no dabas ir šādas bruņas, proti no vēža. Īstenībā to, kas ir tur ārā Zodiakā, sauc par «krūšu bruņām», tikai vēzim jau ir dabiskas bruņas; tādēļ šo reģionu nosauca par «Vēzi». Tas atrodas Lauvas vienā pusē.

Pēc tā paša principa tikai nosaukti arī pārējie Zodiaka reģioni. Faktiski tas ir pasaules telpā projicēts cilvēks, kurš ir devis apzīmējumus dažādajiem Zodiaka reģioniem. Tikai dažreiz nemaz nav viegli no daudzkārt sagrozītajiem nosaukumiem atklāt sākotnējo nolūku, kā jūs to jau redzat piemērā ar Vēzi. Nosaukums dažreiz nav pārmantots tādā taisnā līnijā, bieži ir jāatgriežas atpakaļ pie sākotnējās lietas jēgas, ja grib tikt skaidrībā.

Tagad izlaidīsim to, kā šis Saturns atkal iznīkst, kā tas izšķīst. Pārrunāsim tagad uzreiz to, kā turpinās attīstība pēc tam, kad ir pagājusi *pralajja*. Tātad, kad šis Saturna veidojums atkal ir izšķīdis, sākas jauna evolūcija, jauna veidošanās. Pirmais, kas notiek, ir tieši tas pats, kas jau iepriekš bija norisinājies uz Saturna. Tad, pēc tam kad visa šī Saturna esamība ir šādā veidā atkārtojusies, no centra tālāk sākas jauna veidošanās. Mēs dodamies virzienā uz to attīstības pakāpi, kuru mēs parasti apzīmējam kā mūžsenās Saules attīstību. Tā notiek tādā veidā, kā līdzīgi agrāk bija upurējušies Troņi, tagad ir cita garīgo hierarhiju pakāpe, kura upurējas, tās ir būtnes, kuras mēs saucam par Kundzībām jeb Gudrības gariem.

Troņi ir varenākas būtnes; viņi spēj no sevis izpilināt ārā fizisku substancialitāti, siltuma substanci. Tādēļ viņi spēj paši no sava ķermeņa, kā mēs to aprakstījām, izpilināt ārā Saturna substanci. Kundzības jeb Gudrības gari spēj upurēt tikai ēterķermeni, kas ir gaistošāks. Fiziskais ķermenis tā iedīgļos cilvēkam jau ir, tagad Kundzības jeb Gudrības gari to papildina ar ēterķermeni. Un tas notiek, tā sacīt, otrajā apkārtējā lokā. Es tagad piezīmēju klāt otru loku. Tas būtu sākotnējais lielums senajai Saulei, tā ir sarāvusies attiecībā pret lielo agrāko apkārtni. Līdz ar to, ka tā ir sarāvusies, tā ir kļuvusi blīvāka. Līdz ar to ir radusies iespēja, ka senās Saules iekšienē ir ne tikai siltuma substance, bet gan sablīvēta siltuma substance, gāzveida-gaisīga substance. Tagad no apkārtnes līdz ar citām, iepriekš nosauktajām būtnēm līdzdarbojas arī Kundzības, un iekšā šajā Saules apkārtņē vēl ir tikai Varas un Spēki jeb Formas un Kustības gari. Viss pārējais iedarbojas uz iekšu no apkārtnes.

Ļoti līdzīgā veidā kā uz senā Saturna tagad notiek sekojošais. Veidojas noteikti strāvojumi, kurus rada gari no apkārtnes, tikai tagad līdzdarbojas arī Kundzības. Līdz ar to šie strāvojumi ir nedaudz blīvāki nekā tie, kurus agrāk izraisīja Troņi. Tur iekšā visa masa savelkas kopā, un tagad starp šiem abiem strāvojumiem tiek saspiesta kopā viena miglas lode pēc otras. Šī lode atšķiras no Saturna lodes ar to, ka Saturns ar visām savām būtnēm būtībā sastāv tikai no siltuma substances, un viss, tā teikt, izspēlējas tikai telpā, bet šī lode šeit tagad ir ētera, ēteriskā ķermeniskuma caurausta. Kaut arī tā ir tikai tik blīva kā gāze, tā ir ēteriska ķermeniskuma caurausta. Līdz ar to visa šī lode dzīvo, tā ir iekšēji dzīva būtne. Kamēr Saturns ir iekšēji kustīga būtne, pilna rosības, kamēr Lauva to neaptur tā kustīgumā, tad Jupiters – to var saukt arī par Jupiteru, jo tas, kas ir pie debesīm kā Jupiters, ir atkārtojums tam, kas tolaik kā gabals ir atdalījies no Saules – Jupiters ir iekšēji dzīvīgs. Tātad mums ir senā Saule, lodes riņķo apkārt, tās ir dzīvas lodes, lielas dzīvas būtnes.

Tagad jums Lauvas vietā ir jāiedomājas cits Zodiaka reģions, kur sākotnēji tiek radītas, ierosinātas šīs lodes, reģions, kuru es sākumā nosaucu par Ērgļa reģionu. Šajā reģionā sākotnēji izceļas ierosme šīm Saules lodēm, šīm dzīvajām būtnēm kosmiskajā telpā. Pēc tam kad šī dzīvā lode vienreiz ir apgājusi apkārt, ir pabeigusi visu loku, tā atkal nonāk Ērgļa reģionā. Bet tagad iestājas kaut kas cits. Kamēr iepriekš šajā vietā lode bija sākusi iekšēji dzīvot, tagad, kad tā atgriežas tajā pašā punktā, tās pašas iedarbības dēļ, kas sākotnēji to bija izsaukusi dzīvībai, tagad tā tiek nonāvēta. Viena lode pēc otras tiek nonāvēta. Tad, kad visas ir tikušas nonāvētas un neviena jauna vairs nerodas, tad arī šīs senās Saules dzīve ir beigusies. Dzīvība pastāvēja tajā, ka te radās jaunas lodes un beidzot pārklājās tajā vietā, kur tās tiek pasaules telpas nonāvētas. Šo nāvējošo dūrienu, kuru no pasaules telpas saņēma

senās Saules dzīvība, sajuta kā «skorpiona»-dzēlienu. Tādēļ šis reģions, jo tas vienlaikus nonāvē, tika nosaukts par Skorpiona reģionu. Un tā šajā vietā ir redzams zvaigznājs, kas nedzīvo matēriju modina dzīvei, Ērglis, bet arī tas, kas iesūta spēkus, kuri nonāvē, Skorpiona zvaigznājs.

Tātad varam sacīt, ka Zodiaka Lauvas reģionā ir tie spēki, kuri apturēja sākotnējo fiziskā cilvēka iedīgļa dzīvību; Skorpiona reģionā ir tie spēki, kuri dzīvību kā tādu spēj nonāvēt. Kopsakarību ar citādi veidotajiem mūsdienu apstākļiem mēs vēl iepazīsim, bet tas var notikt tikai pakāpeniski. Pāri sākotnējiem apstākļiem burtiski ir pārklāta blīva *Maja*, biezs plīvurs.

Iesim tālāk. Nākamie apstākļi mums vairs nav jāapskata tik izsmeļoši, jo to apzīmējumu un visas norises jēga mums jau ir acu priekšā. Ir jāatgādina vēl tikai vienu; tas ir sekojošais. Kas par ķermeni, pamatā ņemot, ir Saturns? Tas ir siltuma ķermenis. Kad jūs lūkojaties uz kādu Saturnu, tad pilnīgi kļūdāties, ja pieņemat, ka tas ir ķermenis, kuru jūs varat salīdzināt ar citiem pasaules ķermeņiem, piemēram, ar Jupiteru vai ar Marsu. Kas tur ir, tā patiešām ir tikai siltuma telpa. Un, ka jūs to redzat tā, kā jūs to redzat, tas ceļas no tā, ka jūs varat to uzlūkot cauri gaismas telpai, ka jūs to ieraugāt cauri mirdzošai telpai. Atcerieties, kā izskatās kaut kas, ko jūs uzlūkojat neapgaismotu cauri izgaismotai telpai. Tas izskatās zilganā krāsā. Jūs to varat pastudēt ar parastu sveces liesmu; tā vidū izskatās zila, un visapkārt ir sava veida gaismas mirdzums. Vienmēr, kad jūs skatāties uz tumšo cauri apgaismotajam, tas izskatās zilā krāsā. Es to saku apzināti, es zinu, ka pakļaujos briesmām ar to pateikt nejēdzību attiecībā pret visu jaunāko laiku mehānisko optiku. Bet šī nejēdzība nu atkal reiz ir pareizā. Šodienas fizika nezina, kāpēc visa debesu telpa izskatās zila. Tā izskatās zila tā iemesla dēļ, ka tā ir tumša, melna un to redz cauri izgaismotai telpai. Viss tumšais, skatoties cauri izgaismotai telpai, izskatās zils. Tādēļ arī Saturns, kad jūs to aplūkojat, izskatās kā nedaudz zilgans pasaules ķermenis. Lietas, kas te tiek pateiktas, pilnībā saskan ar zinātnes faktiem, tikai ne ar tām fantastiskajām teorijām, kas tiek izdomātas. Tas diemžēl aizvestu pārāk tālu, ja es jums sāktu rādīt, kā tā saucamie Saturna gredzeni arī rodas no šī viedokļa, jo tur tieši katrā Saturnā ir darīšana ar neitrālu gaismas slāni, dvēseliska siltuma slāni un fiziski uztveramu siltuma slāni. Tā šo dažādo slāņu apskatā cauri izgaismotai telpai rodas ilūzija, it kā tur būtu gāzes lode, kuru aptver sava veida putekļu gredzens. Tur ir darīšana tikai ar optisku parādību. Saturns arī mūsdienās vēl ir tikai no siltuma substances sastāvošs ķermenis.

Šīs lietas, dabiski, var pateikt tikai tādā kontekstā kā šodienas; citādi tās nevarētu tikt saprastas. Tātad ikkatrs Saturns ir jāuztver tā, ka tas būtībā sastāv no siltuma substances, un viss šajā Saturnā ir izskaidrojams šajā veidā. Katrs Jupiters, kas nav nekas cits kā viena Saules pakāpe, ir veidojums, kas būtiskajā sastāv no gāzes un siltuma. Tā tas ir arī ar mūsdienu Jupiteru, kas ir viens senā Jupitera [senās Saules] atkātojums. Dabiski, ka telpas un kustības apstākļi nedaudz mainās. Mūsdienu Jupiters arī neatrodas tajā pašā vietā, kur agrākie, bet būtiskajā tā tas ir.

Un tagad virzāties uz priekšu un mums tādā pašā veidā ir jāizskaidro Marss. Mums tas būtu jāizskaidro kā liela, līdz udeņainībai atdzisusi lode, un galu galā mums būtu tas jāskata kā no vispārējā ļoti retinātā ūdens vienā vietā kopā saspiesta ūdens lode. Tas atkal rodas tā, ka visas atsevišķās ūdens lodes, kuras izceļas apkārtējā lokā, beigās tiek vienā noteiktā vietā apturētas. Tieši tāpat kā uz Saturna kustību aizkavē Lauva, kā uz Jupitera nāvi izraisa Skorpions, tā arī uz Marsa šīs ūdens lodes tiek apturētas. Tomēr uz Marsa detaļās tas norisinās nedaudz citādāk nekā uz Jupitera un Saturna. Mūsdienu Marss tātad ir senā Mēness atkātojums. Tas atrodas tajā pašā vietā, līdz kurai sniedzās senais Mēness. Tas ir otrs senā Mēness gabals. Viens gabals ir mūsu Mēness, kas ir izdedži; dzīvs palikušais, kas pārstāv otru polu, ir atkātojumā palicis mūsdienu Marsā. Mums runājot par Marsu kā mūsu planētas attīstības trešo stāvokli, šis stāvoklis atbilst senajam Mēnesim. Tātad Marss būtiskajā ir ūdens ķermenis. Un cilvēkam uz šī senā Mēness – jeb senā Marsa, ja gribat – tika iemiesots astrālķermenis, tas ir, pirmā apziņa. Un šis cilvēks savā ķermenī sastāvēja no Marsa jeb Mēnessūdens

substances. Tieši tāpat kā mūsdienās cilvēka ķermenis tika izveidots no Zemes substancēm, tā tolaik cilvēkķermenis tika izveidots no uguns, gaisa un ūdens. Pēc tā blīvākās substances jūs tolaik varētu saukt cilvēku par ūdenscilvēku. Tas tāds kļuva it īpaši tādēļ, ka viņā tika iepotēts astrālķermenis. Tas vēl nebija Es-cilvēks, bet astrāli apdāvināts cilvēks. Tas bija noticis pēc tam, kad vienā vietā atkal bija dota ierosme; tad tas kustējās pa loku visapkārt un nonāca atpakaļ tajā pašā punktā, no kurienes viss bija sācies. Tas bija tas Zodiaka reģions, kuru apzīmē kā Ūdenscilvēku jeb Ūdensvīru. Tā ka jums tādā Ūdensvīrā ir jāaskata tā Zodiaka zīme, kura cilvēkam uz senā Mēness jeb uz senā Marsa pēc viena apgrieziena ir nesusi apziņu.

Un tagad virzāties tālāk uz Zemi. Tā ir attīstības ceturtais stāvoklis. Atkārtojas trīs agrākie stāvokļi: izveidojas Saturns, izveidojas Saule, atstājot aiz sevis Jupiteru, kas ir atkārtotā Saule; izveidojas Mēness, tas atstāj aiz sevis Marsu; un beidzot rodas Zeme ar to, ko es jau aprakstīju, ar Saules atdalīšanos un ar to gabalu, kas atšķēlas kā Mēness izdedži. Jūs zināt, ka pirmā nosliece uz Es parādījās senajā lemūriskajā laikā, kad no Zemes izdalījās tagadējais Mēness. Tas varēja notikt tādējādi, ka atkal no apkārtējā tika dots ierosinājums tam, ka notika viens apgrieziens; tad tas, kam bija ticis dots ierosinājums, pēc tam kad tas vienreiz bija apgriezies apkārt, kļuva nobriedis uzņemt Es tā pirmajā iedīglī. Tas notika senajā lemūriskajā laikā. Un bija jānorāda uz to Zodiaka vietu, kuru mēs tagad apzīmējam kā Vērsi, proti tādēļ, ka cilvēks tajā laikā, kad tika radīti šādi nosaukumi, juta ļoti uzskatāmi un ļoti konkrēti. Šis apzīmējums būtiskajā ir izcēlies ēģiptiešu slepenmācībā, haldejiešu slepenmācībā. Tur bija šī apzīmējuma pirmsākums, un mūsdienās vēl tikai patiesajās slepenmācībās pastāv apziņa par šī nosaukuma īsto nozīmi. Tas izsaka pašu pirmo iedīgli uz Es-esmu valodā, skaņā. Jebkurai skaņu veidošanai ir noteiktas attiecības, kuras šeit nevar tikt iztīrītas, bet kuras zina katrs okultists un kurām kādreiz var izsekot intīmākās lekcijās, valodas veidošanai ir pilnīgi noteikts sakars ar reprodūktīvajām norisēm, ko jūs varat secināt no fakta, ka vīriešu dzimumam balss pārveidošanās iestājas līdz ar dzimumbriedumu. Tur pastāv slēpta kopsakarība. Un tad visu to, kas ir saistīts ar šīm cilvēka spējām un norisēm senā apziņa apkopoja cilvēka vērsa dabā. Un no tā īstenībā nāk šī īpašā zvaigznāja nosaukums, kam Zemei atkal ir tāda pati nozīme kāda Lauvai ir Saturnam, kāda Skorpionam ir Jupiteram, kāda nozīme Ūdensvīram ir Marsam. Kad pienāca ēģiptiešu laiks, līdz ar to bija pienākusi trešā pēcatlantiskā kultūra. Pirmā bija senindiešu, otrā senpersiešu un trešā bija ēģiptiešu kultūra. Šīs kultūras ir visu Zemes attīstības norišu atbilstošie atkārtojumi, kā tas jau bieži ir iztīrīts. Lemūriskais laiks tad nu ir trešais Zemes laikmets. Tādēļ ēģiptiešu slepenmācībā būtiskajā atkārtā lemūriskā laika norišu, procesu garīgos atspoguļojumus. Kas bija norisinājies lemūriskajā laikā, to ēģiptiešu slepenmācības priesteri zināja vislabāk, jo tas atspoguļojas Ēģiptes savdabīgajā kultūrā. Tādēļ Ēģiptes kultūra jutās radniecīga ar Vērsa zvaigznāju, vispār ar kalpošanu vērsim.

Tāpat, kā redzat, nav tik viegli norādīt uz faktiskajām norisēm, kas norisinājās mūsu debess ķermeņu un visa ar tiem saistītā izcelšanās gaitā. Jo kā tad izceļas debess ķermeņi? Mūsu Saturns, mūsu Jupiter, mūsu Marss un tā tālāk īstenībā taču ir radušies tā, ka sākotnēji bija izveidojušās čaulas; viena pēc otras tiek nonāvētas, un, kad beidzas kaut kā izsaukšana dzīvībai, tad beigās visi šie sfēriskie veidojumi, kas iepriekš veidoja čaulas, saspiežas kopā par vienu apkārtējās telpas veidojumu. Faktiski katrs šāds debess ķermenis kā Saturns, Jupiter, Marss ir izcēlušies tādējādi, ka iesākumā pastāvēja sava veida čaula, apvalks; tad tā līdz ar to, ka viena lode ir pārklājusies pāri otrai, tas ir sablīvējies par veidojumu, kas tad parādās kā redzams debess telpā. Tur jums nav nekā no tās garlaicīgās Kanta-Laplasa pasaules rašanās teorijas mehāniskā norises, bet gan no hierarhiju garīgajām attiecībām izsecināta dzīvīga tādu veidojumu izcelšanās, kādus mēs mūsdienās ieraugām kā debess ķermeņus Saturnā, Jupiterā un Marsā.

DEVĪTĀ LEKCIJA

1909. gada 18. aprīlis, priekšpusdienā

Planētu kustības-impulsi un rotācija pa Zodiaka zīmēm; pakāpeniska cilvēka ķermeņa daļu aizmetņu veidošanās. Patiesais kosmiskais cilvēks. Pasaules ķermeņu karma, ko uzņemas to vadoņi. «Es» darbs ar ķermeņiem un to pārveidošanu. Radošās darbības iemirdzēšanās; attīstība no radījuma uz radītāju.

Ir tikai dabiski, ka tādu izskaidrojumu priekšā, kādi izskanēja vakar, nāk jautājumi kā lavīna, un, ka pirmo reizi dzirdot tik visaptverošu patiesību, kas attiecas uz kosmosu, attēlojumu dažas lietas var palikt nesaprotamas. Bet es jau vakar uzsvēru – es lūdzu to vienmēr ņemt vērā – ka te nekas netiek raksturots kā kaut kādas spekulācijas, kādas shēmas; bet gan tikai no reālajiem faktiem, kurus sauc par Akaša-hronikas faktiem; un tādēļ šie fakti var tikai vēlāk apvienoties sava veida sistemātiskā. Tomēr uz vienu no jautājumiem, kas dažiem varētu rasties, būtu šeit jāatbild jau iepriekš šodien, tas ir jautājums: kā tas tagad ir ar jau gatavajām planētām? Mēs vakar savā ziņā izsekojām planētas tapšanai līdz tās noslēgumam, līdz laika momentam, kad tā, tā sacīt, te nu tā ir kā atsevišķi redzama planēta. Un tagad kāds varētu teikt: jā, bet tās planētas, kuras mēs tagad redzam pie debesīm, nav taču visas radušās pirms tā laika momenta, kas vakar tika attēlots, tās taču nav izcelšanās procesā?

Tā tas arī nav. Mums ir jābūt skaidrībā par to, ka planētām īstenībā iestājas jauns laikmets tad, kad ir sasniegts tas punkts, par kuru es runāju vakar. Pieņemsim, ka mēs gribētu izsekot planētas tapšanai, ne tā, kā tā norisinājās senajam Saturnam, jo tur toreiz bija tikai senais Saturns, bet, kā tas norisinājās, veidojoties Zemei. Tad arī vispirms kā atkārtojums izveidojās senais Saturns, tā ka pēc tam, kad bija pagājusi Saturna attīstība, Saules attīstība, Mēness attīstība, sākoties Zemes attīstībai, atkal vispirms izveidojās varens siltuma jeb uguns ķermenis un tajā izcēlās tas viss, ko es jums esmu pateicis attiecībā uz Saturna attīstību. Tad arī iestājās tas laika moments, kad pašai ap sevi rotējošajās varenās uguns lodes vienā punktā Zodiaka reģiona Lauvas ietekmē nodalījās šis atsevišķais Saturns, ko mēs šodien saucam par Saturnu, kad ar šo atdalīšanos tas sasniedza savu kulmināciju. Tad bija radusies atsevišķa planēta.

Tikai tagad jūs nedrīkstat iztēloties, ka šajā momentā Lauvas nomierināšanas dēļ būtu jāiedomājas, it kā Saturns tiktu apturēts, bet faktiski tā lieta ir šāda: tāpat Saturns ir radies, kustības, kādas tajā bija agrāk, ir apstājušās, nomierinājušās. Sevī Saturns ir kļuvis par būtni, kura visu to, kas iepriekš bija sadalīts visapkārt, ir uzsūkusi, apvienojusi sevī. Tas viss ir noticis šīs – kā mēs to varam saukt – Lauvas ietekmes dēļ. Bet lielā lode, no kuras ir atdalījies šis Saturns, tagad savelkas kopā, tā tagad pastāv iekšēji kā mazāka bumba. Tādēļ, ka viss šis veidojums savelkas uz iekšu, Saturns, pēc tam, kad šī ietekme ir notikusi un viņa kustība iekšēji ir apstājusies, noteiktā veidā saglabā to kustību, kuru tas ir saņēmis sākotnēji. Pirms tam Saturnam bija nepieciešams pašam savs kustības impulss, kas tam bija, tā teikt, nepieciešams, lai turpinātu kustēties šajā lodē, kā peldoši turpinātu kustēties. Kad šī lode bija no viņa atkāpusies, tad gāja, kaut arī iekšējā kustība bija lauza, pats no sevis. Un šī kustība-patino-sevis pēc tam, kad bija dots pirmais grūdiens, ir tagadējā kustība, tagadējā Saturna riņķošana.

Ar Jupiteru tas notiek līdzīgā veidā. Jo kad sāka veidoties Zeme, notika tas, kas tagad tika attēlots; tad lodē, kas bija atkāpusies uz iekšpusi, iestājās diferenciācija. Skorpiona zvaigznāja ietekmē iestājās atsevišķo ložu nonāvēšana; tās sagūlās viena otrā, toties tad sākās pašu iekšējā dzīvība. Pēc tam, kad, tā sacīt, Jupitera kā viena liela dzīva būtne bija nonāvēts, sākās atsevišķu uz tā dzīvojošu būtnu dzīvība, un tas, kad atkal visa šī lode savilkās kopā, sakustējās tālāk, kad šādā veidā bija atrasts grūdiens pašam sevī. Tā, ko mēs mūsu dienās novērojam kā Saturna kustību, Jupitera un tā tālāk kustību, tās ir sekas, konsekvence, kas radās, kad bija noslēdzies veidošanās process, kuru es attēloju vakar.

Citas grūtības šķiet izcēlušās tādēļ, ka es biju runājis par to, ka otrā planēta, kas atdalījās, esot mūsdienu Jupiters, trešā esot tagadējais Marss, kamēr laika secībā tiek runāts par to, ka vispirms bija Saturna attīstība, tad Saules attīstība, tad Mēness attīstība. Tas ir pilnīgi pamatoti, jo mums, kā jau teikts, ar tagadējām planētām ir darīšana ar to, kas ir noticis kā atkārtojums ceturtajā stāvoklī, rodoties Zemei. Tolaik, kad iesākumā veidojās Saturns, tur patiešām bija tikai Saturns. Kad notika Saules attīstība, tad šajā otrajā ķermenī, kas bija izveidojies, apstākļi bija tādi, ka mums bija jārunā par vienu Sauli. Bet, kad pēc Saturna attīstības norisinājās Saules attīstība, tad viss process arī noslēdzās ar Saules attīstību. Tā ka, kad mēs atskatāmies uz šo pirmo mūsu Zemes planetāro attīstību, mums ir jāapzinās, ka tā nu arī ir noslēgusies.

Kad mēs runājam par Zemes attīstību, tad tas tā nav. Tad vispirms rodas Saturns, tad, protams, kā atkārtojums Saule; bet tas virzās tālāk uz iekšu, tas nav noslēdzies, tiek atstāts Jupiters kā atlikums no Saules attīstības-atkārtojuma. Tas ir tas, ko ir jāņem vērā. Tad Zeme atkārtoti Mēness attīstību. Tā, ja mēs atkal atskatāmies uz visu attīstību, tolaik ir noslēgusies. Zemes attīstības procesā Mēness periods nav nekāds noslēgums; tas turpinās tālāk uz iekšu; tas, kas tur paliek kā atkārtojums, ir Marss. Tā mēs tāpat redzam, ka tagadējās planētas, kas mums ir redzamas pie debesīm, ir pilnībā jāiedomājas, kā izcēlušās tajā laikā, kuru mēs mūsu Akaša-hronikas sistēmā apzīmējam kā ceturto, kā mūsu Zemes attīstības laiku. Tās ir lietas, kuras mums jāņem vērā – nav iespējams runāt par visu pasauli un visu pieminēt. Tikai vēl viena lieta, kas jums būs uzkritusi: ka iesākumā pastāv sava veida lode, sfēra. Piemēram, es runāju par Saturnu kā par uguns lodi vai sava veida lielu ugunīgu olu, un tad mēs faktiski runājam par apgriezienu.

Tā tas patiešām arī ir, mēs varam sākotnēji iedomāties sava veida olu jeb lodi. Tagad šai lodei, kas atbilst pašam pirmajam Saturna stāvoklim, griežoties, arvien vairāk un vairāk izveidojas sekojošais. Atdalās sava veida josta, kas nav visapkārt visai olai, bet ir tikai kā sava veida lente. Un šajā jostā savācas, tā sacīt, tās atsevišķās formas, kas visapkārt ir izveidojušās. Šāda jostas veidošanās ir vispārīgs kosmiskais likums. Cita starpā jūs redzat šo likumu, ka faktiski kosmosam veidojoties visa pamatā ir uzkrāšanās gar sava veida ekvatoru jeb joslu, ciktāl jūs to spējat pārskatīt, jo šim likumam par savu esamību pateicas arī Piena Ceļš. Jūs redzat Piena Ceļu kā gaišu joslu visapkārt debesu telpai, un apkārt daudz mazāk zvaigžņu, un tas ir dēļ likuma, ka tikko sākas rotācija, visas lietas sakopojas tādā joslā. Mūsu pasaules sistēmai, kāda tā mums ir, īstenībā tādēļ vien ir lēcas forma. Tā nav veidota tieši sfēras formā, kā tas tiek pieņemts, bet gan lēcas formā, joslai koncentrējoties uz tālā ekvatora. Šādu joslu jums ir jāiedomājas arī mūsu planētu rašanās procesā. Ja tāpat, triviāli runājot, ņemtu kādu olu un gribētu uz tās shematiski uzzīmēt šos dažādos stāvokļus, tad vispirms būtu jāņem visa ola, bet tad uz šīs olas kaut vai ar sarkanu krāsu būtu jāuzkrāso apkārt šāda josta. Nevis visa ola būtu jākrāso sarkanu, bet gan tikai tādu jostu apkārt. Gar šo jostu sakopojas ķermeņi, kuri ir izredzēti veidot jaunu debesu ķermeni. Vienā vietā būtu jāiezīmē punkts, kur viss sakopojas (zīmējums kā 63.lpp.!).

Tā mēs redzam, ka zvaigžņu konfigurācija, sadalījums, kā tās atrodas telpā ap mums, ir garīgo būtņu jeb hierarhiju rezultāts. Jo kad mēs runājam par lielās masas savilkšanos kopā, tad mums ir jāapzinās, ka šī savilkšanās kopā nenotiek pati no sevis, bet gan to būtņu darbības rezultātā, kuras mēs esam aprakstījuši kā augstāko hierarhiju būtnes. Un apkopojot to, ko esam attēlojuši, mums ir jāsaka: kamēr veidojās senais Saturns, kamēr tāpat vispirms tā varenā uguns masa, no kuras pamatā ņemot ir izcēlusies visa mūsu Saules sistēma, izveidojās par seno Saturnu, tikmēr Personības gari izgāja savu cilvēka esamību; Saules veidošanās laikā erceņģeļi jeb Uguns gari izgāja savu cilvēka esamības posmu; Mēness attīstības laikā to izgāja eņģeļi un uz Zemes savu cilvēka esamības pakāpi iziet cilvēks. Turklāt tas tomēr ir tā, ka šim cilvēkam ir saistība ar visu, kas ir noticis iepriekš. Tas, ko mēs šodien saucam par fizisko ķermeni, pirmos iedīgļus ir saņēmis paša pirmā Saturna veidošanās laikā. Tolaik šis fiziskais ķermenis vēl nebija ne ēterķermeņa, ne astrālķermeņa caurausts, bet tas jau tolaik tika ieskicēts tā, lai pēc visiem pārveidojumiem, ko tas vēlāk pieredzēja, varētu kļūt par mūsu tagadējā

garīgā Zemes cilvēka nesēju. Ļoti lēni un pakāpeniski šim cilvēka fiziskajam ķermenim ir ielikti pamati senā Saturna attīstības laikā, un, kamēr senais Saturns pats veidojās, rotēja apkārt gar atsevišķajām Zodiaka zīmēm, tikmēr locekli pa loceklim ir izcēlies cilvēka ķermeņa iedīglis. Kā laikā, kad Saturns stāvēja zem Lauvas zīmes, ir izcēlies iedīglis sirdij, tā krūšu bruņu (krūškurvja) iedīglis izcēlās, kamēr Saturns uzturējās zem Vēža zīmes. Iedīglis cilvēka simetriskam veidojumam, tas ir, ka viņš ir uz divām pusēm vienādi veidots, šī iezīme ir izcēlusies, kamēr Saturns kavējās zem Dvīņu zvaigznāja. Un tā mēs varam izsekot vienai cilvēka ķermeņa daļai pēc otras. Kad paskatāmies augšup uz Zodiaku, kurs atrodas Auns, tad varam sacīt: mūsu galvas augšdaļas iedīglis ir radies, pirmo reizi ir mūsos ieveidots tad, kad senais Saturns atradās Auna zīmē. Iedīglis mūsu runas orgānam ir ticis mūsos ieveidots, kad Saturns bija Vērša zīmē. Un ja tagad iedomājaties cilvēku iedalītu šādi, tad ārā Zodiakā varat saskatīt radošos spēkus visām cilvēka ķermeņa daļām.

Senajās mistērijās to tēlaini iztēlojās tā, ka Zodiaku attēloja līdzīgi tam, kā tas ir redzams šeit uz šīs zāles griestiem. Mēs gadījuma pēc – bet nav nekādu nejaušu gadījumu – esam zālē, kas augšā ir izrotāta ar Zodiaku. Agrāk Zodiaks netika zīmēts tā, lai tas tiktu sadalīts atbilstošajās dzīvnieku formās, bet gan tā, lai attiecīgajiem reģioniem tiktu piezīmēti klāt atsevišķie cilvēka locekļi: Aunam galva; tālāk tas, kas ir balsenes apvidus, Vēsim; to, kas visnozīmīgāk izsaka simetriju, abas rokas, Dvīņiem; krūškurvi Vēzim; sirdi Lauvai; un tā tālāk līdz kāju apakšdaļai pie Ūdensvīra, pēdas pie Zivīm. Tātad, ja jūs iztēlojieties šādu Zodiaku kā kosmosā uzzīmētu cilvēku, tad jums ir tas, kas no kosmosa, tas ir, no Troņu, Serafu, Ķerubu hierarhiju atbilstošajiem spēkiem ir radījis sākotnējos cilvēka fiziskā ķermeņa iedīglus. Tas ir lielais kosmiskais cilvēks, tas cilvēks, kurš iet cauri visām pasaules teiksmām un pasaules mītiem, no kura uz Zemes ir izveidots katrs atsevišķais cilvēks visdaudzveidīgākajos veidos. Atcerieties milzi *Ymiru*, kurš ir izplests visā kosmosā, lielajā kosmosā, jo mikrokosmiskais cilvēks ir izveidots no šī milža. Viņš jums ir visur, šis lielais makrokosmiskais cilvēks, kurš ir radītājs, kurš ārpusē satur visu to, ko cilvēks satur sevī iekšēji. Jo šādu attēlojumu pamatā ir kāda dziļa patiesība, patiesība, kura parādās vairāk vai mazāk salauzta atkarībā no kādas tautas gaišredzīgajām spējām. Un tā atmirdz jums arī caur to gudrību, kura savu ārējo izpausmi rod Vecajā Derībā. Tā atmirdz tajā gudrībā, kas kā seno ebreju slepenmācībā nāk no tās slepenmācības, kas ir pamatā Vecajai Derībai: *Adamā Kadmonā* no Kabalas. Makroskopiskais cilvēks nav neviens cits, kā tas cilvēks, kuru mēs tagad esam iezīmējuši kosmosā. Mums tikai jāizveido par to pareizais priekšstats.

Ko es jums tagad esmu attīstījis un kas vainagojas mācībā par makrokosmisko cilvēku, tā ir mācība, kas patiešām satur dziļākos pasaules noslēpumus, mācība, kura pakāpeniski ieplūdis cilvēces vispārējā izglītībā. Mūsu dienās vēl esam tālu no tā, lai saprastu šo mācību, jo ja kāds, kurš vienkārši ir zinātnieks, būtu noklausījies šīs lekcijas, tad droši vien uzskatītu šo auditoriju par kaut ko citu, nevis par saprātīgu sapulci. Mēs šodien vēl esam ļoti tālu no šo lietu izpratnes. Bet mēs stāvam sākumpunktā laikam, kad fakti, kas tiek atklāti pret mūsdienu zinātnes fantastiskajām teorijām, piespiež cilvēkus meklēt ceļu uz šīm pirmatnējās pasaules gudrības lielajām patiesībām. Un, piemēram, tā saucamā apaugļošanās procesa noslēpumu, par ko cilvēki mūsu dienās tik bērnišķīgi spekulē, nekad neizdosies atklāt agrāk, pirms šī apaugļošanās procesa izpratnei nevarēs padarīt auglīgu mācību par makrokosmisko cilvēku. Tieši tas, kas norisinās kā reāla mistērija un kā reāla mistērija visvairāk vairās no instrumentiem un darbarīkiem, tieši tas piedzīvos savu apgaismību kā, tā teikt, mazākais pētījumu punkts. Jo cik gan maza ir šūna, kurā notiek apaugļošanās, salīdzinājumā ar kosmosu! Bet tikai un vienīgi lielā kosmosa noslēpumi atrisinās to, kas norisinās vismazākajā šūnā. Nekas cits nevar atrisināt procesu šūnā noslēpumus. Attiecībā pret apaugļošanās problēmu ārējās zinātnes pētījumi tomēr nav veltīgi, tiem ir noteikti nopelni, bet tie visi ir bērnu spēlītes attiecībā pret to lielo mistēriju, kas tur slēpjas un kas var tikt atrisināta tikai, kad tiks atzīts, ka atbildes uz to, kas notiek vienā punktā, ka šīs atbildes ir meklējamas apkārtējā, apkārt tam. Tādēļ senais mistēriju

skolotājs teica: ja gribi apjēgt punktu, tad izpēti apkārtējo, jo tajā slēpjas atrisinājums. – tas ir tas, kas ir galvenais: ka punktu var apjēgt tikai tad, kad ir izprasts viss apkārtējais.

Ja jūs tagad atceraties, ka atsevišķie pasaules ķermeņi saglabā savu kustību pēc tam, kad, tā teikt, ir raduši noslēgumu paši sev, ir paši sevī gatavi, tad jūs arī sapratīsiet, ko ir jāsauc par šo pasaules ķermeņu karmu. No tā acumirkļa, kad planēta pati sevī ir nonākusi līdz savam noslēgumam, tām būtņiem, kas tai pieder, ir atkal jāreķinās ar izšķīšanu, ar savu pazušānu no pasaules kopsakarības. Piemēram, izsekojot senā Saturna attīstībai, mums ir sev jāsaaka: līdz visas šīs siltuma lodes kopā savilkšanās mirklī Saturna attīstības norise ir augšupejoša, vai arī, ja gribat, lejupejoša, jo tas ir sablīvēšanās process. Un tajā acumirkli, kad Saturns turpina griezties – runa ir par pirmo Saturna attīstību – tad Saturna lode ir dota, tad ir visas lietas, par kurām ir runa. Ja tajā piedalās gari, tad viņiem pie izšķīšanās ir jāreķinās ar to, kas ir ticis izveidots rašanās laikā, un tā ir karma. No tā nav iespējams izvairīties, lietām ir jātiek izšķīdinātām tā, kā tās ir tikušas izveidotas un saliktas kopā. Tā evolūcijas pirmās puses karma piepildās otrajā pusē. Evolūcijas otrajā pusē tiek pakāpeniski nojaukts tas, kas ir ticis izveidots pirmajā pusē. Pasaules rašanās ir karmas radīšana; pasaules iznīkšana šī vārda visaptverošākajā nozīmē nav nekas cits ciešanas no karmas un savukārt arī attiecīgās karmas izdzēšana. Tā tas ir lielā mērogā, bet arī mazākā mērogā katrai planētai. Jo katra planēta uzticīgi atspoguļo apstākļus lielajā mērogā.

To pašu norisi jūs varat novērot arī atsevišķai tautai. Iedomājieties tautu, uzplaukstošu savā jaunības attīstībā, pilnu spara, pilnu enerģijas; iedomājieties šo tautu dzemdējot no sevis laikmetu pēc laikmeta, visdaudzveidīgākos izglītības un kultūras elementus: tam visam ir jānonāk līdz kulminācijai, bet, tam visam uzkrājoties, uzkrājas arī šīs tautas karma. Tieši tāpat kā Saturna attīstībā uzkrājas karma, jo ir jāreķinās ar to, kas ir radies, tā arī šai tautai uzkrājas karma, kamēr tiek celta tās kultūra. Šī karma tieši ir savā augstākajā punktā, pastāv visspēcīgākajā mērā tad, kad šī tauta, tā sacīt, ir piedzemdējusi no sevis sākotnējos, elementāros spēkus.

Tagad mēs esam redzējuši, ka visur ir vadošās būtnes. Mēs esam redzējuši ar Zemi, kā lejup nolaižas augstākās garīgās būtnes, eņģeļi, erceņģeļi, pirmspēki (*Sākumi*), un, kā tās tur, kur cilvēce pati sev vēl nespēj palīdzēt tikt uz priekšu, vada cilvēci un ved to uz noteiktām virsotnēm. Tās ir hierarhiju garīgās būtnes, kuras ir sasniegušas savu pilnību un briedumu agrākajos laikos. Bet, kad šī augstākā pakāpe ir sasniegta, kad tie gari, kas, tā sacīt, nolaižas no debesu augstumiem, lai vadītu tautas, kad šie gari ir sasnieguši savu mērķi, tad par atbilstošo tautu vadoņiem, līderiem ir jākļūst citām garīgajām būtnēm. Ja tautām vēl kaut kādā veidā ir jāpaceļas pāri sasniegtajam līmenim, tad vadošajām personībām ir brīvprātīgi jāpiekrīt kļūt par augstāku garīgo būtņu nesējiem; jo tikai tā ir iespējams to, kas bija ietverts sākotnējā plānā, tā teikt, pārsniegt par zināmu pakāpi, doties tālāk uz priekšu. Bet vienai lietai šādā gadījumā ir jānotiek: tiem, kuri nolaižas lejup būtnēs, kurām ir jākļūst par tautu vadoņiem, kurām ir jāved tālāk kultūru pāri noteiktam punktam, tā kā ir uzkrājusies karma, ir jāuzņem šī karma uz sevi. Šis ir nozīmīgais likums par tautu un rasu karmas uzņemšanos. No noteikta punkta vadošajām personībām ir jānes tautu vai rasu karma sevī, noteiktā ziņā tā jāpārņem. Tas ir tas būtiskais, ka tādām individualitātēm, kā piemēram, bija *Hermess*, bija jāpārņem to, kas bija viņa tautas karma, kas līdz tam bija uzkrājusies līdz noteiktai pakāpei. Šīs lietas uz atsevišķām planētām ir lielo kosmisko norišu atspoguļojums.

Bet mums ir vēl šādi atspoguļojumi. Mēs taču redzējām, ka Troņi kļuva par Troņiem tikai tā, ka viņi nonāca tādā stāvoklī, lai no radījumiem kļūtu par radītājiem, no ņemšanas stāvokļa nonāca došanas stāvoklī. Mēs teicām: reiz arī Troņi bija piedzīvojuši savu attīstību citās pasaules sistēmās, viņi tika tiktāl, ka varēja ļaut izplūst ārā savai substancialitātei. Tā ir augstākā attīstības pakāpe, ka var atdoties, var nest upuri, nevis pievākt sev to, kas ir kosmosā. Tas savukārt atspoguļojas cilvēkā. Kāda tad ir šī cilvēka attīstība? Atskatieties garā cauri atlantiskajam laikam, cauri lemūriskajam laikam, un

paskatieties uz priekšu. Cilvēks saņem fizisko ķermeni, ēterķermeni, astrālo ķermeni un Es, un tad jums savukārt ir Es darbs atpakaļ parējos locekļos, astrālķermeņa pārveidošana, ēterķermeņa pārveidošana, fiziskā ķermeņa pārveidošana par *Manas*, *Budhi*, *Atma*, par pašgaru, dzīvības garu, garacilvēku. Tā visos laikos ir mācījusi pirmatnējā pasaules gudrība, ka cilvēks pārveido savu astrālķermeni tā, ka šis astrālķermenis vispirms vēl daļēji sastāv no senās astralitātes un daļēji no *Manas*, bet pamazām un pakāpeniski tas tiek pārveidots pilnībā, tiek pilnīgi caurausts ar Es un tā darbu. Ņemsim kādu cilvēku, kurš savā attīstībā vēl nav ticis līdz tai pakāpei, ka viņa astrālķermenis būtu pilnībā Es darba caurausts. Pamatā ņemot šādā stāvoklī vēl ir visi cilvēki, ar ļoti nedaudziem izņēmumiem. Tas, ko cilvēks jau ir pārstrādājis, iet viņam līdzī cauri visām mūžībām, ko viņš vēl nav pārstrādājis, kur Es vēl nav neko paveicis, tam, kad cilvēks ir izgājis cauri *kamalokai*, ir kā astrālai čaulai jāattālinās, tas izšķīst astrālajā pasaulē, ne bez ievērojamām nebūšanām, ja astrālķermenis ir sastāvējis no sliktām iekārēm un kaislībām. Tā ka varam teikt, ka cilvēka attīstība pastāv tajā, lai atstātu arvien mazāk un mazāk no sevis astrālajā pasaulē.

Izsekosim šai norisei. Cilvēks nomirst, drīz pēc nāves ēterķermenis atraisās, atstājot aiz sevis tādu ekstraktu. Cilvēks iet cauri *kamalokai*, tur atraisās nepārstrādātā čaula; tas, kas ir pārstrādāts, kopā ar Es iet cauri visai mūžībai, tas tiek atnests atpakaļ jaunai inkarnācijai. Jo pilnīgāks ir cilvēks, jo mazāks būs atlikums, ko viņš pamet astrālajā pasaulē, līdz galu galā cilvēks ir tik tālu, ka *kamalokā* nepaliek pāri nekas no viņa astrālķermeņa, līdz viņš ir tik tālu, ka viņš nevienam uz Zemes, tā sacīt, nevar nodarīt kaitējumu ar tiem atlikumiem, kas viņam paliek pāri *kamalokā*. Šādam cilvēkam tad arī paveras iespēja ieskatīties garīgajās pasaulēs. Jo nav iespējams sasniegt šo stāvokli, ja cilvēks nav nonācis līdz zināmai gaišredzības pakāpei astrālajā. Tad viss astrālķermenis ir kļuvis garīgs, ir kļuvis par pašgaru, viss astrālķermenis tiek paņemts līdzī. Agrāk bija jāatstāj aiz sevis tas, kas bija slikts, tagad viss astrālķermenis var tikt paņemts līdzī uz visu sekojošo laiku. Un tajā acumirkļī, kad astrālķermenis ir tiktāl, ka ir pilnībā caurstrādāts, tad visa šī astrālķermeņa pilnīgi jaunā forma, pašgars iespiežas ēterķermenī, tā ka ēterķermenis kļūst par šī tātad pārstrādātā astrālķermeņa nospiedumu. Tam vēl nav jābūt pašam pilnīgi pārstrādātam, bet tas, kas varēja tikt iestrādāts astrālķermenī, tas tad ir nospiests ēterķermenī. Īsāk sakot, redzat, mēs līdz ar to esam aprakstījuši īpaši augstu būtni, kas visizcilākajā nozīmē ir tikusi tiktāl ar to, ka ir attīstījusi visu pašgaru. Šī būtne tad Austrumu zinātnē tiek saukta par *Nirmanakaya*, jo tās astrālķermenis *kaya* ir sasniedzis pakāpi, kad vairs nekādu pārpalikumu. Tā ir *Nirmanakaya*.

Tagad iesim tālāk. Cilvēks var turpināt strādāt arvien tālāk un tālāk, līdz beidzot pārstrādā savu ēterķermeni, pārstrādā savu fizisko ķermeni. Kas tad iestājas, kad ēterķermenis un fiziskais ķermenis tiek pārstrādāti tā, ka nonāk cilvēka pakļautībā? Kad tiek pārstrādāts ēterķermenis, kad cilvēkam ir ne tikai savs pašgars astrālķermenī, bet viņš arī ir savā ēterķermenī attīstījies *Budhi* jeb dzīvības garu, tad ir sasniegta nākamā augstākā attīstības pakāpe, sava veida starpposms. Caur šo starpposmu cilvēks nonāk līdz tam, ka viņam nav nekas jāatstāj aiz sevis arī no ēterķermeņa, ka viņš šo ēterķermeni tādā pašā formā saglabā uz visiem laikiem, ja ir to izveidojis par dzīvības garu jeb *Budhi*.

Ar šādām ietekmēm cilvēks arvien vairāk un vairāk nonāk stāvoklī kļūst par kungu pār savu astrālo ķermeni un pār savu ēterķermeni. Šāda kļūšana par kungu tad dara cilvēkam iespējamu savā ziņā arī diriģēt šo astrālo ķermeni un šo ēterķermeni. Tam, kurš astrālķermeni vēl nav pakļāvis sava Es kundzībai – tam dabiski ir jāgaida, līdz būs tik tālu. Bet tas, kurš jau pārvalda astrālo un ēterisko ķermeni, tagad var ar tiem brīvi rīkoties. Viņš var teikt sev: līdz ar to, ka es savu Es esmu piedzīvojis visas tās inkarnācijas, kuras man ir iemācījušas tiktāl pārveidot manu astrālķermeni un ēterķermeni, līdz ar to es esmu kļuvis spējīgs sev, kad man atkal būs jāatgriežas uz Zemes, no ētrsubstances un astrālsubstances izveidot jaunu astrālķermeni un ēterķermeni, kuri būs tikpat pilnīgi. – Un līdz ar to viņš ir spējīgs savu astrālo un ēterķermeni, kā saka, upurēt, pārnest to uz citiem. Tātad no tā jūs redzat, ka ir individualitātes, kuri tādēļ, ka ir kļuvuši kungi savam astrālķermenim un ēterķermenim, arī kļūst

spējīgi upurēt šo astrālķermeni un ēterķermeni, jo ir iemācījušies tos izveidot paši. Ja viņi atkal gribēs nonākt uz Zemes, tad no esošā materiāla paši no jauna izveidos sev astrālķermeni un ēterķermeni. Bet to, ko viņi ir sasnieguši pilnībā, viņi nodod tālāk citām personībām, kurām pasaulē ir jāveic noteikti uzdevumi. Tādējādi šīm vēlākām personībām ir ieausti, iemiesoti šādi pagātnes personību astrālie un ēteriskie ķermeņi. Kad tas notiek, jūs redzat, ka pagātnes personība darbojas ne tikai tur, kur tā pastāv, bet ar to, kas tai ir, iedarbojas arī nākotnē.

Piemēram, *Zaratustra*, kurš bija spējīgs rīkoties ar savu astrālķermeni un kurš vēlāk to nodeva tālāk *Hermesam*, varēja sacīt sev: Es dzīvoju, bet es darbošos ne tikai tā, ka es pats te tagad darbojos kā ārēja personība, bet es arī vēl cauraudīšu ēģiptiešu *Hermesa* astrālķermeni, tā, ar kuru sāksies ēģiptiešu kultūras laikmets. – Šādai personībai ir ķermenis, ir *kaya*, kas darbojas ne tikai tajā vietā, kur viņš ir, bet kurš iedarbojas arī nākotnē, atbilstoši nākotnes attīstības likumam. Likumu, kas iesniedzas nākotnē, sauc *Dharma*. Šādu ķermeni sauc par *Dharmakaya*. Tie ir noteikti izteicieni, kas bieži atkārtojas Austrumu zinātnē. Te jums ir patiesais izskaidrojums, kā tie vienmēr ir tikuši pasniegti pirmatnējā pasaules gudrībā.

Un tagad atskatīsimies uz visu tā daudzveidību, ka mums šajās dienās ir slīdējis garām. Tad mums dvēselē īsti var nedot mieru viens jautājums, tas ir jautājums: ko mēs īstenībā līdz šim, pamatā ņemot, esam saukuši par cilvēku? – Par cilvēku mēs esam saukuši noteiktu attīstības pakāpi. Mēs atklājām, ka Personības gari bija cilvēki uz senā Saturna; mēs atklājām, ka pat Troņiem kādreiz ir jābūt bijušiem cilvēkiem; atklājām, ka cilvēks turpina attīstīties, ka viņš paceļas uz augstākām būtnēm; mēs pat iepazīnām pirmos šīs augšupejas etapus eņģeļos, erceņģeļos; iepazīnām šajās būtnēs būtnes, kuras kaut ko upurē. Mēs redzējām upurēšanas sākumu, kas augstākajā mērā pastāvēja Troņiem. Pirmo radošās darbības iemirdzēšanos mēs redzam tajos, kuri ir tautu un rasu vadoni, kuri paši savus ķermeņus prata tā apstrādāt, ka tie varēja kaut ko izstarot. Kā Troņi izstaroja savu gudrību, tā citādākā mērā *Nirmanakayas* izstaroja nākotnē paši savus ķermeņus vēlākajām individualitātēm, kuri attiecīgajā punktā netiktu tālu uz priekšu savā attīstībā, ja nesaņemtu iemiesotu to, ko izstaroja iepriekšējās būtnes.

Lūk, tā mums veidojas attīstības jēdziens no tā punkta, kad ņem, līdz tam brīdim, kad sāk izstarot, radīt. Mēs redzam savu garīgo acu priekšā izveļamies radītāja jēdzienu un tad sakām sev: tātad no radījuma par radītāju attīstās katra būtne. Bet tad, erceņģeļi attīstījās par cilvēkiem uz senās Saules, Personības gari uz senā Saturna, eņģeļi uz senā Mēness, mēs, cilvēki uz Zemes, un tā tas turpināsies; vienmēr, vienmēr kādas būtnes attīstīsies par cilvēkiem. Vai tas viss tā turpināsies bezgalīgi? Vai tiešām tas ir tikai mūžīgi riņķojošs cikls, kurā, piemēram, uz Saules atkārtojas tas, kas jau bija uz Saturna, tikai vēlāk pievienojas vēl zināms skaits būtnu? Jo Uguns gari nāk vienu pakāpi vēlāk nekā Personības gari. Vai tiešām tas viss ir tā, ka vienmēr būtnes no sākumā bezpalīdzīgiem radījumiem attīstīsies līdz tādiem, kuri spēj upurēt? Tā tas nav, tas noteikti tā nav! Tad rodas liels jautājums: vai tā cilvēkam būsana uz Saturna, kādu tur vadīja Personības gari, vai erceņģeļu būsana par cilvēkiem uz Saules, eņģeļu cilvēkbūsana uz Mēness ir tā pati cilvēkbūsana, kā tā, ko vadām mēs uz Zemes? Redzat, ja mēs uzmanīgi apskatām, piemēram, eņģeļu dabu tikai kā mūsu nākamā laikmeta, Jupitera laikmeta attēlu? Ja mēs Uguns garos redzam tikai tēlu tām būtnēm, par kādām mēs kļūsim uz Venēras? Vai tiešām ir kāds iemesls teikt: te nu mēs esam uz Zemes, mēs sasniegsim augstākas pakāpes pasaules attīstības gaitā, mēs paši pacelsimies hierarhijās, bet tās būtnes, par kurām mēs varēsim kļūt, tās visas jau ir te, un mūsu pašu pakāpi citas būtnes jau ir izgājušas! Vai tas ir tā? Tas ir liels konsekvencu jautājums, kuram īstenībā ir jāparādās dvēselē katram, kurš bez aizspriedumiem ir ļāvis uz sevi iedarboties šīm lekcijām.

Ja mums ir darīšana ar tādu tapšanu par cilvēkiem, kas mūžīgi atkārtojas, tad mēs esam kā Personības gari uz senā Saturna, kā erceņģeļi uz senās Saules, kā eņģeļi uz Marsa. Tas varētu būt svarīgi mums,

bet augstākajiem dieviem tas būtu tikai viņu radījumu pavairošanās, un viņi nebūtu sasnieguši nekādu īpašu progresu. Bet citādāks ir jautājums: vai cilvēki varbūt tieši tādēļ, ka viņi kļūst par cilvēkiem uz Zemes, attīstīsies par būtnēm, kuras spēs kaut ko, ko eņģeļi nespēj, ko arī erceņģeļi un Personības gari nespēj? Vai visa radīšana ir kaut ko iemācījusies vairāk no tā, ka pēc erceņģeļiem un eņģeļiem ir radījusi cilvēkus? Vai radīšana ir progresējusi? Vai cilvēkam ar to, ka ir papūlējies nolaisties zemāk, varbūt ir izredzes pacelties vēl augstāk? Šo jautājumu mēs sev uzdodam kā sava veida jautājumu par sekām, konsekvencēm. Mūsu apskatu turpinājumam ir jābūt veltītam tam: cilvēka pilnā nozīme kosmosā un cilvēka attiecībām ar augstākajām hierarhijām – par ko kļūs cilvēks hierarhiju gradācijā?

DESMITĀ LEKCIJA

1909. gada 18. aprīlis, vakarā

Individualitātes evolūcija. Zemes matērijas liktenis: tā saraujas centra virzienā, un tur pazūd. Tas, kas pazūd centrā, atkal parādās perifērijā, ar pārveidotu rezultātu tam, ko tajā ir iespiedušas būtnes. Kristāliskās debesis. Urāns un Neptūns. Dievišķās Trīsvienības valstība. Dievu apcere un sekošana tiem. Konflikts debesīs. Šķēršļu dievi. Caur viņu iezagšanos cilvēka astrālajā ķermenī rodas ļaunuma iespējamība. Mihaela cīņa ar pūķi. Vērša uzvarētāja simbols. «Es» brīvība kā Kristus nāves sekas. Cilvēka Es pašam ir brīvi jāizlemj pieņemt Kristu un tādējādi atpestīt Luciferu. Attīstīt brīvības un mīlestības garu ir desmitās hierarhijas mērķis. Tā ir cilvēces jēga, kas pamatota no kosmosa jēgas.

Papildus jautājumam, kas tika uzdots iepriekšējās lekcijas beigās, pie mūsu lekciju tēmas varētu iztīrīt vēl daudz vairāk, taču desmit lekcijās vienkārši nav iespējams izsmeloši izrunāt par visām mūsu pasaulēm. Tāpēc, lūdzu, ļaujiet man, pirms pievērsos mūsu jautājumam, izteikt dažas papildu piezīmes, kas zināmā mērā būs saistītas arī ar mūsu noslēguma apskatiem.

Pirmā piezīme, kas man jāizsaka, mūsdienu apziņai ir ļoti sarežģīta, varētu pat teikt, sākotnēji vispār nesaprotama; taču ir ļoti zināt, ka tāda lieta pastāv. Proti, jautājums ir: kā šie planētu veidojumi patiesībā atkal izzūd? Garīgajā sfērā jums ir skaidrs, kā notiek attīstība: būtnes paceļas arvien augstākos līmeņos, un, paceļoties, tām jāatstāj senākā arēna, senākā mājvieta, kas tām kādu laiku ir kalpojusi, lai attīstītu noteiktas spējas, kuras citādi tās nebūtu varējušas attīstīt. Evolūcijas gaitā tuvojoties laikam, ko mēs saucam par seno lemūrisko laikmetu, cilvēce savas vispārējās attīstības gaitā bija progresējusi līdz tam, ka tā visu, ko varēja sasniegt Saturna, Saules un Mēness attīstības laikā, bija atkātojusi. Tagad tā parādījās mūsu Zemes evolūcijas mājvietā, kas tikko bija izveidojusies tās tālākai attīstībai. Tā attīstījās caur lemūriskajam un atlantiskajam laikmetiem līdz mūsu laikam, un tā turpinās attīstīties nākotnē, kā mēs to zinām, virzoties no inkarnācijas uz inkarnāciju. Tomēr pēc kāda laika tai atkal būs jāpamet Zeme, jo Zemei vairs nebūs ko piedāvāt, jo tā vairs nesniegs cilvēcei nekādas attīstības iespējas.

Jūs varētu iztēloties, ka mūsu Zeme kļūtu par neapdzīvotu gruvešu kaudzi, kad cilvēks to pamestu; jūs varētu to salīdzināt ar to, ja kādu pilsētu pamet visi tās iedzīvotāji. Jūs zināt, kā izskatās šāda pilsēta jau pēc neilga laika, kā tā pakāpeniski pārvēršas sava veida zemes paugurā. Skats uz senām, tā teikt, Zemes valstībā uzņemtiem pilsētām sniedz pietiekamu ainu. Tā tas patiešām ir mūsdienās. Bet tā tas nebūs ar Zemes nākotni. Tas, kas var jūs aizvest pie atbildes uz jautājumu, kā būs ar mūsu Zemes nākotni, to var sniegt sekojošs apskats: ko īstenībā cilvēku attīstībai dod, piemēram, *Leonardo da Vinči*, *Rafaels* vai citi lielie ģēniji vienā vai otrā jomā? Ko tas nozīmē Zemes attīstībai, ka *Rafaels* vai *Mikelandželo* ir radījuši tos brīnumainos mākslas darbus, kas vēl mūsu dienās iepriecina tūkstošiem un tūkstošiem cilvēku? Bet varbūt viens otrs no jums, mani dārgie draugi, ir izjutuši zināmas skumjas, skatoties uz *Leonardo da Vinči* «Svēto vakarēdienu», kad Milānā gleznas priekšā nācās jautāt sev, cik ilgi šis *Leonardo da Vinči* brīnumainais veikums vēl pastāvēs. Jo nevajadzētu aizmirst, ka *Gēte* savā pirmajā ceļojumā uz Itāliju vēl varēja apskatīt šo mākslas darbu tā pilnā spožumā, bet mēs tagad to vairs tādā mērā nevaram. Tātad kopš *Gētes* laikiem līdz mūsdienām šis mākslas darbs ārējā materiālajā pasaulē ir nonācis līdz tam, ka izsauc šādu bēdīgu sajūtu. Cilvēkiem, kuri dzīvos vēl vēlāk pēc mums nekā mēs pēc *Gētes* tas vispār vairs nepastāvēs. Tā tas ir ar visu, ko cilvēki rada uz Zemes un kas uz Zemes ir iemiesots fiziskajā matērijā. Bet tā, pamatā ņemot, tas ir arī ar Zemi pašu, arī ar cilvēku radītajiem darbiem. Pārcelieties garā uz to laiku, kad cilvēki garīgi būs pacēlušies augstākās sfērās. Domām mūsdienu nozīmē – es pat nerunāju par zinātniskajām idejām, jo tām vairs nebūs nekādas nozīmes jau pēc trīssimt līdz četrsimt gadiem – bet cilvēku domām vispār, kāda tām ir nozīme tagad uz Zemes, kādas tās nāk no galvas smadzenēm, tām, dabiski, nebūs nekādas nozīmes augstākajām pasaulēm, tās ir nozīmīgas tikai uz Zemes. Bet cilvēks Zemi ir pametis. Kas tad

notiek ar visu to, ko cilvēki ir radījuši gadu simtu un gadu tūkstošu gaitā uz mūsu Zemes? Kas vispirms garīgi nāk prātā, tā, dabiski, ir kādas individualitātes evolūcija. *Leonardo da Vinči* ir pacēlies augstāk caur to, ko viņš ir paveicis – tā ir viņa pacelšanās augstāk. Bet mēs sev jautājam: vai tās lielās idejas, lielie impulsi, kurus varenie radītāji ir iekaluši Zemes vielā, vai tie neko nenožīmē Zemes nākotnei? Vai Zemes nākotne sabirs putekļos un tas, ko cilvēks ir paveicis uz Zemes, vai tas izzudīs reizē ar Zemes esamību? Jūs apbrīnojat Ķelnes Domu. Protams, ka pēc kāda salīdzinoši īsa laika tur vairs nebūs palicis ne akmens uz akmens; bet ka kādreiz cilvēks ir savu Ķelnes Doma ideju izteicis akmenī, vai tas neko nenožīmē visai Zemei? Mēs tātad neskatāmies uz to, ko cilvēki paņem līdzi no Zemes, mēs skatāmies uz Zemi pašu. Redzat, planēta patiešām savas attīstības gaitā paliek arvien mazāka un mazāka, tā savelkas kopā. Tāds ir planētu matērijas liktenis; bet tas nav viss, tas ir tikai tas, ko no planētas, tā teikt, var apskatīt fiziskās acis un fiziskie instrumenti. Pastāv materiālās pasaules attīstība arī pāri šim punktam.

Un tagad uzmanīgi apskatīsim šo materiālā attīstību pāri šim punktam, un te es nonāku pie tā, par ko teicu, ka tagadnes saprātam to ir grūti, varbūt pat vispār nav iespējams apjēgt. Tā nu ir, ka Zeme nemītīgi saraujas. Matērija no visām pusēm spiež uz centru. Un tagad es saku, pats par sevi saprotams, ka ar pilnu apziņu, ka pastāv spēka (*enerģijas*) saglabāšanās likums, bet arī ar pilnu apziņu par katram okultistam zināmu faktu: matērija arvien vairāk un vairāk saspiežas centra virzienā, un īpatnējais ir tas, ka matērija centrā izzūd.

Lai padarītu to pavisam uzskatāmu: iedomājieties, ka jums būtu gabaliņš matērijas, kas tiktu arvien vairāk un vairāk saspiegta uz centru – centrā matērija izzūd; tā netiek izspiesta ārā pa otru pusi, tā patiešām centrā pazūd nebūtībā! Tā ka varat iztēloties, ka Zeme kādreiz, tās materiālajai daļai saspiežoties uz centru, šajā centrā pazūd. Bet tas nav viss. Tādā pašā mērā, kā tā pazūd centrā, tā parādās apkārtņē. Tur ārpusē tā atkal parādās. Vienā telpas vietā matērija pazūd, un no ārpuses tā atkal parādās. Viss, kas izzūd centrā, atkal ienāk no apkārtnes, tiek pievilkts klāt un, proti, tā, ka tagad šajā matērijā ir iestrādāts iekšā viss, ko būtnes, kuras ir strādājušas uz šīs planētas, ir iespiedušas matērijā; dabiski, ka ne jau tagadējā formā, bet tādā formā, kāda tai tiek piešķirta līdz ar šo pārveidošanos. Tā jūs redzētu Ķelnes Domu, tā materiālajām daļiņām pazūdot iekšā centrā, redzētu to atkal parādāties no otras puses. Nekas, itin nekas nepazūd no tā, kas tiek paveikts uz kādas planētas, bet gan atgriežas atkal no otras puses.

Tas, kas bija atnācis mūsu Zemes attīstības sākumā pirms Saturna attīstības, tas mums būtu jāliek ārpusē, ārpus Zodiaka. Pirmatnējā pasaules gudrība to nosauca par kristāldebesīm, un šajās kristāldebesīs bija deponēti agrākās evolūcijas būtņu darbi. Tie, tā sacīt, veidoja to, uz kā pamata sāka radīt jaunās būtnes.

Kā jau teikts, mūsdienu saprātam ir ārkārtīgi grūti to aptvert, jo tas ir pieradis skatīties tikai uz materiālo, jo tas nav pieradis pie atziņas, ka vienā trīsdimensionālās telpas vietā materiālais var pazust un citā vietā pēc tam, kad ir izgājis cauri citām dimensijām, atkal var atgriezties. Kamēr jūs ar savu priekšstatīšanos paliekat trīsdimensionālajā telpā, jūs to nevarat aptvert, jo tas iziet ārpus trīsdimensionālās telpas. Tādēļ tas nav redzams, kamēr no otras puses atkal neienāk trīsdimensionālajā telpā. Starplaikā tas ir citā dimensijā. Tā nu ir tāda lieta, ko mums kopš šā brīža ir jāaptver, jo vispār mūsu pasaules izcelšanās lietas ir savstarpēji saistītas visdažādākajos veidos, un kaut kas, kas ir vienā vietā, dažreiz tiešām komplicēti ir saistīts ar kaut ko citu, kas atrodas pavisam citā vietā šajā trīsdimensionālajā telpā.

Mēs teicām, ka mūsu planētas veidošanās sākās ar seno Saturnu. Tā patiešām tā arī ir sākusies. Tad tā virzījās tālāk līdz Jupiteram. Kad nu sākās visa Jupitera radīšana, tad, kā jūs zināt, tur piedalījās arī visas būtnes no apkārtnes. Bet tieši tāpat kā darbojas un turpina attīstīties būtnes mūsu planētu sistēmas iekšējā sadalījumā, tāpat arī būtnes ārpusē, kuras iedarbojas no apkārtējās telpas. Tātad kā

atkāpjas noteiktas būtnes no iekšpuses, tā atkāpjas arī tās zināmās būtnes, kuras ir tur ārā pasaules telpā. Un tieši tāpat, kā tika saspīests kopā Jupiters, tās būtnes, kuras atkāpās, saspīda kopā kaut ko, kam nav saistības ar mūsu attīstību, bet, kas līdz ar būtnēm, kuras atkāpās, vispirms kļuva par Urānu un tad, Marsa attīstības laikā kļuva par Neptūnu. Urāna un Neptūna nosaukumi, dabiski, vairs nav izvēlēti tajā veidā, kā senie izvēlējās piemērotus nosaukumus katrai lietai, kaut arī tieši Urāna nosaukumā vēl ir jēga. Tas tika dots, kad vēl bija neliela nojauta par pareizo nosaukumu piešķiršanu, tādēļ to, kas ir ārpus mūsu loka, apkopoja vārdā «Urāns».

Tāpat mēs redzam, ka tās abas planētas, kuras mūsdienu astronomija apskata kā pilnīgi līdzvērtīgas pārējām planētām, nāk pavisam no cita pamata, ka tām būtībā ar mūsu pasaules tapšanu nav nekādas īpašas saistības. Tās pārstāv tieši to pasauli, kas radusies tā, ka būtnes, kurām Saturna laikā vēl bija kāda darīšana ar mums, ir atkāpušās, un ir izveidojušas sev mājvietas tur ārā. No tā jūs varēsiet izsecināt vēl dažus citus faktus, piemēram, ka šīm planētām ir pretējā virzienā rotējoši pavadoņi un vēl daudz ko citu.

Tā nu mēs esam īsi pārskatījuši mūsu Saules sistēmas veidošanos un sev jautājuši: kāda īstenībā ir cilvēka vieta attiecībā pret šīm augstāko hierarhiju būtnēm, kuras, pamatā ņemot, bija cilvēka priekšteči? Mēs varam sākt ar augstākajām, ar Serafiem, Ķerubiem un Troņiem un tieši viņus raksturojot izveidot sev labu jēdzienu par cilvēku. Ja mēs celtos augstāk par Serafiem, tad ienāktu Dievišķās Trīsvienības jomā. Kas padara Serafus, Ķerubus un Troņus tik īpašus, salīdzinot ar visām pārējām būtnēm pasaulē? Viņiem ir tas, ko nosauca par iespēju «tieši skatīt Dievību». Tas, ko cilvēkiem pakāpeniski jācenšas sasniegt savas attīstības gaitā, viņiem ir bijis jau no paša sākuma. Mēs kā cilvēki sakām: mums ir jāsāk no mūsu pašreizējās pozīcijas, lai sasniegtu arvien augstākus izzīņas, gribas un tā tālāk spēkus; līdz ar to mēs nonāksim arvien tuvāk un tuvāk dievišķajam, dievišķais mums kļūs arvien klātesošāks. Bet mēs sakām sev: mēs attīstāmies augšup uz kaut ko, kas mums vēl ir aizplīvurots, uz dievišķo. Tas veido atšķirību starp Serafiem, Ķerubiem, Troņiem un cilvēku: ka no mūsu attīstības paša sākuma augstākās garīgo hierarhiju būtnes jau ir tieši apkārt dievišķajai būtībai, ir pie Dievišķās Trīsvienības, tās jau no paša sākuma bauda tiešu skatu uz dievišķo. Līdz kam cilvēkam ir vēl jāattīstās, tas tām ir jau no paša sākuma. Tādēļ tāpat ir bezgalīgi svarīgi zināt, ka šīs būtnes, kad tās izceļas, redz Dievu, ka tās dzīvojot vienmēr redz Dievu. Ko tās dara, ko tās paveic, tās to dara tieši no Dieva skatīšanas, Dievs to dara caur tām. Tās nemaz nevar rīkoties citādi, tas būtu tām neiespējami jebkad rīkoties citādāk, nekā tās rīkojas, jo Dieva skatīšanā ir milzīgs spēks, tam ir tāda ietekme, ka tās ar tiešu drošību un tiešu impulsu īsteno to, ko Dievība tām uzdod. Kaut kas tāds, kā pārdomāšana, apspriešana šo būtņu lokā nepastāv, ir tikai Dievības pavēļu uztveršana un arī tiešs impulss darīt tieši to, kas ir uztverts, skatīts. Un, to darot, tās uztver Dievību tās sākotnējā, patiesajā veidolā, tieši tādu, kāda Dievība ir. Tās pašas sevi uzskata tikai par dievišķās gribas, dievišķās gudrības izpildītājiem. Tās tas ir ar augstākajām hierarhijām.

Ja mēs nokāpjam lejup pie nākamās hierarhijas, pie tām būtnēm, kuras mēs saucam par Kundzībām, Spēkiem un Varām jeb arī par Gudrības, Kustības un Formas gariem, tad mums ir jāsaka: tām vairs nav tik tieša skata uz Dievišķo; tās vairs neredz Dievu tā tiešajā veidolā, kāds Viņš ir, bet tikai Dieva atklāsmēs, tajā, ko Viņš parāda, ja drīkst tā izteikties, ar savu sejas izteiksmi, fizionomiju. Tām dabiski ir nepārprotami skaidrs, ka tas ir Dievs; tās saņem tiešu impulsu un seko Dievišķā atklāsmēm, izpausmēm, tāpat kā Serafiem, Ķerubiem un Troņiem. Impulss vairs nav tik spēcīgs, bet tas tomēr vēl ir tiešs, nepastarpināts. Serafiem, Ķerubiem un Troņiem būtu neiespējami pateikt, ka viņi nepildīs to, ko viņi redz kā Dieva pavēli, uzdotu; tas būtu neiedomājami tā tuvuma dēļ, kādā viņi stāv Dievam. Bet arī Kundzībām, Spēkiem un Varām noteiktā veidā ir pilnīgi izslēgts, ka viņi pasāktu kaut ko, ko pati Dievība negribētu.

Tādēļ, lai pasaules attīstība vispār varētu virzīties uz priekšu, bija jāiestājas kaut kam ļoti īpašam. Te mēs nonākam pie jomas, kura cilvēkiem vienmēr ir bijusi grūti izprotama, pat tiem, kuri jau bija nokļuvuši līdz noteiktai mistēriju gudrības pakāpei. Bet senajās mistērijās bija meklēts veids, kā padarīt saprotamu sekojošo. Noteiktā mistērijās-iesvētīšanas pakāpē senajās mistērijās iesvētāmais tika nostādīts naidīgu varu priekšā, kuras ārēji izskatījās briesmīgas, šausmīgas un kuras arī darīja briesmīgas lietas iesvētāmo acu priekšā. Un tie, kas to darīja, bija neviens cits, kā maskējušies priesteri, maskējušies gudrie. Lai izsauktu nepieciešamos pārbaudījumus, priesteriem bija jāpārgērbjas baismīgos dēmonos, baisās būtnēs, kuras darīja šaušalīgas lietas, visatbaidošākās lietas, kādas cilvēki vispār jebkad spētu iedomāties. Kas bija tam pamatā? Lai iesvētāmajam parādītu, cik ļoti attīstība var nomaldīties no taisnā ceļa, paši iniciētie, priesteri rādīja to ļaundaru maskās, ļaunuma maskā. Bija jārodas ilūzijai, ka ļaunums stāv viņa priekšā, un tikai tad, kad tiek nomestas maskas, viņš ierauga patiesību. Kad ilūzija tika atklāta, tad viņš ieraudzīja, ka runa ir par pārbaudījumu. Lai padarītu viņu stipru un apbruņotu pret ļaunumu, tas tika viņam demonstrēts visatbaidošākajā veidā, to rādīja tieši gudrie, priesteri, kuri paši dabiski patiesībā neaizklāda nekādos maldos. Tas bija tikai atspoguļojums tam, kas patiešām bija noticis kosmiskajā attīstībā.

Starplaikā starp Jupitera un Marsa attīstību, ja drīkstu izteikties triviāli, tika nosūtīts zināms skaits būtnu no *Spēku* sfēras; tās tika iekļautas attīstības gaitā tā, ka tās tā vietā, lai veicinātu attīstību uz priekšu, lika tās ceļā šķēršļus, kavēkļus. Tas ir tas, ko mēs jau iepazinām kā strīdu debesīs. Tātad attīstībā tika iemesti, ja drīkstam tā sacīt, nosūtīto Spēku darbi, jo valdošo pasaules varu hierarhijām bija jāsaka: nekad nevarētu izcelties tas, kam ir jāizceļas, ja ceļš tā turpinātos uz priekšu taisnā līnijā. Bija jārodas kaut kam lielākam.

Iedomājieties, ka jums ir jāstumj uz priekšu kādi ratiņi. Līdz ar to, ka jūs tos stumjat uz priekšu, zināmā veidā attīstās jūsu spēki. Ja ratiņus piekraus ar smagāku balastu, jums būs jāstumj spēcīgāk, bet toties jūsu spēki attīstīsies vairāk. Iedomājieties, ka Dievība būtu atstājusi pasaules evolūciju tādu, kāda tā bija vēl arī pāri Jupiteram: protams, ka cilvēki varētu turpināt labi attīstīties; bet cilvēce varētu kļūt vēl spēcīgāka, ja tai ceļā liktu attīstības šķēršļus. Šie Spēki bija jānosūta cilvēces labumam. Šie *Spēki* iesākumā nekļuva ļauni, tos nevajag uztvert kā ļaunus spēkus, drīzāk var pat sacīt, ka tie upurējās, nostājoties kavējoši attīstības ceļā. Tādēļ šos Spēkus var saukt par Šķēršļu dieviem šī vārda visaptverošākajā nozīmē. Tie ir Kavēkļu, Šķēršļu dievi, kas nolikti attīstības trajektorijas ceļā; un no tā brīža bija dota iespēja visam tam, kas notika nākotnē. Šie Spēki, kas bija nosūtīti, paši par sevi nebija ļauni, tieši pretēji tie bija lielie attīstības veicinātāji, sacelot vētru pret normālo attīstību. Bet tie bija ļaunuma radītāji; jo līdz ar to, ka tie sacēla vētru, pakāpeniski izcēlās ļaunums.

Šo «aizkomandēto, nosūtīto, deleģēto» Spēku attīstības ceļš dabiski veidojās pavisam citādāk nekā viņu brāļiem. Viņu darbošanās bija daudz atšķirīgāka, un sekas tam bija tādas, ka šie Spēki Mēness attīstības laikā savā ziņā kļuva par pavedinātājiem tām būtnēm, kuras mēs saucam par eņģeļiem. Eņģeļi Mēness attīstības laikā piedzīvoja savu cilvēka pakāpi. Uz Mēness parādījās eņģeļcilvēki, kuri, tā sacīt, noskatījās, kā iedarbojas attīstības kavēkļi, un sacīja sev: mēs tagad varētu ielaisties uz to, lai pievārētu šos kavēkļus, varētu traukties iekšā visā šajā Mēness attīstības vētrā, bet mēs no atturēsimies, mēs negribam tur ienirt, mēs gribam palikt augšā pie labajiem dieviem. Šīs eņģeliskās būtnes noteiktā Mēness evolūcijas brīdī, tā teikt, atrāvās no Spēkiem, kas tur lejā lika šķēršļus Mēness attīstībai. Turpretī uz Mēness bija citi eņģeļcilvēki, kuri sev teica: tiem mēs nesekosim; ja mēs sekotu viņiem, tad attīstība tagad pagrieztos atpakaļ, tajā netiktu iemiesots nekas jauns. – Tieši ar to, ka parādījās šie kavēkļi, Mēness attīstībai tika pievienots kaut kas jauns. Tās būtnes, kuras sacīja: es negribu nekādas darīšanas ar to, kas notiek tur lejā, es palieku pie Spēkiem, kuri negrib saskarties ne ar ko zemāku – tās senā Mēness attīstības laikā izvēlās ārā no Mēness masas un kļuva par pavadošām būtnēm visam tam, kas ir Saulē. Tās neielaidās tajā, kas norisinājās uz izstumtā Mēness, kurā tieši bija šie šķēršļi. Bet tās otras, kuras tajā ienira, tām būtnēm tagad visā viņu ķermeniskumā, visā tajā,

ko tās ņēma no Mēness, bija jāuzņem tas, kas tur bija kā attīstības šķēršļi; tām, tā sacīt, bija jānocietinās vairāk nekā tas būtu bijis parasti. Viņu ķermeniskie apvalki kļuva blīvāki, nekā tas būtu bijis parasti; viņām ķermenī nonāca Spēku darbu konsekvences. Bet Spēku darbi bija labi pamatoti dievišķajā pasaules plānā, to mums vienmēr jāpatur prātā. Un vēl vienas tālākas sekas bija tādas, kad Mēness attīstība pārgāja Zemes attīstībā, tas viss noteiktā veidā atkārtojās, ka tās būtnes, kuras bija metušās visā Mēness attīstības pilnajā straumē, atpalika aiz tām, kuras par to neko negribēja zināt, un vēl vairāk bija atpalikušas citas, kuras bija pievilkusi regresīvā attīstība.

Tas viss noveda pie tā, ka Zemes attīstības laikā pastāvēja attīstīti eņģeļcilvēki un atpalikuši. Attīstītie eņģeļcilvēki taisījās klāt cilvēkam tajā laikā, kad viņš Lemūrijā brieda cilvēciskā Es dīglā uzņemšanai, un piedāvāja cilvēkam, tā sacīt, jau uzreiz brīvu pacelšanos garīgajās pasaulēs un vairs neieieļties tajā, kas kopš Mēness laikiem bija ticis iejaukts pasaules attīstības gaitā. Un bija arī tās būtnes, kuras tolaik bija atpalikušas un kuras mēs saucam par luciferiskajām būtnēm, kuras taisījās klāt cilvēka astrālķermenim – pie «Es» tās klāt netika – un šajā astrālķermenī iepotēja visas sekas no strīda debesīs. Tātad, ja Spēki tika aizkomandēti strīdam debesīs, ja tie tur tika radīti tikai par Šķēršļu dieviem, tad tagad viņu veikuma sekas ieslīdēja cilvēka astrālķermenī, un tur tās nozīmēja kaut ko citu: tur tās nozīmēja iespēju maldīties un ļaunuma iespēju. Tagad cilvēkam bija dota iespēja maldīties, kļūdīties un iespēja ļaunumam, bet toties vienlaikus arī iespēja ar paša spēku pacelties pāri maldiem un ļaunumam.

Apdomājiet tagad, ka tādām būtnēm, kā pie otrās hierarhijas piederošajiem Spēkiem ar pašu spēkiem nebūtu bijusi iespēja kļūt ļauniem – tām bija jātiek aizkomandētām. Un tikai trešās hierarhijas būtnes, proti, tikai tās, kuras stāvēja vistuvāk cilvēkam, tās varēja, tā sacīt, sekot vai nesekot kavējošajiem Spēkiem. Tās, kuras nesevoja, mēs vienmēr atkal ieraugām attēlotas bildēs, kurām vajadzētu uzskatāmi parādīt uzvaras, kas tika izcīnītas debesīs; kurām būtu jāpauž tas, kas notika tolaik Mēness attīstības laikā, kad cilvēks progresēja līdz astrālķermeņa iemiesošanai, tas ir, līdz cilvēkdzīvnieciskumam. Tur tās eņģeļbūtnes, kuras, tā teikt, bija palikušas labas, izlauzās no šīs Mēness tapšanas, izkāpa ārā no tā, kas bija tur lejā uz Mēness. Šī aina stāvēja cilvēka dvēseles priekšā dažādos veidos. Tas ir tas, ko sākotnēji nozīmē Mihaela cīņa ar pūķi. Šo, ainu jūs redzat arī Mitrās-vēršas attēlojumā, un tur īpaši uzskatāmi. Dabiski, ka ar to negribēja pateikt: šīs eņģeļbūtnes izvairījās no sava uzdevuma, bet gan attēloja tās kā nākotnes ideālu. Šīs būtnes, tā teica, deva priekšroku tam, lai paceltos garīgajā pasaulē. Tu esi nolaidies lejā; kopā ar tevi ir nolaidušās citas būtnes, kuras ir sekojušas Spēku šķēršļiem. Tagad tev ir jāpārstrādā tas, ko tu ar to esi uzņēmies, un jāuznes augšā garīgajā pasaulē; tev, tā teikt, paceļoties augšup ir jāklūst par šādu Mihaelu, šādu vēršu uzvarētāju. – Jo katrs šāds simbols ir noteikti lietojams šajā divkārtējā nozīmē.

Tā mēs redzam, ka zināmā mērā tikai ar to, ka Spēki tika aizkomandēti, cilvēkam tika dota iespēja pašam no sevis sasniegt mērķi, ko pat augstākie Serafi nevar sasniegt paši no sevis. Tas ir būtiskais. Viņi nemaz nevar rīkoties citādi, Serafi, Ķerubi, Troņi, kā tikai sekot tiešajiem impulsiem, kurus dod Dievība. Kundzības, visa otrā hierarhija arī nevar rīkoties citādāk. Daļa no Spēkiem tika aizkomandēti; tātad arī šie Spēki, kuri, tā sacīt, metās attīstības ceļā, nevarēja citādi, kā tikai sekot Dievības pavēlēm. Arī tajā, ko varētu saukt par ļaunuma izcelšanos, arī tur viņi tikai īstenoja Dievības gribu; padarot sevi par ļaunuma kalpiem, viņi tikai īsteno Dievības gribu, kura pa apkārtceļu caur ļaunumu grib attīstīt spēcīgu labo. Un tagad nolaidīsimies pie tām būtnēm, kuras mēs saucam par *Varām*: pašas no sevis tās to nevarētu sasniegt. Arī tās nevarētu kļūt ļaunas pašas caur sevi; arī ne Personības gari, arī ne Uguns gari. Jo kad tie vēl bija cilvēki uz Saules, tad Spēki vēl nebija aizkomandēti, tad vēl vispār nepastāvēja nekāda iespēja kļūt ļauniem. Pirmie, kuriem bija iespēja kļūt ļauniem, bija eņģeļi, jo šāda iespēja pastāvēja tikai kopš Mēness attīstības laika. Tad, pārejā no Saules uz Mēnesi, notika cīņa debesīs. Daļa eņģeļu izrāvās no šīs iespējas, tā sacīt, neļāvās sevi pavest Spēkiem, kuri ieveda kavēkļos; tie palika pie savas senās dabas. Tā ka mūsu priekšā lejup līdz pat

eņģeļiem un vēl daļā eņģeļu ir tādas garīgo hierarhiju būtnes, kuras absolūti nevar citādi, kā tikai sekot dievišķajai gribai, kurām nav nekādas iespējas nesekot dievišķajai gribai. Tas ir būtiskais.

Un tad mēs nonākam pie divu kategoriju būtņēm: pirmkārt, tie eņģeļi, kuri bija metušies iekšā tajā, ko bija sarīkojuši *Spēki* cīņas debesīs laikā. Tās bija tādas būtnes, kuras mēs to vēlāko darbu dēļ saucam par luciferiskajām būtņēm. Šīs būtnes tad taisījās klāt cilvēka astrālķermenim Zemes attīstības laikā un deva cilvēkam iespēju ļaunumam, bet līdz ar to arī iespēju attīstīties ar pašu brīviem spēkiem. Tā ka mums visā hierarhiju secībā brīvības iespēja ir tikai daļai eņģeļu un cilvēkam. Tā sacīt, eņģeļu rindas vidū sākas iespēja brīvībai; bet tomēr tikai cilvēkā tā ir izveidota īstajā veidā. Kad cilvēks ieradās uz Zemes, viņam tomēr vispirms bija jākrīt luciferisko garu lielajā varā. Tās caurauda cilvēka astrālķermeni ar saviem spēkiem, un līdz to šajos spēkos tika ievilkts arī «Es»; tā ka mums lemuriskās un atlantiskās attīstības laikā, un vēl arī pēc tam, «Es» bija kā tādā mākonī, kā ietīts mākonī, kuru radīja Lucifera ietekme. Cilvēks tika pasargāts no lejup velkošo spēku pilnīgas pārņemšanas tikai caur to, ka viņu apēnoja agrākās būtnes, ka eņģeļi, kuri bija palikuši augšā, un erceņģeļi augšā iemiesojās īpašos indivīdos un vadīja cilvēkus. Un tas turpinājās līdz tam laikam, kad iestājās kaut kas ļoti īpašs, kad būtne, kura līdz tam bija saistīta tikai ar Saules esamību, bija nonākusi tiktāl, ka tā tagad varēja ne tikai kā agrākās augstāko pasaulu būtnes ienākt cilvēka fiziskajā ķermenī, ēterķermenī un astrālķermenī, bet varēja ielauzties cilvēkā līdz pat viņa «Es».

Atcerieties, kā es attēloju, ka senākos laikos augstākas būtnes nolaidās lejā un apdvēseļoja cilvēka fizisko ķermeni, ēterķermeni un astrālķermeni. Tagad kādā īpašā laikā, kas bija tam aicināts, parādījās indivīds, kurš uzņēma sevī visaugstāko būtni, kura iesākumā bija saistīta ar mūsu Saules esamību un kura inspirējoši iedarbojās līdz pat viņa Es būtībai, uz visiem Es spēkiem.

Es rod savu izpausmi asinīs. Tieši tāpat kā asinis ir kā Es izpausme materiālā vielā, tā asiņu siltums, asiņu uguns ir, tā sacīt, pārpalikušais atlikums no senā Saturna uguns, Es izpausme elementos. Šai būtnei fiziski bija jāizpaužas divējādi: vispirms ugunī. Tā pasludināja sevi ugunī Mozum: degošajā ērkšķu krūmā un zibenī Sinaja kalnā; jo tā ir tā pati būtne, kura tad varēja ienākt cilvēka Es-ā, kura runāja ar Mozu no degošā ērkšķu krūma, no pērkonu un zibeņiem Sinaja kalnā. Tā sagatavo savu atnākšanu un tad parādās ķermenī ar asinīm kā Jēzus no Nācaretes: līdz ar to Saules būtne ienāk šīs zemes indivīdā. Ar to, ka «Es» tiek arvien vairāk un vairāk caurstrāvots un caurausts ar spēku, kas toreiz ielauzās šajā «Es», līdz ar to Es sasniegs spējas pats no sava spēka pacelties pāri visām tām ietekmēm, kas var šo Es novilkt lejā. Jo šī būtne, kura ielaužas līdz pat Es, ir cita veida nekā pārējās būtnes, kuras bija agrāk nolaidušās uz Zemes un bija apdvēseļojušas fizisko ķermeni, ēterķermeni un astrālķermeni.

Ņemsim senos svētos *Rishis*. Viņu ēterķermenī, kā mēs redzējam, bija kādas augstākas būtnes gars, jo viņi šo ēterķermeni bija mantojuši no lielajiem atlantiskajiem priekštečiem, kuros bija šī augstākā būtne. Tas bija pārņests uz viņiem; viņi ar savu astrālķermeni un Es nemaz nespēja sekot tam, kas nāca no ēterķermeņa inspirācijas. Un tā tas notika no laikmeta uz laikmetu. Cilvēki tika inspirēti. Tur vienmēr viņos bija kaut kāda vara, kad viņi tika inspirēti, tas bija kaut kas tāds, kas ar varu pārņēma viņus. No tā, kas bija cilvēka liktenis – atbildēt pašam par sevi – no tā tika kaut kas atņemts, lai varētu kļūt labāk: viņš tika inspirēts ar labāku būtni. Tā tas bija visiem reliģiju dibinātājiem: viņos tika iemiesota būtne, kas bija diženāka par cīņu debesīs, tā ka viņi nebija atstāti pilnīgi pašu ziņā. Kristū parādījās pavisam citas dabas būtne, būtne, kura iesākumā nedarīja neko, pilnīgi neko, lai kaut kā spiestu cilvēkus pielieties sev. Un tas ir tas būtiskais. Ja jūs ņemat visu kristietības izplatīšanos, tad tā jums būs dzīvīgs pierādījums tam, ka Kristus īstenībā savas dzīves laikā nedarīja to, kas tad notika, lai kristietība izplatītos. Paskatieties uz senlaiku reliģiju dibinātājiem. Viņi ir lielie cilvēces vadoņi, viņi no noteikta savas attīstības brīža sāk mācīt, un viņu mācības atstāj milzīgu iespaidu uz cilvēkiem. Paskatieties uz Kristu. Vai Viņš būtībā iedarbojas ar savām mācībām? Viņu īstenībā nemaz nesaprot

tas, kurš tic, ka galvenais esot kāda mācība. Kristus iesākumā vispār neietekmēja ar savām mācībām, bet gan ar to, ko viņš bija darījis. Un lielākais Kristus veikums bija tas, kas beidzās ar nāvi, tā bija nāve. Tas ir būtiskais, ka Kristus iedarbojās ar darbību, kuras izplatībai pasaulē vairs nebija vajadzīga Viņa fiziska klātbūtne. Tā ir tā lielā atšķirība starp Kristus ietekmi un pārējiem reliģiju dibinātājiem. Šī atšķirība vēl gandrīz netiek saprasta, bet tā ir būtiska.

Jūs varat izsekot visas kristietības mācības, visam, kas tiek sprediķots kā mācība kristietībā, un varat katru kristīgo mācību atrast arī citu reliģiju sistēmās. Tas nav noliedzams. Jūs varat teikt: visu būtisko, kas ir kristīgajās mācībās, satur arī citas sistēmas. Bet vai kristietība atstāja savu ietekmi ar savu mācību saturu? Vai tas, kurš iesākumā paveica būtisko, lai kristietība izplatītos, vai viņš balstījās kādās mācībās? Paskatieties uz apustuli Pāvilu! Vai viņš ļāva sevi pārveidot no Saula par Pāvilu dēļ tā, kas ir rakstīts evaņģēlijos? Viņš vajā Kristus sekotājus. Viņš vajā tos, līdz Tas, kurš ir miris pie krusta, parādās viņam no mākoņiem, līdz viņš, Pāvils, gūst pats savu okulto pieredzi, ka Kristus ir dzīvs. Nāves ietekme, padarītā ietekme bija impulss Pāvilam, un tas ir galvenais. Citas reliģiju sistēmas iedarbojas ar savām mācībām, un to mācības ir tās pašas, kas ir arī kristietībā; bet kristietībā nav runa par mācībām, bet gan notikušais, rīcība. Un šī rīcība ir tāda, ka tā ne uz vienu cilvēku neiedarbojas citādi, kā tikai cilvēkam pašam nolemjot ļaut tai iedarboties uz sevi, tas ir, ja tā ir savienojama ar viņa individuālā Es absolūti brīvo raksturu. Jo nepietiek ar to, ka Kristus ir klātesošs cilvēka astrālķermenī, bet Kristum, ja tiešām jātiek saprastam, ir jābūt klātesošam cilvēka Es-ā. Un šim Es ir brīvi jānolemj uzņemt Kristu. Tas ir tas, kas ir galvenais. Bet tieši ar to šis cilvēka Es, kad tas sasaistās ar Kristu, uzņem sevī realitāti, dievišķu spēku, nevis tikai mācību. Tādēļ var tikt simtreiz pierādīts, ka visas kristietības mācības jau ir atrodamas te, vai tur; bet tas nav tas svarīgais, bet gan galvenais ir tas, ka būtiskais kristietībā ir rīcība, kas var kļūt par paša īpašumu tikai ar brīvprātīgu pacelšanos augstākajās pasaulēs. Tātad cilvēks uzņem sevī Kristus-spēku tikai caur to, ka uzņem to brīvprātīgi, un to nevar uzņemt sevī neviens, kurš to neuzņem brīvprātīgi. Bet tas cilvēkiem ir kļuvis iespējams tikai caur to, ka Kristus parādījās uz Zemes kā cilvēks, ka Viņš bija aicināts kļūt par cilvēku uz Zemes.

Citā situācijā ir kritušie eņģeļi, kuri tagad dzīvo uz Zemes kā luciferiskie. Viņiem īstenībā uz Mēness būtu bijis jāklūst par cilvēkiem. Viņi ir atpalikuši savā attīstībā, tādēļ var iekļūt astrālajā ķermenī; pie Es tie iesākumā netiek klāt. Nu tie ir savādā stāvoklī, tādā stāvoklī, ko mēs faktiski varam attēlot tikai grafiski, kaut arī tas izskatās pedantiski.

Pieņemsim – ja tagad neskatāmies uz ēterķermeni un fizisko ķermeni – ka cilvēka astrālķermenis lemuriskās attīstības laikā būtu šis aplis, viņa Es būtu ieslēgums šajā astrālķermenī; Es pakāpeniski ienāk iekšā astrālķermenī. Kas tagad notiek? Lemuriskās attīstības laikā cilvēka astrālķermenī visur ielavās luciferiskās varas un caurauž to ar saviem darbiem, kas cilvēkā tad izpaužas kā zemākās kaislības. Tas, kā dēļ cilvēks var iekrist maldos un ļaunumā, tas sēž astrālķermenī; to tajā ir injicējuši luciferiskie gari. Ja tie nebūtu to tajā injicējuši, cilvēkam nekad nerastos iespēja maldīties vai ļauties ļaunumam, viņš būtu ticis pacelts augšā, kur saņemtu savu Es nekādu kavējošu ietekmju neskarts. Tā

tas turpinās, tikai lielie cilvēku vadoņi pasargā tiktāl, cik tas ir nepieciešams, no tā, lai pagrimums nekļūtu pārāk dziļš.

Tad nāk Kristus notikums. Ņemsim kādu cilvēku, kurš brīvprātīgi uzņem sevī Kristu, - kristietība ir pirmsākums, bet pieņemsim ideālu: cilvēka Es ir brīvprātīgi lāvis sevī ieplūst Kristus-spēkam. Kad šis Es ir tiktāl, ka ir cauradies ar Kristu, tad Kristus-spēks iestaro arī astrālķermenī. Kristus-spēks no iekšpuses iestaro tajā pašā astrālķermenī, kurā iepriekš savus darbus bija injicējušas luciferiskās varas. Un kas tagad notiek nākotnē? Līdz ar to, ka mēs ar Kristus palīdzību un tikai ar Viņa palīdzību izdzēšam visas tās cilvēka īpašības, kas nāk no Lucifera, līdz ar to mēs kā cilvēki pakāpeniski atbrīvojam arī luciferiskās varas. Un pienāks laiks, kad luciferiskās varas, kurām Mēness attīstības laikā par svētību cilvēka brīvībai bija jānogrimst lejā zināmā zemākā attīstībā un tām uz Zemes nebija iespējas piedzīvot Kristus-spēku, kad tās Kristus-spēku piedzīvos caur cilvēku un tā tiks atpestītas. Cilvēks atpestīs Luciferu, kad atbilstošā veidā uzņems Kristus-spēku. Un līdz ar to cilvēks savukārt kļūs spēcīgāks, nekā citādi tas viņam būtu bijis iespējams. Jo iedomājieties, ja cilvēks nebūtu saņēmis luciferiskos spēkus: tad Kristus-spēks izstarotu, bet netrāpītu luciferisko spēku šķēršļiem, un cilvēkam būtu neiespējami tiktāl piekļūt labajam, patiesajam, gudrībai, kā viņš to varēs, kad būs uzvarējis šos pretestības spēkus. Tā cilvēks ir daļa no mūsu hierarhijām, par kuru mēs redzam, ka tā ļoti atšķiras no pārējām daļām. Mēs redzam, ka cilvēks ir citādāks nekā Serafi, Ķerubi, Troņi, nekā Kundzības, Spēki un Varas, un arī citādāks nekā Personības gari, nekā Uguns gari, nekā daļa no eņģeļiem. Viņš var sev sacīt, kad raugās nākotnē: Es esmu aicināts pats meklēt savā dziļākajā būtībā visu to, kas dod man impulsus rīcībai, nevis no Dievības skatīšanas kā Serafiem, bet gan no savas dziļākās iekšējās būtības. Un Kristus ir dievs, kurš darbojas nevis tā, ka ir obligāti jāseko Viņa impulsiem, bet gan tikai, tos atzīstot, brīvībā. Tādēļ Viņš ir dievs, kurš nekad nevar kavēt šo individuālo, brīvo Es attīstību vienā vai otrā virzienā. Kristus varētu teikt visaugstākajā nozīmē: jūs uzzināsiat patiesību, un patiesība jūs padarīs brīvus. – Un tās nākamās hierarhijas būtnes, kurām bija dota iespēja darīt ļaunu, luciferiskās būtnes, savukārt tiks atpestītas, atbrīvotas ar cilvēka spēku.

Līdz ar to mēs redzam, kā pasaules attīstība patiešām nevis vienkārši atkārtojas, bet gan rodas kas jauns. Jo šāda cilvēce, kādu tagad piedzīvo cilvēks, vēl nepastāvēja nekad iepriekš, ne pie eņģeļiem, ne erceņģeļiem, ne Sākumiem. Cilvēkam pasaulē ir jāizpilda pilnīgi jauna misija, misija, kuri mēs te tikko esam raksturojuši. Šai misijai viņš ir nokāpis lejā šīs zemes pasaulē. Un kā brīvs palīgs viņam pasaulē ir nācis Kristus, nevis kā dievs, kurš darbojas no augšas, bet gan kā pirmdzimtais starp daudziem.

Tikai tā mēs saprotam visu cilvēka godību un nozīmi kā daļai no mūsu hierarhijām, un mēs sakām sev, kad lūkojamies uz augstāko hierarhiju diženumu un lielumu: lai cik lielas tās būtu, tik viedas, tik labas, ka nekad nevar nomaldīties no pareizās takas, tad tomēr cilvēka lielā misija ir tā, ka viņam ir jāienes pasaulē brīvība un tad tikai līdz ar brīvību to, ko šī vārda patiesajā nozīmē sauc par mīlestību. Jo bez brīvības mīlestība ir neiespējama. Būtne, kurai ir obligāti jāseko kādam impulsam, tam arī seko; būtnei, kura var rīkoties arī citādi, ir tikai viens spēks, lai sekotu: mīlestība. Brīvība un mīlestība ir divi poli, kas sader kopā. Ja mūsu kosmosā bija jāienāk mīlestībai, tad tas varēja notikt tikai caur brīvību, tas ir, caur Luciferu un viņa uzvarētāju, kurš vienlaikus ir cilvēku atpestītājs, caur Kristu. Tādēļ Zeme ir mīlestības un brīvības kosmos, un būtiskais ir tas, tikai nepavedinot cilvēkus nepieticībai, ka mācāmies uzskaitīt hierarhijas tajā veidā, kā tās vienmēr un vienmēr ir tikušas uzskaitītas mūsu Rietumu ezotērikā. Serafi, Ķerubi, Troņi seko nepastarpinātiem impulsiem, jo skata Dievību; Kundzības Spēki un Varas vēl ir tik cieši saistītas ar augstākajām varām, ka tām ir jātiek aizkomandētām, lai to attīstība par cilvēku varētu turpināties uz priekšu. Vēl arī erceņģeļi un Personības gari nevar kļūdīties, tāpat nevar no brīvas gribas nolaisties ļaunumā. Tādēļ nākamās augstākās hierarhijas garus sauca par vēstnešiem un ercvēstnešiem, lai uzsvērtu, ka viņi pilda nevis paši savus uzdevumus, bet gan izpilda to uzdevumus, kas ir augstāki par viņiem. Bet cilvēkos

nobriedīs hierarhija, kas pildīs pati savus uzdevumus. Izejot Jupitera, Venēras un Vulkāna attīstību, cilvēks nobriedīs pats par savu impulsu izpildītāju. Kaut arī šodien viņš vēl nav tik tālu, viņš tam nobriedīs.

Tāpat drīkstam sacīt: Kādas ir hierarhijas? Mēs sākam ar: *Serafi, Ķerubi, Troņi; Kundzības*, kuras savu kundzību īsteno, valdot tikai tā, ka darbojas saskaņā ar Dievu dotajiem impulsiem. Tad nāk *Spēki*; kuri lieto savu spēku tikai caur to, ka saņem to no augšas; tāpat arī *Varas*. Ja tām būtu jāklūst ļaunām, tad tās to varētu tikai pēc dievišķa lēmuma. Tad nonākam pie *Personības gariem*, pie ercvēstnešiem un vēstnešiem un esam nolaidušies lejā tieši līdz cilvēkam. Un kas būs jāsaka par cilvēku, ja mēs viņu ierindojam hierarhijās? Pēc erceņģeļiem un eņģeļiem, ercvēstnešiem un vēstnešiem, šai hierarhiju virknei tiks pievienots *Brīvības gars* jeb *Mīlestības gars*, un tā ir, sākot skaitīt no augšas, ir desmitā no hierarhijām, kas gan vēl ir attīstības procesā, bet tā pieder garīgajām hierarhijām.

Ne jau par atkārtošanos ir runa Visumā, bet gan katru reizi, kad tiek pabeigts viens cikls, pasaules evolūcijā tiek iekļauts kaut kas jauns. Un šī jaunā iekļaušana vienmēr ir tās atbilstošās hierarhijas misija, kura atrodas savā cilvēciskuma pakāpē.

Ar to esam mēģinājuši pamatot cilvēka jēgu, izejot no mūsu Kosmosa jēgas un nozīmes. Mēs vismaz līdz zināmai pakāpei esam sev šodien garīgi jautājuši par cilvēka jēgu, nozīmi, un esam mēģinājuši šo cilvēka – viena punkta Universa vidū – jēgu pamatot pēc mistēriju norādījumiem, mēģinot šo punktu, cilvēku, atminēt no visa apkārtējā – punktu no apkārtējā! Līdz ar to mūsu izziņa iestājas realitātē. Un tas ir tas būtiskais, ka jebkura patiesa, garazinātniska izziņa ir īsta, konkrēta, reāla izziņa, tas ir, garazinātniskā izziņa pati nepastarpināti sniedz skatu uz kosmosu un garīgajām hierarhijām.

Mēs stāvam pasaules centrā. Viss, kas ir mums visapkārt, zaudē mums savu nozīmi, jo mēs sev sakām: ārējā maņu pasaule pati mums mīklas nevar atrisināt. Tas ir tā, it kā viss savilkts kopā vienā punktā. Bet tad, ja viss savelkas kopā, tad pasaules mīklu atrisinājums nāk atpakaļ no apkārtnes, perifērijas, tik patiesi reāli, kā izturas pati matērija, kas ir kā garīgā attēls un līdzība. Tā savelkas kopā, pazūd centrā un atkal uznirst no apkārtnes. Tā ir realitāte. Un mūsu izziņa ir reāla, ja tā parādās acu priekšā kā visa Visuma uzbūve un process. Tad tā nav spekulācija, nav savērpta fantāzija, tad tā ir dzimusi no Kosmosa. Un mums ir jāattīsta sajūta: mūsu ideālam ir jābūt gudrībai, dzimušai no Kosmosa apkārtnes un piepildošai mūs ar vislielāko spēku, ar spēku par mūsu pašu mērķi, par mūsu pašu lielo pasaules ideālu un līdz ar to arī par mūsu nākamo cilvēka ideālu.

ATBILDES UZ JAUTĀJUMIEM

1909. gada 21. aprīlis, vakarā

Telpa, Trīsvienības radīta. Laika izcelsme. Arimāniskie gari. *Elohim* ir *Exusiai*, viņu vadonis ir Kristus. *Asuras*. Aizsardzība no melnās maģijas ietekmes caur saprātu. Bišu, skudru un koraļļu grupu dvēseles. Grieķu un ģermāņu dievi ir eņģeļi Atlantīdā. Dzīvnieku grupu dvēseļu liktenis uz Jupitera. Pirmsdzemdību audzināšana. Asinsradniecība un karma. Ciešanas ir nepieciešamas zināšanām.

Vai garīgās hierarhijas būtu jāiztēlojas saistībā ar telpiskuma jēdzienu, jo saistībā ar tām tiek runāts par pārvaldības apgabaliem, jomām?

Par cilvēku mēs varam teikt, ka cilvēka būtība izpaužas telpā. Bet telpu pašu, domājot okulti, ir jāiztēlojas kā arī kaut ko radoši radītu. Šī radīšana notiek pirms augstāko hierarhiju darbiem un to sekām; tāpēc drīkstam iedomāties telpu kā iepriekš dotu. Bet mēs nedrīkstam iztēloties telpiski augstāko Trīsvienību, jo telpa ir Tās radīta. Garīgās būtības mums ir jāstādās priekšā bez telpas; jo telpa ir kaut kas radīts. Bet hierarhiju iedarbības mūsu pasaulē ir telpiski ierobežotas, tāpat kā cilvēkam. Tas, kas kustas telpā, ir citas hierarhijas.

Vai garīgām norisēm ir piemērojams laiks?

Protams; bet augstākās garīgās norises cilvēkā noved pie jēdziena, ka tās norisinās bez laika. Hierarhiju darbības ir neatkarīgas no laika. – Par laika-rašanos ir grūti runāt: vārds «rašanas» jau satur sevī laika jēdzienu; drīzāk būtu jāsaka: laika būtība, un par to nav tik viegli runāt. Nebūtu nekāda laika, ja visas būtnes atrastos uz vienādas attīstības pakāpes. Zināma daudzuma zemāku un zināma daudzuma augstāku būtņu mijiedarbībā rodas laiks. Pasaulē bez laika ir iespējamās dažādas attīstības pakāpes; to mijiedarbībā kļūst iespējams laiks.

Par attīstības jēdzienu.

Attīstības jēdziens aptver visas pasaules; bet Dievībai tas ir citādāks.

Kāda ir atšķirība starp luciferiskajām un arimāniskajām jeb mefistofeliskajām būtnēm?

Tām pēdējām ir spēcīgāka, varenāka griba uz ļaunumu. Divi šo būtņu veidi ceļas no dažādām hierarhijām. Proti, attīstības sākumā šīs būtnes atradās vairāk uz līdzīgas pakāpes; tad parādījās atpaliekošas būtnes. Attīstības pakāpes iebīdījās viena otrā. Arimāniskās būtnes ir iegrimušas dziļāk ļaunuma reģionā un ir rekrutētas no visdažādākajām hierarhijām; piemēram, atpalika par vienu pakāpi uz Saules, citas uz Mēness; uz Saules atpalikušās var uz Mēness atgūt savu attīstību, uz Mēness atpalikušās to var uz Zemes un tā tālāk. Mefistofeliskās jeb arimāniskās būtnes ir tādas, kuras ļaunuma hierarhijā stāv augstāk vai zemāk par luciferiskajām; tās ir rekrutētas no erceņģeļiem līdz Spēkiem.

Vai elementārbūtnes var kļūt par cilvēkiem?

Ir būtnes, kuras ir radušās tā, ka augstākas būtnes nav izveidojušas savas daļas; tās tādēļ atdalījās un kļuva par elementārbūtnēm. Tādu ir veselas armijas, veseliem bariem. Šādu būtņu dzīves ilgums ir ļoti atšķirīgs. Parasti ar tām notiek lejupejoša attīstība un tās pazūd no esamības; piemēram, par elementārgaru attīstību līdz cilvēka pakāpei nevar būt ne runas.

Jums apspriežot ēterķermenī ļoti maz tiek uzsvērtā indiešu mācība, kādēļ?

Tas, ko ir teicis Dr. Šteiners, ir visu slepenmācību īpašums. Nav tādas indiešu slepenmācības, tikpat maz kā pastāvētu kāda «indiešu teozofija». Dr. Šteiners savos izklāstos ir lietojis visu slepenmācību kopējo terminoloģiju.

Vai Elohimī stāv vēl pāri tām deviņām hierarhijām?

Elohimī ir tās būtnes, kuras, Saulei atdaloties no Mēness un Zemes, palika saistītas ar Sauli; tie pieder tai hierarhijai, kuru sauc par *Varām*, Formas gariem, un tālāk hierarhijām uz augšu. Tie joprojām piedalās mūsu attīstībā. *Elohimī* ir kopējs vārds Saules būtnēm; viņi tolaik izraudzījās Sauli par savu dzīves vietu – bet ne par darbības loku. Kristus, augstākais no *Elohimiem*, ir viņu reģents. Bet Viņš nepieder pie hierarhijām, bet gan pie Trīsvienības. Kā Kristus mūsu priekšā ir būtne, kura ir tik varena, ka tai ir ietekme uz visām mūsu Saules sistēmas daļām.

Par Kristus otro atnākšanu.

Kristus otrā atnākšana būs kaut kas pilnīgi reāls, un tā sekos tad, kad liela daļa no cilvēces būs tiktāl, kas arī spēs atzīt Kristu tajā veidolā, kādā Viņš parādīsies un šis pārdzīvojums cilvēkiem arī kaut ko nozīmēs. Jo svarīgi ir tas, lai pēc iespējas vairāk cilvēku spētu Viņu atpazīt.

Par Azūrām.

Azūras – ļaunās būtnes – ir būtnes, kuru griba uz ļaunumu ir par vienu pakāpi augstāka nekā arimāniskajām būtnēm un divas pakāpes augstāka nekā luciferiskajām.

Kāda aizsardzība pastāv pret melnajiem magiem?

Labākais līdzeklis ir mēģināt saglabāt savu brīvību, lietot savu veselo spriestspēju un likt lietā veselo saprātu. Ja to vienmēr patur prātā, tad cilvēks nav pakļauts nekādām briesmām un nebūs jācieš no šīs puses. Bez šaubām, tā kā mūsu dienās tik lielu lomu spēlē ticība autoritātei un pastāv liela tieksme ieraudzīt visvisādas lietas krēslainas apziņas stāvoklī, tad ir viegli iespējams, ka ieplūst melnās maģijas spēki. Aizsardzība no tiem gan ir nepieciešama tikai tad, kad nonāk noteiktā okultās attīstības pakāpē. Pareizi virzītā okultā apmācībā, kas tiecas pēc dvēseles spēku harmonijas, cilvēks iegūst arī aizsargspējas pret šādiem uzbrukumiem. Nav vispārīgu noteikumu.

Vai pastāv atšķirība starp bišu, skudru un koraļļu grupu dvēselēm?

Protams, pastāv daudzas atšķirības. Bišu spieta grupas dvēsele ir ļoti augsta būtne, augstāka nekā skudrām; tā ir tik augsta, ka varētu sacīt: tā ir kosmiski pāragri nobriedusi. Tā ir sasniegusi tādu attīstības stāvokli, kādu cilvēks sasniegs tikai uz Venēras. Mums tā ir jāapskata kā pāragri nobriedis bērns; tā paceļas pāri normālajai attīstībai. Līdzīgi ir arī ar skudru grupas dvēseli, tikai tā ir zemāka. Koraļļu grupas dvēsele ir vēl augstāka būtne, bet arī pāragri nobriedusi būtne; tā ir augstāka nekā, piemēram, liellopiem. Tikai augstums ne vienmēr iederas dotajā laikā; ir notikušas dažas vēlāk paredzētas attīstības pakāpes. Līdz ar to šīs būtnes ir pakļautas dažādiem draudiem, līdz kuriem tās vēl nav izaugušas. Okultā zooloģija ir ļoti komplicēta, un grupu dvēseļu attīstības augstums ir ļoti atšķirīgs.

Ar kurām hierarhijām ir saistīti grieķu un ģermāņu dievi?

Ar eņģeļiem. Tur mums ir darīšana ar būtnēm, kuras attīstīja savu darbību atlantiskajā laikā. Iesākumā cilvēks dzīvoja kopā ar šīm būtnēm; viņš dzīvoja kopā ar dieviem, jo šīs būtnes tikai vēlāk atkāpās un kļuva par «dieviem» vēlīnajā atlantiskajā laikā. Īstenajā Atlantīdā cilvēki un dievi vēl dzīvoja līdzās viens otram. Cilvēciskā attīstības līnija gāja uz leju, dieviem uz augšu. – Katrā hierarhijā ir neskaitāmas pakāpes un gradācijas.

Kas notiks ar dzīvnieku valsti nākotnē; vai tai ir lemts augstāks attīstības līmenis?

Dzīvnieku grupas dvēsele attīstās uz augšu, tā kļūs par citu būtni uz Jupitera. Tā noteikti nekļūs par cilvēku mūsdienu izpratnē, bet uz Jupitera šīs grupas dvēseles sasniegs zināmu cilvēciskumu.

Atsevišķam dzīvniekam augstāka attīstība nenotiek, jo atsevišķs dzīvnieks ir saistīts ar grupas dvēseli tāpat, kā koka miza pret jaunu dzinumu: tas nobirst, kā kokam nobirst miza; bet grupas dvēsele ceļas augstāk.

Cik liela vērtība būtu piešķirama tā saucamajai pirmsdzimšanas audzināšanai?

Mātei grūtniecības laikā ir ļoti daudz kas jāievēro. Mūsu laikos, kad mātes par visu to neko nezina, tiek palaisti garām ļoti svarīgi pasākumi. Pirmie desmit šīs dzimšanas (Mēness-) mēneši var būt tie, kad cilvēkam tiek atņemts kaut kas ļoti labs. Šajā laikā uzdevums to novērst ir dots dieviem, vēlāk, kad cilvēki būs nobrieduši, tas gulsies uz pašu cilvēku atbildību. Dievi savā lielajā gudrībā ir atbrīvojuši cilvēka attīstības pirmos desmit (Mēness-) mēnešus no cilvēka ietekmes. Cilvēkiem ir jābūt priecīgiem, ka viņi nevar iejaukties pirmsdzemdību attīstībā. Ja mātes dzīve ir sakārtota tā, ka atbilst zināmam domāšanas, jušanas, sajūtu un gribas ideālam, tad tas arī ir labākais bērnam.

Par Vulkāna attīstību.

Kas par to var tikt minēts, ir, ka šī attīstība nebūs nekāds noslēgums; bet mums ir jābūt mierā, ka to, kas tur notiek, mēs uzzināsim, kad tam pienāks laiks. Proti, turpinoties attīstībai, pat arī pats attīstības jēdziens attīstās.

Par garazinātnes attiecībām ar moderno zinātni.

Modernās zinātnes faktos jūs atrodat apliecinājumus garazinātnei; tikai teorijas nekur neieved garazinātnes jomā, bet gan aizved prom no tās. Mūdienu zinātnei netiek uzbrukts, tiek atzīts, ko tā ir paveikusi; bet mums ir skaidri un asi jāparāda robeža, kā nonāk garazinātnē vai arī tiek aizvests prom no tās.

Vai asinsradniecībai ir kāds sakars ar karmu?

Ka cilvēks piedzimst noteiktā ģimenē, tas ir karmiski noteikts, tas var būt pagājušās karmas papildījums. Bet cilvēks var radīt arī jaunas karmiskās kopsakarības. Mēs tās sev radām ar to, ko darām šodien. Cilvēki, kuri patiesi ir viens ar otru saistīti, sastopas vienmēr atkal. Tas, ka mēs piedzimstam noteiktā vidē, ir agrākās karmas izpausme. Bet nav vienmēr jāpaliek saistītam ar to, ar ko pastāv asinsradniecība. Dvēseliskas saites, veidotas no ģimenes saitēm, saved atkal kopā. – Bet šādas lietas mainās dažādajos cilvēces ciklos; asinsradniecībai sāk būt mazāka nozīme attiecībā pret to, kā tas bija agrāk, un šo nozīmi tā zaudēs arvien vairāk. Asins saišu saistošais spēks cilvēces attīstības gaitā pastāvīgi samazināsies.

Par cīņu debesīs.

Cīņai debesīs netika izdalīti, «aizkomandēti» sliktākie, nespējīgākie Spēki. Mistēriju uzvedumā arī pretspēku maskas tika uzvilktas iesvētītajiem, lai padarītu to skaidru mācekļiem. Gudrajam ir jārīvējas ar gudro, kurš ir nonācis uz maldu ceļa.

Par negatīvo un pozitīvo.

Cilvēce arvien vairāk izlauzīsies līdz atziņai, ka sīkmanībai, muļķībai un tā tālāk nozīme ir tikai fiziskajai pasaulei un tās mirst līdz ar cilvēku; turpretī labais, pozitīvais paliks mūžam. Okultists savā izziņā vadās pēc lielajiem pasaules likumiem, piemēram – tas skan triviāli – pēc kāda jūrā vairojas siļķes. Siļķu ikri masveidīgi iet bojā: negatīvais ir nepieciešama piedeva tapšanai. – tas nedrīkst mūs kavēt vienmēr atkal darīt labo. Lai cik daudz pretspēku pastāvētu: ir jādara tas, kas jādara.

Par ciešanu jēgu.

Ciešanas ir augstāko attīstību pavadoša parādība. Tas ir tas, no kā nevar izvairīties izzīņas gūšanā. Reiz cilvēks sev sacīs: ko pasaule man sniedz kā prieku, par to es esmu pateicīgs. Bet, ja es tiktu nostādīts izvēles priekšā, vai es gribu paturēt savus priekus vai savas ciešanas, tad es gribētu paturēt ciešanas; es nevar bez tām iztikt izzīnā. Katras ciešanas pēc noteikta laika izpaužas tādā veidā, ka bez tām nav iespējams iztikt, jo tās jāuztver kā kaut kas attīstībai raksturīgs. Nav attīstības bez ciešanām, tāpat kā nav trīsstūra bez leņķiem. Kad tiks sasniegta Kristus-saskaņa, mēs sapratīsim, ka visas iepriekšējās ciešanas bija nepieciešams priekšnosacījums šai saskaņai. Lai Kristus-saskaņa varētu iestāties, ir jābūt ciešanām; tas ir absolūts attīstības faktors.

Cilvēkam pārvarot savu egoitāti, viņš tiek pāri arī apspiestības un būt paralizētam sajūtai. Šajā fenomenā var saskatīt kaut ko, kas ir labs: spēku no nepietiekamības. Padies Dievam, ka es ar neizdevušos veikumu, izgāšanos tieku iedrošināts turpināt rīkoties! Cilvēku centieni nav nekāda nenoteikta laimes loterija. Neizlozēts paliek tikai tas, kura brīvā griba novēršas no cilvēka būtības misijas. Pasaules procesa sintēzē ciešanas ir viens no faktoriem.

Ko teozofiskā kustība nozīmēs nākotnē?

Kaut kas ļoti lietojams, un kļūs skaidrs, ka maldās tas, kurš to izmanto attīstības taranēšanai.

Piezīmes no
ATBILDĒM UZ JAUTĀJUMIEM

1909. gada 22. aprīlis, priekšpusdiena

No Ījaba grāmatas. Okultā skaņas teorija. Atlantieši spēja tehniski izmantot sēklas spēku.
Okultā numeroloģija. Marsa kanāli.

Par reinkarnāciju.

Patiesībā mācība par reinkarnāciju ir mūžsena mācība slepenskolās. Tikai salīdzinoši nesen tā ir pārgājusi rakstos. Tā pieder pie viselementārākajām mācībām pasaulē. Pašas reinkarnācijas norises nav tik vienkāršas. (Skatiet Rūdolfa Šteinera izklāstus par *Rishis* ēterķermeņiem un tā tālāk.)

Es atkalparādīšanās tika rūpīgi glabāta kā noslēpums. Teozofiskās kustības bērnības gados attiecībā uz reinkarnāciju varēja dzirdēt dīvainas lietas; tur gadījās, ka kādā kafejnīcā pie viena galda sēdēja ķeizara Jozefa, Senekas un tā tālāk atkaliemiesojumi! Šīs lietas iedarbojas ļoti mulsinoši. Attiecībā uz tām ir sev jāieaudzina sajūta: «Es uztveru daudzas idejas, bet nevaru tās izpētīt pietiekami dziļi, lai saprastu. Es īstenībā vēl nekā no tā nesaprotu!» Tas ir labākais impulss, kautrēties uzreiz veidot sev noslēgtu spriedumu.

Par izteikumiem: nāve un nomiršana.

Ījaba grāmatā Ījaba sieva viņam dod padomu, ka nevajag palikt labam. Tur parādās izteikums: «Noliedz Dievu un mirsti.» Šie vārdi ietver sevī veselu pasauli. Mēs tos saprotam tikai tad, ja mēs zinām, kas tika saprasts ar «savienošanos ar Dievu». Tā ir tādas dzīves iespējamība, kas nav izdzēšama ar nāvi, ja savienošanās ir sasniegta.

Ar nomiršanu nav domāta materiālā norise; šim vārda ir jātuvojas ar citām sajūtu niansēm. Pāvils reiz saka: Tad nāca likums, un es nomiru. – Mums tur ir jātiek skaidrībā, ko nozīmē likuma jēdziens. Ar nāvi tiek saprasta atdalīšanās no tā, kas ir nenonāvējams.

Noteiktos laikos ar to saprata dvēseles apziņas noniršanu zemākā stāvoklī: kad dvēsele ienirst iemiesojumā, tā ienirst apziņas aptumšošanā.

Dvēsele var vadīt tādu dzīvi, ka tai vairs nekad nav jāieiet tādā aptumšošanās stāvoklī. Aptumšošanās ir nāve, kas tai iestājas, piedzimstot ķermenim. Dvēseles, kas pašas neko nedara savā labā, nonāk šajā atkārtotajā nāvē, tas ir, reinkarnācijā.

Tā ir meistarū griba – asi parādīt, cik nepilnīga un neelastīga ir mūsdienu domāšana, un, cik bezgalīgi tālu tā ir no patiesā faktu stāvokļa.

Ne tikai tā ir kristīga mīlestība, kas palīdz tiem, kuri ir iekrituši maldos, kļūdījušies, bet ir arī tāda kristīgā mīlestība, kura pasargā citus no pārpratumiem. Austrumu gudrība ietver tik dziļu izziņas teoriju, ka mēs ar savu kantisko materiālismu tai pat netuvojamies. Ja mēs izlaužamies līdz tīrai izziņas mācībai, tad mums ir jāsaprot: bez acīm nav gaismas – tāpat pasaule ir mūsu priekšstats. Bet bez gaismas nav arī nekādu acu! Tas nav nekāds nejaušs gadījums, ka acs uztver gaismu, jo gaisma ir acu radītāja: acs ir piedzimusi no gaismas. Gaismas objektivitāte ir Saule. Saule makrokosmosā okulti atbilst acij mikrokosmosā. Tāpat atbilst arī balss (mikrokosmiski) un uguns (makrokosmiski). Formētas matērijas izcelšanos ir pareizi salīdzināt skaņu jeb toņu figūru formēšanos. Tās ir pirmatnējo, sākotnējo norišu attēlojošas, kopējošas norises. Forma ir matērijā sastingusi skaņa. Skaņai vispirms bija jāiztriecas cauri pirmatnējai ugunij. Minerālā, dzīvnieku pasaule, īsumā viss ir skaņa, tonis (kas ir izlauzies cauri ugunij). Mikrokosmiski uguns pulsē asiņu siltumā. Ugunij rodot

savu izpausmi asinīs, skaņa mikrokosmiski izskan no iekšienes uz āru (balss) un atbilst no logosa formētajai matērijai.

Pirmatnējā pasaules gudrība ir gudrāka, nekā pasaules gaitā radusies domāšana. Gudrība, kas ir lietās ap mums, tajās tika iegravēta uz Mēness. Zemes uzdevums ir mīlestības attīstīšana. Uz Jupitera mīlestība mums dvesīs pretī no visa. Zemes attīstība ir nepieciešama, lai uz Jupitera mīlestību varētu rast no iekšienes. Uz Mēness mums kā poli ir: gudrība – maldi; uz Zemes: mīlestība – egoisms.

Saturns – uguns
Saule – gaiss (gāze)
Mēness – ūdens
Zeme – zeme (cieta).

Ūdens un gaiss Zemes attīstības laikā nonāca neatkarīgās attiecībās viens ar otru. Viss ir sablīvējies no četriem elementiem. Iztvaikojušajam ūdenim ir cieša radniecība ar augiem. Mēs mūsdienās varam izmantot tikai neorganiskos spēkus (piemēram, ogles un tā tālāk), kamēr atlantietis strādāja ar augu spēkiem. Viņš prata izvilkt spēkus no sēklām un ar to pārvietoja savus transportlīdzekļus. Auga sēklas spēki dzimst no gaisa un ūdens. Tomēr tas, kā cilvēks izmanto šos spēkus, ir atkarīgs no viņa morāles. Ar to cieši bija saistīti vējš un laikapstākļi. Ja šie spēki tika izmantoti labi, tad arī vējš un laikapstākļi bija labi. Kad atlantieši kļuva ļauni, viņi paši izsauca grēka plūdu katastrofu.

Līdzīgā veidā zināmu laiku bija savstarpēji saistīti uguns un zeme (Lemūrijā). Šie elementi varēja savīties visdažādākajos veidos.

Var gūt priekšstatu par trīsdimensionālu telpu. Platoniskajā skolā ir kāda svarīga tēze: Dievs ģeometrizē. Ģeometriskie pamatjēdzieni modina gaišredzības spējas. Ģeometrijā tiek pierādīts stāvoklis, ka visur apkārtnē ir tas pats punkts: bezgalīgi tālais punkts pa labi ir tas pats, kā sākumpunkts pa kreisi. Tas nozīmē, ka galu galā pasaule ir lode, atgriežas atpakaļ izejas punktā. Ja es ņemu ģeometriskas teorēmas, tās pāriet robežjēdzienos. Trīsdimensionālā telpa atkal sasniedz savu punktu. Tādēļ astrālajā punkts a iedarbojas uz punktu b bez savienojuma.

Teozofijā tiek ievests materiālisms, ja, lai nokļūtu garīgajā, tiek pieņemts, ka matērija kļūst arvien retinātāka un retinātāka. Tā nevar nokļūt garīgajā. Bet ar tādu priekšstatu kā punkts a = punktam b var nonākt līdz ceturtās dimensijas priekšstatam.

Kā piemēru mēs varam domāt lapseni ar tās tievo viduklīti **o-o**, ja nebūtu savienojuma tur vidū un abas daļas kustētos viena otrai līdzi, saistītas tikai mijiedarbību. Paplašiniet šo jēdzienu: daudzas iedarbības jomas **ooo** daudzdimensionālā telpā.

Par skaitli 40. «Viens no olas» - ko tas nozīmē? To raksta tā: 10. Eksotēriķis to lasa kā desmit, ezotēriķis: «viens no olas».

Iedomājieties kādu noslēgušos attīstības ciklu, piemēram, Saturns, Saule un Mēness būtu gatavi, un mēs būtu tajā punktā, kur sākas Zemes attīstība. Kas cilvēkam ir no Saturna, tas ir kļuvis par olu 0, arī no Saules: 0 0, tāpat arī no Mēness: 0 0 0. Pēc trīs noslēgtiem cikliem, tagad sākas jauns: 1 0 0 0. Tas iet cauri apakšcikliem

Cikls 6.5.4.3.2.1.

Okultajos rakstos mēs varam rakstīt arī: 4321000. Kad okultajos rakstos runā par 1000 gadiem, tad ar to domā: no olas ir izšķīlušies 3 cikli.

Šī ir okultā skaitļu mācība, kas atspoguļo kosmiskos faktus. No kosmosa viss atspoguļojas Zemes fiziskajā un garīgajā dzīvē. Mūsu tagadējā ciklā cilvēks pāriet pie uzskata par ārējo pasauli, pie visu uzskatu apvēršanās. Tur, kur apziņai parādās *maja*, ir 4.cikls. Tādēļ 4 ir *maja* un kosmosa skaitlis.

Visās norisēs, kur Bībelē parādās 4, tiek pārvarēta viena vai otra *maja*: 40 dienas gavēt, 40 dienas klejot nozīmē pārvarēt noteiktas lietas. $40 = 4$ no olas. Kurš gavē 40 dienas, tas ir izgājis cauri kādam okultam ciklam.

Jo primitīvāki ir apziņas stāvokļi, jo mazāk var runāt par garlaicību. Tā izzūd, jo vairāk mēs ejam atpakaļ apziņas stāvokļos.

Attīstība neparedz nekādu sākumu un nekādas beigas. Attīstība norisinās ciklos bez atkārtošanās, cikliskajā progresā vienmēr tiek iekļauts kaut kas jauns. Beidzamais sākums jeb beigas ir *maja* noslēgums, abstrahēts no jutekliskām norisēm.

Daļas attīstība radījums,
visa kopuma attīstība Dievs,
Ir maldīgs pieņēmums. Piemērs: tēvs – dēls.

Planētas Saturns, Jupiters, Marss ir palikušas no Saules atdalīšanās. Merkurs un Venēra atdalījās no Saules pēc Zemes nošķiršanās, lai radītu dzīves vietas augstākām būtnēm.

Marsa kanālus mēs varam izskaidrot no ģermāņu mitoloģijas: ģermāņu mitoloģija atspoguļo Zemes agrākos stāvokļus. Senākajā matērijas retinājumā norisinājās regulāras norises, kas tagad ir kļuvušas neregulāras: piemēram, divpadsmit straumes, uguns dzirkstis un tā tālāk; tās bija attīstības norises uz Zemes. Uz Marsa ir tas pats: kanālu veidojumi ir vēl saglabāties, fiksēties stāvoklis, kādam izgāja cauri arī mūsu Zeme.

Cilvēks saņem uzdevumu nonākt līdz brīvībai; viņš var attīstīt spēkus no visām hierarhijām, piemēram, no eņģeļiem *Manas*, no erceņģeļiem *Budhi* un tā tālāk. Līdz ar to attīstīšanu kļūs iespējams, ka tad iedarbosies arī augstākās hierarhijas; tieši ar to viņš turpinās attīstīties. Cilvēks kā mikrokosmos satur sevī visas hierarhijas.

Zemes attīstībā atkārtojas viss. Kur šodien ir Marss, tur Zeme bija Mēness attīstības stāvoklī. Uz Zemes atkārto: Marsa caurgājiens.

Norādes šim izdevumam

*

Vārdus reģistrs

*

Rūdolfš Šteiners par lekciju pierakstiem

NORĀDES

Šim izdevumam

Šo Rūdolfa Šteinera lekciju ciklu Teozofiskās biedrības Vācu sekcijas biedriem, kurai viņš tolaik bija ģenerālsēkretārs, organizēja Diseldorfas I atzars. Pirmais paziņojums tika sniegts 1908. gada decembrī «Teozofiskās biedrības (kopš 1913. gada Antropozofiskās biedrības) Vācijas sekcijas biedru ziņās» Nr.8. Detalizēta programma tika paziņota 1909. gada marta Nr. IX šādi:

Diseldorfas atzars I

Programma lekciju ciklam, kas sāksies 12. aprīlī (Lieldienu pirmdienā), ko Dr. Rūdolfs Šteiners lasīs Diseldorfā par tēmu: Garīgās hierarhijas un to atspoguļojums fiziskajā pasaulē (Zodiaks, planētas, kosmos), kā arī citas turpmākās lekcijas.

Lai skolotājiem, kuru brīvdienas ilgst tikai līdz 19. aprīlim, būtu iespēja noklausīties visu Dr. Šteinera 10 lekciju ciklu Diseldorfā, programma ir izveidota šādi:

Montag	12. April	2 Uhr nachmittags	1. Vortrag
Montag	12. April	8 Uhr abends	2. Vortrag
Dienstag	13. April	11 Uhr vormittags	3. Vortrag
Dienstag	13. April	8 Uhr abends	4. Vortrag
Mittwoch	14. April	8 Uhr abends	5. Vortrag
Donnerstag	15. April	8 Uhr abends	6. Vortrag
Freitag	16. April	8 Uhr abends	7. Vortrag
Sonabend	17. April	8 Uhr abends	8. Vortrag
Sonntag	18. April	11 Uhr vormittags	9. Vortrag
Sonntag	18. April	8 Uhr abends (ev. früher)	10. Vortrag
Montag	19. April	8 Uhr abends	Öffentlicher Vortrag: <i>Der Eintritt des Christus in den Occident</i>
Dienstag	20. April	4 Uhr nachmittags	literarischer Vortrag über <i>No- valis</i> mit nachfolgender gesel- liger Zusammenkunft
Mittwoch	21. April	8 Uhr abends	Fragenbeantwortung
Donnerstag	22. April	11 Uhr vormittags	Fragenbeantwortung

Nav saglabājušies ne 19. aprīļa publiskās lekcijas, ne 20. aprīļa pēcpusdienā notikušās lekcijas par *Novalis* transkripti.

Attiecībā uz teksta avotiem: lekcijas, kas tika nolasītas improvizēti, domājams, ir stenografējis *Valters Vegelāns* no Berlīnes. To nevar pilnībā noteikt, jo nav saglabāties ne oriģinālais stenogrāfiskais pieraksts, ne oriģināla transkripcija. Tāpēc kļūdas nevar pilnībā izslēgt (sk. 5. lappusi). Tādējādi visi iepriekšējie grāmatu izdevumi ir balstīti uz pirmās reprodukcijas tekstu kā VII cikls no 1910. gada, ko, tāpat kā 2. un 3. izdevumu (1. grāmatas izdevums), publicēja Marija Šteinere.

4. izdevumu rediģēja *Rūta Mēringa* un *Johanness Vēgers*, 5. izdevumu – *Johanness Vēgers* viens pats. 6. un 7. izdevumu pārskatīja *Hella Vīzbergere* sadarbībā ar *Dr. G. A. Baiasteru* (zīmējumi un piezīmes par 6. lekciju).

Attiecībā uz zīmējumiem tekstā: Rūdolfs Šteiners lekciju laikā bieži zīmēja uz tāfeles. Šajā sējumā šie zīmējumi ir saglabājušies tikai tādā formā, kādā tos pārzīmējis stenografētājs un kas kalpoja par pamatu pirmajam izdevumam. Vēlākajiem izdevumiem *Marija Šteinere* pasūtīja zīmējumu izpildi *Asjai Turgeņevai* (1890–1966), izmantojot viņas izstrādāto līniju tehniku.

Attiecībā uz izmaiņām zīmējumos 7. izdevuma (1991. gads) 6. lekcijā: saglabājušies dokumenti skaidri nenorāda, kuri no zīmējumiem patiesībā ir Rūdolfa Šteinera zīmējumi, kā arī nenorāda precīzu to secību. Piemēram, ir pamats uzskatīt, ka noslēdzošais attēls 49. lappusē nav viņa pilnībā izstrādāts. Lekciju pirmajā publikācijā 1910. gadā kā tā sauktais VII cikls attēls parādās 6. lekcijas beigās, pievienots kā pielikums, un ietver detaļas, kas pašā lekcijā nav minētas. Un tomēr lekcija noved pie šī attēla.

Šajā izdevumā 6. lekcijas attēli ir pārzīmēti pēc iespējas tuvāk tekstam. Jāatzīmē, ka abi attēli 47. lappusē attēlo Kopernika sistēmu. Galīgajam attēlam būtu nepieciešams tikai otrais zīmējums. Tomēr tāds attēls kā pirmais zīmējums, pirmkārt, jau ir dokumentēts, un, otrkārt, tekstā arī parādīts, ka planētas sākotnēji nebija izvietotas diferencēti – augšējās virs Saules un apakšējās zem tās –, bet tikai transformācijas rezultātā. Pirmais attēls 47. lappusē kopā ar tāda paša veida attēlu arī būtu novedis pie attēla, kas ir analogs pašreizējam galīgajam attēlam, bet ar ievērojami mazākiem rādiusiem vai attālumiem no Zemes. Pareizie rādiusi, visticamāk, bija atkarīgi no īpašā Zaratustras laikmeta zvaigznāja, kas minēts iepriekšējā un 48. lappusē.

Norādes tekstam

Pilnajā izdevumā (GA) iekļautie Rūdolfa Šteinera darbi piezīmēs ir norādīti ar bibliogrāfijas numuru.

Lappuse:

8, *šī pirmatnējā pasaules gudrība ..., kā daudziem no jums tas ir zināms, pēc lielā atlantiskā laikmeta nonāca pie mūsu pirmās pēcatlantiskās kultūras senajiem svētajiem Rishis:*

57 Zināms no daudzām iepriekš nolasītām lekcijām. Sal. It īpaši ar fundamentālo izklāstu «Slepenzinātnes skices» (1910), GA 13, kā arī lekcijās «Die Apokalypse des Johannes» (13 lekcijas, Nürnberg 1908), GA 104.

15 *Vēdas:* par Vēdām, t.i., svētajām «zināšanām» sauc senāko sanskrita valodā apkopoto reliģisko hinduistu rakstu kopumu, kam tiek piedēvēta pārpasaulīga izcelsme. Runa ir par apjomīgu literatūru, kura ilgu laiku tika nodota tālāk tikai mutiski. Zināmi četri krājumi, kurus vispārēji vienkāršoti sauc par «Četrām Vēdām».

Zarathustras dziesmas: Zaratustras Gātas veido daļu no persiešu svētajiem rakstiem «Avesta». Sal. Hermann Lommel «Die Gathas des Zarathustra», Basel 1971.

8, 45, 71 *lielā Hermesa gudrība ... Zarathustras:* Skat. lekcijas par «Hermes» (Berlin, 16. Februar 1911) und «Zarathustra» (Berlin, 19. Januar 1911) in «Antworten der Geisteswissenschaft auf die großen Fragen des Daseins», (15 öff. Vorträge, Berlin 1910/11), GA 60.

9 *Jūs visi zināt teozofiskās attīstības gaitu:* Salīdz. Rudolf Steiner, «Die Geschichte und die Bedingungen der anthroposophischen Bewegung im Verhältnis zur Anthroposophischen Gesellschaft», (8 Vorträge, Dornach 1923), GA 258.

šīs Dzian-strofas no «Slepenmācības»: «The Secret Doctrine: The synthesis of science, religion, and philosophy.» By H. P. Blavatsky. London, New York, Madras, 1893. Aus dem Englischen der 3. Auflage übersetzt von Robert Froebe: «Die Geheimlehre», Leipzig o.J. (1899).

- 9 *Eiklīds*: «ģeometrijas tēvs», dzīvojis ap 300 pirms Kristus Aleksandrijā.

Lieldienu lekcijā: Skat. lekciju Ķelnē, 11. April 1909, in «Das Prinzip der spirituellen Ökonomie», (23 Vorträge in verschiedenen Städten 1909), GA 109/111.

Buddha ... svētās patiesības par ciešanām un dzīvi: pasludinājis Buda slavenajā Benares sprediķī. Skat. lekciju «Buddha» (Berlin, 2. Mārz 1911) in «Antworten der Geisteswissenschaft auf die großen Fragen des Daseins», GA 60, ferner Hermann Beckh, «Buddha und seine Lehre», Stuttgart 1958.

- 12, 45 Nikolaus Kopernikus, 1473 - 1543.

Johannes Kepler, 1571 - 1630.

Galileo Galilei, 1564 - 1642.

- 12, 23, 31, 38 *Dionīsijs Areopagīts*: Apustuļu darbos 17, 34 minēts kā apustuļa Pāvila mācekļis. Ar viņa vārdu 5.gds. beigās Sīrijā parādījās raksti «Par debesu hierarhiju» und «Par baznīcas hierarhiju», kurus *Scotus Erigena* 9. gds. Pārtulkoja no grieķu uz latīņu valodu. Vāciski tulkojuši J. G. v. Engelhardt, Sulzbach 1823; Storf, Kempten 1877; Joseph Stiglmayr S. J., Kempten u. München 1911; Prof. Dr. Walther Tritsch, München-Planegg 1956.

- 13, 18, 43 *Bhagavad Gīta*: Dievišķā dziesma. Indiešu pamācošs dzejojums «Mahabharatas» 6.grāmatā. Salīdz. Rudolf Steiner, «Die Bhagavad Gita und die Paulusbriefe» (5 Vorträge, Köln 1912/13), GA 142, kā arī «Die okkulten Grundlagen der Bhagavad Gita» (9 Vorträge, Helsingfors 1913), GA 143.

- 14 *pēcatlantiskā laika pirmajā kultūras periodā*: salīdz. ar norādi 8.lpp.

- 23 *ēģiptiešu gudrais grieķim Solonam*: Platons, «Timaios». Skatiet arī nodaļu «Plato als Mystiker» in Rudolf Steiner «Das Christentum als mystische Tatsache» (1902), GA 8, und «Die geistige Führung des Menschen und der Menschheit», GA 15, 2. lekcija.

- 23 *Dhyan Chohan*: (Sanskrits), teozofisks apzīmējums planētu gariem, t.i., agrāko ciklu pilnīgotajiem cilvēkiem.

- 24 *Heraklīts*: Herakleitos von Ephesos, um 500 v. Chr.

30ff. *Budhi*: Rūdolfs Šteiners sauc arī par «Dzīvības garu».

- 33 *Akaša-hronika*: skat. «No Akaša-hronikas» (1904-08), GA 11.

- 38 *Brahma, Šiva, Višnu*: indiešu trīsvienība.

- 36, 39, 59 *Kanta-Laplasa teorija*: Immanuels Kants, 1724 - 1804. Kanta kosmogoniskā miglāja teorija: «Allgemeine Naturgeschichte und Theorie des Himmels oder Versuch von der Verfassung und dem mechanischen Ursprünge des ganzen Weltgebäudes, nach Newtonschen Grundsätzen abgehandelt», 1755; ko Laplass 1796 ir papildinājis ar dažiem būtiskiem punktiem; tādēļ to apzīmē kā Kanta-Laplasa teoriju.

- 39 *skolas eksperiments*: tā saucamais Plato eksperiments.

- 40 *populāra grāmatiņa*: līdz šim nav izdevies to identificēt.

40 *ugunīgo miglu jeb ugunīgo gaisu. Šo apzīmējumu jūs varat atrast «Faustā»: Gēte «Fausts» 1. daļa, studiju istaba, Mefistofeļa vārdi: « Es uzpūtīšu drusku uguns gaisa, Kas tūdaļ nesīs mūs uz augstumu. (Ein bißchen Feuerluft, die ich bereiten werde, hebt uns behend von dieser Erde)».*

... un arī teozofiskajā literatūrā jūs bieži sastapsiet izplatītu uguns miglas apzīmējumu: nav izdevies konstatēt.

41 *ar ziņojumiem no Akaša-hronikas: domāti Rūdolfa Šteinera raksti «No Akaša-hronikas» (1904-08), GA 11.*

44 *tautas dvēsele: «Die Mission einzelner Volksseelen im Zusammenhang mit der germanisch nordischen Mythologie», (11 Vorträge, Kristiania [Oslo] 1910), GA 121.*

45 *Claudius Ptolemāus, 87-165, astronoms un ģeogrāfs Aleksandrijā.*

45 *Urāns un Neptūns: Urānu, ceturto no Saules vistālāk esošām planētām, atklāja Heršels 1781. gadā, lai gan tas bija novērots jau agrāk, tikai iepriekš tas tika kļūdaini uzskatīts par stārvzvaigzni. Neptūnu, planētu aiz Urāna, atklāja Le Verjē 1846. gadā. – Planētas Urāns un Neptūns precīzi neiederas planētu sistēmā, jo to pavadoņu orbītās ir komponente, kas ir pretēja vispārējam rotācijas virzienam. Urāna gadījumā tā paša rotācija ļoti precīzi atbilst šai anomālajai kustībai, savukārt Neptūna gadījumā rotācija ir uz labo pusi, atšķirībā no tā galvenā pavadoņa rotācijas.*

46 *...ko mūsdienās sauc par Venēru, tas visās senajās mācībās saucas par Merkuru: Apsverot šo jautājumu, jānošķir divas lietas: nosaukumu maiņa un secības maiņa. Sāksim ar pēdējo. Jāveic eksperiments, kas parāda problēmu ar pašreizējo nosaukumu piešķiršanas konvenciju. Sadaliet apla perimetru septiņās daļās un secīgi apzīmējiet dalīšanas punktus ar septiņu nedēļas dienu nosaukumiem vai simboliem, sākot, piemēram, no augšas ar sestdienu = Saturna dienu. Ja tagad savienojat šo punktu ar punktu, kas atbilst ceturtdienai = Jupitera dienai, savienojošā līnija ir viena no tām septiņstūra diagonālēm, kas izlaiž tikai vienu virsotni perifērijā. Ja turpināt no ceturtdienas ar otru līdzīgu diagonāli un tā tālāk, līdz līnijas segments veido septiņstaru zvaigzni, virsotnēm veidojas šāda secība: Saturns, Jupiters, Marss, Saule, Venēra, Merkurs, Mēness. Šī ir senā planētu kārtība, ko daži pētnieki sauc par "haldiešu" kārtību (B.L.v.d.Vērdens rakstā "Pitagorieši" Pauli-Visova darbā "Īstā klasiskās senatnes zinātnes enciklopēdija", 47. pussējums). Pēc Rūdolfa Šteinera domām, tā ir arī okultā kārtība, jo pēc nāves cilvēka dvēsele pārvietojas pa planētu sfērām tādā pašā secībā, bet apgrieztā secībā (sal., piemēram, "Dzīve starp nāvi un atdzimšanu saistībā ar kosmiskajiem faktiem", GA 141).*

Iepriekš konstruētā secība arī ir fiziski-sensorisks, astronomisks fakts, taču ar kropļojumu: pirmā no septiņām senajām planētām no ārpuses patiešām ir Saturns, kam attāluma ziņā no Zemes uz iekšu seko Jupiters, Marss un Saule; tad tomēr Merkurs Veneras vietā un visbeidzot Mēness (skat. attēlu 45. lpp., bet bez paredzētās nosaukumu apmaiņas). Ja tagad apmaina Venēras un Merkura mūsdienu nosaukumus, kā to savā attēlā darīja Rūdolfs Šteiners, rodas haldiešu secība. Ciklā «Jāņa apokalipse», GA 104, 83. lpp., viņš apgalvoja, ka Merkura un Venēras nosaukumi tika apzināti pārkārtoti, lai slēptu noslēpumu. Uz to ir norādes. Viena no tām ir tikko apspriestā nedēļas dienu attiecību kroplošana. Vēl viena norāde ir sekojošā: Grieķijā planētu nosaukumi vēl nebija stingri noteikti. Tie nostiprinājās tikai pakāpeniski. Bija arī slepeni nosaukumi. Merkurs kādreiz bija pazīstams kā "Stilbon", kas nozīmē "spīdošais" (V. un H. Gundeli rakstā "Planētas" Pauly-Wissowa žurnālā, 40. sējums, 2025. sleja un turpmākās). Tiek uzskatīts, ka šis nosaukums ir neparasts planētai, kas ir tik reti redzama. Patiešām, dažreiz gadās, ka pat tie, kuriem ir liela interese par astronomiju, to nekad savā dzīvē nav redzējuši. Tomēr

nosaukums lieliski atbilst planētai, kas ir labi pazīstamā rīta un vakara zvaigzne. Tāpēc šis ir īstais Merkurs.

Vēl viena vēsturiska piezīme: *Ptolemajs* stingri pieturējās pie haldejiešu planētu kārtības. Viņš to sauc par "seno matemātiķu" kārtību un kodolīgi noraida jaunāko matemātiķu kārtību ("Almagesta" 9. grāmatas sākums). No otras puses, rīta un vakara zvaigzni viņš sauc par Venēru, tāpat kā mēs, un manuskriptu tradīcijas, no kuras *Heibergs* rekonstruēja "Almagesta" tekstu, tostarp manuskriptu variantus, izpēte nesniedz nekādas norādes, ka Venēras un Merkura vārdi tika mainīti vietām tikai pēc *Ptolemaja* (J.L. Heibergs, "Claudii Ptolemaei opera quae exstant omnia"; I sēj., 2 daļas, Teubners, Leipciga, 1898. un 1903. gads; tomēr saglabājušies manuskripti datējami tikai ar pirmās tūkstošgades beigām). Tādējādi, lai gan *Ptolemaja* nosauktā planēta, kuru viņš sauca par Merkuru, atradās tuvāk Zemei nekā Venēra, atšķirībā no Kopernika minētās planētas, tā atradās tālāk no Saules un tomēr tai bija mazāka svārstību amplitūda salīdzinājumā ar Venēru, kas atrodas tuvāk Saulei. Kā redzams attēlā 48. lappusē, nosaukumu maiņas rezultātā no Kopernika kārtas rodas haldejiešu kārtība, savukārt pēdējā *Ptolemaja* aprakstā tiek atcelta nosaukuma maiņas dēļ. (*Ptolemaja* citu rakstu un viņa komentētāju, piemēram, Pappus, Theona no Aleksandrijas un citu, tekstuālā pārņemšana nav rūpīgi pārbaudīta, lai noskaidrotu nosaukuma maiņu.)

Jāatzīmē arī, ka Pauls Rēgenštreifs sastādīja sarakstu ar fragmentiem, kuros Rūdolfs Šteiners runā par divu planētu nosaukumu apmaiņu. Šajā esejā Rēgenštreifs arī pētīja, kur tika lietots vispārpieņemtais nosaukums un kur okulta nosaukums. (Skatīt "Ziņojumi par antropozofisko darbu Vācijā", 1956, Nr. 37.)

- 48 ... *ka Zeme, tā teikt, stāv šeit*: Domājams, ka tas norādīja uz Zemes orbītas zemāko punktu. Tas arī piešķir jēgu vārdiem «...pārējās planētas ir pagriezušās tā, ka tās savā ceļā atrodas aiz Saules...». «Citas planētas» ir Merkurs un Venēra, kuras tikko uzzīmētajā attēlā atrodas Saules "priekšā", bet tagad ir pārvietotas uz leju "aiz" Saules. Šie vārdi apraksta 148. lappusē redzamā augšējā attēla pārveidošanu par jauno apakšējo.
- 51 *Helena Petrowna Blavatsky*, 1831-1891. Kopā ar Colonel H. S. Oleott 1875. gadā Ņujorkā nodibināja Teozofisko biedrību. Viņas galvenie darbi ir: «*Isis Unveiled*», 1877; «*The Secret Doctrine*», 1887 - 1897.
- 51 *šo vārdu ... «Slepenmācībā»*: domājams, ka Rūdolfs Šteiners šeit atsaucas uz sadaļu «Budas noslēpums. XLI. Avatāru doktrīna» H. P. Blavatskas «*Slepenmācības*» III sējumā.
- 55 *Dievs saka: «kas Savus eņģeļus dara par vējiem un Savus sulaiņus par uguns liesmām,»*: 104. Psalm, Vers 4.
- 56 *Pastāv tāda garīgā ekonomija*: Skatiet Rūdolfa Šteinera: «*Das Prinzip der spirituellen Ökonomie im Zusammenhang mit Wiederverkörperungsfragen*» (23 lekcijas dažādās pilsētās 1909), GA 109.
- 56 *kuru bieži sauc par Manu*: Nosaukums cēlies no sanskrita saknes "cilvēks", kas nozīmē "domāt". Teozofiski antropozofiskajā nozīmē šis vārds attiecas uz 5. Sakņu rases jeb pēcatlantiskās ēras lielo vadītāju.
- 59 *Štutgartes vai Leipcigas lekciju ciklos*: «*Welt, Erde und Mensch, deren Wesen und Entwicklung, sowie ihre Spiegelung im Zusammenhang zwischen ägyptischem Mythos und gegenwärtiger Kultur*» (11 lekcijas, Stuttgart 1911), GA 105. - «*Ägyptische Mythen und Mysterien und ihre Beziehung zu den wirkenden Geisteskräften der Gegenwart*» (11 lekcijas, Stuttgart 1908), GA 106.

- 59 *kādā populārā darbā*: līdz šim nav izdevies to identificēt.
- 65 *kurām kādreiz var izsekot intīmākās lekcijās*: tas nav īstenojies.
- 65 *Šīs kultūras ir visu Zemes attīstības norišu atbilstošie atkārtojumi, kā tas jau bieži ir iztirzāts*: skat. norādes pie 8.lpp.
- 67 *par Akaša-hronikas faktiem*: salīdziniet ar «No Akaša-hronikas» (1904-08), GA 11.
- 69 *milzi Ymiru, kurš ir izplests visā kosmosā*: Skandināvu mītā par pasaules sākumu atsevišķās pasaules daļas tiek radītas no pirmatnējā milža ķermeņa: zeme no viņa miesas, ūdeņi no viņa asinīm, akmeņi no viņa kauliem, meži no viņa matiem, debesis no viņa galvaskausa un mākoņi no viņa smadzenēm. Sal. Eugen Mogk, «Germanic Mythology», Leipzig, 1906.
- 69 *Adam Kadmon*: Salīdz. Ar lekciju Oksfordā, 22. August 1922, in «Das Geheimnis der Trinität» (11 lekcijas, Dornach, Oxford und London 1922), GA 214.
- Der makrokosmische Mensch*: Siehe Rudolf Steiners «Skizzen zu den Goetheanum Fenstern», zusammen mit den Wiedergaben der 9 Kupferstiche nach den Goetheanum Fenstern von Assja Turgenieff, 30 Tafeln und Textheft, Dornach 1961.
- 74 *Leonardo da Vinci: 1452 - 1519 ... Raffael: 1483 - 1520*: salīdz. lekcijas Berlīnē 30. Januar 1913 «Raffaels Mission im Lichte der Geisteswissenschaft», und 13. Februar 1913 «Leonardos geistige Größe am Wendepunkt zur neueren Zeit», abas sējumā «Ergebnisse der Geistesforschung» (14 publ. lekcijas, Berlīnē 1912/13), GA 62.
- 74 *Michelangelo, 1475 - 1564*. Salīdz. lekcija Berlīnē, 8. Januar 1914, in «Geisteswissenschaft als Lebensgut» (12 publ. lekcijas, Berlin 1913/14), GA 63.
- Gēte savā pirmajā ceļojumā uz Itāliju*: skatiet Gētes traktātu «Über Leonardo da Vincis Abendmahl», Bericht über Joseph Bossis Buch, 1810, in «Kunst und Altertum» III., 1817.
- 78 *Mihaela cīņa ar pūķi*: skatiet, piemēram, abus Rūdolfa Šteinera rakstus «Der Streit Michaels mit dem Drachen» un «Der Michaelstreit vor dem Bewußtsein der Gegenwart» no 1923. gada in «Der Goetheanumgedanke inmitten der Kultur krisis der Gegenwart», GA 36.
- 79 *Mozus*: skat. lekciju Berlīnē, 9. März 1911, in GA 60.
- 79 *Ätherleiber der Rishis*: Vgl. Hinweis zu S. 56.
- 87 *Tā ir meistarū griba*: būtnes Rūdolfa Šteinera izpratnē, kurām ir ārkārtīgi liela nozīme cilvēces evolūcijā. Skatīt sējumu «Par ezotēriskās skolas pirmās nodaļas vēsturi un saturu 1904.–1914. g.», GA 264, kā arī lekciju, kas teikta Berlīnē 1904. gada 13. oktobrī, «Cilvēka izcelsme un mērķis: garīgās zinātnes pamatjēdzieni» (23 publiskas lekcijas, Berlīne, 1904./05. g.), GA 53.
- 88 *«Viens no olas» - ko tas nozīmē?*: Šis jautājums attiecas uz Blavatskas formulējumu viņas "Slepenmācībā", I sējuma 116. lappusē vācu izdevumā: «Viens no olas, seši un pieci.» Visa Blavatskas teksta daļa skan šādi: "No gaismas starojuma, kas spīdēja no mūžīgās tumsas, telpā radās atmodinātās enerģijas: Viens no olas, seši un pieci. Tad trīs, viens, četri, viens, pieci – divreiz septiņi, kopējā summa. Un tās ir: esences, liesmas, elementi, arhitekti, skaitļi, Arupa, Rupa un Spēks jeb Dievcilvēks – kopējā summa. Un no Dievcilvēka izstaroja formas, dzirksteles, svētie dzīvnieki un svēto tēvu vēstneši svētajā Četri."
- 88 *Marsa kanāli*: 19. gs. astoņdesmitajos gados itāļu astronoms *Šiaparelli* veica pirmos novērojumus par Marsa virsmas veidojumu. Viņš atklāja daudzas garu, šauru kanālu sistēmas, kas dažkārt izskatījās dubultojušās.

PAR LEKCIJU PIERAKSTIEM

*No Rūdolfa Šteinera autobiogrāfijas
«Manas dzīves gaita» (35. nod., 1925)*

Mans antropozofiskais darbs tagad ir rezultējies divos veidos: pirmkārt, manas grāmatas, kas publicētas visai pasaulei, un, otrkārt, plaša kursu sērija, kas sākotnēji bija paredzēta kā privātas publikācijas un pārdošanai tikai Teozofiskās (vēlāk Antropozofiskās) biedrības biedriem. Tie bija lekciju pieraksti, daži precīzāki nekā citi, kurus laika trūkuma dēļ es nevarēju korigēt. Es būtu vēlējies, lai runātais vārds paliktu runātais vārds. Bet biedri vēlējās, lai kursi tiktu iespiesti privāti. Un tā tas notika. Ja man būtu bijis laiks visus pierakstus korigēt, ierobežojums «Tikai biedriem» jau no paša sākuma nebūtu bijis nepieciešams. Patiesībā tas ir atcelts jau vairāk nekā gadu.

Te, manā «biogrāfijā», pirmkārt ir nepieciešams pateikt, kā šie abi: manas publicētās grāmatas un šīs privātas izdrukas iekļaujas tajā, ko es izstrādāju kā antropozofiju.

Ikvienam, kurš vēlas sekot manai iekšējai cīņai un darbam, iekļaujot antropozofiju mūsu laika apziņā, tam tas jādara, iepazīstoties ar maniem vispārēji publicētajiem rakstiem. Tajos es arī izskaidrojos ar visiem šī laika valdošajiem izziņas centieniem. Tajos ir dots tas, kas man pakāpeniski izveidojās caur «garīgo redzējumu», kas kļuva par antropozofijas pamatu, lai arī daudzējādi vēl nepilnīgā veidā.

Līdztekus šai prasībai veidot «antropozofiju» un tādējādi kalpot tikai tam, kas radās, kad garīgās pasaules izziņa bija jānodod mūsdienu vispārīzglītotajai pasaulei, tagad radās vēl viena prasība: pilnībā pielāgoties arī tam, kas atklājās kā dvēseles vajadzība, kā garīgas ilgas šīs organizācijas biedriem.

Visvairāk pastāvēja spēcīga tieksme dzirdēt evaņģēlijus un Bībeles saturu kopumā pasniegtus antropozofiskā gaismā. Cilvēki kursus vēlējās dzirdēt par šīm cilvēcei sniegtajām atklāsmēm.

Rīkojot iekšējos lekciju kursus atbilstoši šai prasībai, pievienojās vēl viens aspekts. Šīs lekcijas apmeklēja tikai biedri. Viņi bija iepazinušies ar antropozofijas pamatiem. Ar viņiem varēja runāt tāpat kā ar tiem, kas bija jau pieredzējuši antropozofijas jomā. Šo iekšējo lekciju nostāja bija tāda, kāda tā vienkārši nevarēja būt rakstos, kas bija paredzēti kā vispārēji publiski pieejami.

Iekšējā lokā es drīkstēju runāt par lietām tā, kā publiskam attēlojumam, ja tas jau no paša sākuma būtu paredzētas publiskai lietošanai, man būtu jārunā citādāk.

Tādējādi publisko un privāto rakstu dualitātē patiesi ir kaut kas tāds, kas izceļas no diviem dažādiem avotiem. Pilnīgi publiskie raksti ir manī notiekošās cīņas un darbības rezultāts; privāti iespiestajos darbos cīnās un līdzdarbojas arī biedrība. Es ieklausos vibrācijās biedru iekšējā dzīvē, un savā iekšējā dzīvē, un no tā, ko tur dzirdu, rodas lekciju nostāja.

Nekur netiek pateikts nekas tāds, kas nebūtu tīrs antropozofijas attīstības rezultāts. Nevar būt ne runas par piekāpšanos biedru aizspriedumiem vai iepriekšējiem priekšstatiem. Ikviens, kurš lasa šos privāti iespiestos darbus, var tos uztvert pilnā nozīmē kā tieši to, kas antropozofijai ir sakāms. Tāpēc, kad apsūdzības šajā virzienā kļuva pārāk aktuālas, bija iespējams bez vilcināšanās atteikties no prakses izplatīt šīs publikācijas tikai biedru vidū. Vienkārši būs jāsamierinās ar to, ka eksemplāros, kurus neesmu pārskatījis, var būt kļūdainas vietas.

Tomēr spriedumu par šāda privāti iespiesta darba saturu var sniegt tikai tas, kurš zina, kas tiek pieņemts par šāda sprieduma priekšnoteikumu. Un lielākajai daļai šo iespieddarbu tā ir vismaz antropozofiskā cilvēces, kosmosa, ciktāl tā būtība tiek attēlota antropozofijā, izziņā un zināšanas par to, kas atrodams kā «antropozofiskais stāsts» ziņās no garīgās pasaules.

HIERARHIJAS – tulcotāja piezīmes

Grāmata „Par debesu hierarhiju” acīmredzot ir uzrakstīta kādā no Rietumeiropas valstīm, kur sludināja svētais Dionīsijs. Tajā ir izklāstīta kristīgā mācība par eņģeļu pasauli. Eņģeļu (jeb debesu) hierarhija sastāv no deviņām eņģeļu kārtām: Serafi, Ķerubi, Troņi, Kundzības, Spēki, Varas, Sākumi, Ercēņģeļi, [Eņģeļi](#).

Kyrie eleison

Hierarhijas:

<i>Engeln</i>	<i>Erzengeln</i>	<i>Urkräften</i>	<i>Gewalten</i>	<i>Mächten</i>	<i>Herrschaften</i>	<i>Thronen</i>	<i>Cherubim</i>	<i>Seraphim</i>
<i>Eņģeļi</i>	<i>Ercēņģeļi</i>	<i>Sākumi,</i> <i>Arhaji</i>	<i>Varas</i>	<i>Spēki</i>	<i>Kundzības</i>	<i>Troņi</i>	<i>Ķerubi</i>	<i>Serafi</i>
	<i>Uguns g.</i>	<i>Personības g.</i>	<i>Formas g.</i>	<i>Kustības g.</i>	<i>Gudrības g.</i>			
<i>Angeloī</i>	<i>Archangeloi</i>	<i>Archai</i>	<i>Potestates</i>	<i>Dynamis</i>	<i>Dominationes</i>			
				<i>Virtutes</i>	<i>Kyriotetes</i>			
<i>Mēness</i>	<i>Merkurs</i>	<i>Venēra</i>	<i>Saule</i>	<i>Marss</i>	<i>Jupiters</i>	<i>Saturns</i>		

Augstāk pār eņģeļiem un ercēņģeļiem atrodas [arhaji](#) jeb "personības gari", kuri atbild par visas cilvēku sugas attiecībām dzīvojot uz Zemes. Šie eņģeļi dzīvo laika viļņos, mainot laikmetu gaitā savus garīgos ķermeņus. Tie ir "laika gari". Viņu ietekmes sfēra sniedzas līdz planētai Venera.

[Gott Hierarchien](#) – [AnthroWiki](#)

- [Gott](#)

[Erste Hierarchiestufe](#)

- [Seraphim](#) (lat. [seraphim](#), hebr. [Seraphim](#), [Geister der All-Liebe](#))
- [Cherubim](#) (lat. [cherubim](#), hebr. [Cherubim](#), [Geister der Harmonien](#))
- [Throne](#) (gr. [thronoi](#), lat. [throni](#), hebr. [Aralim](#), [Geister des Willens](#))

[Zweite Hierarchiestufe](#)

- [Kyriotetes](#) (lat. [dominationes](#), hebr. [Tarshishim](#), [Herrschaften](#), [Geister der Weisheit](#))
- [Dynamis](#) (lat. [virtutes](#), hebr. [Hashmalim](#), theos. [Mahat](#), [Mächte](#), [Geister der Bewegung](#))
- [Exusiai](#) (lat. [potestates](#), hebr. [Elohim](#), [Gewalten](#), [Geister der Form](#))

[Dritte Hierarchiestufe](#)

- [Archai](#) (lat. [principates](#), [Fürstentümer](#), [Urengel](#), [Urbeginne](#), [Urkräfte](#), [Zeitgeister](#), [Geister der Persönlichkeit](#))
- [Archangeloi](#) (lat. [archangeli](#), [Erzengel](#), [Söhne des Feuers](#), [Feuergeister](#), [Erzboten](#))
- [Angeloī](#) (lat. [angeli](#), [Engel](#), [Söhne des Zwiellichts](#), [Geister der Dämmerung](#), [Söhne des Lebens](#), [Boten](#))

An diese insgesamt neun Engelchöre wird sich der [Mensch](#) als [zehnte Hierarchie](#) anschließen - und zwar in drei Abstufungen des Menschlichen, die den drei künftigen [planetarischen Entwicklungsstufen](#) unsere [Erde](#) entsprechen, auf denen der Mensch nach und nach seine [geistigen Wesensglieder](#) voll ausbildet: auf dem [neuen Jupiter](#) das [Geistselbst](#), auf der [neuen Venus](#) den [Lebensgeist](#) und auf dem [Vulkan](#) den [Geistesmenschen](#). Diese drei Gruppen des Menschlichen werden dann zusammen die [vierte Hierarchie](#) bilden:

Šiem kopā deviņiem eņģeļu koriem cilvēce pievienosies kā desmitā hierarhija – trīs cilvēciskuma gradācijās, kas atbilst trim nākotnes planētu posmiem mūsu Zemes attīstībā, kuros cilvēce pakāpeniski pilnībā attīstīs savas garīgās būtības daļas: uz jaunā Jupitera – pašgars; uz jaunās Venēras – dzīvības gars; un uz Vulkāna - garacilvēks. Šīs trīs cilvēciskuma grupas tad kopā veidos ceturto hierarhiju:...